VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2015. I 2016. GODINU ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA

Zagreb, siječanj 2018.

IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2015. GODINU ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA

SADRŽAJ

UVOD 5

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA 6

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA 13

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA 13

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA 35

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA 36

VI. KULTURNA AUTONOMIJA 37

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA 40

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE 46

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE 49

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK 56

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU 60

XII. PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2015. GODINE 65

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA – RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE 77

XIV. BILATERALNA SURADNJA 83

XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI 85

ZAKLJUČAK 91

PRILOZI

Prilog 1. Pregled emisija po nakladnicima – kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2015. godinu *(Agencija za elektroničke medije)* 96

Prilog 2. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2015. godinu *(Savjet za nacionalne manjine)* 99

Prilog 3. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu – ocjena stanja i provođenja u 2015. godini *(Grad Zagreb)* 101

Prilog 4. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2015. godinu u: tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravosudnim tijelima *(Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa)* 107

UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

Na sjednici održanoj 23. srpnja 2015. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu za potrebe nacionalnih manjina. Nakon provedenih parlamentarnih izbora, koji su održani u studenom 2015. godine, navedno Izvješće usvojila je i nova Vlada te ga uputila Hrvatskome saboru gdje je isto prihvaćeno 16. ožujka 2016. godine.

I tijekom ovog izvještajnog razdoblja poduzimale su se brojne aktivnosti vezane uz provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Od osobitog su značaja za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina u 2015. godini bili izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, na kojima su i pripadnici nacionalnih manjina birali svoje zastupnike, te izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sastavni dio ovoga Izvješća su i obrasci za jedinstveno statističko praćenje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji daju prikaz stanja zastupljenosti za 2015. godinu te komparativnu analizu u odnosu na stanje u 2014. godini.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe nacionalnih manjina, a u njegovoj izradi sudjelovala su sva nadležna ministarstva i druga nadležna tijela zadužena za provedbu pojedinih odredbi Ustavnog zakona.

Prema zaprimljenim podacima ministarstava i drugih nadležnih tijela u svrhu provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno je ukupno 148.640.839,61 kuna.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Usklađivanje statuta jedinica lokalne samouprave s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Ministarstvo uprave je tijekom 2015. godine zatražilo dostavu očitovanja od jedinica lokalne samouprave u kojima pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika, sukladno službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine, čime je ispunjen zakonski preduvjet za uvođenje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine čiji pripadnici žive na području te jedinice. S tim u vezi, Ministarstvo napominje kako se dostava spomenutih očitovanja nije odnosila na Grad Vukovar.

Od 22 jedinice lokalne samouprave (općine Končanica, Krnjak, Vojnić, Donji Lapac, Vrhovine, Udbina, Kneževi Vinogradi, Šodolovci, Jagodnjak, Erdut, Dvor, Gvozd, Donji Kukuruzari, Biskupija, Civljane, Kistanje, Ervenik, Markušica, Trpinja, Negoslavci, Borovo i Grožnjan) koje su u ranijim razdobljima izvijestile da su prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine uređena statutom, zatražena su očitovanja u kojima će se navesti koja su konkretna prava uređena statutom, odnosno koja su od navedenih prava osigurana u provedbi.

Iz dostavljenih očitovanja, vidljivo je da se u navedenim jedinicama lokalne samouprave radi o potpunoj usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama ili pak samo propisivanju statutima opće odredbe o pravu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine te se navedena prava uz različitu praksu i odstupanja ipak većinom provode.

Posebna očitovanje zatražena su i od četiri jedinice lokalne samouprave koje uopće nisu uredile ostvarivanje predmetnih prava svojim statutima (općine Gračac, Plaški, Punitovci i Grad Vrbovsko).

Općina Gračac je izvjestila da do 3. rujna 2015. godine nije bilo izmjena i dopuna Statuta, odnosno usvajanja novog Statuta.

Općina Punitovci se očitovala da je Općinsko vijeće Općine Punitovci na sjednici održanoj 14. rujna 2015. godine donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Općine Punitovci kojom je u Statut Općine dodala glavu: „Zaštita autohtonih prava slovačke nacionalne manjine i njenih pripadnika na području Općine Punitovci“.

Općina Plaški se o navedenome nije očitovala, međutim iz Izvješća Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2015. godinu, vidljivo je da, vezano uz ostvarivanje prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma u Općini Plaški, nije bilo promjena u odnosu na 2014. godinu.

Naposljetku, Grad Vrbovsko se 7. rujna 2015. godine očitovao da je Prijedlog Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog, koji se odnosi na usklađivanje Statuta Grada Vrbovsko sa odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u postupku izrade, dok je uvidom u izvješće Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji o provedbi

Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2015. godinu, utvrđeno da je Gradsko vijeće Grada Vrbovskog na sjednici održanoj 30. rujna 2015. godine donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog (Službene novine Grada Vrbovskog, broj 10/15) kojom su se njegove odredbe uskladile sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.

Navedenim izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog srpskoj nacionalnoj manjini zajamčeno je pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu, zastupljenost u izvršnom i upravnom tijelu te ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma. U Gradu Vrbovskom time je osigurano ispisivanje natpisnih ploča predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Grada i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti kao i izdavanje javnih isprava te tiskanje obrazaca koji se koriste u službene svrhe na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu. Vijećnik Gradskog vijeća Grada Vrbovsko, član izvršnog tijela Grada Vrbovsko ili građanin, pripadnik srpske nacionalne manjine ima pravo na dostavu materijala za sjednicu Gradskog vijeća, izradu zapisnika i objavu zaključaka te objavljivanje službenih obavijesti i poziva predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Grada na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu. Pripadnici srpske nacionalne manjine u postupku prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima Grada dobili su ista prava kao i u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja. Također, navedenim izmjenama i dopunama Statuta određeni su dijelovi područja Grada odnosno naselja u kojima se jamči ispisivanje pisanih prometnih znakova, naziva ulica i trgova te naziva mjesta i geografskih lokaliteta na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu istom veličinom slova. Također je zajamčeno korištenje i isticanje nacionalnih zastava te simbola i znamenja nacionalnih manjina.

Vezano uz ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u Gradu Vukovaru Ministarstvo uprave iznosi sljedeće:

Kao što je u Izvješću o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2014. godinu navedeno, Ustavni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 12. kolovoza 2014. godine donio Odluku broj U-II-6110/2013. (Narodne novine, broj 104/14) kojom se ukida članak 22. Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara, klase: 012-03/09-01/01, urbroja: 2196/01-01-13-31 od 4. studenoga 2013. godine (Službeni vjesnik Grada Vukovara, broj 7/13).

Nadalje, Ustavni sud Republike Hrvatske je u Odluci broj: U-VIIR-4640/2014 od 12. kolovoza 2014. godine (Narodne novine, broj 104/14) odredio:

- da je Gradsko vijeće Grada Vukovara dužno u roku od jedne godine od dana objave navedene odluke u Narodnim novinama, vodeći se člankom 6. Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 51/00 i 56/00 – ispr.), a u duhu članka 8. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u Statutu Grada Vukovara izrijekom propisati i urediti, za cijelo područje odnosno za pojedini dio ili pojedine dijelove područja Grada Vukovara, individualna prava pripadnika nacionalnih manjina na službenu uporabu svoga jezika i pisma te javnopravne obveze tijela državne i javne vlasti između onih navedenih u Zakonu o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina za koje smatra da odgovaraju životnim činjenicama i faktičnim okolnostima u Gradu Vukovaru, u opsegu koji ne ugrožava samu bit tih prava, a istodobno uvažava potrebe većinskog hrvatskog naroda koje izviru iz još uvijek živih posljedica velikosrpske agresije početkom 90-ih godina 20. stoljeća te potrebu pravednog i pravilnog tretmana srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara;

- da je Vlada Republike Hrvatske dužna u roku od jedne godine od dana objave navedene odluke u Narodnim novinama uputiti u parlamentarnu proceduru izmjene i dopune Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u kojima će urediti prikladan pravni mehanizam za slučajeve kad predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave ne provode obveze iz navedenog Zakona odnosno opstruiraju njegovu provedbu;

- da u razdoblju do donošenja izmjena i dopuna Zakona o upotrebi jezika i pisma nacionalnih manjina nadležna državna tijela neće provoditi taj zakon na području Grada Vukovara uporabom prisilnih mjera.

Sukladno navedenoj Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. lipnja 2015. godine usvojila Nacrt prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona i Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona kojim se nastojao urediti prikladan pravni mehanizam za slučajeve kad predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave ne provode obveze iz Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, odnosno opstruiraju njegovu provedbu.

Za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj potrebna je 2/3 većina zastupnika u Hrvatskom saboru što je iznimno teško postići, a na saborskoj raspravi je odlučeno da Zakon ide u još jedno saborsko čitanje. Kako je u međuvremenu radi održanih parlamentarnih izbora proteklo više od šest mjeseci od prvog saborskog čitanja, a da nije provedeno drugo čitanje, postupak donošenja zakona je obustavljen.

Dana 27. kolovoza 2015. godine u Ministarstvu uprave zaprimljena je obavijest Vijeća srpske nacionalne manjine u Gradu Vukovaru od 24. kolovoza 2015. godine, Broj: 01-46/15, kojom se u skladu s člankom 32. stavkom 2. Ustavnog zakona obavještava Ministarstvo uprave da je Gradsko vijeće Grada Vukovara na sjednici održanoj 17. kolovoza 2015. godine, donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara i Statutarnu odluku o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske nacionalne manjine, za koje odluke Vijeće smatra da su suprotne Ustavu Republike Hrvatske, Ustavnom zakonu i Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

S obzirom da je Ustavni sud Republike Hrvatske u točki III. izreke i u točki 32. alineji 3. obrazloženja svoje Odluke Broj: U-VIIR-4640/2014 odredio da u razdoblju do donošenja izmjena i dopuna Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj nadležna državna tijela neće provoditi taj zakon na području Grada Vukovara uporabom prisilnih mjera, a kako bi se izbjeglo moguće postupanje Ministarstva uprave suprotno Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, Ministarstvo uprave uputilo je Ustavnom sudu Republike Hrvatske zamolbu za davanje upute i objašnjenja bi li određena postupanja predstavljala „prisilne mjere“.

Ustavni sud Republike Hrvatske u svom odgovoru od 7. listopada 2015. godine, upućenom Ministarstvu uprave, ukazao je da odredbe statutarnih odluka od 17. kolovoza 2015. godine nisu na snazi, odnosno da stupaju na snagu 1. siječnja 2016. godine. Usvojene izmjene Statuta grada Vukovara stupile su na snagu 1. siječnja 2016. godine i trenutno su važeće.

U odnosu na topografske oznake i druga vidljiva „kolektivna“ prava na jezik i pismo srpske nacionalne manjine, predmetnim statutarnim odlukama se navodi kako se postupno propisuju pojedina kolektivna prava na jezik i pismo te se uvodi obveza periodičnog razmatranja (listopad svake godine) dostignutog stupnja razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Vukovara. Temeljem periodičnog razmatranja, Gradsko vijeće donosi odluku o mogućnosti, odnosno potrebi proširivanja opsega prava te će svake godine, a najkasnije svake druge godine, donositi dopunu Statutarne odluke kojom se pripadnicima srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara priznaju prethodno dogovorena nova prava.

Stanje ostvarivanja prava

Razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2015. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva, odnosno nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje. Osnovni razlog za neostvarivanje ovog prava i dalje je, čini se, nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.

Iz istog razloga, odnosno nepostojanja i neiskazivanja interesa, pripadnici nacionalnih manjina nisu ostvarivali pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i središnjim tijelima državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Uredi državne uprave u županijama nisu, kao ni u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvijestili niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2015. godine.

Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji je izvijestio da u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje nije bilo značajnijeg napretka u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, s time da treba istaknuti da je na području Općine Donji Lapac, u kojoj je u ravnopravnoj službenoj upotrebi, pored hrvatskog jezika i latiničnog pisma, i srpski jezik i ćirilično pismo, došlo do postavljanja dvojezičnih ploča na sva tijela državne uprave, odnosno na ispostave i područne jedinice tijela državne uprave. U ostalim jedinicama samouprave u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo srpske nacionalne manjine, odnosno u općinama Vrhovinama i Udbini, nisu ustrojena tijela državne uprave niti područne jedinice i ispostave tijela državne uprave. Općina Udbina se, nakon konzultacije s Vijećem srpske nacionalne manjine, očitovala da se poduzimaju aktivnosti u smislu primjene pojedinačnih zakonskih i statutarnih odredbi vezanih za poboljšanje u ostvarivanju prava srpske nacionalne manjine na području Općine Udbina.

Iz izvješća ureda državne uprave u županijama vidljivo je da i u nekoliko drugih općina postoje određene zapreke (financijske i druge prirode) vezano uz konkretno ostvarivanje prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i nezainteresiranost samih manjina za korištenje istih.

Ministarstvo uprave posebno napominje da je u 2015. godini pripremljen projekt IPA TAIB 2012 “Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina”, te se u narednom razdoblju očekuje početak njegove provedbe. Naime, u Akcijskom planu za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013. godine, Ministarstvo uprave je, između ostaloga, bilo nositeljem mjere *Statističko praćenje broja i vrste postupaka prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima lokalnih jedinica te pred tijelima državne uprave prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, a*

koji su vođeni na manjinskom jeziku, i izrada detaljne analize stanja te mjere *Uspostava jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava za praćenje i ažuriranje podataka te za izvještavanje o: ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma u jedinicama lokalne samouprave i u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvoga stupnja; zastupljenosti, zapošljavanju i ispunjavanju obveze donošenja planova zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; radu i financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.* Navedene mjere nisu provedene. Naime, mjera se planirala kontinuirano provoditi po realizaciji odobrenog IPA 2012. – 2013. projekta u okviru kojega je Ministarstvo uprave predvidjelo aktivnost razvoja i uspostave jedinstvenog e-sustava za praćenje podataka i izvješćivanje o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Budući da je provedba navedene mjere *Statističkog praćenja* usko povezana s provedbom navedene mjere *Uspostava jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava*, u dijelu koji se odnosi na uspostavu jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava za praćenje i ažuriranje podataka te za izvještavanje o ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma u jedinicama lokalne samouprave i u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvoga stupnja, nije se pristupilo ni provedbi ove mjere, te se navedeno očekuje u narednom razdoblju po realizaciji IPA projekta.

Nadzor zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Tijekom 2015. godine Ministarstvo uprave nije provodilo mjere ciljanog upravnog nadzora nad statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadzora njihove usklađenosti s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

U dijelu koji se odnosi na primjenu odredbe članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim je uređena ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, u prilogu se dostavlja tablica sa podacima vezanim za broj sudskih postupaka koji su vođeni na jeziku nacionalnih manjina kao i broj predmeta u kojima su stranke odbile vođenje postupka na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u 2015. godini.

IZVJEŠĆE O PREDMETIMA KOJI SU VOĐENI ILI SU MOGLI BITI VOĐENI NA MANJINSKOM JEZIKU od 01.01.2015. do 31.12.2015.

MANJINSKI JEZIK	VRSTA SUDSKOG POSTUPKA												UKUPNO VOĐENIH	UKUPNO STRANKA ODBILA PRAVO
	KAZNENI		PARNIČNI		VANPARNIČNI		OSTAVINSKI		ZEMLJIŠNOKNJIŽNI		PREKRŠAJNI			
	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO		
TALIJANSKI JEZIK			4	4	1				1			16	6	20
MAĐARSKI JEZIK												2		2
ČEŠKI JEZIK														
SLOVAČKI JEZIK														
RUSINSKI JEZIK												1		1
UKRAJINSKI JEZIK												1		1
SRPSKI JEZIK												166		166
UKUPNO	0	0	4	4	1	0	0	0	1	0	0	186	6	190

Iz dostavljenih podataka može se zaključiti kako je 2015. godine, pred tijelima sudbene vlasti ukupno vođeno 6 postupaka na jeziku nacionalne manjine, što predstavlja značajan pad u odnosu na 2014. godinu kada je 37 predmeta vođeno na jeziku nacionalne manjine. Ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila to pravo iznosi 190, što također predstavlja značajan pad u odnosu na 2014. godinu kada je bilo 443 takvih predmeta.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Podaci o broju izdanih osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina za 2015. godinu, a radi usporedbe prikazani su i za 2014. godinu.

Nacionalna manjina	**Godina izdavanja osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina**	
	2014. g	**2015. g.**
talijanska nacionalna manjina	**4103**	**2827**
srpska nacionalna manjina	**112**	**104**
mađarska nacionalna manjina	**31**	**39**
češka nacionalna manjina	**40**	**21**
rusinska nacionalna manjina	**/**	**3**
slovačka nacionalna manjina	**3**	**3**
U K U P N O	**4289**	**2997**

U 2015. godini policijske uprave s pripadajućim policijskim postajama ukupno su izdale 543 dvojezična uvjerenja (na hrvatskom i talijanskom jeziku), što je za 2 uvjerenja više u odnosu na 2014. godinu.

Policijska uprava istarska s pripadajućim policijskim postajama izdala je 537 dvojezičnih uvjerenja na hrvatskom i talijanskom jeziku, dok je Policijska uprava primorsko-goranska u sjedištu izdala 6 navedenih uvjerenja.

U ovom izvještajnom razdoblju, kao niti u 2014. godini, u policijskim upravama i policijskim postajama Ministarstva unutarnjih poslova nije bilo zahtjeva za pokretanje upravnih postupaka na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u izvještajnom razdoblju manji je za 1292 navedene isprave u odnosu na 2014. godinu.

Pravom na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica najviše su se, kao i u 2014. godini koristili pripadnici talijanske, srpske i mađarske nacionalne manjine.

U 2015. godini izdano je 2827 dvojezičnih osobnih iskaznica za pripadnike talijanske nacionalne manjine, što je za 1276 dvojezičnih osobnih iskaznica manje u odnosu na 2014. godinu. U navedenom razdoblju izdane su 104 dvojezične osobne iskaznice za pripadnike srpske nacionalne manjine, odnosno 8 dvojezičnih osobnih iskaznica manje u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima češke nacionalne manjine u 2015. godini izdana je 21 dvojezična osobna iskaznica odnosno 19 osobnih iskaznica manje u odnosu na 2014. godinu.

Pripadnicima mađarske nacionalne manjine 2015. godine izdano je 39 dvojezičnih osobnih iskaznica, odnosno 8 dvojezičnih osobnih iskaznica više u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima rusinske nacionalne manjine u izvještajnom razdoblju izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, dok u 2014. godini nije bilo zahtjeva za izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica pripadnicima navedene nacionalne manjine. Pripadnicima slovačke nacionalne manjine, u izvještajnom razdoblju izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, odnosno jednak broj navedenih isprava kao i u 2014. godini.

Za osobne iskaznice izdane do 8. lipnja 2015. godine, sukladno tada važećim propisima plaćala se jedinstvena cijena koštanja osobne iskaznice u iznosu od 48,50 kuna. Od navedenog datuma, a u skladu s Zakonom o osobnoj iskaznici (Narodne novine, broj 62/15) i Pravilnikom o cijeni osobnih iskaznica (Narodne novine, broj 63/15), cijena osobnih iskaznica ovisi o kategorijama hrvatskih državljana prema dobi, kojima se osobne iskaznice izdaju i žurnosti postupka u kojem se izdaju navedene isprave.

Ministarstvo unutarnjih poslova Agenciji za komercijalnu djelatnost platilo je odgovarajući iznos za izradu navedenih isprava. Međutim, budući da cijenu osobne iskaznice plaćaju građani, proizlazi da je taj iznos vraćen u državni proračun.

Ocjena stanja i preporuke

U 2015. godini smanjen je broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na 2014. godinu. Najveći broj dvojezičnih osobnih iskaznica, kao i u prethodnim razdobljima na godišnjoj razini, zatražili su pripadnici talijanske, srpske i mađarske nacionalne manjine, dok je pripadnicima slovačke nacionalne manjine izdan jednak broj navedenih isprava kao i u 2014. godini, a pripadnicima rusinske nacionalne manjine izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, što je povećanje u odnosu na 2014. godinu, kada pripadnicima navedene nacionalne manjine nije izdana niti jedna dvojezična osobna iskaznica. Odredbe Zakona o osobnoj iskaznici koje se odnose na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica provode se u potpunosti. Izdavanje navedenih isprava ovisi o njihovom traženju od strane pripadnika nacionalne manjine.

Broj postupaka pred tijelima sudbene vlasti vođenih na jeziku nacionalne manjine, kao i ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila pravo koristiti svoj manjinski jezik, tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, je u značajnom padu, a nije zabilježen niti značajniji napredak u ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave kao ni u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima.

Iako su se tijekom 2015. godine u pojedinim lokalnim jedinicama poduzimale određene aktivnosti u cilju konkretnog ostvarivanja prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u tom području nije vidljiv značajniji napredak, stoga je i u narednom razdoblju potrebno ustrajati s aktivnostima daljnjeg usklađivanja statuta lokalnih jedinica s propisima koji uređuju jezična prava pripadnika nacionalnih manjina te punoj provedbi statuta u praksi.

U Izvješću Odbora stručnjaka Vijeća Europe od 15. travnja 2015. godine, povodom podnesenog 5. Izvješća Republike Hrvatske o primjeni Europske povelje o regionalnim ili

manjinskim jezicima, Odbor ministara Vijeća Europe dao je Republici Hrvatskoj sljedeće preporuke:

- *da se nastavi s naporima vezano uz podizanje svijesti i promoviranje tolerancije u neposrednom kontaktu s manjinskim jezicima, u svim aspektima, uključujući omogućavanje znakovnih natpisa i lokalnih naziva na ćiriličnom pismu, kao i promoviranje kulture nacionalnih manjina kao integralnog dijela hrvatske kulturne baštine, kako u općem kurikulumu u svim obrazovnim stadijima, tako i u medijima;*
- *da se poduzmu mjere kako bi se govornicima manjinskih jezika osigurala mogućnost komunikacije na manjinskom jeziku s tijelima državne uprave, i tijelima lokalne i regionalne (područne) samouprave, kao i kako bi navedena tijela koristila manjinske jezike u svom radu;*
- *da se razmotre postojeći mjerni pragovi i povećaju napori kako bi se uvela službena upotreba manjinskih jezika u onim područjima u kojima je dostatan broj govornika;*
- *da se poduzmu proaktivne mjere kojima bi se govornici manjinskih jezika podstakli da pristupe obrazovanju na manjiskom jeziku te*
- *da se poveća vrijeme trajanja i redovitost emitiranja televizijskih programa na svakom od manjinskih jezika.*

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Uredi državne uprave u županijama izvještavaju da su prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, odnosno uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina propisana statutima pojedinih jedinica samouprave. Pripadnici nacionalnih manjina prava na uporabu znamenja i simbola ostvaruju posebice u prigodama kulturnih i svečanih događanja i sličnih aktivnosti.

U 2015. godini Ministarstvo uprave nije zaprimilo ni jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina, stoga se može zaključiti da je stanje ostvarivanja prava ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2014. godinu.

Ocjena stanja i preporuke

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina kao i udruge nacionalnih manjina u dovoljnoj su mjeri zainteresirani i informirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane kojom prigodom ističu svoje nacionalno znamenje i simbole.

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike odnose i na ovaj segment obrazovnog sustava. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe, pod uvjetima i na način propisan posebnim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina svoje ustavno pravo na odgoj i obrazovanje ostvaruju trima osnovnim modelima i posebnim oblicima školovanja.

1. **Model A** – nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina
2. **Model B** – dvojezična nastava
3. **Model C** – njegovanje jezika i kulture

Osim toga ostvaruju se posebni oblici nastave: ljetna škola, zimska škola, dopisno-konzultativna nastava te posebni programi za uključivanje učenika romske populacije u odgojno-obrazovni sustav Pripadnici nacionalne manjine sami predlažu i odabiru model i program u skladu s postojećim zakonima i svojim mogućnostima za realizaciju programa. Svi modeli i oblici školovanja u redovitom su odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske.

Broj polaznika po modelima (A, B, C) i nacionalnim manjinama

U školskoj godini 2015./2016. ukupno je 10.621 učenika (5.084 m/5.537 ž), u 220 odgojno-obrazovnih ustanova, 1.016 razrednih odjela/skupina i s 1.437 odgajatelja/učitelja/nastavnika (Tablica 1.)

Tablica 1.

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Br. dj. DV, uč. OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika	Br. dj. DV, uč OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika
Albanci	**201 103/98**	15	25	13	**198 97/101**	15	27	14
Česi	**1.069 470/599**	29	102	91	**1.026 441/585**	30	103	91
Mađari	**1.245 569/679**	34	167	126	**1.157 534/623**	34	168	145
Makedonci	**78 39/39**	7	11	5	**94 45/49**	9	16	7
Nijemci i Austrijanci	**96 50/46**	1	7	8	**105 54/51**	1	8	7
Poljaci	**43 21/22**	1	3	1	**40 17/23**	1	3	1
Rusi	**110 41/69**	4	11	4	**85 34/51**	3	7	3
Rusini	**80 32/48**	3	12	4	**86 40/46**	4	14	5
Slovaci	**555 293/262**	14	58	7	**543 255/288**	15	62	9
Slovenci	**128 57/71**	5	17	5	**158 58/100**	5	17	5
Srbi	**3.814 1.949/1.865**	71	357	592	**3.633 1.809/1.824**	68	357	596
Talijani	**3.186 1.574/1.612**	32	221	550	**3.360 1.618/1.742**	31	220	548
Ukrajinci	**40 16/24**	3	6	4	**47 13/34**	3	6	4
Židovi	**54 37/17**	1	8	2	**65 41/24**	1	8	2
UKUPNO DV, OŠ, SŠ (A, B, C)	**10.699 5.251/5.448**	**219**	**1.005**	**1.412**	**10.621 5.084/5.537**	**220**	**1.016**	**1.437**

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

U pedagoškoj godini 2015./2016. godini ukupno 70 dječjih vrtića provodi program javnih potreba za djecu pripadnike nacionalnih manjina s ukupno 2.702 djece rane i predškolske dobi za koje je u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurano 440.000,00 kuna, a planirano je ukupno 1.742.750,00 kuna kroz 10 mjeseci (Tablica 2.).

Važno je istaknuti činjenicu da je tijekom 2015. godine za djecu za djecu pripadnika nacionalnih manjina predškolske dobi u dječjim vrtićima sveukupno utrošeno 1.707.250,00 kuna. Sredstva su strogo namjenska i potrebno ih je uložiti u nabavu didaktičkih sredstava, stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika koji provode taj program nabavu suvremene literature radi povećanja kvalitete provedbe tih programa.

Tablica 2.

2014./2015.				2015./2016.		
Broj djece	**Broj dječjih vrtića**	**Planirana sredstva u kn**	**Utrošena sredstva u kn**	**Broj djece**	**Broj dječjih vrtića**	**Sredstva u kn**
2.548	**69**	**1.338.200, 00**	**1.338.200, 00**	**2.702**	**70**	**1.742.750, 00 kuna**

Na početku pedagoške godine 2015./2016. u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 32 dječja vrtića i 2 osnovne škole koje imaju program predškolskog odgoja, u 94 skupine obuhvaćeno je ukupno 1.958 djece, od toga: 180 djece pripadnika češke nacionalne manjine, 166 djece pripadnika mađarske nacionalne manjine, 462 djece pripadnika srpske nacionalne manjine i 1.150 djece pripadnika talijanske nacionalne manjine (Tablica 3.).

Tablica 3. Predškolski odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku

Nacionalne manjine	**2014./2015.**				**2015./2016.**			
	Broj djece m/ž	**Broj DV**	**Broj skupina**	**Broj odgajatelja**	**Broj djece m/ž**	**Broj DV**	**Broj skupina**	**Broj odgajatelja**
Česi	174 92/82	4	8	16	**180** **95/85**	3	8	16
Mađari	144 75/69	5	8	14	**166** **87/79**	4	6	12
Srbi	496 242/254	13*	25	48	**462** **220/242**	10	23	45
Talijani	1.132 556/576	16	58	113	**1.150** **554/596**	15	57	111
UKUPNO	**1.946** **965/981**	**38**	**99**	**191**	**1.958** **956/1.002**	**32**	**94**	**184**

Napomena: U tablici 3.iskazani su podaci za djecu pripadnika nacionalnih manjina koja sukladno članku 50. Zakona o predškolskog odgoja i obrazovanja (Narodne novine, br. 10/97, 107/07 i 94/13) ostvaruju pravo na sufinanciranje (bez djece pripadnika romske nacionalne manjine)

**Djeca pripadnici srpske nacionalne manjine imaju organizirani predškolski odgoj u dječjim vrtićima i program predškole pri dvije osnovne škole.*

Djeca pripadnici **srpske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na srpskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Sunce u Dvoru, DV Cvrčak u Belom Manastiru, DV Radost u Dardi, PO u Bijelom Brdu DV Mali princ, Višnjevac, Po Tenja DV Osijek, Osijek, DV Liliput u Boboti, DV Zlatokosa u Borovu, PO pri OŠ Negoslavci, PO pri OŠ Markušica i DV Vukovar II u Vukovaru.

Djeca pripadnici **mađarske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na mađarskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Grlica u Bilju, DV Zeko u Kneževim Vinogradima, PKC Mađara-DV Bobita u Osijeku i DV Potočnica u Zagrebu.

Djeca pripadnici **talijanske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na talijanskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Rijeka u Rijeci, DV Cvrčak u Malom Lošinju, DV Opatija u Opatiji, DV Maslačak u Pakracu, Talijanski DV Pinokio u Zadru, DV Pjerina Verbanac u Labinu, DV Naridola u Rovinju, DV Petar Pan u Vodnjanu, PU Rin Tin Tin u Puli, DV Suncokret u Novigradu, TDV Mrvica u Bujama, DV Paperino u Poreču, DV Duga u Umagu, TDV Girotondo-Vrtuljak u Umagu i DV Sunce u Fažani.

Djeca pripadnici **češke nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na češkom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Kutina u Kutini, Češki DV Ferde Mravenca i Češki DV Končanica.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2015./2016. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina **u svim modelima (A, B i C)** obuhvaćeno je ukupno 7.100 učenika (3.408m/3.692 ž) u 160 osnovnih škola, u 747 razrednih odjela/obrazovnih skupina sa 917 učitelja/nastavnika u svim modelima obrazovanja (Tablica 4.).

Tablica 4.

OSNOVNE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE – UKUPNO A,B,C								
	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/ skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/ skupina	Broj učitelja
UKUPNO A, B, C	**7.330 3.571/3.759**	**157**	**741**	**827**	**7.100 3.408/3.692**	**160**	**747**	**917**

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije: 290 učenika (143m/147ž) na češkom, 143 učenika (75m/68ž) na mađarskom, 1.759 učenika (894m/865ž) na srpskom i 1.641 učenika (795m/846ž) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A obuhvaćeno 3.833 (1.907m/1.926ž) učenika, u 35 osnovnih škola, 289 razredna odjela i 736 učitelja (Tablica 5.).

Tablica 5. **MODEL A**

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	287 151/136	3	18	49	**290 143/147**	3	18	49
Mađari	162 78/84	4	24	57	**143 75/68**	4	24	57
Srbi	1.859 956/903	17	153	283	**1.759 894/865**	17	148	351
Talijani	1.625 810/815	11	99	279	**1.641 795/846**	11	99	279
Ukupno Model A	**3.933 1895/2038**	**35**	**294**	**668**	**3.833 1.907/1.926**	**35**	**289**	**736**

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 3 županije 47 učenika (24m/23ž) u 3 osnovne škole, 11 razrednih odjela i 39 učitelja (Tablica 6.).

Tablica 6. **MODEL B**

	2014./2015.				2015./2016.			
Nacionalne manjine	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj raz. odjela**	**Broj učitelja**	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj raz. odjela**	**Broj učitelja**
Česi	2 0/2	1	1	1	**0**	**0**	0	0
Mađari	39 20/19	2	6	26	**41 22/19**	2	7	26
Srbi	19 10/9	1	3*	13	**6 2/4**	1	4*	13
Ukupno Model B	**60 30/30**	**4**	**10**	**40**	**47 24/23**	**3**	**11**	**39**

*Napomena: *1 kombinirani razredni odjeli I-IV razred*

Modelom C u 17 županija i 122 osnovne škole obuhvaćeno je ukupno 3.500 učenika (1.597m/1.903ž) i to: 198 učenika (97m/101ž) na albanskom jeziku, 485 učenika (199m/286ž) na češkom, 65 učenika (41m/24ž) na hebrejskom, 757 učenika (322m/435ž) na mađarskom, 65 učenika (33m/32ž) na makedonskom, 105 učenika (54m/51ž) na njemačkom, 40 učenika (17m/23ž) na poljskom, 85 učenika (34m/51ž) na ruskom, 86 učenika (40m/46ž) na rusinskom, 492 učenika (240m/252ž) na slovačkom, 76 učenika (41m/35ž) na slovenskom, 719 učenika (346m/373ž) na srpskom jeziku, 47 učenika (13m/34ž) na ukrajinskom jeziku i 65 učenika (41m/24ž) na hebrejskom jeziku. (Tablica 6.a).

Tablica 6.a **MODEL C**

	2014./2015.				2015./2016.			
Nacionalne manjine	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj skupina**	**Broj učitelja**	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj skupina**	**Broj učitelja**
Albanci	201 103/98	15	25	13	**198 97/101**	15	27	14
Česi	524 204/320	16	66	19	**485 199/286**	18	68	19
Mađari	860 376/484	22	118	25	**757 322/435**	22	118	25
Makedonci	78 39/39	7	11	5	**65 33/32**	7	12	5
Nijemci i Austrijanci	96 50/46	1	7	8	**105 54/51**	1	8	7
Poljaci	43 21/22	1	3	1	**40 17/23**	1	3	1
Rusi	85 32/53	3	7	3	**85 34/51**	3	7	3
Rusini	80 32/48	3	12	4	**86 40/46**	4	14	5
Slovaci	501 254/247	12	56	5	**492 240/252**	13	58	7
Slovenci	69 40/29	2	10	2	**76 41/35**	2	10	2
Srbi	706 342/364	32	108	48	**719 346/373**	32	108	48
Ukrajinci	40 16/24	3	6	4	**47 13/34**	3	6	4
Židovi	54 37/17	1	8	2	**65 41/24**	1	8	2
Ukupno Model C	**3.337 1.546/1.791**	**118**	**437**	**139**	**3.500 1.597/1.903**	**122**	**447**	**142**

Za školsku godinu 2015./2016. odobren je ustroj nastave u 4 osnovne škole i 2 srednje škole po **modelu C** za pripadnike 4 nacionalne manjine, i to: češkog jezika i kulture u OŠ

Braće Radića u Pakracu i OŠ Stjepana Radića u Bibinjama; rusinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru; ruskog jezika i kulture u OŠ Nikola Tesla u Rijeci; makedonskog jezika i kulture u Prvoj gimnaziji u Zagrebu i Prvoj Sušačkoj hrvatskoj gimnaziji, te češkog jezika i kulture u Gimnaziji Daruvar u Daruvaru i Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici. Ustroj nastave po **modelu B** (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren je u jednoj školi (OŠ Lug).

Srednjoškolsko obrazovanje

Na početku 2015./2016. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim **modelima (A, B i C)** bilo je obuhvaćeno 1.563 učenika (736m/827ž) u 28 srednjih škola, u 170 razrednih odjela/skupina sa 404 zaposlenih nastavnika (Tablica 7.).

Tablica 7.

SREDNJE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO								
	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/ skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/ skupina	Broj nastavnika
UKUPNO A, B, C	**1.566 726/840**	**25**	**165**	**394**	**1.563 736/827**	**28**	**170**	**404**

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije ukupno 1.260 učenika **(**630m/630ž), od toga 38 učenika na mađarskom (21m/17ž), 675 učenika na srpskom (343m/332ž) i 547 učenika na talijanskom (266m/281ž) jeziku (Tablica 8.).

Tablica 8. **MODEL A**

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Mađari	40 20/20	1	11	24	**38 21/17**	1	11	24
Srbi	721 371/311	7	67	199	**675 343/332**	7	67	206
Talijani	531 258/273	4	60	157	**547 266/281**	4	60	157
Ukupno Model A	**1.292 649/643**	**12**	**138**	**380**	**1.260 630/630**	**12**	**138**	**387**

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 1 županiji 25 učenika na češkom (4 m/21 ž) u jednoj školi u 3 razredna odjela i 2 nastavnika (Tablica 9.).

Tablica 9. **MODEL B**

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Česi	35 8/27	1	4	2	**25 4/21**	1	3	2
Ukupno Model B	**35 8/27**	**1**	**4**	**2**	**25 4/21**	**1**	**3**	**2**

Modelom C bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 278 učenika (104m/174ž), od toga 46 učenika (20m/26ž) na češkom, 82 učenika (17m/65ž) na slovenskom, 75 učenika (43 m/32ž) na slovačkom jeziku, 12 učenika (4m/8ž) na srpskom, 22 učenika (3m/19ž) na talijanskom jeziku, 29 učenika (12m/17ž) na makedonskom i 12 učenika (7m/5ž) na mađarskom jeziku (Tablica 10.).

Tablica 10. **MODEL C**

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	**Broj SŠ**	**Broj skupina**	**Broj nastavnika**	**Broj učenika m/ž**	**Broj SŠ**	**Broj skupina**	**Broj nastavnika**
Česi	47 15/32	4	5	4	**46** **18/28**	5	6	5
Slovenci	59 17/42	3	7	3	**82** **17/65**	3	7	3
Slovaci	54 39/15	2	2	2	**75** **43/32**	2	4	2
Rusi	25 9/16	1	4	1	-	-	-	-
Srbi	13 4/9	1	1	1	**12** **4/8**	1	2	1
Talijani	41 9/32	1	4	1	**22** **3/19**	1	4	1
Makedonci	-	-	-	-	**29** **12/17**	2	4	2
Mađari	-	-	-	-	**12** **7/5**	1	2	1
Ukupno model C	**239** **69/170**	**12**	**23**	**12**	**278** **104/174**	**15**	**29**	**15**

Državna matura

A. Elektronička prijava i upis učenika u I. razred srednje škole

Odredbama članka 22. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13 i 152/14), propisano je da pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju svi kandidati nakon završenog osnovnog obrazovanja, pod jednakim uvjetima u okviru broja utvrđenog odlukom o upisu.

Također, u skladu s odredbama članka 7. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00), upis u školsku ustanovu, razredni odjel ili obrazovnu skupinu na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja se pod istim uvjetima kao i upis u školsku ustanovu s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu, u skladu s odlukom o upisu.

Prema odredbama članka 21. Pravilnika o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u I. razred srednje škole (Narodne novine, broj 49/15), kandidatu za upis koji je pripadnik romske nacionalne manjine, a živi u uvjetima koji su mogli nepovoljno utjecati na njegov školski uspjeh u osnovnoj školi, dodaju se dva boda na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Za ostvarivanje dodatnih bodova kandidat prilaže preporuku Vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane romske udruge.

Prema evidenciji u Nacionalnom informacijskom sustavu prijava i upisa u srednje škole o provedenom izboru kandidata za upis u prvi razred srednjih škola Republike Hrvatske, u upisnom roku za školsku godinu 2015./2016. pravo iz članka 21. gore navedenog Pravilnika ostvarilo je 205 kandidata, od toga 187 tijekom ljetnoga te 18 kandidata tijekom jesenskoga upisnoga roka.

B. Polaganje državne mature

Sukladno odredbama članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 01/13), učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature uz ispit iz hrvatskoga jezika, obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Iznimno, učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine, mogu polagati obvezni dio državne mature sukladno stavku 1. ili 3. istoga članka, odnosno da u sklopu obveznoga dijela polažu Hrvatski jezik, Matematiku i Strani jezik ili da odaberu isti izbor koji je ponuđen ostalim nacionalnim manjinama.

U skladu sa navedenim, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja dostavio je sljedeće podatke o broju kandidata koji su prijavili ispite državne mature u ljetnome i jesenskome roku u školskoj godini 2014./2015.:

1. Prijava učenika

Ispitima državne mature na jeziku nacionalnih manjina imaju pravo pristupiti učenici koji su u školskoj eMatici evidentirani kao pripadnici nacionalne manjine i koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine (Tablica 11.).

Tablica 11. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature u ljetnom roku u školskoj godini 2014./2015.

Predmet	**Ukupno prijavilo**	**Pristupili Ispitima**
Srpski jezik (materinski)	120	109
Mađarski jezik (materinski)	11	11
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	46	46
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	66	64
Ukupno	**229**	**218**

Tablica 12. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature u jesenskom roku u školskoj godini 2014/.2015.

Predmet	**Ukupno prijavilo**	**Pristupili Ispitima**
Srpski jezik (materinski)	3	2
Mađarski jezik (materinski)	1	1
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	2	1
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	4	4
Ukupno	**10**	**8**

Tablica 13. Zastupljenost kandidata kod polaganja ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalnih manjina (mađarski, srpski i talijanski materinski jezik) u školskoj godini 2014./2015.

Manjine	**Kandidati manjina koji su to pravo iskoristili**
Srpski jezik (materinski)	59 %
Mađarski jezik (materinski)	92 %
Talijanski jezik (materinski)	81 %

2. Materinski jezici nacionalnih manjina

Tablica 14. Trošak financijskih sredstava za izradu ispita na jezicima nacionalnih manjina (češki, mađarski, srpski i talijanski materinski jezik)

Predmet	Izradba ispita
Srpski materinski jezik	4.500,00 kn
Mađarski materinski jezik	4.500,00 kn
Talijanski materinski jezik	9.000,00 kn
Češki materinski jezik	4.500,00 kn
Ukupno neto	**22.500,00 kn**
Ukupno bruto	**29.250,00 kn**

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, prema Odluci o imenovanju stručnih radnih skupina za izradu ispita državne mature u školskoj godini 2014./2015., naknadu za rad na ispitnim materijalima podijelio je u tri kategorije.

Poslovi stručnih radnih skupina iz Srpskoga, Mađarskog, Talijanskog i Češkog materinskog jezika svrstani su u I. kategoriju koja je podrazumijevala pregled postojećih inačica ispita pripremljenih u proteklim ciklusima državne mature, pregled i unošenje manjih izmjena nakon lekture i korekture, provjeru/izradu ključa za odgovore i načina bodovanja.

S obzirom na promjenu u načinu rada članovi stručnih radnih skupina ostvarili su i manje honorare u usporedbi s prijašnjim godinama.

3. Prijevod i lektura ispita državne mature na jezike nacionalnih manjina

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, te uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, pristupa se prijevodu ispita na jezike nacionalnih manjina za sve one predmete koje su učenici prijavili. Ispiti se prevode i ukoliko se radi o samo jednoj prijavi učenika nacionalne manjine za određeni predmet:

- Za svaki prijavljeni predmet prevode se inačice ispita.
- Za prijevode ispita na jezike nacionalnih manjina angažiraju se vanjski suradnici Centra (najčešće predmetni profesori).
- Nakon prijevoda ispita, ispiti idu na lekturu koju također obavljaju vanjski suradnici Centra. Lekturu ne mogu obavljati osobe koje su ispite prevodile.
- Nakon što je ispit preveden te lektoriran radi se grafički prijelom ispita.
- Po završetku grafičkog prijeloma ispiti idu na korekturu.
- Nakon obavljene korekture ispiti su spremni za tisak.

➢ Srpski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prijelom za ispite iz Kemije, Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti, Matematike (A i B razina).

Tablica 15. Trošak izrade ispita prevedenih na srpski materinski jezik

Srpski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	22.788,60 kn	5.085,52 kn	27.874,12 kn
Bruto iznos	**29.625,18 kn**	**6.611,18 kn**	**36.236,36 kn**

- Talijanski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prelom za ispite iz Kemije, Sociologije, Politike i gospodarstva, Logike, Biologije, Likovne umjetnosti, Geografije, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti, Matematike (A i B razina).

Tablica 16. Trošak izrade ispita prevedenih na talijanski materinski jezik

Talijanski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	34.448,00 kn	10.315,00 kn	44.763,00 kn
Bruto iznos	**44.782,40 kn**	**13.409,50 kn**	**58.191,90 kn**

- Mađarski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prelom za ispite iz Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Fizike, Matematike (A i B razina).

Tablica 17. Trošak izrade ispita prevedenih na mađarski materinski

Mađarski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	13.601,75 kn	5.704,40 kn	19.306,15 kn
Bruto iznos	**17.682,28 kn**	**7.415,72 kn**	**25.098,00 kn**

Korekturu i prijelom ispita za jezike nacionalnih manjina za državnu maturu 2014./2015. izvršili su djelatnici Centra.

4. Tisak ispita

4.1. Tisak u Agenciji za komercijalnu djelatnost

Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog jezika vršen je u Agenciji za komercijalnu djelatnost za ljetni rok državne mature 2014./2015.

Tablica 18. Broj tiskanih materijala i njihov trošak

Predmet	Naknada	Iznos s PDV-om
Srpski materinski jezik	150	10.425,00 kn
Mađarski materinski jezik	15	3.061,89 kn
Talijanski materinski jezik	160	18.902,50 kn
Ukupno	**325**	**32.389,39 kn**

4.2. Tisak u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog u jesenskom roku izvršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Jesenski rok

Tablica 19. Broj otisnutih ispita na jesenskom roku 2014./2015.

PREDMET	Broj ispita
Češki jezik (materinski)	2
Srpski jezik (materinski)	10
Talijanski jezik A (materinski)	2
Talijanski jezik B (materinski)	5

Tisak ispita prevedenih na jezike nacionalnih manjina vršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Ljetni rok

Tablica 20. Broj otisnutih ispita prevednih na jezike nacionalnih manjina u ljetnom roku 2014./2015.

R. b.	Ispit	Mađarski	Srpski	Talijanski
1	Biologija (-)	5	22	25
2	Engleski jezik (A)	8	33	60
3	Engleski jezik (B)	9	87	70
4	Fizika (-)	2	20	35
5	Francuski jezik (A)	0	0	8
6	Geografija (-)	0	4	0
7	Informatika (-)	0	16	11
8	Kemija (-)	0	16	12
9	Likovna umjetnost (-)	4	0	8
10	Logika (-)	0	0	7
12	Matematika (A)	5	20	23
13	Matematika (B)	12	110	105
14	Njemački jezik (A)	0	0	10
15	Njemački jezik (B)	4	15	4
16	Politika i gospodarstvo (-)	5	25	10
17	Povijest (-)	0	20	4
18	Psihologija (-)	0	17	14
19	Sociologija (-)	0	0	12

Jesenski rok

Tablica 21. Broj otisnutih ispita prevednih na jezike nacionalnih manjina u jesenskom roku 2014./2015.

R. b.	Ispit	Mađarski	Srpski	Talijanski
1	Biologija (-)	0	2	2
2	Engleski jezik (A)	0	2	0
3	Engleski jezik (B)	0	16	10
4	Fizika (-)	0	4	0
5	Geografija (-)	0	2	0
6	Kemija (-)	0	2	2
7	Matematika (A)	0	2	2
8	Matematika (B)	5	35	10
9	Njemački jezik (A)	0	0	2
10	Sociologija (-)	0	0	2

5. Ocjenjivanje ispita na jezicima nacionalnih manjina

Ocjenjivanje ispita izvršeno je u prostorijama Centra.

Tablica 22. Trošak ocjenjivanja ispita državne mature iz jezika nacionalnih manjina

Predmet	Ocjenjivanje LJETNI ROK	Ocjenjivanje JESENSKI ROK	Ukupno
Srpski materinski jezik	15.327,29 kn	1.277,88 kn	**16.605,17 kn**
Mađarski materinski jezik	2.487,80 kn	1.144,02 kn	**3.631,82 kn**
Talijanski materinski jezik	11.451,06 kn	1.549,38 kn	**13.000,44 kn**
Češki materinski jezik	0,00 kn	0,00 kn	**0,00 kn**
Ukupno (bruto)	**30.135,24 kn**	**1.442,86 kn**	**31.578,10 kn**

6. Ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Tablica 23. Ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Poslovi	Iznos - bruto
Izrada ispita - rad stručnih radnih skupina	29.250,00 kn
Prijevod ispita	92.089,83 kn
Lektura	27.436,40 kn
Tisak	32.389,39 kn
Ocjenjivanje	31.578,10 kn
Ukupno (bruto)	**212.743,72 kn**

Tablica 24. Postotak iskorištenosti prava za polaganje ispita na jeziku i pismu nacionalne manjine

Manjine	Kandidati manjina koji su to pravo iskoristili
Srpski jezik (materinski)	59 %
Mađarski jezik (materinski)	92 %
Talijanski jezik (materinski)	81 %

Dakle, u školskoj godini 2014./2015. ispitima državne mature pristupilo je 218 pristupnika u ljetnom roku te 8 pristupnika u jesenskom roku. U školskoj godini 2014./2015. utrošeno je 212.743,72 kuna (bruto iznos).

Visokoškolsko obrazovanje

Na **Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli** postoji mogućnost studiranja na stručnom studiju *Predškolski odgoj (na hrvatskom i talijanskom jeziku)*, a na integriranome preddiplomskom i diplomskome sveučilišnom studiju *Učiteljski studij (na hrvatskom i talijanskom jeziku)*.

Na **Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku** studenti mogu studirati na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik*, a na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje*.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 51/00) i Državnim pedagoškim standardima (Narodne novine, broj 63/08), uz opći dio obvezno sadrži dio čiji je sadržaj u vezi s posebnošću nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine – likovnu i glazbenu kulturu). Dio nastavnog plana i programa, čiji je sadržaj u vezi s posebnošću nacionalne manjine, utvrđuje i donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja nakon pribavljenoga mišljenja udruge nacionalne manjine. Krajem 2012. godine *Agencija za odgoj i obrazovanje* postala je nositelj izrade nastavnih planova i programa za potrebe nastave u osnovnim i srednjim školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina, a zadužena je za stručnu doradu odnosno metodologijsko ujednačavanje svih nastavnih planova i programa (za predmete: Priroda i društvo, Geografija, Povijest, Likovna kultura, Glazbena kultura) za osnovnu školu s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A.

Svi dorađeni nastavni planovi i programi prošli su tijekom 2013. godine procjenu primjenjivosti u nastavnoj praksi, a Nastavni program za predmet Povijest (na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku) dorađivan je i tijekom 2014. godine te proslijeđen na ponovno mišljenje stručnom recenzentu. Od 2012. godine za izradu nastavnih planova i programa za nastavu po svim modelima (A,B ili C) nadležna je Agencija za odgoj i obrazovanje.

Cjelovita kurikularna reforma kojom 2015. godine započinje realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, a koju je Hrvatski sabor donio u listopadu 2014. godine, obuhvatit će i nastavne planove i programe za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Sukladno članku 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00), školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koriste udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Sukladno članku 16. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je tijekom 2015. za školovanje učenika osnovnih i srednjih škola, koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplatilo 1.097.143,61 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu i 74.558,39 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku.

Ukupno je u navedene svrhe do 31. prosinca 2015. godine isplaćeno 1.171.713,00 kuna (Tablica 25.).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja ovoga trenutka nema neispunjenih obaveza tj. sve aktivnosti u svezi osiguranja udžbenika za učenike osnovnih i srednjih škola, koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina iz 2015. godine su ispunjene.

Tablica 25.

Nacionalna manjina	Manjinski nakladnik	Isplaćena sredstva u 2013.	Isplaćena sredstva u 2014.	Isplaćena sredstva u 2015.	Povećanje/ smanjenje u 2015. u odnosu na 2014.
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	**107.868,52**	**37.300,00**	-	-
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara Osijek	-	**246.762,60**	-	-
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	**895.797,00**	**1.104.771,00**	**1.097.143,61**	**- 7.627,39**
Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	-	-	**74.558,39**	**+ 74.558,39**
	UKUPNO:	**1.003.665,52**	**1.388.833,60**	**1.171.713,00**	**+ 66.931,00**

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu naconalnih manjina

Sukladno članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju učitelji pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine. Sukladno zahtjevima škola Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je 7 stručnih savjetnika i to: 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom, 1 savjetnik za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena.

U 2015. godini za plaće učitelja i nastavnika materinskog jezika za učenje materinskog jezika i kulture isplaćeno je ukupno 17.478.489,60 kuna.

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju.

Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija za odgoj i obrazovanje organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

U 2015. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 40 stručnih skupova za 1.383 učitelja/nastavnika i to:

- za 106 učitelja/nastavnika **mađarske** nacionalne manjine 4 stručna skupa. Teme stručnih skupova bile su: *Razvijanje socijalne kompetencije pomoću vizualnoga odgoja; Darovitost i rad s darovitim učenicima u odgojno-obrazovnim ustanovama; Konstruktivna i dekonstruktivna kritika i Glazbeni projekt Veronika;*
- za 106 učitelja/nastavnika **češke** nacionalne manjine 3 stručna skupa;
- za 457 učitelja/nastavnika **srpske** nacionalne manjine 11 stručnih skupova (8 stručnih skupova za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu A i 2 stručna skupa za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu C te 1 zajednički državni stručni skup za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu A i C) i 12 skupova Županijskih stručnih vijeća. Teme stručnih skupova bile su: *Događanja oko nas; Zimski seminar C u Zagrebu; Dani učitelja u Beogradu; Proljeće; Radovi u proljeće-običaji; Studijsko putovanje; Srijem, Ljeto u školi; Ljetni seminar C; Dani Vladana Desnice, Zimski susreti-Rusija na istoku;*
- za 383 učitelja/nastavnika **talijanske** nacionalne manjine 13 stručnih skupova. Teme stručnih skupova bile su: *Energija za život – etika i održivi razvoj / nutrire il pianeta; Rimsko carstvo u Puli – projekti u nastavi polazeći od zavičajnih sadržaja; Građanski odgoj III; Talijanski jezik danas: uporaba funkcija i oblik; Stručni skup za učitelje i nastavnike predmeta društveno-humanističkog i jezično-komunikacijskog područja; Tijek čitanja: sadržaji i vrijednosti u suvremenim testovima;Umijeće podučavanja; Međunarodni stručni skup talijanskog jezika i kulture; Kurikularna reforma odgoja i obrazovanja; Slušanje, komuniciranje, interakcija pomoću nove tehnologije; Stručni skup za nastavnike ekonomske grupe predmeta – EXPO i Stručni skup talijanskog jezika i kulture.*
- za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika **romske** nacionalne manjine održano je 9 stručnih skupova. Teme stručnih skupova bile su: *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (prvi ciklus i drugi ciklus); Interkulturalni odgoj i obrazovanje kroz prizmu vjerskog odgoja - vjeroučenik i vjeroučitelj; Osposobljavanje romskih pomagača - Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole; Interkulturalnost, Hrvatski jezik/razredna nastava: Usvajanje nematerinskoga jezika kao oblik dvojezičnosti s posebnim osvrtom na hrvatski jezik; Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti; "Balkan, holokaust i Židovi"; Šoa akademija; Holokaust, ljudska prava, obrazovanje.*

Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, Ministarstva znanosti i obrazovanja i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.

Ukupni financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 31.367.076,82 kuna i to za sljedeće aktivnosti:

- *Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina* (A577131), *Posebni programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina* (A577137), provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine: *Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome* (A767015) te provedba Nacionalnog programa za Rome (A 767003), rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - *Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina* (A578003).

U 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja je osiguralo sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina na Razdjelu 080, Glavi 05. Na smanjenje, odnosno povećanje sredstava na jednoj aktivnosti, uvjetovano je rebalansom Državnog proračuna. Vidljiv je porast sredstava za provođenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, jer se povećao broj korisnika predškole i integriranog predškolskog odgoja (Tablica 26.).

Tablica 26.

	Isplaćeno u 2014.	**Isplaćeno u 2015.**	**Povećanje/ smanjenje**
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	**1.707.250,00**	**1.742.750,00**	**+ 35.500,00**
A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	**1.388.833,60**	**1.171.713,00**	**- 217.120,60**
A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	**1.241.822,30**	**975.601,20**	**- 266.221,10**
A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome	**4.374.052,27**	**4.537.379,94**	**+ 163.327,67**
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	**2.221.975,26**	**2.477.499,36**	**+ 255.524,10**
UKUPNO	**10.933.933,43**	**10.904.943,50**	**- 28.989,93**

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2015. godini isplaćena su sredstva i za:
- izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (A814001 – *Državna matura*, iznos od 212.743,72 kuna),
- plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 25 suradnika – pomagača (A579000 – *Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna za plaće učitelja u osnovnim školama te 1.628.000,00 kuna za suradnike pomagače u osnovnim školama i A58000 – *Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama).

Osim navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:
- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (A679066 – *Stipendije za studente Rome* - 217.000,00 kuna) te

- uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (A580014 - *Razvoj obrazovanja odraslih* – 925.900,00 kuna).

Ocjena stanja i preporuke

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A).

Za školsku godinu 2015./2016. odobren je ustroj nastave u 4 osnovne škole i 4 srednje škole po modelu C za pripadnike 4 nacionalne manjine i to: češkog jezika i kulture u OŠ Braće Radića u Pakracu i OŠ Stjepana Radića u Bibinjama; rusinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru; ruskog jezika i kulture u OŠ Nikola Tesla u Rijeci; makedonskog jezika i kulture u Prvoj gimnaziji u Zagrebu i Prvoj Sušačkoj hrvatskoj gimnaziji i češkog jezika i kulture u Gimnaziji Daruvar u Daruvaru i Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici. Ustroj nastave po modelu B (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren je u jednoj školi (OŠ Lug).

Izmjenom Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama (Narodne novine, broj 152/14) stvorena je mogućnost preregistracije škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A, a time i izvršenje mjere Akcijskog plana Usklađivanje statuta osnovnih škola sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Cjelovita kurikularna reforma kojom 2015. godine započinje realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, a koju je Hrvatski sabor donio u listopadu 2014. godine, obuhvatit će i nastavne planove i programe za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Također, u listopadu 2015. godine objavljeni su Javni pozivi za prijavu kandidata za članove stručnih radnih skupina za izradu prijedloga predmetnih kurikuluma za nacionalne manjine koje se školuju po modelu A (češki, mađarski, srpski i talijanski) te Njegovanja jezika i kulture nacionalnih manjina po modelu C (češki, mađarski, romski, srpski i talijanski) što je značajan korak u uključivanju manjinskog obrazovanja u Cjelovitu kurikularnu reformu.

NACIONALNA STRATEGIJA ZA UKLJUČIVANJE ROMA ZA RAZDOBLJE 2013. – 2020.

Odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine

S ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj i u 2015. godini provodile su se aktivnosti na području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine. Tijekom 2015. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem djece i učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava.

Za djecu romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Vidljivo je povećanje broja djece uključene u programe predškolskog odgoja/predškole te program predškolskog odgoja/predškole daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu djecu romske nacionalne manjine. Mjere definirane akcijskim planom relevantne su i provodit će se i u budućnosti. Mjere odgovaraju potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, redukciju izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje emocionalnog, socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.

U 2015. godini nastavljeno je provođenje stručnog usavršavanje učitelja, nastavnika, stručnih suradnika te romskih pomagača u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina za osobni razvoj učenika. Osim skupova za romske pomagače i stručne suradnike u osnovnim školama održani su i stručni skupovi za učitelje i nastavnike hrvatskog jezika te skupovi za stručne suradnike pedagoge i predmetne učitelje na temu interkulturalnosti.

Moguće je zaključiti da je od provođenja Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine te Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015., a imajući u vidu Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2020. vidljivo postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine, a što je osobito vidljivo u predškolskom odgoju pripadnika romske nacionalne manjine te u srednjoškolskom obrazovanju. Iz podataka je vidljivo kako broj učenika uključenih u srednjoškolsko obrazovanje iz godine u godinu raste. To nedvojbeno upućuje na zaključak da je uspješnost učenika u osnovnom obrazovanju porasla te da je svijest o nastavku školovanja također porasla i da održive mjere u odgoju i obrazovanju treba i dalje nastaviti provoditi.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Na početku pedagoške godine 2015./2016. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je 1.026 djece (513m/513ž), što je povećanje broja djece u odnosu na pedagošku godinu 2014./2015., kada je bilo ukupno 873 djece(442m/431ž). Iz Državnog proračuna u 2015. godini za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je 3.283.252,83 kuna, od toga 1.367.882,32 kuna za predškolu i 1.915.370,51 kuna za predškolski odgoj.

U osnovnoškolskom sustavu nije vidljivo značajnije povećanje broja učenika. Tako je na početku školske godine 2014./2015. u osnovnoj školi 5.411 učenika (2.750m/2.661ž) pripadnika romske nacionalne manjine dok je početkom školske godine 2015./2016. u osnovnoj školi 5.420 učenika (2.740m/2.680ž). Istodobno, podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje pokazuje kako je završnost na niskoj razini. Tijekom 2014./2015. školske godine 167 učenika (93m/74ž) prekinulo je školovanje dok je tijekom 2013./2014. školske godine 140 učenika (69m/71ž) potpuno prekinulo školovanje.

Osiguranje produženog boravka iznimno je važno s obzirom da je produženi boravak preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja. Na početku školske godine 2015./2016. ukupno je 318 učenika (169m/149ž) uključeno u produženi boravak dok je na početku školske godine 2014./2015. godine ukupno 343 učenika (179m/164ž) u produženom boravku. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl.43. Zakona o odgoju i obrazovanju u

osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Na početku školske godine 2014./2015. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika ukupno je dobilo 443 učenika (225m/218ž), a na početku školske godine 2015./2016. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primaju 418 učenika (223m/195ž).

Rad 25 romskih pomagača (13m/12ž) financira se iz Državnog proračuna, kao i rad svih drugih djelatnika u školama. Romski pomagači trebaju zajedno s učiteljem pomagati u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturalna putovanja, ljetne škole, smještaj u dom te aktivnosti nakon nastave iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno je 2.211.526,47 kuna.

I u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u srednjoškolske programe u školskoj godini 2015./2016. je 746 (406m/340 ž), u odnosu na 682 (368m/314ž) u školskoj godini 2014./2015., te 588 učenika (327m/258ž) u školskoj godini 2013./2014. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. U 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je stipendije za 569 učenika (321m/248 ž) na što je iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno 3.248.100,00 kuna. U odnosu na 2013./2014. školsku godinu i 542 učenika (247m/295ž) vidljivo je povećanje broja korisnika stipendija.

Osim srednjoškolskih stipendija, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurane su stipendije za 21 studenta (12m/9ž**)** među kojima je 1 student poslijediplomskog studija, te je na visokoškolske stipendije iz Državnog proračuna ukupno utrošeno 217.000,00 kuna.

Kad je u pitanju obrazovanje odraslih programi opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje nastavili su se provoditi i u 2015. godini te je u programima bilo uključeno 440 odraslih Roma (348m/92ž), a na navedene aktivnosti iz Državnog proračuna utrošeno je 925.900,00 kuna.

Također, u 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika te obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta.

Za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, u 2015. godini iz Državnog proračuna ukupno je utrošeno 9.899.779,30 kuna.

Rani predškolski odgoj i obrazovanje

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.

Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-

obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.

U odnosu na prethodne godine iz podataka je vidljivo kako je došlo do povećanja broja djece koja su uključena u programe predškolskog odgoja/predškole. Tako je u pedagoškoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja/predškole bilo ukupno 873 djece (442m/431ž), dok je početkom pedagoške godine 2015./2016. predškolskim odgojem bilo obuhvaćeno 1026 djece pripadnika romske nacionalne manjine (513m/513ž), a od toga 549 djece (282m/267ž) predškolskim odgojem, a 477 djece (231m/246ž) predškolom.

Iz Državnog proračuna, u 2015. godini utrošeno je za predškolski odgoj/predškolu ukupno 3.283.252,83 kuna, od toga 1.367.882,32 kuna za predškolu i 1.915.370,51 kuna za predškolski odgoj.

Osnovnoškolsko obrazovanje

U proteklih šest godina povećan je obuhvat djece pripadnika romske nacionalne manjine osnovnim obrazovanjem, dok je u 2014./2015. zabilježen lagani pad. Na početku 2013./2014. školske godine bilo je 5.470 učenika (2.769m/2.701ž), a 2014./2015. godine bilo je osnovnoškolskim obrazovanjem obuhvaćeno 5.411 djece pripadnika romske nacionalne manjine (2.750m/2.661ž), 59 učenika manje nego prethodne godine. Početkom školske godine 2015./2016. u osnovnoškolskom obrazovanju je 5.420 učenika (2.740m/2.680ž).

Istodobno podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje nakon višekratnih ponavljanja pokazuju da je završnost osnovnog obrazovanja na niskoj razini. Tako su npr. u 2012./2013. osnovno školovanje napustila 153 učenika (83m/70ž) dok je u 2013./2014. osnovnu školu napustilo 140 učenika (69m/71ž). Tijekom 2014./2015. školske godine 167 učenika (93m/74ž) potpuno je prekinulo školovanje. U ukupan zbroj onih koji su prekinuli školovanje uključeni su i učenici koji su navršili 15 godina života, a nisu završili osnovnu školu.

Kada je u pitanju ponavljanje razreda, podaci pokazuju da je na početku 2013./2014. iskazano 428 ponavljača (235m/193ž), a u 2014. godini 413 ponavljača (245m/168ž). Početkom 2015./2016. školske godine bilo je 394 učenika ponavljača (240m/154ž).

U osnovnim školama zaposleno je 25 suradnika pomagača (13m/12ž) i njihov rad se financira iz Državnog proračuna. Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2015. godini. Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2015. godini održano 9 stručnih skupova za učitelje koji rade u školama s većim brojem romskih učenika, te 3 stručna skupa za romske pomagače s temom Uloga romskih pomagača u nastavi:

1) *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi* – (1. ciklus), 13. prosinca2015. godine, Čakovec, 44 sudionika

2) *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi* – (2. ciklus), 12. ožujka 2015. godine, Čakovec, 30 sudionika

3) *Osposobljavanje romskih pomagača – provedba programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole*, 27. kolovoza 2015. godine, Čakovec, 21 sudionik.

Za odgojno-obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2015. godini isplaćeno je 2.211.526,47 kuna**,** od čega 329.465,41 kuna za produženi boravak, a 1.628.000,00 kuna za plaće romskih pomagača.

Za posebnu pomoć u učenju hrvatskoga jezika učiteljima se osigurava prekovremeni rad, a povećanje sredstava Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne prati izdvojeno.

Srednjoškolsko obrazovanje

U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije, na način da se omogućava manji broj bodova kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjoj školi na početku 2014./2015. školske godine bilo je 682 učenika (368m/ 314ž), a na početku školske godine 2015./2016**.** bilo je 746 učenika (406m/340ž). Od toga je 250 učenika (149m/101ž) upisano u prve razrede 3-godišnjih strukovnih škola, a 33 učenika (11m/22ž) u prve razrede 4-godišnjih strukovnih programa srednjih škola.

Početkom 2015./2016. školske godine učenici pripadnici romske nacionalne manjine pohađaju: gimnazije 8 učenika (3m/5ž), 4-godišnje strukovne škole 123 učenika (44m/79ž), 3-godišnje strukovne škole 501 učenika (296m/205ž), niža stručna sprema 22 učenika (15m/7ž), programe za učenike s teškoćama u razvoju 88 učenika (47m/41ž), školu likovne umjetnosti i dizajna 3 učenice (3ž); glazbenu školu u sastavu škole 1 učenik (1m).

U 2014. godini od ukupno 682 učenika (368m/314ž) bilo je 67 učenika (45m/22ž) ponavljača. Tijekom 2014./2015. školske godine 88 učenika (37m/51ž) prekinulo je školovanje, dok je krajem iste školske godine bilo 48 učenika ponavljača (29m/19ž). Početkom 2015./2016. školske godine od ukupno 746 učenika srednjih škola (406m/340ž) 50 je učenika ponavljača (29m/21ž).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kuna godišnje po učeniku, odnosno 500 kuna mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno. Od školske godine 2014./2015. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljačima.

Broj učenika kojima je osigurana stipendija je 569 (321m/248ž) u školskoj godini 2014./2015. u odnosu na 542 učenika (247m/295) u školskoj godini 2013./2014.

U 2015. godini iz Državnog proračuna za isplatu stipendija učenicima srednjih škola utrošeno je 3.248.100,00 kuna dok je 2013. za isplatu stipendija utrošeno 2.429.656,96 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira i smještaj učenika romske nacionalne manjine (16 učenika: 10 m/6ž) u učeničke domove te se evidencija o broju učenika smještenih u dom vodi isključivo prema sufinanciranju. Tako je u 2015. godini iz Državnog proračuna utrošeno 140.350,06 kuna za osiguravanje smještaja u učeničke domove što je, uz stipendije, jedan od preduvjeta za povećanje broja romskih učenika oba spola koji uspješno završavanju srednju školu.

Visokoškolsko obrazovanje

Kako bi se smanjila razlika između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost visokog obrazovanja na razini Republike Hrvatske, u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja, do 2020. godine nužno je povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kuna mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kuna godišnje. U akademskoj godini 2014./2015. dodijeljena je 21 stipendija (12m/9ž) od čega i 1 stipendija za 1 studenta polaznika poslijediplomskog studija.

U 2015. godini iz Državnog proračuna za studentske stipendije utrošeno je 217.000,00 kuna.

Obrazovanje odraslih

U Republici Hrvatskoj kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja, te povećanja društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U programe obrazovanja odraslih, programe cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja u 2015. godini uključilo se 440 pripadnika romske nacionalne manjine (348m/92ž), od toga za program opismenjavanja 421, a za osposobljavanje za prvo zanimanje 19 pripadnika romske nacionalne manjine.

Ukupan iznos sredstava utrošenih za aktivnosti opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje u 2015. godini je 925.900,00 kuna.

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim s vjerskim zajednicama navedenima u Tablici 1, Republika Hrvatska obvezala se davati godišnje iz Državnog proračuna iznose koji se izračunavaju na temelju umnoška koeficijenta, utvrđenog navedenim Ugovorima, i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika.

Osnovica za izračun plaća u 2015. godini se nije mijenjala, međutim pojedinačni iznosi za 2014. godinu su manji u odnosu na pojedinačni iznos koji se dobije primjenjujući umnožak koeficijenta, utvrđenog Ugovorima i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika, jer su se, pored pojedinih drugih vjerskih zajednica, Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Islamska zajednica u Hrvatskoj, Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj, Židovska vjerska zajednica Bet Israel i Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, uslijed provedbe mjera gospodarskog oporavka i svođenja potrošnje u realne, fiskalno održive okvire, za 2014. godinu odrekle 13,2% godišnjeg financijskog iznosa koji im pripada prema potpisanom Ugovoru. Budući da su u 2015. godini navedenim vjerskim zajednicama iz Državnog proračuna Republike Hrvatske isplaćena novčana sredstva u punom iznosu predviđenome Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, isplaćeni iznosi u 2015. godini veći su od onih u 2014. godini. Financijski pokazatelji za 2015. godinu (u odnosu na 2014. godinu) daju se u Tablici 1.

Tablica 1: Pregled financijskih potpora za razdoblje 2014. – 2015.

Vjerske zajednice	2014.	2015.
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	8.381.152 kn	9.655.708 kn
Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.554.256 kn	2.942.692 kn
Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj	518.833 kn	551.754 kn
Židovska vjerska zajednica Bet Israel	354.756 kn	408.708 kn
Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	158.372 kn	158.372 kn
Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	589.784 kn	679.476 kn
UKUPNO	**12.557.153 kn**	**14.396.710 kn**

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 025-Ministarstvo financija, Aktivnost - A539060 Poticaji prema Ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica. Na gore navedenoj poziciji financijska sredstva za 2015. godinu iznosila su 20,036.879,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega 71,85% otpada na one vjerske zajednice koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Ocjena stanja i preporuke

U Republici Hrvatskoj dosegnuta je visoka razina prava na očitovanje svoje vjere, kao i prava na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere. U narednoj godini će se u okviru financijskih mogućnosti sredstvima iz Državnog proračuna sufinancirati vjerske zajednice.

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Sukladno članku 63. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13) Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija je Fond Agencije za elektroničke medije. Izvor financijskih sredstava Fonda su sredstva osigurana odredbama Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (3% mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe koje uplaćuje Hrvatska radiotelevizija).

Vijeće za elektroničke medije u 2015. godini raspisalo je tri javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda. Za dva javna natječaja, Fond 01/15 i 02/15 sredstva su dodijeljena u 2015. godini.

Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je i *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*. Iznos ukupno dodijeljenih sredstava u ovoj kategoriji ovisi isključivo o prijavama nakladnika, odnosno o broju i kvaliteti prijavljenih programa.

Pravilnik o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija (ZEM), (Narodne novine, broj 150/13), koji je stupio na snagu 21. prosinca 2013. godine, uveo je niz novina u raspodjelu i pravdanje sredstava Fonda. Po prvi puta je omogućeno i neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audiovizualnog programa korištenje sredstava Fonda.

U 2015. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa, u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj,* dodijeljeno je 2.038.807,06 kuna.

Na mrežnim stranicama Agencije za elektroničke medije dostupna studija pod nazivom Analiza društvenog utjecaja Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Dokument se nalazi na poveznici http://www.e-mediji.hr/hr/pruzatelji-medijskih-usluga/istrazivanja-i-analize/predstavljeno-istrazivanje-analiza-drustvenog-utjecaja-fonda-za-pluralizam-i-raznovrsnost-elektronickih-medija/

Također, sukladno provedenom postupku bagatelne nabave za pružanje tehničke usluge poticanja medijske pismenosti vezano uz teme propisane Zakonom o elektroničkim medijima te Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija, u 2015. godini je održano ukupno 5 radionica za nakladnike radija i televizije s temom vezanom uz kategoriju *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*.

U prilogu ovog Izvješća nalaze se detaljniji podaci o dodijeljenim sredstvima u 2015. godini iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u kategoriji Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 16. lipnja 2015. godine u Opatiji seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva".

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinositi promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja. Na seminaru se raspravljalo o pitanjima zastupljenosti manjinskih tema u programima radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i tiskanim medijima, te važnosti uloge medija u očuvanju društveno-kulturnih vrijednosti manjinskoga identiteta, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu.

Ocjena stanja i preporuke

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima i tijekom 2015. godine bilo nezadovoljavajuće.

Savjet izražava nezadovoljstvo zbog nedovoljne zastupljenosti nacionalnih manjina u televizijskom i radijskom programu te posebno zbog izmjene termina prikazivanja emisije Prizma i Manjinski mozaik. Mišljenje je Savjeta da je manjinska produkcija usmjerena izolaciji pripadnika manjina, nerijetko u rubrici crne kronike, uz izostanak afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda.

Iz navedenog proizlazi da je nužno pojačati edukacije novinara u cilju njihovog osposobljavanja za profesionalno informiranje te posebno senzibiliziranje javnosti o negativnim utjecajima govora mržnje, netolerancije i isključivosti a kako bi se spriječilo širenje stereotipa i predrasuda o nacionalnim manjinama u javnosti.

U narednom razdoblju također je potrebno inzistirati na izvršenju obveza HRT-a koje proizlaze iz Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2017. godine, kako u pogledu udjela sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama u cjelokupnom televizijskom programu, tako i u pogledu kvalitete toga sadržaja.

VI. KULTURNA AUTONOMIJA

Pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i fondacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, nakladničke, muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Djelovanje navedenih institucija sukladno svojim mogućnostima, financiraju Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

Putem udruga i ustanova, pripadnici nacionalnih manjina razvili su brojne aktivnosti na području kulture, izdavaštva i informiranja, kako bi što bolje očuvali svoj nacionalni i kulturni identitet. Razvijene su brojne djelatnosti i aktivnosti te su realizirani brojni programi koji predstavljaju značajan doprinos hrvatskoj kulturnoj sceni. Naročito su razvijene

izdavačka i knjižnična djelatnost, kao izraz realne medijske situacije u kojoj stvaraju pripadnici manjina, a Republika Hrvatska je najveće materijalno ulaganje u manjinsku baštinu i ovaj put ostvarila u zaštiti nepokretnih i pokretnih spomenika kulture. Svi spomenici kulture sastavni su dio hrvatske kulturne baštine, ali su ujedno i baština nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Njihova zaštita doprinosi zaštiti i očuvanju kulturnog identiteta nacionalnih manjina.

Financijski pokazatelji za 2015. godinu

Zaštita kulturne baštine

U 2015. godini financirano je ukupno 65 programa u iznosu od 8.072.877,00 kuna. Od toga se 58 programa u iznosu od 7.709.877,00 kuna odnosi na Srbe, 3 programa u iznosu od 78.000,00 kuna na Židove te 4 programa u iznosu od 285.000,00 kuna za Mađare.

Plaće i tekući izdaci

U 2015. godini financirano je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina (Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Česi, Mađari, Rusini i Ukrajinci, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani) te jedan djelatnik u Slovačkom kulturnom centru iz Našica. Za plaće i tekuće izdatke izdvojeno je ukupno 1.607.787,33 kune.

Plaće i materijalni izdaci			
Mađari	97.070,28	15.000,00	112.070,28
Česi	111.088,06	15.000,00	126.088,06
Slovenci	100.734,72	15.000,00	115.734,72
Slovaci	142.915,16	15.000,00	157.915,16
Austrijanci	100.310,70	15.000,00	115.310,70
Talijani	107.500,08	15.000,00	122.500,08
Bošnjaci	96.131,92	15.000,00	111.131,92
Albanci	96.423,60	15.000,00	111.423,60
Rusini i Ukrajinci	105.583,56	15.000,00	120.583,56
Srbi	201.239,46	40.000,00	241.239,46
SKC Slovaci	273.789,79	0	273.789,79
UKUPNO	**1.432.787,33**	**175.000,00**	**1.607.787,33**

Investicije i informatizacija

U 2015. godini za investicije izdvojeno je ukupno 4.410.000 kuna za 6 programa. Od toga se 1 program odnose na Čehe u iznosu od 50.000,00 kuna, te po jedan program na Slovake u iznosu od 180.000,00 kuna, Židove u iznosu od 40.000,00 kuna, Mađare od 3.900.000,00 kuna, Bošnjake od 40.000,00 kuna te Rome od 200.000,00 kuna.

Za informatizaciju je u 2015. godini izdvojeno 6.000,00 kuna za jedan program za Bošnjake.

Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2015. godini za glazbeno – scensku umjetnost i kulturno umjetnički amaterizam izdvojeno je 83.000,00 kuna za 10 programa. Od toga se 3 programa odnose na Čehe (34.000,00 kuna), 2 za Rome (13.000,00) te po jedan program na Židove (10.000,00 kuna),

Srbe (7.000,00 kuna), Talijane (10.000,00 kuna), Mađare (3.000,00 kuna) i jedan multinacionalni program (6.000,00 kuna).

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga

U 2015. godini za izdavačku djelatnost izdvojeno je 2.071.000,00 kuna. Od toga se 2.000.000 kuna odnosi na potporu izdavačkoj kući Edit (Talijanska manjina), te 3 program za izdavanje časopisa za Bošnjake (61.000,00 kuna) i jedan za Čehe (10.000,00 kuna).

Za književne manifestacije izdvojeno je 8.000,00 kuna za jedan program Srpske manjine.

Za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je ukupno 89.800 kuna. Od toga 9.400,00 kuna za jedan program Talijanske manjine, 44.000,00 kuna za 3 programa Romske manjine te 34.600,00 kuna za 4 programa Bošnjačke manjine.

Za otkup knjiga izdvojeno je 128.620,00 kuna. Od toga Za Muslimane 54.165,00 kuna (6 naslova), za Ukrajince 12.000,00 kuna (2 naslova) Za Rome 27.030,00 kuna (2 naslova), za Talijane 2.400,00 kuna (1 naslov), za Srbe 8.000 kuna (1 naslov), za Makedonce 9.300 kuna (1 naslov) te za Židove 15.725,00 kuna (1 naslov).

Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja

U 2015. godini za vizualne umjetnosti izdvojeno je ukupno 23.000,00 kuna za 3 programa. Od toga se 2 programa odnose na Židove u iznosu od 18.000,00 kuna, jedan program na Srbe u iznosu od 5.000,00 kuna.

Za međunarodnu kulturnu suradnju izdvojeno je 92.000,00 kuna za 5 programa. Od toga se 2 programa u iznosu od 30.000,00 kuna odnose na Rome,dva programa na Austrijance (60.000 kuna) na Crnogorce (2.000,00 kuna).

SVEUKUPNO MANJINE 2015. GODINA	
Zaštita kulturne baštine	8.072.877,00
Plaće i tekući izdaci	1.607.787,33
Investicije i informatizacija	4.416.000,00
Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam	83.000,00
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga	2.297.420,00
Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja	115.000,00
SVEUKUPNO	**16.592.084,33**

Ostvarivanju programa kulturne autonomije doprinosi i sufinanciranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina iz sredstava državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine. Tijekom 2015. godine na Javni poziv za sufinanciranje prijavljeno je ukupno 1358 programa iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, te je za tu svrhu, putem Savjeta, ukupno utrošeno 35.296.500,00 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

Analiza provedbe aktivnosti Ministarstva kulture koje su usmjerene na osiguravanje i poticanje kulturne autonomije nacionalnih manjina ukazuje na sustavno poticanje

nacionalnih manjina te njihov aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet.

Ministarstvo kulture će i u narednom razdoblju objavljivati Pozive za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, u sklopu kojih će sukladno svome djelokrugu i osiguranim sredstvima sufinancirati programe nacionalnih manjina i time ispunjavati svoju ustavnu i zakonsku obvezu očuvanja njihovog nacionalnog identiteta.

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, koji su održani 8. studenoga 2015. godine, ostvarena je potrebna zastupljenost zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, koji su birani u posebnoj, 12. izbornoj jedinici. Naime, u posebnoj izbornoj jedinici, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, izabrano je 8 zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Na redovnim lokalnim izborima koji su održani 19. svibnja 2013. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 309 članova predstavničkih tijela, u ukupno 154 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnicima srpske manjine je jamčeno pravo na izbor ukupno 203 člana predstavničkih tijela jedinica samouprave; pripadnicima talijanske manjine 38 članova; pripadnicima mađarske manjine 18; pripadnicima bošnjačke i romske manjine po 13; pripadnicima češke manjine 12; pripadnicima slovačke manjine 7; pripadnicima rusinske manjine 3; te pripadnicima albanske i ukrajinske manjine po jedan član.

Na izborima je izabrano ukupno 305 zakonom i statutima zajamčenih članova predstavničkih tijela u ukupno 150 jedinica samouprave.

Pravo na izbor po jednog člana u predstavničkim tijelima općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec nisu ostvarili jedino pripadnici romske nacionalne manjine te su u navedenim općinama raspisani dopunski izbori za članove općinskih vijeća iz reda pripadnika romske nacionalnih manjina. Člana predstavničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su samo pripadnici romske nacionalne manjine u Općini Podturen, dok dopunski izbori u općinama Kotoriba, Peteranec i Petrijanec nisu održani iz razloga što nadležna povjerenstva nisu zaprimila niti jedan prijedlog kandidacijske liste.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pripadnici nacionalnih manjina imali su na lokalnim izborima 2013. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 61 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 60 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 49 općina i gradova te 11 županija. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imali su pravo predložiti kandidate i birati 39 zamjenika; pripadnici talijanske manjine 7 zamjenika; pripadnici češke i mađarske manjine po 4 zamjenika; pripadnici bošnjačke, romske i rusinske manjine po 2 zamjenika; te pripadnici slovačke manjine jednog zamjenika, odnosno predstavnika u izvršnom tijelu općine, grada ili županije.

Na izborima je izabrano ukupno 49 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske

Stanje ostvarivanja prava

Godina	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih nacionalnih manjina	Postotni udio nacionalnih manjina
2014.	50.478	1.762	3,49 %
2015.	50.375	1.713	3,40 %

Na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina.

Prema podacima od 31. prosinca 2015. godine od službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u navedenim je tijelima najviše zaposleno Srba – 1.124, koji čine 2,23% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 108, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 90, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,15% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih; Roma – 8, koji čine 0,01% zaposlenih; dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnio 151 službenik i namještenik koji čine 0,29% od ukupnog broja službenika i namještenika. Posebno napominjemo da su u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposlene i 132 osobe koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnili kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave na dan 31. prosinca 2014. godine s podacima o broju pripadnika nacionalnih manjina na dan 31. prosinca 2015. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2015. godine bio manji za 49 zaposlenika ili za 0,09% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2014. godine. Naime, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.762 ili 3,49 % bili pripadnici nacionalnih manjina.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (31. prosinca 2014. do 31. prosinca 2015.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 103, odnosno za 0,20%.

Potrebno je napomenuti da je do 4. listopada 2014. godine bila na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 153/09.), kojom se zabranjivalo novo zapošljavanje državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, a iznimno je bilo dozvoljeno zapošljavanje na radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ili rada namještenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i namještenika. Dodatno, navedena Odluka postrožena je uvođenjem klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni). Sve navedeno odrazilo se i na mogućnosti zapošljavanja u državnoj službi općenito, pa i za nacionalne manjine.

Također, zbog nastavka negativnih trendova u gospodarstvu Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske je donijela novu Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 114/14), koja je i dalje na snazi.

Planiranje zapošljavanja

Plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2015. godinu donesen je 11. ožujka 2015. (Narodne novine, broj 31/15) te je kasnije dopunjen jednom dopunom od 7. svibnja 2015. (Narodne novine, broj 52/15). Navedenim je Planom planiran prijam u službu za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina.

Mjere u cilju unaprjeđenja ostvarivanja prava

Sva državna tijela obvezna su objavljivati raspisane javne natječaje u Narodnim novinama, na svojoj web stranici i na web stranici Ministarstva uprave.

Ministarstvo uprave kontinuirano, prije objave javnih natječaja i oglasa, provodi kontrolu zakonitosti dostavljenih tekstova natječaja i oglasa za zapošljavanje te ukazuje državnim tijelima na obvezu navođenja dijela teksta vezano uz prednost pod jednakim uvjetima pripadnika nacionalnih manjina.

Također, kandidatima pripadnicima nacionalnih manjina ukazuje se da imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti. O navedenom pravu Ministarstvo uprave pripadnike nacionalnih manjina informira i putem odgovora na upite putem elektroničke pošte, telefonski, kao i putem svoje web stranice.

Kao i prethodnih godina, poštujući odredbe propisa koji reguliraju navedeno područje, tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim

službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Stoga su, od navedenih tijela prilikom izrade Plana prijama u državnu službu za 2015. godinu zatraženi podaci o popunjenosti radnih mjesta pripadnicima nacionalnih manjina na dan 1. siječnja 2015. godine te o planiranom zapošljavanju državnih službenika, pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na ukupno planirano zapošljavanje.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

U svrhu povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, tijekom 2015. godine provodila se mjera redovnog informiranja mogućih kandidata koji su pripadnici nacionalnih manjina na postojanje odredbe o prednosti pri zapošljavanju, upućivanjem na Internet stranice Ministarstva, prilikom svakog raspisanog natječaja za zapošljavanje, te mjeru edukacije članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02 i 80/10). Napominjemo da za provedbu navedenih mjera, ovo Ministarstvo nema financijskih izdataka.

Ministarstvo unutarnjih poslova postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 37/13, 38/13 i 1/15), te Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina i planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

U Ministarstvu unutarnjih poslova je na dan 31. prosinca 2015. godine bilo zaposleno ukupno 1230 pripadnika nacionalnih manjina. Skrećemo pozornost da se od ukupnog broja zaposlenih 1 osoba nije nacionalno opredijelila. Kao izvor podataka o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika ovog Ministarstva korišten je Jedinstveni registar osoba Ministarstva unutarnjih poslova, a prema kojem je za određeni broj zaposlenika ovog Ministarstva nacionalna pripadnost nepoznata ili su se izjasnili kao neopredijeljeni.

Vezano za preporuke u narednom razdoblju, ponovno ističemo da se jedan dio pripadnika nacionalnih manjina, prilikom prijava na natječaje ne izjašnjava o svojoj nacionalnoj pripadnosti, pa je stoga potrebno redovito poticanje istih na izjašnjavanje o svojoj nacionalnoj pripadnosti, jer im isto omogućava prednost pri zapošljavanju sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Na plaće i druga materijalna prava pripadnika nacionalnih manjina i osoba koje se nisu izjasnile o svojoj nacionalnoj pripadnosti, u 2015. godini utrošeno je ukupno 132.464.902,71 kuna.

Slijedom svega navedenog, posebice pokazatelja o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2015. godini, te broju ukupno zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, vidljivo je da ovo Ministarstvo provodi odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koje se odnose na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno vodi računa o postizanja njihove veće zastupljenosti u ovom Ministarstvu.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima te službenicima, namještenicima i vježbenicima pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno. Tablica sa statističkim podacima vezanim za broj pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pravosudnim tijelima na dan 31. prosinca 2015. godine, kao i omjer zaposlenih u odnosu na 31. prosinac 2014. godine, nalazi se u privitku.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu potrebna.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo uprave izvršilo je analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 128 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima povećan je za 7.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 56, dok u 22 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.580 službenika i namještenika, od čega 512 ili 3,77% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 99 ili 0,73% neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika smanjen je za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

Od 512 zaposlena službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba – 284, zatim Talijana – 75, Bošnjaka – 34, Čeha – 24, Mađara – 23, Slovenaca – 22, Crnogoraca – 13, Makedonaca – 11, Slovaka – 7, Nijemaca i Albanaca po 5, Rusina – 3, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika austrijske, bugarske, romske, rumunjske, ruske i židovske nacionalne manjine.

Edukacija državnih i lokalnih službenika

U 2015. godini provedena je radionica „Zapošljavanje“ u okviru Programa za rukovodeće državne službenike koju je pohađalo 19 polaznika. Za provedbu je utrošeno 2.760,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.

U suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirane su i provedene radionice:

- „Ustavna zaštita ljudskih prava“ koju je pohađalo 9 polaznika,
- dvije radionice „Ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“ koju je pohađalo 37 polaznika.

Za provedbu spomenutih radionica nije bilo potrebno osigurati sredstva.

U suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava organizirane su i provedene:

- 2 radionice „Državni službenici u zaštiti ljudskih prava“ koju je pohađalo 46 polaznika
- 3 radionice Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava koju je pohađalo ukupno 64 polaznika.

Za provedbu radionica u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava utrošeno je 35.085,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.

U 2015. godini Škola je provela 11 seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Navedeni seminar je pohađalo 1.557 polaznika. Za provedbu seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ izdvojeno je 31.395,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.

U suradnji s Ministarstvom uprave u Osijeku je organizirana i provedena radionica „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju koju je pohađalo 30 polaznika. Za provedbu radionice u suradnji s Ministarstvom uprave utrošeno je 3.117,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.

Ocjena stanja i preporuke

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu zastupljenost u Hrvatskom saboru na izborima koji su održani 2015. godine, a na lokalnim izborima koji su održani u 2013. godini, u cijelosti su ostvarili svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vezano uz zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je smanjenje postotnog udjela s 3,49% na 3,40%. Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim

službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, iz rujna 2014. godine, i dalje je na snazi, što je imalo za posljedicu smanjenu mogućnost zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u državnoj službi i tijekom 2015. godine.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu također je došlo do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, ali je potrebno napomenuti da se se ukupan broj službenika i namještenika na lokalnoj razini smanjio za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

Pozitivnim se ocjenjuje planiranje prijama za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske, koji je utvrđen Planom prijama za 2015. godinu, međutim preporučuje se razmotriti donošenje novog dugoročnog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu, a s ciljem dodatnog pojačanja obveze osiguranja odgovarajuće zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u državnoj upravi.

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. travnja 2015. godine donijela Odluku o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Odluku o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, obje objavljene u Narodnim novinama, broj 47/15 od 28. travnja 2015. godine, kojima je za dan provedbe izbora određen 31. svibnja 2015. godine.

Također, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. travnja 2015. godine donijela Odluku o izmjeni Odluke o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, objavljenu u Narodnim novinama, broj 48/15 od 30. travnja 2015. godine.

Sukladno navedenim Odlukama Vlade Republike Hrvatske, 31. svibnja 2015. godine održani su izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u županijama, gradovima i općinama.

Na temelju izbornih rezultata Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 11. lipnja 2015. godine Odluku o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina koja je objavljena u Narodnim novinama, broj 65/15 od 12. lipnja 2015. godine.

Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održanima 31. svibnja 2015. godine izabrano je ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Od ukupno 169 izabranih predstavnika nacionalnih manjina zahtjev za upis u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina podnijelo je njih ukupno 156, od kojih je 151 uredan zahtjev te su im izdana rješenja o upisu.

Od ukupno 285 izabranih vijeća nacionalnih manjina zahtjev za upis odnosno prijavu promjene podataka u navedenom Registru podnijelo je njih ukupno 276, od kojih je 256 urednih zahtjeva za upis odnosno prijava promjena podataka te su im izdana rješenja o upisu.

Ministarstvo uprave napominje da određeni broj vijeća i predstavnika nacionalnih manjina još uvijek nije podnio zahtjev za upis odnosno prijavu promjena podataka u Registru. Stoga, ističemo da intenzitet provođenja upisa u Registar isključivo ovisi o podnošenju zahtjeva i prijava te dopuni i ispravku dokumentacije od strane subjekata upisa koji zahtjeve za upis odnosno prijave promjene podataka u Registru još nisu podnijeli ili ti zahtjevi odnosno prijave nisu uredni.

Ministarstvo uprave u svakodnevnom kontaktu sa podnositeljima zahtjeva za upis odnosno prijava promjena podataka u Registru radi na informiranju o statusu tih zahtjeva odnosno prijava s ciljem otklanjanja eventualnih pogrešaka ili nedostataka istih te donošenja rješenja o upisu u Registar.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pregled sredstava osiguranih u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su dodijeljena za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini *(pregled je sastavljen po županijama te uključuje i sredstva koja su osigurana u proračunima jedinica lokalne samouprave, odnosno dodijeljena vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina s područja pojedine županije)*:*

1. Zagrebačka županija..... 1.565.427,43 kn
2. Krapinsko-zagorska županija. ..... 0,00 kn**
3. Sisačko-moslavačka županija..... 922.103,35 kn
4. Karlovačka županija. ..... 484.784,89 kn
5. Varaždinska županija. ..... 170.710,00 kn
6. Koprivničko-križevačka županija. ..... 386.847,41 kn
7. Bjelovarsko-bilogorska županija..... 603.086,57 kn
8. Primorsko-goranska županija..... 1.855.158,95 kn
9. Ličko-senjska županija..... 155.175,00 kn
10. Virovitičko-podravska županija. ..... 260.688,22 kn
11. Požeško-slavonska županija..... 193.659,49 kn
12. Brodsko-posavska županija..... 373.045,43 kn
13. Zadarska županija..... 958.002,28 kn
14. Osječko-baranjska županija..... 1.304.245,98 kn
15. Šibensko-kninska županija..... 737.378,98 kn
16. Vukovarsko-srijemska županija. ..... 934.796,10 kn
17. Splitsko-dalmatinska županija..... 913.153,09 kn
18. Istarska županija..... 1.203.545,80 kn
19. Dubrovačko-neretvanska županija. ..... 515.000,00 kn
20. Međimurska županija. ..... 121.046,64 kn
21. Grad Zagreb..... 8.381.872,63 kn

UKUPNO..... 22.039.728,24 kn

NAPOMENE:
** Iznos sredstava koja su vijeća i predstavnici s područja nekih županija stvarno utrošila za svoj rad je u nekim slučajevima veći, odnosno manji od naznačenih iznosa osiguranih/dodijeljenih sredstava iz proračuna jedinica samouprave.*
*** U Krapinsko-zagorskoj županiji za razdoblje od 2011.-2015. godine nisu održani izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, dok je na izborima održanim 31. svibnja 2015. godine izabrana Predstavnica srpske nacionalne manjine Krapinsko-zagorske županije za čiji je rad u županijskom proračunu za 2015. godine osigurano 10.000,00 kuna, međutim navedena sredstva nisu utrošena budući da se izabrana predstavnica nacionalne manjine nije odazivala na županijske pozive niti je tražila ostvarivanje svojih prava.*

Iz prikupljenih informacija razvidno je da neka vijeća i predstavnici u jedinicama samouprave tijekom 2015. godine, kao što je to bio slučaj i u prethodnom razdoblju, nisu pokazivala značajniji interes za funkcioniranjem i radom, da nisu izrađivali godišnje planove rada i podnosili zahtjeve za financiranjem iz proračuna jedinica samouprave, da neki nisu dostavili odgovarajuća izvješća te da im je iz tog razloga financiranje uskraćeno.

Seminar o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 24. travnja 2015. godine seminar o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Cilj seminara je bio informiranje i educiranje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima naconalnih manjina, motiviranje i poticanje na bolju suradnju vijeća i predstavnika sa tijelima lokalnih jedinica, kao i razmjena informacija o svim specifičnim problemima pripadnika nacionalnih manjina na području Šibensko-kninske županije.

U raspravi je bilo govora o funkcioniranju vijeća i predstavnika, uporabi srpskog jezika i ćiriličnog pisma u obrazovanju, političkoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini i njihovoj zastupljenosti u zapošljavanju, te o drugim specifičnim problemima manjinskog stanovništva s ovog područja. Uoči izbora za manjinska vijeća i predstavnike nacionalnih manjina (koji su se održali 31. svibnja 2015. godine), pripadnici nacionalnih manjina su se pozvali da u što većem broju izađu na izbore i izaberu svoja manjiska vijeća i predstavnike, kojima se na lokalnoj razini osigurava sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u okviru IPA 2012 projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina korisnik je projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ u okviru IPA 2012 projekta.

Tijekom 2015. godine završene su aktivnosti izrade dokumentacije za nadmetanje za komponentu I., te je proveden javni natječaj u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Također se dovršene aktivnosti ugovaranja postupkom javne nabave za komponentu II. „Nabava IT opreme za provedbu, nadzor i implementaciju Ustavnog zakona o pravima

nacionalnih manjina“. Ugovor je potpisan 22. travnja 2015. godine u iznosu od 73.840,00 EUR (najniža ponuđena cijena), te su sva plaćanja po istom ugovoru izvršena u 2015. godini.

U okviru II. komponente navedenog projekta tijekom 2015. godine obavljena je nabava računalne opreme za 75 vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave s najnižim indeksom razvijenosti u Republici Hrvatskoj koja su ispunjavala potrebne preduvjete (dostupan prostor i interenetska veza). Održivost II. komponente osigurava se aktivnostima I. komponente projekta. Naime, I. komponentom će se uspostaviti elektronički sustav praćenja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz perspektive vijeća nacionalnih manjina te ojačati vijeća nacionalnih manjina za pružanje relevantnih informacija vezano uz praćenje Ustavnog zakona kao i za preuzimanje aktivnije uloge u sudjelovanju u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima.

Ocjena stanja i preporuke

Ocjenjuje se da je rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i u 2015. godini bio uvjetovan razvijenošću područja lokalne i područne samouprave na kojima oni djeluju i to prvenstveno u smislu osiguravanja prostornih i materijalnih uvjeta za rad. Problem nedostatnog financiranja je najizrazitiji kod vijeća i predstavnika na područjima od posebne državne skrbi.

Iako vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju izborni legitimitet, što im omogućuje da savjetodavno sudjeluju u donošenju odluka vezanih za pitanja od interesa za nacionalne manjine, i u ovom izvještajnom razdoblju u pojedinim jedinicama uočen je problem njihovog nedovoljnog stvarnog utjecaja na lokalnoj razini. S druge strane, Ministarstvo uprave ukazuje da, kao i u prethodnom razdoblju, izostaje interes i aktivnije djelovanje pojedinih vijeća i predstavnika u izradi planova rada i podnošenju zahtjeva za financiranjem iz lokalnih proračuna.

Dodijeljena računalna oprema za 75 vijeća u lokalnim jedinicama s najnižim indeksom razvijenosti, u okviru projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ (IPA 2012), ojačati će kapacitete tih vijeća i omogućiti im aktivnije funkcioniranje.

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, koji su održani u svibnju 2015. godine, izostala adekvatna promidžba, kao i da su se izbori održali na malom broju izbornih mjesta, a što je, između ostalog, rezultiralo i malim postotkom izlaznosti birača (13,48%).

Preporuke, kao i u prošlogodišnjem izvješću, su da se u narednom razdoblju, sukladno članku 136. Zakona o lokalnim izborima, posebnim zakonom detaljnije urede pitanja izbora vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te da se izmjenama odgovarajućih propisa predstavnicima nacionalnih manjina dodijeli status neprofitne pravne osobe ili da se utvrdi neki drugi mehanizam kako bi se otklonile poteškoće koje nastaju dodjeljivanjem OIB-a predstavnicima kao fizičkim osobama.

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

Nakon isteka mandata dijelu članova Savjeta za nacionalne manjine, Vlada Republike Hrvatske je 12. ožujka 2015. godine Rješenjem o imenovanju dijela članova Savjeta za nacionalne manjine (Narodne novine, broj 31/15), imenovala 6 članova Savjeta za nacionalne

manjine iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina, te 5 članova Savjeta za nacionalne manjine iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih, vjerskih pripadnika nacionalnih manjina koje su predložile manjinske udruge i druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina. Također su Rješenjem (Narodne novine, broj 31/15) imenovani predsjednik i dva potpredsjednika Savjeta.

Vezano uz **službenu i javnu uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina** Savjet konstatira da Izmjene Statutarne Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara izglasane na sjednici 17. kolovoza 2015. godine, nisu u suglasnosti s Ustavnim zakonom i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Gradsko je vijeće navedenim izmjenama Statuta onemogućilo pripadnicima srpske nacionalne manjine ostvarivanje prava na službenu ravnopravnu uporabu svog jezika i pisma. Ne ignorirajući nedavnu povijest Grada Vukovara obilježenu ratnim razaranjima i osjetljivost vezanu za pitanje dvojezičnosti, Savjet je uvjerenja da niti jedan jezik i pismo ne smiju dovoditi u pitanje miran suživot i budućnost međuljudskih odnosa na bilo kojem području Republike Hrvatske, kao i cjelokupnu politiku Vlade Republike Hrvatske u izgradnji sustava zaštite prava i sloboda nacionalnih manjina.

U organizaciji Savjeta za nacionalne manjine, Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Istarska županija, Grada Pule i Općine Medulin na Brijunima je od 19. do 21. svibnja 2015. održana i Regionalna škola ljudskih i manjinskih prava. Od 21. do 24. svibnja 2015. godine, po devetnaesti je puta na Brijunima održan znanstveni skup *Nacionalne manjine u demokratskim društvima,* u organizaciji Centra za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Savjeta za nacionalne manjine i Zaklade Friedrich Ebert, te suorganizatorima – Fakultetom političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Istarskom županijom, Gradom Pula i Općinom Medulin.

U odnosu na **odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina** Savjet je mišljenja da položaj nacionalnih manjina u obrazovnom sustavu otežava činjenica da se tri osnovna modela na jezicima manjina temelje na važećem Nastavnom planu i programu u kojem manjine nisu adekvatno zastupljene u predstavljanju hrvatske povijesti, književnosti, jezika, znanosti i kulture. Tako se propušta prilika da se osim zadovoljavanja kulturne i obrazovne potrebe pripadnika nacionalnih manjina, omogući i većinskoj zajednici upoznavanje s kulturom nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Na taj bi se način radilo na povezivanju kultura i naroda, a mladim bi se naraštajima približila kultura kao koncept prožimanja, dijeljenja kulturnih iskustava i prakse.

Vezano uz srpsku nacionalnu manjinu, primjena pozitivnog zakonodavstva vezanog uz pitanja obrazovanja i dalje je u velikoj mjeri uvjetovana političkim i društvenim kontekstom zbog čega se srpska zajednica u obrazovnom sustavu suočava s brojnim problemima.

Osnovni problem škola u kojima se nastava izvodi na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu (model A) je činjenica da one još uvijek nisu registrirane kao škole srpske nacionalne manjine. Pri tome se misli isključivo na one koje funkcioniraju na području s većinskim srpskim stanovništvom poput osnovnih škola Bobota, Bršadin, Borovo, Markušica, Negoslavci, Trpinja, Bijelo Brdo i Jagodnjak. Posljedice formalnopravne nedefiniranosti tih škola osjećaju se u njihovom svakodnevnom djelovanju te im se onemogućuje razvoj ikakve strategije.

U nastavi po modelu A koriste se udžbenici objavljeni 2009. godine za nastavu na hrvatskom jeziku, prevedeni na srpski jezik i ćirilično pismo. Za nacionalnu grupu predmeta, izuzev srpskog jezika i književnosti, izrađeni su dodaci, međutim oni do danas nisu usvojeni i odobreni od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Nastava u školama u najvećoj je mjeri stručno zastupljena. Postoje problemi kod popunjavanja stručnim kadrovima iz prirodne grupe predmeta, prvenstveno matematike i fizike. Najveći problem trenutno predstavlja neadekvatno izvođenje nastave od strane novozaposlenih stručnih nastavnika i profesora koji ne poznaju, ili ne poznaju u dovoljnoj mjeri, srpski jezik i ćirilično pismo. Na taj način nije zadovoljena obveza da se u nastavi po modelu A nastava izvodi u potpunosti na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz izuzetak hrvatskog i stranih jezika. Ova pojava koja je nastala zbog stava pojedinih ravnatelja škola da ne daju prednost kod zapošljavanja pripadnicima nacionalnih manjina stvara probleme u izvođenju nastave i izaziva pritužbe roditelja.

Više od desetljeća nije potvrđen ni plan i program za model C manjinskog obrazovanja te se u njegovoj primjeni koriste zastarjeli udžbenici. Dodatan problem u izvedbi ovog modela jest nužnost njegova usklađivanja s rasporedom nastavnih sati i drugim obavezama učenika, te činjenica da u Agenciji za odgoj i obrazovanje ne postoji savjetnik za ovaj model. Situacija je dodatno otežana od 2012., kada je pri resornom ministarstvu ukinuta Uprava za nacionalne manjine koja je bila zadužena za unaprijeđenje manjinskog obrazovanja, rješavanje problema na terenu te posredovanje na višim političkim razinama.

Vezano uz obrazovanje romske nacionalne manjine Savjet je mišljenja da je od provođenja Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine te Desetljeća za uključivanje Roma 2005. — 2015. godine, kao i Nacionalne strategije za uključivanje ROMA 2013. — 2020., vidljivo postizanje pozitivnih pomaka na području obrazovanja učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovanja. Tijekom 2015. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Savjet pozdravlja uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. U 2015. godini nastavljeno je provođenje stručnog usavršavanja učitelja, nastavnika, stručnih suradnika te romskih pomagača u osnovnim školama s ciljem postizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja. Savjet smatra da je asistencija pomagača u praćenju nastavnog programa i pisanju domaćih zadaća izvan nastave jedan od bitnih razloga što djeca romske manjine nastavljaju školovanje nakon osnovne škole s obzirom na to da su roditelji romske djece većinom nepismeni, a neki od njih ne govore hrvatski jezik.

U cilju **ostvarivanja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina** u studenome 2015. godine objavljen je Javni poziv nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja: informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima iz Državnog proračuna u 2016. godini. Na navedeni Javni poziv ukupno se prijavila 101 nevladina udruga i ustanova nacionalnih manjina što je za 6,48 % manje nego u 2014. godini kada je bilo prijavljeno ukupno 108 udruga i ustanova. Kao nositelj programa prijavljeno je 209 raznih organizacijskih oblika i to područnice, besede, matice, pododbori i kulturno umjetnička društva (smanjenje u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 210 organizacijskih oblika).

Udruge i ustanove prijavile su ukupno 1 358 programa što predstavlja smanjenje za 0,44 % u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 1364 programa.

Ukupno su udruge i ustanove nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije zatražile dodjelu sredstava u iznosu od 59.715.551,91 kuna što predstavlja smanjenje za 9,83 % u odnosu na 2014. godinu kada je zatraženo 66.229.690,07 kuna.

Na Javni poziv prijavile su se 24 nove udruge nacionalnih manjina od kojih 11 udruga nije ispunjavalo uvjete za sufinanciranje propisane Kriterijima za dodjelu financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 123/14).

Na prijedlog Povjerenstva za raspodjelu sredstava nevladinim ustanovama i udrugama nacionalnih manjina, koje je imenovano kao stručna radna skupina ovlaštena za vrednovanje predloženih programa te sastavljeno od stručnih osoba iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, Savjet je donio Odluku o rasporedu sredstava za 2015. godinu kojom je ukupno za kulturnu autonomiju nacionalnih manjina raspoređeno 35.296.500,00 kuna.

Analizirajući ostvarivanje programa i utrošak sredstava udruga i ustanova temeljem Odluke o rasporedu sredstava za 2014. godinu, Stručna služba Savjeta utvrdila je da 18 udruga odnosno njihovih 30 članica nisu izvršili preuzete obveze iz Ugovora o financijskoj potpori programa, te je svakoj udruzi upućen dopis kojim je zatražena dopuna izvješća i dodijeljen rok kako bi opravdale namjensko korištenje sredstva, a ukoliko to nisu u mogućnosti da ista vrate u Državni proračun. Sve udruge i njihove članice dostavile su dopunu izvješća u zadanom roku.

Po prvi je puta Povjerenstvo sve pristigle prijedloge programa upisivalo u bodovnu listu, koja je bila od presudnog značaja i važna smjernica pri odlučivanju u odabiru programa kulturne autonomije koji će se sufinancirati tijekom 2015. godine. Bodovna se lista sastoji od općeg dijela na osnovu kojeg prijedlog programa može ostvariti maksimalno 31 bod, i bodovog praga koji iznosi minimalno 15 bodova. Opći dio koristi se kao eliminacijski s time da je određeno da je bodovni prag 15 bodova. Pri ocjenjivanju prijavljenih programa za 2015. godinu, Povjerenstvo je uzelo u obzir preporuke Državnog ureda za reviziju iz ožujka 2015. godine, navedene u Izvješću o obavljenoj reviziji financiranja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, kojima se Savjetu predlaže da zatraži povrat sredstava doznačenih tijekom 2013. godine za tiskanje knjiga u iznosu od 126.490,00 kuna.

Zbog obveza utvrđenih u Nacionalnom programu za Rome i Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma 2013. — 2020. godine, sredstva za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije izdvajaju se isključivo za romsku nacionalnu manjinu. Sufinanciraju se programi usuglašeni s tijelima državne vlasti, jedinicama lokalne i područne samouprave te s vijećima i predstavnicima manjina kroz pomoć u održavanju i izgradnji domova kulture, nabavi opreme i stvaranju prostornih i drugih uvjeta za djelovanje romskih udruga i kroz programe izobrazbe koji su preduvjet za ravnopravno uključivanje Roma u društveni i javni život.

Po navedenoj su osnovi putem Savjeta u 2015. godini sufinancirani programi za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u ukupnom iznosu od 697.000,00 kuna.

Dana 17. ožujka 2015. stupila je na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine, broj 26/15). Savjet, kao i u prethodnom razdoblju, naglašava potrebu da se Uredba dopuni odredbom kojom će se utvrditi da se na sufinanciranje kulturne autonomije nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine primjenjuju Kriteriji odnosno Metodologija Savjeta sukladno članku 35. i 36. Ustavnog zakona.

Nadalje, u Stručnoj službi Savjeta u izradi je prijedlog nove Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 129/09 i 70/11), kojom će se u skladu s traženjem Ministarstva financija, između ostaloga, utvrditi maksimalan iznos utroška sredstava u postotcima prema vrsti troškova za pojedine programe, za plaće zaposlenicima udruga i naknade temeljem ugovora o djelu i za autorske honorare.

U cilju kontrole rada i namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava Državnog proračuna, Stručna služba Savjeta izvršila je u 2015. godini 20 terenskih izvida udruga i ustanova nacionalnih manjina. Pregledom dokumentacije udruga i ustanova utvrđeno je da se programi sufinancirani iz Državnog proračuna putem Savjeta odvijaju po planu, a financijska dokumentacija se vodi po pravilima poslovno-financijske struke, uredno i ažurno.

Savjet za nacionalne manjine i 2015. godine je bio pokrovitelj kulturno–umjetničke manifestacije Lipovljanski susreti koja je održana od 21. do 23. kolovoza. Trodnevna manifestacija koja je održana pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, te na kojoj je zemlja partner bila Republika Češka, sastojala se od predstavljanja pripadnika nacionalnih manjina koje žive na području Republike Hrvatske – pjesmom, plesom, nošnjama, običajima i gastro ponudom.

Vezano uz **prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima** Savjet izvješćuje da su u rujnu 2015. godine predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli Savjetu Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj za 2014. godinu. Članovi Savjeta su izrazili nezadovoljstvo opsegom i tehnikom izrade godišnjeg Izvješća Hrvatske radiotelevizije s obzirom na to da cjelokupno Izvješće čine nabrajanja emisija i priloga popisanih prijepisom radijskih i televizijskih najava. Prema izračunu Savjeta zastupljenost manjina u radijskom i televizijskom programu u 2014. godini bila je tek 0.60 %. Savjet također izražava nezadovoljstvo izmjenom termina prikazivanja emisije Prizma i Manjinski mozaik. Savjet posebno ukazuje na kontinuirano ignoriranje u informativnom programu prijenosa događaja značajnih za pripadnike manjina i obilježavanja važnih obljetnica. Nenazočnost na seminarima i obilježavanjima važnih događaja, prema mišljenju Savjeta, nije posljedica financijskih razloga već uredničke politike lišene jasne koncepcije manjinskog programa zbog čega je nužno poraditi na profesionalnijem pristupu urednika i novinara manjinskoj tematici. Iz navedenog proizlazi potreba kompletiranja manjinske redakcije odnosno povećanja broja novina koji bi se bavili isključivo manjinskim pitanjima.

Stav je Savjeta da je današnja manjinska produkcija usmjerena izolaciji pripadnika manjina nerijetko u rubrici crne kronike uz izostanak afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda. Potreba veće uloge HRT-a u razvijanju integrirajućeg medijskog modela pokazuje se i u istupima pojedinih sudionika proizvedenih emisija koji su neprimjereni prema pripadnicima nacionalnih manjina.

Na sastanku predstavnika Savjeta s ravnateljstvom HRT-a u. listopadu 2015. godine HRT se obvezala pripremiti dokument s konkretnim prijedlozima kvalitetnije participacije manjina u programima HRT-a.

Prateći aktivnosti **vijeća i predstavnika nacionalnih manjina** na lokalnoj razini, Savjet je utvrdio kako još uvijek nisu osigurani uvjeti koji bi omogućili ostvarivanje njihove pune uloge, te u više navrata zatražio od Ministarstva uprave izmjene Zakona o registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 80/11 i 34/12) na način da se predstavnicima dodijeli status neprofitne pravne osobe danom upisa u Registar.

Za razliku od vijeća koji su navedenim stekli pravnu osobnost te im je dodijeljen OIB vijeća, rješenje o upisu u Registar predstavnika sadrži OIB predstavnika kao fizičke osobe. Ustavni zakon utvrdio je predstavnika kao instituciju, a ne fizičku osobu i dao mu člankom 34. prava i obveze kao i vijećima, osim pravne osobnosti i OIB-a pravne osobe. Budući da se ovrha po računima provodi prema OIB-u ovršenika bez njegove suglasnosti, nedostatak ovoga zakonskog rješenja manifestira se opterećenjem ovrhama žiro-računa za ostvarivanje manjinskih prava kojima se prisilno naplaćuju tražbine od dužnika predstavnika kao fizičke osobe. Navedeno je protivno članku 29. Ustavnog zakona koji propisuje da se sredstva Državnog proračuna ili proračuna jedinice samouprave koriste isključivo za namjene određene proračunom, zakonom i odlukom kojima se uređuje izvršenje proračuna.

Analizirajući održane izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, Savjet je ocijenio da su i ovi izbori održani s neadekvatnom promidžbom i s malim brojem izbornih mjesta. Sva promidžba vezana uz izbore bila je rezultat aktivnosti Savjeta, manjinskih udruga i institucija te organizacija civilnog društva poput GONG-a i Stine, koje aktivnosti su bile financirane sredstvima s proračunske pozicije Savjeta za nacionalne manjine. Također, određen broj birača kilometrima je morao putovati do biračkih mjesta, a određen broj nije znao gdje se njihova biračka mjesta nalaze. Savjet ponovno ukazuje na važnost povećanja broja biračkih mjesta i predlože organiziranje besplatnog prijevoza birača kako bi se povećala izlaznost te rješavanje s nadležnim ministarstvima problema vezanih uz podatke o nacionalnosti.

U sklopu edukativno promotivne kampanje za izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koju uz potporu Savjeta provode udruga GONG i Institut STINA, 27. svibnja 2015. godine u Hrvatskom je saboru održan okrugli stol Manjinski izbori i rad vijeća nacionalnih manjina: Različite boje, ista ekipa - Vedre boje Hrvatske. Cilj kampanje bio je educirati pripadnike nacionalnih manjina o važnosti manjinskih izbora i potaknuti na aktivno sudjelovanje na izborima uz unapređenje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u idućem mandatu.

Nakon analize službenih podataka o **zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica, te pravosudnim tijelima** u 2015. godini, razvidno je daljnje smanjenje njihovog udjela u ukupnom broju zaposlenih. Smanjivanje standarda manjinskih prava, pa tako i zastupljenosti u navedenim tijelima, prema mišljenju Savjeta, prisutno je od ulaska u Europsku uniju odnosno već nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine. S obzirom na to da Europska unija nema nadležnost uvjetovati uvođenje određenih standarda u nacionalne politike članica, brojne su se mjere nakon pristupanja Republike Hrvatske pokazale dugoročno neodrživima.

Za dosljednu primjenu manjinske legislative koju je Republika Hrvatska prihvatila ulaskom u Europsku uniju, nužnim se pokazao društveni konsenzus oko toga da institut pozitivne diskriminacije kojeg jamči manjinska legislativa nije dodatno pravo već instrument kojim manjine ravnopravno s drugim građanima ostvaruju prava. Iako se na tome inzistiralo tokom pregovora za ulazak u Europsku uniju, još uvijek nije stvorena klima dijaloga odnosno široka društvena podrška neophodna za provedbu usvojene manjinske legislative. Postizanje klime poštivanja kulture pozitivne diskriminacije u velikoj bi mjeri utjecalo i na same pripadnike nacionalnih manjina da se u prijavi na javni natječaj za slobodno radno mjesto izjašnjavaju o nacionalnoj pripadnosti.

U cilju potpunijeg ostvarivanja prava zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica samouprave, Savjet smatra potrebnim ustrajati na edukacijama o primjeni članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika odnosno na edukacijama državnih i lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima.

Zaključna ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Ustavnom zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini

Provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini Savjet ocjenjuje zadovoljavajućom u područjima ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina i odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina. U područjima ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, prava na pristup javnim medijima, uloge vijeća i predstavnika te zastupljenosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravosudnim tijelima, postoje i daljnje prepreke i poteškoće u implementaciji.

U području ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, Savjet napominje da je Ministarstvo uprave, kao tijelo nadležno za nadzor provedbe Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, dužno uložiti dodatne napore i poduzeti proaktivne mjere s ciljem pune provedbe navedenog Zakona.

Vezano uz pravo na pristup javnim medijima, osim izostanka uvrštavanja programa namijenjenog informiranju nacionalnih manjina u cjelokupni program Hrvatske radiotelevizije, kao značajan problem Savjet ponovno naglašava izostanak proizvodnje programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Također zabrinjava izostanak edukacije novinara vezano uz govor mržnje, a koja ja nužna kako bi se što kvalitetnije informirala i senzibilizirala javnost o negativnim utjecajima govora mržnje odnosno preveniralo širenje stereotipa i predrasuda.

Iako je ukupni položaj manjinskih zajednica poboljšan izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, Savjet je mišljenja da još uvijek nisu stvoreni zadovoljavajući preduvjeti za ostvarivanje njihove pune uloge te da vijeća i predstavnici još uvijek nisu percipirani kao sastavni dio lokalne i područne (regionalne) samouprave. Donošenjem posebnog zakona kojim bi uredila pitanja upisa birača, organizacije izbora, promidžbe i druga pitanja, uklonio bi se dio problema koji se kontinuirano pojavljuju u svakom izbrornom ciklusu.

Zaključno Savjet izvješćuje da je u Puli 14. svibnja 2015. godine potpisana Deklaracija o nesnošljivosti i etnocentrizmu u Hrvatskoj. Potpisnici Deklaracije, osam zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te predsjednik Savjeta, u Deklaraciji su skrenuli pažnju kako mnogi pripadnici nacionalnih i drugih manjina osjećaju povećanu nesigurnost i nelagodu zbog ponovne eskalacije straha i netolerancije u hrvatskom društvu te se poziva hrvatska politička, kulturna i sveukupna javnost da se zajednički najoštrije suprotstave pojavama diskriminacije onih koji su drugačiji od većine po svojim individualnim i kolektivnim osobinama, uključujući nacionalne, vjerske, rasne, rodne i dobne karakteristike te političke i idejne orijentacije.

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

Tijekom 2015. godine ukupno je evidentirano 10560 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje. Od toga broja, njih 4375 odnosi se na bivše nositelje stanarskog prava, 61 na korisnike organiziranog smještaja dok se broj od 6124 zahtjeva odnosi na ostale korisnike koji se zbrinjavaju sukladno listama prvenstva.

Što se tiče bivših nositelja stanarskog prava, od ukupno 4375 neriješenih zahtjeva, u 2015. godini riješeno je njih 1077. Od toga je u prvom stupnju izdano 236 pozitivnih rješenja, 841 negativno te je preostalo za riješiti 3298. Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje naglašava da je tijekom 2015. godine useljena 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi.

Iz navedenog je vidljivo kako su uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, a u odnosu na 2014. godinu, kada su navedena tijela donijela 652 rješenja po predmetima bivših nositelja stanarskog prava.

Što se tiče ostalih korisnika, od planiranih ukupno 883 prvostupanjskih rješenja za 2015. godinu, doneseno je 618 a ostalo je za riješiti njih 265, što daje postotak izvršenja plana stambenog zbrinjavanja ostalih korisnika od 70%.

Nadalje, u 2015. godini, uredi državne uprave u županijama i nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, donijeli su 50 pozitivnih i 5 negativnih rješenja za korisnike organiziranog smještaja, te je preostalo za riješiti njih 6.

Tijekom 2015. godine zatvoren je objekt organiziranog smještaja Strmica kod Knina (31. ožujka 2015. godine). Također, u ostalim objektima je smanjen broj korisnika kroz provođenje nacionalnog i regionalnog programa stambenog zbrinjavanja. Nažalost, zbog oduženih postupaka izdavanja uporabnih dozvola za naselje Dumače, odgođeno je zatvaranje objekta sa najvećim brojem korisnika, prognaničkog naselja Mala Gorica. Po završetku izgradnje projekata regionalnog programa stambenog zbrinjavanja u Glini i Kninu. Središnji državni ured je na dan 31. prosinac 2015. godine evidentirao ukupno 346 korisnika objekata organiziranog smještaja.

Tijekom 2015. godine Središnji državni ured donio je ukupno 1111 drugostupanjskih rješenja od čega: 240 rješenja o obnovi, 767 rješenja o stambenom zbrinjavanju, te 104 drugostupanjska rješenja o statusnim pravima izbjeglica, prognanika i povratnika. Ovom prilikom napominjemo da se navedeni podaci odnose na sve žalbe zaprimljene odnosno

riješene tijekom 2015. godine. Budući da se žalbe ne evidentiraju prema pripadnosti nekoj od nacionalnih manjina, ovaj Ured nema podatke o istome.

Krajem 2015. godine u uredima državne uprave u županijama i nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba preostalo za riješiti ukupno 1212 zahtjeva za obnovu temeljem Zakona o obnovi, u žalbenom postupku ukupno njih 492, dok je, kako je već spomenuto, riješeno 240 žalbi protiv rješenja o pravu na obnovu. Tijekom 2015. godine, u kategoriji obnove obiteljskih kuća IV-VI stupnja oštećenja izvršen je pregled za 71 obiteljsku kuću, a u postupku izvođenja radova obnove se nalazi 69 obiteljskih kuća. Također, isplaćeno je 56 novčanih potpora za obnovu odnosno popravak objekata I-III kategorije oštećenja te je izvršen povrat vlastito uloženih sredstava u obnovu za 27 obiteljskih kuća.

Za 97 kuća su izrađene i prekontrolirane Upute o načinu sanacije, te su pokrenuti postupci javne nabave za odabir izvoditelja radova. Nadalje, 75 obiteljskih kuća nalazi se u postupku projektiranja i izrade Uputa o načinu sanacije. Također, Središnji državni ured je u 2015. godini isporučio građevinski materijal za gradnju 289 kuća, za korisnike kojima je ranije izrađena projektna dokumentacija za gradnju kuće i koji su ishodili građevinsku dozvolu te s kojima je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje zaključio ugovor o darovanju građevinskog materijala.

U okviru nacionalnog stambenog programa u 2015. godini, radi osiguravanja stambenih jedinica za stambeno zbrinjavanje korisnika davanjem u najam obiteljskih kuća i stanova na području posebne državne skrbi u postupku obnove odnosno završetka izgradnje, bilo je 11 stambenih zgrada sa 204 stana, u postupku javne nabave bilo je 12 zgrada sa 75 stanova te u projektiranju 1 stambena zgrada za smještaj 20 obitelji. Kupljeno je 7 stambenih jedinica putem APN-a u svrhu stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava na područjima posebne državne skrbi te 50 stambenih jedinica za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi.

Tijekom 2015. godine, zaključeno je 97 ugovora o kupoprodaji nekretnina na Hrvatskom Podunavlju, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 01/14). Također je zaključeno 318 ugovora o otkupu na području posebne državne skrbi i 93 ugovora o otkupu izvan područja posebne državne skrbi, te je ispisano 646 ugovora o darovanju nekretnina. U 2015. godini izdano je 545 ugovora o najmu te 80 aneksa ugovorima o najmu na i izvan područja posebne državne skrbi. U koordinaciji s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske u tijeku je rješavanje pravnih pretpostavki za izdavanje i sklapanje ugovora o najmu za oko 4.500 korisnika stanova i obiteljskih kuća u državnom vlasništvu koji u njima borave već više godina bez zaključenog ugovora o najmu.

U Republici Hrvatskoj je krajem 2015. godine u statusu prognanika, povratnika i izbjeglica evidentirano ukupno 429 osoba i to: 238 u statusu prognanika, 140 u statusu izbjeglica i 51 povratnik. Od toga broja njih 323 smješteno je u organiziranom smještaju. U odnosu na 2014. godinu, broj osoba u statusu izbjeglica, povratnika i prognanika je tijekom 2015. godine smanjen za 226 od čega se njih 18 odnosi na korisnike organiziranog smještaja.

Temeljem članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 76/14), Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje omogućeno je sklapanje nagodbe sa vlasnikom kojemu je objekt vraćen u posjed na temelju Programa povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba (Narodne novine, broj 92/98) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 88/02) i to na razuman, primjeren i razmjeran način.

U predmetima neovlaštenih ulaganja tijekom 2015. godine, a temeljem članka 5. istoga Zakona sklopljene su 4 nagodbe sa vlasnicima nekretnina kojima je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u ime Republike Hrvatske, ovlašten predložiti sklapanje nagodbe u svrhu rješavanja pitanja neovlaštenih ulaganja na način da se vlasnici nekretnina izuzimaju od obveze povrata sredstava nenaplaćenih tražbina i troškova parničnog i ovršnog postupka, a Republika Hrvatska preuzima na sebe plaćanje nenaplaćenih tražbina i troškove parničnog postupka, što je Središnji državni ured sklapanjem konkretnih nagodbi i učinio.

Nadalje, u postupku sklapanja nagodbi je preostalo još 6 predmeta.

U sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, tijekom 2015. godine gotovo potpuno su dovršeni neki projekti koji su predloženi i odobreni u 2014. godini:

1. Izgradnja višestambene zgrade u Korenici je prvi projekt u sklopu RHP-a s kojim se krenulo u fazu implementacije u lipnju 2014. godine kada su započeti radovi na izgradnji. Ovim je projektom predviđeno stambeno zbrinjavanje 29 obitelji bivših nositelja stanarskog prava a potencijalni korisnici odabrani su od strane Zajedničke radne skupine za odabir korisnika koju su činili predstavnici UNHCR-a i Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje. Planirana vrijednost projekta je 1.398.211,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 1.048.658,00 EUR. Za višestambenu zgradu u Korenici, 4. rujna 2015. godine izdana je uporabna dozvola te je time stambeno zbrinuto 28 obitelji (57 osoba) bivših nositelja stanarskog prava.

2. Izgradnjom dviju višestambenih zgrada u Kninu ukupnog kapaciteta od 40 stambenih jedinica osigurati će se trajno stambeno zbrinjavanje za 40 obitelji bivših nositelja stanarskih prava i manjim dijelom korisnika smještenih u organiziranom smještaju „Strmica“. Zajednička radna skupina za odabir korisnika odabrala je potencijalne korisnike a planirana vrijednost projekta je 3.475.781,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 2.587.037,00 EUR. Dana 19. listopada 2015. godine, potpisan je ugovor s izvođačem radova izgradnje (tvrtka Graditelj svratišta d.o.o.) te su u studenom mjesecu 2015. godine započeli radovi na gradilištu i izgradnja se odvija prema dinamičkom planu. Do sada je 31 korisnik dobio pozitivno rješenje na stambeno zbrinjavanje ili ima suglasnost (S1, CI, CO). Za preostalih 9 korisnika u tijeku je provjera za izdavanje rješenja.

3. Rekonstrukcija Doma za starije i nemoćne u Glini projekt je kojim će se stambeno zbrinuti 75 osoba iz organiziranog smještaja. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske potpisan je 20. veljače 2015. u Parizu i 25. veljače 2015. u Zagrebu. Potpisivanju Sporazuma je prethodilo utvrđivanje međusobnih prava i obveza između Sisačko-moslavačke županije, SDUOSZ-a i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, što je zaključeno 22. prosinca 2014. godine potpisivanjem tripartitnog sporazuma a radna skupina za odabir korisnika usuglasila je preliminarnu listu od 130 korisnika. Planirana vrijednost projekta je 4.259.039,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 3.085.525,00 EUR-a. U rujnu 2015. godine, započeti su radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Doma za starije i nemoćne osobe u Glini.

4. Projektom kupnje 101 stana osigurati će se stambeno zbrinjavanje bivšim nositeljima stanarskih prava te osobama iz organiziranog smještaja. Realizacija projekta je započela tijekom 2014. godine kada su kupljene 44 stambene jedinice a nastavak projekta kupnje preostalih stanova planiran i u 2015. godini kada je kupljeno još 14 stanova na području Knina, Petrinje, Obrovca, Hrvatske Kostajnice i Pakraca. Važno je napomenuti da su u sklopu ovog projekta, krajem prosinca 2014. godine, realizirana prva useljenja korisnika u sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja a na temelju drugog javnog poziva iz 2015. godine, 13 korisnika je dobilo pozitivna rješenja na stambeno zbrinjavanje. Planirana vrijednost projekta je 5.717.140,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 4.287.855,00 EUR-a.

5. Projekt izgradnje višestambene zgrade u Benkovcu odobren je 20. studenog 2014. godine u Parizu. Njime je predviđeno stambeno zbrinjavanje 21 obitelji bivših nositelja stanarskog prava te osoba koje su bile u izbjegličkom statusu, a za koje DUOSZ plaća troškove stanovanja. Planirana vrijednost projekta je 1.375.732,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 1.023.42,00 EUR-a. U tu svrhu, 29. rujna 2015. godine potpisan je Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s Razvojnom bankom Vijeća Europe.

U 2015. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika, iz Državnog proračuna osigurao je 163.360.448,80 kuna te je APN iz svoga proračuna za kupnju stanova za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi osigurao iznos od cca 32 milijuna kuna. Među pozicijama financiranja stambenog zbrinjavanja Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje nalazi se i pozicija Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava na kojoj su u 2015. godini osigurana sredstva u iznosu od 8.000.000,00 kuna. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2015. godine, u odnosu na 2014. godinu, uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj su mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava.

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje ističe da je tijekom 2015. godine useljena 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi.

U sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, tijekom 2015. godine provodile su se intenzivne aktivnosti vezano uz projekte koji su predloženi i odobreni u 2014. godini. Za višestambenu zgradu u Korenici izdana je uporabna dozvola te je time stambeno zbrinuto 28 obitelji, započeli su radovi na gradilištu dviju višestambenih zgrada u Kninu kao i radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Doma za starije i nemoćne osobe u Glini. Nastavkom projekta kupnja 101 stana, u 2015. godini kupljeno je još 14 stanova na području Knina, Petrinje, Obrovca, Hrvatske Kostajnice i Pakraca te je temeljem objavljenog javnog poziva u 2015. godini, 13 korisnika dobilo pozitivna rješenja na stambeno zbrinjavanje.

U narednom razdoblju Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje planira nastaviti s rješavanjem preostalih predmeta tzv. lažne kupnje, predmeta zauzete privatne imovine i predmeta neovlaštenih ulaganja, zatvaranja objekata organiziranog smještaja te rješavanja neriješenih zahtjeva za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Također Središnji državni ured ima u planu prijaviti Razvojnoj banci Vijeća Europe još nekoliko projektnih prijedloga.

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi (I i II skupina) tijekom 2015. godine i usporedba sa istim razdobljem 2014. godine

Područja posebne državne skrbi Republike Hrvatske i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvitak utvrđuju se Zakonom o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15).

Kod određivanja područja posebne državne skrbi (PPDS) uzimane su u obzir okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine) te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina).

Ova područja utvrđena su radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva, koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Ujedno, ovo su i područja u kojima je u odnosu na ostale nacionalne manjine na tim područjima, prisutnija populacija srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

Područja od posebne državne skrbi (PPDS) I. i II. skupine utvrđena su na područjima 11 policijskih uprava i to: bjelovarsko - bilogorskoj, brodsko - posavskoj, karlovačkoj, ličko - senjskoj, osječko - baranjskoj, požeško - slavonskoj, sisačko - moslavačkoj, šibensko - kninskoj, virovitičko - podravskoj, vukovarsko - srijemskoj i zadarskoj.

POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	POVRŠINA		
	(u kvadratnim kilometrima)		%
	CIJELOG PODRUČJA PU	PPDS	UDIO PPDS U CIJELOM PODRUČJU PU
BJELOVARSKO – BILOGORSKA	2.636,67	883,76	33,52
BRODSKO – POSAVSKA	2.034,00	338,00	16,62
KARLOVAČKA	3.918,65	1.864,90	47,59
LIČKO – SENJSKA	5.350,50	4.312,94	80,61
OSJEČKO – BARANJSKA	4.149,00	1.652,60	39,83
POŽEŠKO – SLAVONSKA	1.815,00	1.000,00	55,10
SISAČKO – MOSLAVAČKA	4.470,17	3.016,79	67,49
ŠIBENSKO – KNINSKA	2.946,00	2.191,00	74,37

VIROVITIČKO – PODRAVSKA	2.136,67	509,25	23,83
VUKOVARSKO – SRIJEMSKA	2.444,23	1.982,24	81,10
ZADARSKA	3.643,00	2.655,43	72,89
UKUPNO	**35.543,89**	**20.406,91**	**57,41**

Budući da se ne prostiru cijelim područjima navedenih 11 policijskih uprava, stanje sigurnosti razmatrano je zasebno za PPDS i na cijelim područjima navedenih policijskih uprava, kao što je vidljivo iz pokazatelja koji slijede.

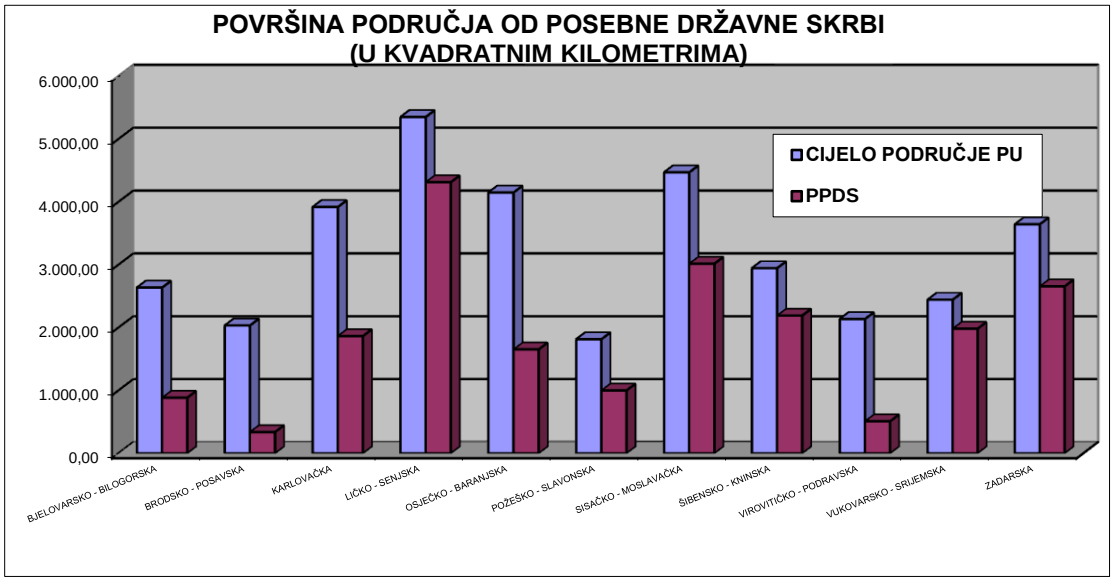

PPDS obuhvaćaju površinu od 20.406,91 km², a prostiru se na 57,41% ukupne površine područja gore navedenih policijskih uprava koja iznosi 35.543,89 km². Najveći udio PPDS bilježimo na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske i to 81,10%, a najmanji na području Policijske uprave brodsko-posavske 16,62%.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na područjima 11 policijskih uprava koje imaju PPDS živi ukupno 1.557.419 stanovnika. Od toga, po nacionalnoj strukturi 1.353.680 stanovnika ili 86,92% su Hrvati, 134.042 stanovnika ili 8,61% Srbi, a 69.697 stanovnika ili 4,48% su pripadnici ostalih nacionalnosti.

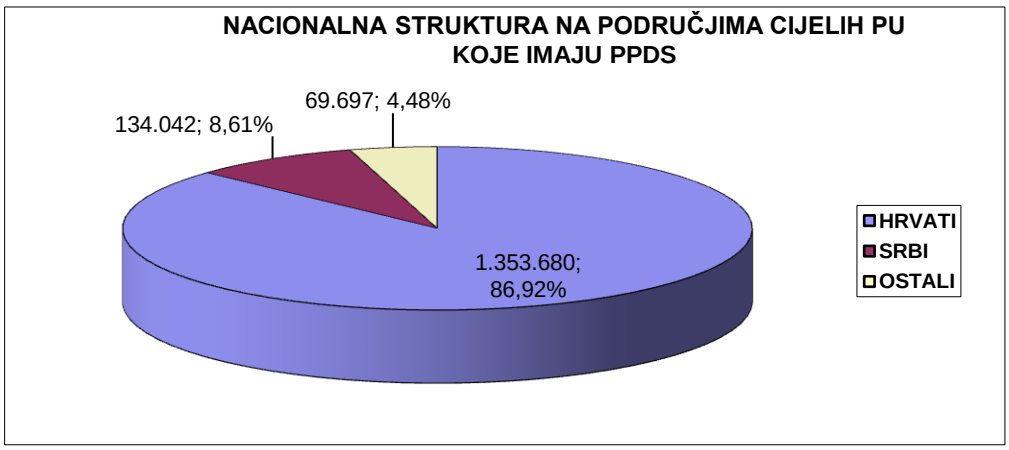

POLICIJSKE UPRAVE (sa PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA CIJELIH POLICIJSKIH UPRAVA SA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	**119.764**	101.582	84,82	7.552	6,31	10.630	8,88
BRODSKO - POSAVSKA	**158.575**	150.632	94,99	4.124	2,60	3.819	2,41
KARLOVAČKA	**128.899**	110.996	86,11	13.408	10,40	4.495	3,49
LIČKO - SENJSKA	**50.927**	42.857	84,15	6.949	13,65	1.121	2,20
OSJEČKO - BARANJSKA	**305.032**	262.004	85,89	23.657	7,76	19.371	6,35
POŽEŠKO - SLAVONSKA	**78.034**	70.529	90,38	4.680	6,00	2.825	3,62
SISAČKO - MOSLAVAČKA	**172.439**	142.077	82,39	21.002	12,18	9.360	5,43
ŠIBENSKO - KNINSKA	**109.375**	95.582	87,39	11.518	10,53	2.275	2,08
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	**84.836**	77.897	91,82	5.144	6,06	1.795	2,12
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	**179.521**	142.135	79,17	27.824	15,50	9.562	5,33
ZADARSKA	**170.017**	157.389	92,57	8.184	4,81	4.444	2,61
UKUPNO	**1.557.419**	**1.353.680**	**86,92**	**134.042**	**8,61**	**69.697**	**4,48**

NAPOMENA: PODACI O BROJU STANOVNIKA ODNOSE SE NA STANJE PO POPISU STANOVNIŠTVA iz 2011. godine.

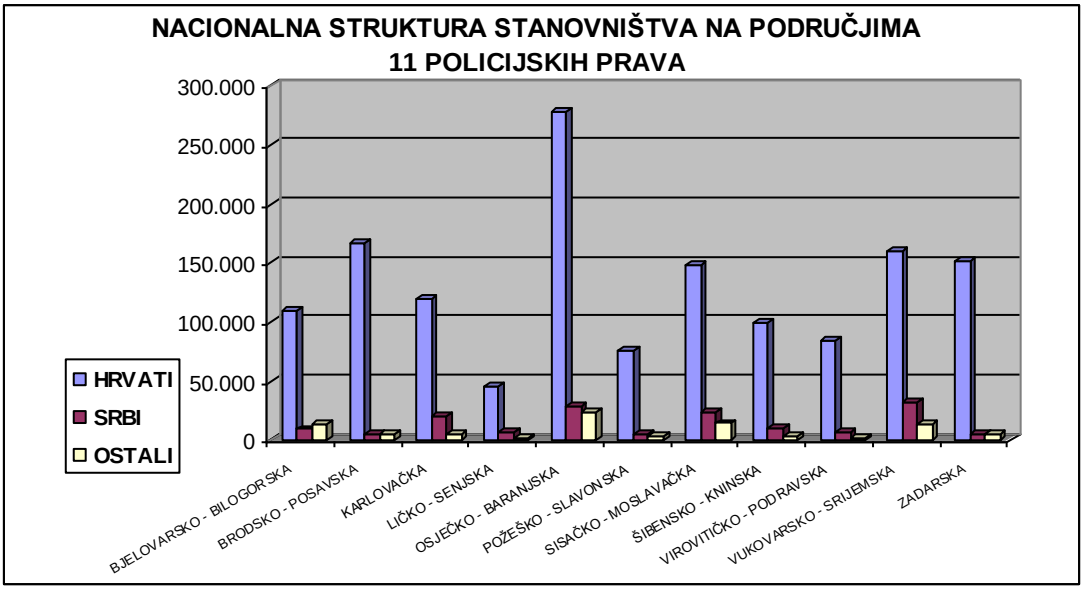

Na samim Područjima od posebne državne skrbi živi ukupno 436.153 stanovnika (27,98% stanovništva na područjima promatranih 11 policijskih uprava). Od toga, po nacionalnoj strukturi 316.200 stanovnika ili 72,50% su Hrvati, 91.080 stanovnika ili 20,88% Srbi, a 28.873 stanovnika ili 6,62% pripadnici ostalih nacionalnosti.

NAPOMENA: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine – izvor je Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.

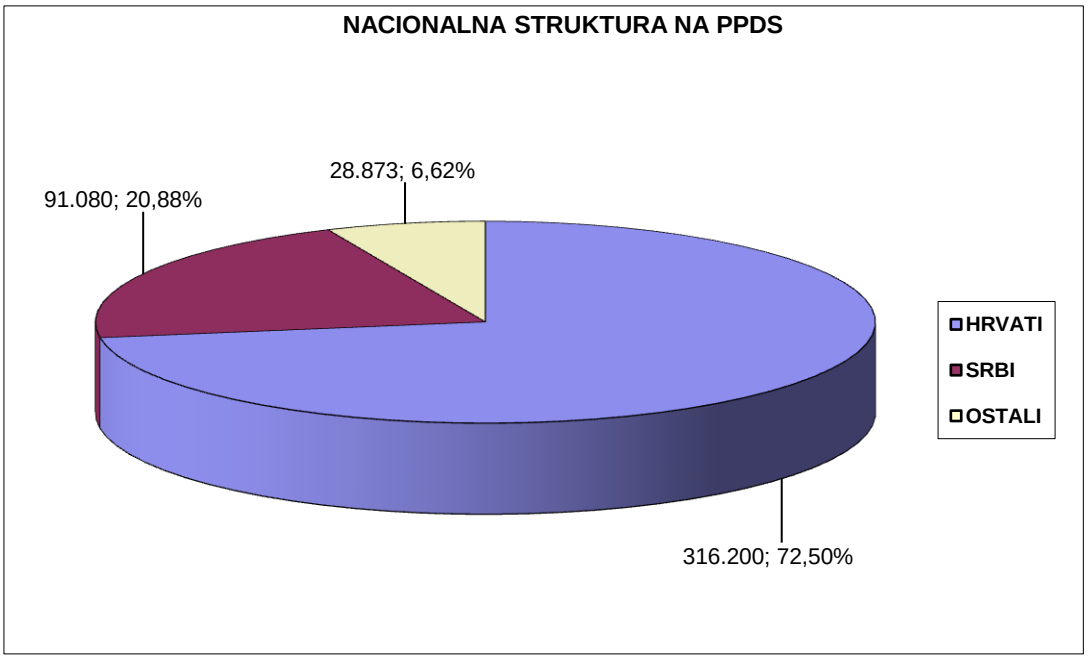

POLICIJSKE UPRAVE (samo PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	**19.479**	14.216	72,98	2.059	10,57	3.204	16,45
BRODSKO - POSAVSKA	**8.146**	6.644	81,56	1.333	16,36	169	2,07
KARLOVAČKA	**28.498**	20.693	72,61	6.184	21,7	1.621	5,69
LIČKO - SENJSKA	**33.271**	26.094	78,43	6.434	19,34	743	2,23
OSJEČKO - BARANJSKA	**65.078**	40.863	62,79	13.530	20,79	10.685	16,42
POŽEŠKO - SLAVONSKA	**23.963**	19.547	81,57	2.697	11,25	1.719	7,17
SISAČKO - MOSLAVAČKA	**79.183**	59.534	75,19	16.627	21	3.022	3,82
ŠIBENSKO - KNINSKA	**38.617**	28.303	73,29	9.757	25,27	557	1,44
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	**10.146**	9.253	91,2	703	6,93	190	1,87
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	**82.373**	50.091	60,81	26.026	31,6	6.256	7,59
ZADARSKA	**47.399**	40.962	86,42	5.730	12,09	707	1,49
UKUPNO	**436.153**	**316.200**	**72,5**	**91.080**	**20,88**	**28.873**	**6,62**

NAPOMENA: PODACI O BROJU STANOVNIKA ODNOSE SE NA STANJE PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2011. GODINE.

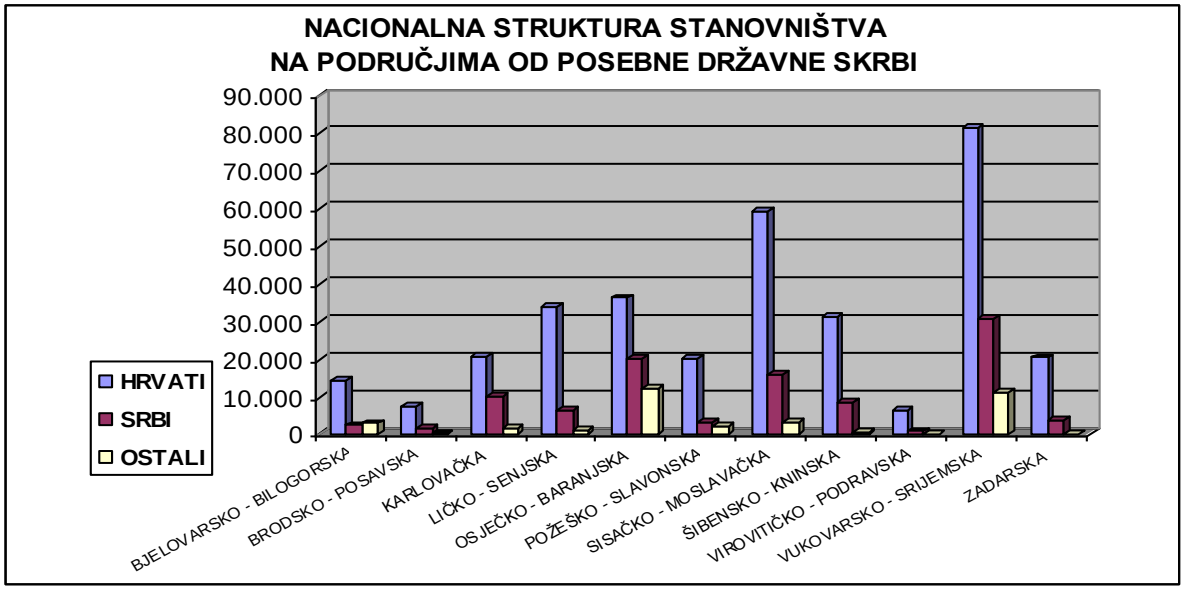

Stanje i kretanje kriminaliteta

Tijekom 2015. godine na područjima od posebne državne skrbi zabilježeno je 5.398 kaznenih djela, što u odnosu na isto razdoblje 2014. godine predstavlja povećanje za 190 kaznenih djela, odnosno 3,6%, kada je zabilježeno 5.208 kaznenih djela.

Istodobno, zabilježena je veća razriješenost kaznenih djela. Naime, u 2015. godini razriješeno je 3.267 kaznenih djela, što predstavlja povećanje razriješenosti za 322 kaznena djela, odnosno 10,9% u odnosu na prethodnu godinu (tijekom 2014. godine razriješeno je 2.945 kaznenih djela).

Naknadna otkrivenost kaznenih djela također je povećana obzirom je u 2015. godini naknadno otkriveno 1.740 kaznenih djela, odnosno za 226 više (14,9%), u odnosu na promatrano razdoblje u 2014. godini kada je otkriveno 1.514 kaznenih djela.

Najveći porast broja zabilježenih kaznenih djela u 2015. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi šibensko-kninskoj i to za 190 kaznenih djela ili 23,6%, dok je najveći pad zabilježen u Policijskoj upravi virovitičko-podravskoj za 39 kaznenih djela ili 23,6%.

Stanje javnog reda i mira

Tijekom 2015. godine na PPDS zabilježeno je ukupno 2.335 počinjenih prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (Narodne novine, br. 5/90, 30/90 i 47/90), što predstavlja pad od 412 prekršaja ili 15% u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, kada ih je zabilježeno 2.747.

Najveći porast broja prekršaja tijekom 2015. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi bjelovarsko-bilogorskoj za 27 prekršaja ili 24,1%, dok je najveći pad broja prekršaja tijekom 2015. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježen u Policijskoj upravi brodsko-posavskoj za 14 prekršaja ili 38,9%.

Nadalje, tijekom 2015. godine na područjima od posebne državne skrbi zabilježen je ukupno 31 događaj koji ima obilježja međuetničke netrpeljivosti koji su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti i to:

Broj događaja	Nacionalnost počinitelja	Nacionalnost osoba na štetu kojih je počinjen događaj ili zaštićeno pravno dobro
3	NN	Srpska i opće društvene vrijednosti
9	Hrvatska	Srpska i opće društvene vrijednosti
2	Srpska	Opće društvene vrijednosti
7	NN	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
3	Hrvatska	Opće društvene vrijednosti
5	Srpska	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
2	Srpska i Hrvatska	Srpska i Hrvatska
0	Hrvatska	Srpska

Napomena: Za usporedbu, tijekom 2014. godine zabilježena su ukupno 44 događaja koji su imali obilježja međuetničke netrpeljivosti, te su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti.

Analizirajući stanje sigurnosti u 2015. godini na PPDS, u usporedbi sa istim razdobljem 2014. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova konstatira da je stanje kaznenih djela u neznatnom porastu za 3,6%, dok je broj prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira u padu od 15%. Iz priloženih se podataka također se može konstatirati da se kaznena i prekršajna problematika na PPDS-u, u smislu brojčanih pokazatelja kaznenih djela i prekršaja protiv javnog reda i mira i njihovog kretanja u promatranom periodu, bitno ne razlikuje i ne odstupa od podataka na cjelokupnim područja PU na kojima su zakonom utvrđena PPDS.

Povratak

Tijekom 2015. godine na području od posebne državne skrbi zabilježen je povratak tri raseljene osobe. Ukupno se do sada na područja od posebne državne skrbi vratilo 102.545 osoba – izvor su izvješća 11 policijskih uprava.

XII. PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2015. GODINE

Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Akcijski plan obuhvaća sljedeća područja: obrazovanje; zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život; zdravstvenu zaštitu; socijalnu skrb; prostorno uređenje, stanovanje i zaštitu okoliša; uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život; statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava; unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka i usklađenost programa s međunarodnim standardima, te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine na pozicijama nadležnih tijela planirana su sredstva u okviru utvrđenih limita iz Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje u ukupnom iznosu od 45.942.870,00 kuna i to: za 2013. godinu 14.999.530,00 kuna, za 2014. godinu 15.330.829,00 kn i za 2015. godinu 15.612.511,00 kuna.

Za uspješnu provedbu mjera osobito su važne aktivnosti na regionalnoj i lokalnoj razini koje jedinice regionalne i lokalne samouprave nastavljaju provoditi, često u suradnji s drugim relevantnim dionicima, uključujući romske organizacije civilnog društva.

U području **obrazovanja** u 2015. godini došlo je do značajnog povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole te je nastavljeno organiziranje predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. Tako je u pedagoškoj godini 2015./2016. uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece dok ih je u 2014./2015. godini u programu predškolskog odgoja/predškole bilo ukupno 873 (442m, 431ž). Iz Državnog proračuna za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je ukupno 3.283.252,83 kuna. U osnovnoškolskom sustavu broj učenika se nije značajnije mijenjao. Tako je u školskoj godini 2014./2015. bilo 5.411 (2750m, 2661ž) učenika osnovnih škola, dok je u 2015./2016. godini ukupno 5.420 (2.740ž, 2.680m) učenika. Na početku školske godine 2014./2015. bilo je 343 učenika uključena u produženi boravak, dok je početkom 2015./2016. godine uključeno 318 učenika. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je na početku 2015./2016. godine posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primilo 418 učenika. Provođenje navedenih aktivnosti držimo iznimno važnima u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja. Nadalje, osim toga Ministarstvo znanosti i obrazovanja financira rad romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturalna putovanja, školu u prirodi te smještaj u dom iz Državnog proračuna u 2015. godini ukupno je utrošeno 2.211.526,47 kuna. I u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Tako je u 2015./2016. školskoj godini uključeno 746 (406m, 340ž) učenika, u odnosu na 682 (368m, 314ž) učenika u 2014./2015. godini tj. 588 (327m, 258ž) u školskoj godini 2013./2014. Vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede trogodišnjih srednjih škola te je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima. Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je stipendije za 569 (321m, 248ž) učenika na što je iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno ukupno 3.248.100,00 kuna. Osim srednjoškolskih stipendija putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurane su stipendije za 21 (9ž, 12m) studenta od čega za 1 studenta poslijediplomskog studija te je na visokoškolske stipendije utrošeno ukupno 217.000,00 kuna. Osim navedenog Ministarstvo znanosti i obrazovanja i u 2015. godini sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika kao i obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta u ukupnom iznosu od 14.000,00 kuna.

I u 2015. godini najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja. Važno je napomenuti kako u posljednje tri godine financijska sredstva za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine trajno prate trend povećanja. Za ostvarenje mjera Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013.- 2015. godine, u 2015.

godini iz Državnog proračuna za aktivnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja utrošeno je ukupno 9.899.779,30 kuna.

Osnovne škole i u 2015. godini bile su uključene u različite programe i projekte kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu. Program „Krenimo zajedno“ je Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak' provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku u dvije zajednice – Sisku i Slavonskom Brodu. Cilj programa je bio unaprijediti suradnju škole i roditelja romske nacionalne manjine na zajedničkom cilju pružanja podrške djeci u školovanju. Provođen je i program 'KORAK prema INKLUZIJI' kojeg je Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak' provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku tijekom 2014. i 2015. godine u tri županije, Sisačko – moslavačkoj Vukovarsko – srijemskoj i Šibensko – kninskoj, u ukupno 17 dječjih vrtića, s ciljem unapređenja kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja djece koja pripadaju ranjivim skupinama, a neke su aktivnosti bile usmjerene direktno na djecu romske nacionalne manjine koja žive na području Sisačko – moslavačke županije i grada Vinkovaca. Uključenost u predškolski odgoj i obrazovanje je za romsku djecu posebno važna budući da kvaliteta i trajanje predškolskog programa značajno utječe na kasnije ishode obrazovanja. Osim navedenog provodio se projekt Agencije za odgoj i obrazovanje Razvoj kompetencija učitelja i nastavnika u poučavanju hrvatskoga jezika inojezičnih učenika – vrednovanje i samovrednovanje. S obzirom na opći cilj projekta (ispitati kvalitetu rada s inojezičnim učenicima) te njegov prvi međucilj (ispitati stupanj razvijenosti kompetencija osobnih, profesionalnih, socijalnih i organizacijskih kompetencija sudionika projekta), tijekom 2015. godine ostvareni su planirani ciljevi.

Na području **zdravstvene zaštite** kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno da li se radi o pripadnicima romske nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke jedino za pripadnike romske nacionalne manjine. Međutim, pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu "Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU", koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog "Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavonskog Broda i Siska", čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog progama "Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020" i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravstva u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz državnog proračuna i sredstava Europske unije u omjeru 90:10%. Ciljna skupina projekta je 1500 stanovnika dva romska naselja u Slavonskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavonskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u

romskoj zajednici - Romi medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi. Na ovaj način bit će, barem dijelom, omogućeno vođenje evidencije o Romima korisnicima zdravstvene zaštite.

U području **zapošljavanja** Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da je krajem prosinca 2015. godine bilo evidentirano ukupno 5.043 osobe romske nacionalne manjine što je činilo 1,8% od ukupne nezaposlenosti u Hrvatskoj. U 2015. godini ukupno je 4.900 osoba, od čega 2.152 žene romske nacionalne manjine uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla bila je obuhvaćena ukupno 112 osoba od čega 13 žena. Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su u tu svrhu značajno povećana financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2013. godinu iznosili su 8.961.576,03 kuna, za 2014. godinu iznosili su 9.995.520,80 kuna te za 2015. godinu 10.816.203,94 kuna.

U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2015. godini ukupno je zaposleno 720 osoba, od čega 283 žene. Kroz mjeru sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 21 osobu (5ž), kroz mjeru Javni radovi zaposlene su 694 osobe (276 ž) . U mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje uključena je 1 osoba (1 ž). Kroz mjeru Sufinanciranje samozapošljavanja osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 4 osobe (1 ž).

Prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje 8 pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo unutarnjih poslova potiče pripadnika manjina pa tako i pripadnike romske nacionalne manjine na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, te njihovo upućivanje da imaju pravo pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednost pri zapošljavanju. Vodi evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika koji su pripadnici romske nacionalne manjine, uspoređuje stanje njihove zaposlenosti u odnosu na prethodno razdoblje, prati trend njihova zapošljavanja te obavlja druge poslove temeljem navedenog Ustavnog zakona. Isto tako, ovo Ministarstvo postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/2005, 107/2007, 27/2008, 49/2011, 150/2011, 34/2012 i 01/2015), te Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike svih nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine, te planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

U području **stanovanja** i u 2015. godini, posebna pozornost bila je posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji i tijekom 2014. godine nastavilo sa sufinanciranjem/financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka)

potrebne za izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima kao preduvjetu za postupke legalizacije i zadržavanje bespravnih zgrada u prostoru. Izrađena je i nadležnim stručnim upravnim tijelima dostavljena dokumentacija (geodetski i arhitektonski snimci). Navedene aktivnosti Ministarstvo je financiralo u 100-postotnom iznosu, uz uvjet da su zgrade manje od 400 m². U 2015. godini provedeni su natječaji javne nabave, te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća romska naselja: Josip Rimac (Grad Slavonski Brod), za 180 objekata, Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica), za 94 objekta, Stiska (Grad Đurđevac), za 17 objekata, Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška), za 23 objekta, Kuršanec (Grad Čakovec), za 140 objekata, Capraška Poljana (Grad Sisak), za 69 objekta, Vidrenjak (Grad Popovača), za 10 objekata, Rujevica (Grad Rijeka), za 84 objekta. Ministarstvo je tako u 2015. godini financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju 617 bespravno sagrađenih zgrada, a za dokumentaciju je plaćeno 971.421,25 kuna. Sveukupno, od početka realizacije ovog projekta, u 11 romskih naselja izrađena je potrebna dokumentacija za 765 objekta, za što je iz proračuna Ministarstva plaćeno 1.360.846,25 kuna. I pojedine jedinice lokalne i regionalne samouprave izvijestile su o relevantnim aktivnostima, od pripreme i provedbe izgradnje infrastrukture do potpore koje pružaju korisnicima za razne troškove stanovanja.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je tijekom 2015. godine nastavio i aktivnosti na pripremi projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“, u sklopu pretpristupnog programa IPA 2012. koja predviđa izradu tehničke dokumentacije za lokacije naseljene Romima kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima Europske unije, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje te ograničene aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja. U svrhu definiranja potreba jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave, tj. prikupljanja potrebnih podataka za detaljno planiranje provedbe treće komponente projekta, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je proveo ekstenzivne konzultacije sa županijama, gradovima i općinama u kojima obitava romsko stanovništvo, u suradnji s Uredom pučkog pravobranitelja posjetio 29 lokacija u 7 županija te osigurao tehničku potporu programu od strane Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć iz Vukovara, organizacije na čelu konzorcija zaduženog za provođenje projekta „Project Generation Facility Croatia (PGF Hrvatska)“ kojeg financijski podržava Fondacija Otvoreno Društvo. Ipak, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je zbog prevelikog rizika nepostizanja očekivanih rezultata na minimalno 10 lokacija i njihove održivosti (kapaciteta jedinica lokalne samouprave da u kratkom roku ispune preduvjete, kao što su imovinsko – pravni odnosi, u dogovoru s nadležnim tijelima (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije), preoblikovao aktivnost u *Ispunjavanje preduvjeta za integraciju Roma na lokalnoj/područnoj i nacionalnoj razini* kojim će se osigurati provedba potrebnih istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, te aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeti za integraciju Roma na lokalnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini. Provedba aktivnosti se očekuje početkom 2017. godine.

I na području **socijalne skrbi** nastavljena su daljnja unaprjeđenja. U Centru za socijalnu skrb Čakovec zaposlena su 3 nova stručna radnika, na temu provedbe mjera pružanja pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji centri za socijalnu skrb izvještavaju o pružanju ukupno 395 usluga podrške uglavnom u vidu savjetovanja ili organiziranja radionica. Također je korisnicima

pruženo 496 različitih usluga koje obuhvaćaju savjetovanja, programe i radionice za osnaživanje i edukaciju djece i roditelja. Ukupno 34 romske obitelji su u 2015. godini prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Nadalje, tijekom 2015. godine obiteljima su pružani različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 282 djece na razini Republike Hrvatske je izdvojeno iz biološke obitelji te je izrađen ukupno 361 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa. U 2015. godini u Republici Hrvatskoj udomljeno je ukupno 264 romske djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 22 romske obitelji bile su uključene u edukacije i programe za udomitelje. Također su tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb organizirali različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 231 romsko dijete.

I u 2015. godini Ministarstvo unutarnjih poslova nastojalo je pomoći romskoj populaciji u Republici Hrvatskoj koja se suočava s problemima vezanima **uz reguliranje statusa**, posebno u slučajevima kada se radi o osobama neutvrđenog državljanskog statusa. Mobilni timovi izvještavaju o aktivnostima usmjerenim na podizanje razine informiranosti i poticanje romske zajednice na punu suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa. U ovim postupcima podnositelji zahtjeva isticali su da je procedura pribavljanja dokumenata u matičnim državama složena, dugotrajna i iziskuje određeni iznos novčanih sredstava, što stranke često nisu u mogućnosti snositi, jer većina živi od zajamčene minimalne naknade i dječjeg doplatka. Pripadnici/ce romske zajednice navode da u slučaju napuštanja Republike Hrvatske, radi pribavljanja putne isprave osobe moraju prijaviti prebivalište u matičnoj državi, što ne mogu, jer tamo nemaju nekretnina te da prebivalište za vrijeme njihova boravka u matičnoj državi radi pribavljanja putne isprave, ne mogu prijaviti niti na adresu nekog od poznanika ili članova romske udruge. Navode se i drugi razlozi nemogućnosti putovanja u inozemstvo radi pribavljanja putne isprave, kao što su primjerice osoba ne želi otići po putnu ispravu u matičnu državu ili navodi da tamo nema nikoga tko bi joj mogao pomoći u pribavljanju putne isprave, ili pak navodi da za to vrijeme nema tko brinuti o njihovoj maloljetnoj djeci. Broj riješenih slučajeva u izvještajnom razdoblju manji je u odnosu na 2014. godinu iz razloga što je kroz višegodišnji rad mobilnih timova uglavnom reguliran status pripadnika/ca romske zajednice koji/e imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom.

Ministarstvo unutarnjih poslova ističe da najveće probleme predstavlja činjenica da određeni broj romske populacije nema dokaz o utvrđenom državljanskom statusu matične države, ne posjeduje valjanu putnu ispravu matične države, a neki od njih čak ne posjeduju nikakve dokumente o identitetu. Kao problem isticalo se kako diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Srbije, Republike Kosovo i Republike Makedonije nisu u Republici Hrvatskoj tehnički opremljena za izdavanje biometrijskih putnih isprava.

U 2015. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, broj 110/15), s ciljem rješavanja problema s izdanim domovnicama osobama koje su u razdoblju od 1. ožujka 1978. godine do 8. listopada 1991. godine pogrešno upisane u knjigu državljana na području Republike Hrvatske te je utvrđeno priznanje hrvatskog državljanstva u svrhu zaštite stečenih prava osobama koje temeljem pogrešno izdane domovnice niz godina nastupaju u pravnom prometu kao hrvatski državljani. Ministarstvo unutarnjih poslova ističe i okrugli stol u organizaciji UNHCR-a i IPC-a, održan u lipnju 2015. godine radi prezentacija najbolje prakse država članica Europske unije u rješavanju apatridnosti, na kojem su, uz pripadnike romske zajednice, sudjelovali predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva uprave.

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013 do 2020. godine.

Tijekom 2015. godine Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, održalo je tri sjednice. Na sjednicama su razmatrani i na prijedlog Radne skupine Povjerenstva usvojeni slijedeći akti: Zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja (6. sjednica Povjerenstva, održana 8. prosinca 2014. godine), Evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu, Zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja. Povjerenstvo je na svojim sjednicama uz navedene teme, tijekom 2015. godine, razmotrilo i usvojilo prijedloge Radne skupine Povjerenstva o raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu u ukupnom iznosu od 358.740,70 kuna. Tijekom 2015. godine, Povjerenstvo je također održalo dvije tematske sjednice na temu zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život te socijalne skrbi.

Zadaće Radne skupine Povjerenstva, sukladno Odluci o imenovanju Radne skupine Povjerenstva, radi razmatranja i unaprjeđenja provođenja Strategije i Akcijskog plana te pripreme prijedloga i zaključaka za sjednice Povjerenstva su slijedeće: Praćenje napretka i redovito izvještavanje Povjerenstva o provedbi Strategije i Akcijskog plana na svim razinama, koordiniranje ostvarenja ciljeva i provedbe mjera Strategije i Akcijskog plana, identificiranje problema i poteškoća u ostvarivanju pojedinih ciljeva i provedbi mjera Strategije i Akcijskog plana te predlaganje aktivnosti za unaprjeđenje, promicanje integrativnog pristupa na svim razinama u provedbi Strategije i Akcijskog plana, priprema prijedloga za reviziju Nacionalne strategije i Akcijskog plana, praćenje uključenosti pripadnika romske nacionalne manjine u procese provedbe, praćenja i evaluacije na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, praćenje utroška financijskih sredstava osiguranih u okviru Akcijskog plana, praćenje ostvarene i planirane uporabe sredstava iz fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora, izrada prijedloga kriterija i raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu, priprema materijala za tematske sjednice Povjerenstva, razmatranje prijedloga i projekata koji su usmjereni na poboljšanje uvjeta života većeg broja pripadnika romske nacionalne manjine, te obavljanje drugih poslova koje joj povjeri Povjerenstvo. Radna skupina održala je sedam sjednica tijekom 2015. godine na kojima je raspravljala o slijedećim aktima i temama: Zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja, Evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu, Zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja, razmatranje pristiglih zahtjeva za financijsku pomoć za romsku nacionalnu manjinu i izrada prijedloga raspodjele sredstava za Povjerenstvo.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ima ulogu kontaktne točke za praćenje provedbe strateških mjera od strane nositelja mjera i drugih uključenih aktera i dionika. Također, Ured je i nacionalna kontakt točka za Rome u kontekstu nacionalnih strategija za integraciju Roma na razini Europske unije.

Tradicijska kultura

Ured je temeljem javnog poziva za dodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma u 2015. godini, rasporedio financijska

sredstva u ukupnom iznosu od 63.725,00 kuna, za pet programa udruga i kulturno umjetničkih društava romske nacionalne manjine.

IPA 2008 „Projekt potpore Romima – faza III“

U sklopu programa pretpristupne pomoći Europske unije, Ured je korisnik „Projekta potpore Romima-faza III“, financiranog u okviru programa pretpristupne pomoći Europske unije IPA 2008. Cilj projekta je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremeno vodeći računa o očuvanju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.957.233,77 EUR, od 75% ili 1.467.925,33 EUR financira Europska unija, dok sufinanciranje Republike Hrvatske iznosi 489.308,44 EUR (25%). Tijekom 2015. godine izvršena su i završna plaćanja: 285.122,21 kuna za nadzor radova, te ukupno 1.006.521,91 kuna za radove, od čega sredstva Europske unije iznose 754.891,41 kuna, a nacionalno sufinanciranje 251. 630,50 kuna.

Angažiranje mladih pripadnika romske nacionalne manjine na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa

U srpnju 2014. godine objavljen je natječaj fonda „Making the Most of EU Funds for Roma“ za stipendiranje mladih Roma za vježbeništvo u tijelima, institucijama i udrugama koje se bave EU integracijama u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Kosovu, Makedoniji i Srbiji. Putem tog programa, u Republici Hrvatskoj, na godinu dana, zaposleno je 3 mladih Roma (1m, 2ž), po jedna osoba u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Uredu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj te na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu/PUO Korak po korak.

Odbor stručnjaka Vijeća Europe o pitanjima Roma

Na 10. sjednici Ad hoc Odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina izabran je za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine, uključujući uspješno predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, donošenje Nacionalne strategije u širokom konzultativnom procesu te aktivnosti u okviru mreža institucija Europske unije koja se bave položajem Roma. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe osnovan je 2011.g, odgovoran je Odboru Ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika (Travellers).

Ostale aktivnosti

U okviru provedbe strateških programa Vlade Republike Hrvatske, tijekom 2015. godine provođeno je više aktivnosti kojima su ciljna skupina bili mladi pripadnici romske nacionalne manjine. U okviru provedbe Akcijskog plana Nacionalne strategije za uključivanje

Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine, osobito aktivnosti *6.2.5 Edukacija romske nacionalne manjine, posebice žena i mladih, za sudjelovanje u procesu odlučivanja, ostvarivanju prava i većoj uključenosti u društveni život, uključujući savjete mladih*, konzorcij sastavljen od tri partnerske organizacije: Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterskog centra Osijek i Romske organizacije mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti fondova Europske unije za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF), a u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, pokrenuo je višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama. Provedba je počela tijekom 2015. godine uz sudjelovanje 10 mladih Romkinja i Roma iz svih krajeva Republike Hrvatske.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je, u suradnji s Uredom za ravnopravnost spolova, održao 1. prosinca 2015. godine okrugli stol „Položaj Romkinja u Republici Hrvatskoj“, uz sudjelovanje aktivnih, većinom mladih, Romkinja i Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Tom prigodom je i osnovana njihova neformalna mreža.

Dosadašnji programi jačanja kapaciteta romskih udruga doveli su i do uspješne provedbe projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini. Primjerice, uz potporu programa fondova zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške, udruga Uzor iz Orehovice provela je projekt snimanja i zagovaranja potreba mladih, uz uključenje mladih volontera u izradu socijalne slike romskog naselja Orehovica, provedbu radionica za osnaživanje mladih, te javno zagovaranje potreba mladih iz romskog naselja Orehovica prema široj zajednici (donositeljima odluka na razini općine i županije). Ukupna vrijednost potpore je 26,300.00 kuna. Udruga mladih Roma iz Sitnica (Mursko Središće) provela je projekt *Romski bežični internet*. Održane su radionica za mlade Rome kako bi sigurnije pretraživali internet, osiguran besplatan pristup internetu za cijelo romsko naselje i susjedne ulice, a prikazalo se i kako sigurno i na legalan način preuzimati filmove i glazbu preko internetskih servisa. Provedbom ove akcije ojačana je i suradnja s lokalnim /regionalnim institucijama. Ukupna vrijednost potpore je 25,630.00 kuna. Romsko kulturno umjetničko društvo iz Darde provelo je projekt *Romski otvoreni muzej*, uz potporu od 22.110,00 kuna. Istaknuli bismo i projekt "Romona - Inkubator za poduzetništvo Romkinja" vođen od strane Grada Čakovca u okviru projekta programa MB IPA 2011 kojeg provodi Vijeće Europe, a u kojemu sudjeluje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj je podržao stručno usavršavanje o socijalnom poduzetništvu. Provedba projekta vrijednog 20,000 EUR je započela u veljači 2015. godine, a krajnje korisnice su većinom mlade Romkinje iz naselja Kuršanec.

Na temelju vanjske evaluacije u 2015. godini Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je pripremio projekte koji će rezultirati izradom novog provedbenog dokumenta. Osobito je značajan projekt Nacionalne platforme „Živjeti jednakost“ koji će se, uz financijsku potporu Europske komisije, provesti u idućem razdoblju i u okviru kojega će se poticati aktivnosti umrežavanja nadležnih tijela, jedinica regionalne i lokalne samouprave, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, te između ostalog poticati i usklađivanje nositelja mjera predviđenih Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pripadajućim AP-om na nacionalnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Pored navedenog, kroz projekt se planiraju definirati područni (regionalni) i lokalni prioriteti što bi u konačnici trebalo dovesti i do vremenskog usklađivanja djelovanja nositelja mjera na razini strateškog dokumenta.

U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda Europske unije u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda Europske unije u osnaživanju ljudskih prava. Svrha natječaja je osnažiti doprinos civilnoga društva dosljednom provođenju europskih standarda zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, unaprijediti sudjelovanje građana u zaštiti ljudskih prava te poboljšati položaj i ostvarivanje prava Roma u Hrvatskoj. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 EUR a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine:

- GTF inicijativa za održivi rast provodi projekt „ROMA LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“ u partnerstvu udruge „Gačanka“ i udruge žena Romkinja u Hrvatskoj „Bolja budućnost“. Cilj projekta je osnažiti i bolje predstaviti interese romske nacionalne manjine kroz jačanje kapacitete mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji i povećanje svijesti o zbližavanju romskih OCD-ova i (većinske) zajednice i institucija.
- Informativno pravni centar u partnerstvu s Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu, Brodsko-posavskom županijom i Mrežom romskih udruga Hrvatske provodi projekt „Pravno uključivanje i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“ čiji je cilj olakšati pristup romske populacije u 6 županija besplatnoj pravnoj pomoći; jačati romske organizacije civilnoga društva i Vijeća romske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji; izraditi nacrt i promicati nove mehanizme praćenja i nadzora provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i lokalnih akcijskih planova.
- Nansen dijalog centar u partnerstvu s udrugom Romski nacionalni forum provodi projekt „Izgradnja prekretnica u zaštiti ljudskih prava romske zajednice – postupno jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“ s ciljem jačanja Romskog nacionalnog foruma kao mreže 32 romske organizacije i romskih nacionalnih vijeća za zaštitu ljudskih prava na lokalnoj i nacionalnoj razini, poticanja međusektorskih partnerstva između romskih organizacija i javnih institucija s naglaskom na postojeće strategije i akcijske planove za romsku zajednicu, povećanje svijesti i pružanje pomoći pripadnicima romske zajednice u zaštiti od kršenja ljudskih prava i omogućavanja razmjene dobre prakse i znanja između romskih organizacija i javnih institucija u Hrvatskoj i Europi.
- Projekt „Gelem, Gelem – World4Them“ provodi Otvorena medijska grupacija u partnerstvu Udruge Roma Zagreba i Zagrebačke županije, Osnovna škole Augusta Cesarca Zagreb, Centra za kulturne djelatnosti i Ekonomske i trgovačke škola Čakovec. Ciljevi projekta su uspostaviti suradnju i koordinaciju aktivnosti partnerskih organizacija usmjerenu na poticanje učinkovite primjene zaštite ljudskih prava, uspostaviti suradnju između organizacija civilnoga društva koji se bave ljudskim pravima i obrazovnih institucija i time poticati bolji pristup ranjivih skupina ljudskim pravima.
- Projekt građanskih prava Sisak provodi projekt „Važno je biti Rom“ s ciljem pružanja besplatne pravne pomoći pripadnicima romske nacionalne manjine, uspostave redovne veze između javnog i civilnog sektora i romske nacionalne manjine i podržavanja lokalne vlasti i institucije za bolju provjeru socioekonomskih životnih uvjeta Roma i lakši pristup korisnicima. Projekt se provodi u partnerstvu Romskog kulturnog centra, Romska prava i udruge Novi svijet Luščani.

- Romsko nacionalno vijeće provodi projekt „Poticanje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na lokalnoj i regionalnoj razini“ zajedno s partnerima Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć. Ciljevi projekta su poboljšanje kapaciteta lokalnih i regionalnih vijeća romske nacionalne manjine i pojedinačnih predstavnika romske nacionalne manjine i romskih organizacija civilnoga društva za njihovo aktivno sudjelovanje u provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na regionalnoj razini; poticanje dijaloga i suradnje između lokalnih i regionalnih romskih dionika i lokalnih i regionalnih vlasti i relevantnih javnih institucija o uključenosti Roma.
- Udruga žena Romkinja „Romsko srce“ s partnerima Osnovnom školom Jagodnjak, Osnovnom školom Darda i udrugom romskih žena Kašmir iz Belišća provodi projekt „Obrazovanjem do ljudskih prava“. Cilj projekta je promicati jednake mogućnosti u pristupu obrazovanju za djecu predškolske i školske dobi i razvijati suradnju između udruga, školskih ustanova i roditelja u integraciji romske djece u obrazovni sustav.

Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih projekata Europske unije koje provode organizacije civilnoga društva. Tijekom 2015. godine ukupno su sufinancirana 4 projekta usmjerenih ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri:

- Udruga GTF – Inicijativa za održivi rast (IPA 2012. I. komponenta), „ROMA-LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“, sufinanciran u iznosu 26.365,70 kuna.
- Udruga Nansen Dijalog Centar (IPA 2012. I. komponenta), „Izgradnja prekretnica zaštiti ljudskih prava romske zajednice - postupno jačanje kapaciteta OCD-a i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“, sufinanciran u iznosu od 42.853,40 kuna.
- Udruga Projekt građanskih prava Sisak (IPA 2012. I. komponenta), „Važno je zvati se Rom“, sufinanciran u iznosu od 55.202,12 kuna.
- Udruga Informativni pravni centar (IPA I. komponenta), „Pravna inkluzija i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“, sufinanciran u iznosu od 21.478,65 kuna.

Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. godine provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provođene su u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u vezi s romskom zajednicom

U okviru provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. - 2020. godine policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica te suzbijanja diskriminacije Roma.

Tijekom 2015. godine nisu zabilježena sustavna nacionalno i rasno motivirana nasilja nad Romima, nego se uglavnom radilo o verbalnom nasilničkom ponašanju mlađih osoba, često pod utjecajem alkohola. Također, zapažena su nasilnička ponašanja i među samim Romima. Romi i drugi građani se putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine

potiču na prijavljivanje nacionalnog, rasnog i drugih oblika nasilja protiv njih, a svi se poznati slučajevi svakog nasilja evidentiraju i analitički prate.

Od 1. siječnja 2004. godine analitički se prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju kvartalne analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera. Jednom godišnje o tome se obavještava Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Također, s ciljem dosljedne provedbe mjera, policija sukladno sigurnosnoj prosudbi i saznanjima u suradnji sa nadležnim institucijama (državnim odvjetništvima, sudovima i inspekcijskim službama) intenzivno i dosljedno planira i poduzima policijske mjere i radnje te odgovarajuće aktivnosti u svrhu efikasnog procesuiranja, kao i praćenja tijeka postupka do konačnog sankcioniranja počinitelja svih protupravnih kažnjivih radnji. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama i u suradnji sa romskom zajednicom provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja. Policija provodi i ostale brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu na razini jedinica lokalne samouprave itd. Također, što je posebice bitno, zajedno s Romima radi se i na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

U vezi počinjenja kaznenih djela i prekršaja na štetu Roma, unutar romskih zajednica te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti, tijekom 2015. godine evidentirano je:

Kaznenih djela: 62 kaznena djela od strane 23 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 68 osoba romske nacionalnosti; 141 kazneno djelo unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 190 počinitelja romske nacionalnosti kaznena djela počinilo nad 218 Roma kao oštećenika; 1.062 kaznena djela od strane ukupno 1.581 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 750 osoba drugih nacionalnosti te na štetu 295 pravnih osoba.

Za usporedbu, tijekom 2014. godine evidentirano je 97 kaznenih djela na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 189 kaznenih djela počinjenih unutar romske zajednice te 1.124 kaznenih djela počinjena od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Prekršaja: 59 prekršaja od strane 68 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 82 osobe romske nacionalnosti; 433 prekršaja unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 776 počinitelja romske nacionalnosti prekršaje počinilo nad 802 Roma kao oštećenika; 1.348 prekršaja od strane ukupno 1.603 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 327 osoba drugih nacionalnosti.

Također, za usporedbu, tijekom 2014. godine evidentirano je 47 prekršaja na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 429 prekršaja počinjenih unutar romske zajednice te 1.199 prekršaja počinjenih od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Ministarstvo unutarnjih poslova na temelju svih relevantnih pokazatelja zaključuje da je stanje sigurnosti romske nacionalne manjine stabilno. Naime, kaznena i prekršajna

problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada.

Ocjena stanja i preporuke

Iz svih navedenih podataka razvidan je daljnji napredak u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine. Provedba aktivnosti tijekom 2015. godine, utvrđenih Akcijskim planom za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, u području obrazovanja, zdravstvene zašteite, zapošljavanja, stanovanja, socijalne skrbi te reguliranja statusnih prava kao i uspješna provedba brojnih projekata na državnoj razini te projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini, doprinijet će daljnjoj integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama.

Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano poduzima sve potrebne mjere kako bi se u što kraćem roku i na što jednostavniji način regulirao boravak svih pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u Republici Hrvatskoj. Na temelju svih relevantnih pokazatelja Ministarstvo konstatira da je u 2015. godini stanje sigurnosti romske nacionalne manjine bilo stabilno. Kaznena i prekršajna problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada.

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Prema Izvješću pučke pravobraniteljice za 2015. godinu, podaci o broju pritužbi u 2015. godini, po osnovama diskriminacije, je sljedeći:

Osnova diskriminacije	**Broj pritužbi**	**Postotak**
Rasa, etnička pripadnost ili boja kože, nacionalno podrijetlo	68	23,9
Dob	28	9,9
Zdravstveno stanje	23	8,1
Obrazovanje	21	7,4
Političko ili drugo uvjerenje	16	5,6
Vjera	12	4,2
Društveni položaj	9	3,2
Imovno stanje	8	2,8
Invaliditet	7	2,5
Spol	7	2,5
Bračni ili obiteljski status	2	0,7
Članstvo u sindikatu	2	0,7
Spolna orijentacija	2	0,7
Jezik	1	0,3
Rodni identitet ili izražavanje	1	0,3
Višestruka diskriminacija	45	15,9
Nema osnove po ZSD-u	32	11,3
Ukupno	**284**	**100**

U 68 pritužbi koje je Ured pučke pravobraniteljice zaprimio u 2015. godini, odnosno u 23,9%, građani su se prituživali kako su diskriminirani na temelju rase ili etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla, što predstavlja povećanje zaprimljenih pritužbi u odnosu na 2014. godinu kada ih je zaprimljeno 49 ili 18,6%.

Diskriminacija i zločin iz mržnje

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2015. godini, kao središnje tijelo za prikupljanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, od Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće statističke podatke o zločinu iz mržnje:

ZLOČIN IZ MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2015. *(uključuje i podatke za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz čl.325. Kaznenog zakona)*	
Broj evidentiranih slučajeva od strane Ministarstva unutarnjih poslova	24
Broj predmeta u kojima je postupalo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske *(uključuje predmete prenesene iz prethodnog razdoblja)*	47
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda	7

Općenito promatrajući pojavnost zločina iz mržnje, iz analize podataka proizlazi da su žrtve kaznenih djela počinjenih iz mržnje u 2015. godini u odnosu na koje državno odvjetništvo postupalo najčešće (u 59% slučajeva) pripadnici srpske nacionalne manjine. Struktura procesuiranih kaznenih djela zločina iz mržnje počinjenih 2015. godine prema srpskoj nacionalnoj pripadnosti pokazuje da se je u 6 slučajeva radilo o kaznenom djelu prijetnje, u 5 slučajeva o kaznenom djelu oštećenja tuđe stvari, u 1 slučaju o kaznenom djelu tjelesne ozljede, u 1 slučaju o kaznenom djelu povrede mira pokojnika te u 4 slučaja o kaznenom djelu javnog poticanja na nasilje i mržnju.

Navedeni podaci daju okvir unutar kojeg je potrebno planirati veći dio budućih aktivnosti nadležnih tijela usmjerenih na prevenciju i suzbijanje zločina iz mržnje jer je njime obuhvaćen pretežiti dio evidentiranih zločina.

U kontekstu nacionalnih manjina, žrtve procesuiranih kaznenih djela počinjenih iz mržnje po nacionalnoj osnovi u 2015. godini su, pored pripadnika srpske nacionalne manjine, u 2 slučaja bili pripadnici romske nacionalnosti, u jednom slučaju pripadnik makedonske nacionalnosti te u 2 slučaja pripadnici muslimanske vjeroispovijesti.

Ministarstvo pravosuđa, sukladno obvezama preuzetim iz Protokola za postupanje u slučaju zločina iz mržnje, popunjava Obrazac za statističko praćenje kaznenih djela vezano uz zločine iz mržnje kao i jedinstveni Obrazac za statističko praćenje prekršajnih djela posebno označenih uz motiv mržnje.

Ministarstvo pravosuđa izvješćuje da su iz prethodnog razdoblja ostala 2 neriješena kaznena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju etničke pripadnosti, dok je primljen 1 takav kazneni predmet. Ukupno su riješena 2 takva predmeta (u oba je izrečena osuđujuća presuda) te je na kraju 2015. godine ostao 1 neriješen predmet. Trajanje jednog od dva riješena postupka bilo je kraće od 12 mjeseci, dok je drugog bilo duže od 12 mjeseci. Iz

prethodnog razdoblja ostala su 3 neriješena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju nacionalnog podrijetla, primljeno je 6 takvih kaznenih predmeta, riješeno ukupno 5 predmeta (4 osuđujućom presudom a 1 predmet na drugi način), te su na kraju 2015. godine ostala neriješena 4 takva predmeta. Trajanje riješenih predmeta bilo je u 2 predmeta kraće od 12 mjeseci, a u 3 predmeta duže od 12 mjeseci (izrečeno je 11 uvjetnih kazni).

U pogledu prekršajnih djela općenito vezanih uz motiv mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je od Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće podatke:

PREKRŠAJI VEZANI UZ MOTIV MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2015.	
Broj prekršajnih djela	12
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda u prekršajnom postupku	7

U 2015. godini je bilo ukupno 12 prekršajnih dijela, što je manje nego u 2014. godini kada ih je bilo 20. Niti jedan optužni prijedlog nije odbačen, isto kao i 2014. godine, dok su donesene 3 odbijajuće ili oslobađajuće presude, što je podjednako kao prethodne godine kada su donesene 4 takve presude. Doneseno je ukupno 7 pravomoćnih presuda što je podjednako kao u 2014. godini kada ih je bilo 6.

U odnosu na kaznena djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini ukupno su primljena 2 nova predmeta, podjednako kao i prethodne godine, kada ih je primljeno 3. Oba predmeta se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. Pravomoćno su riješena ukupno 2 predmeta od kojih se jedan odnosi na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. To predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada je donesena jedna pravomoćna presuda, međutim ista se nije odnosila na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti ili nacionalnog podrijetla.

U odnosu na građanske predmete vezane za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini primljeno je ukupno 93 predmeta što predstavlja znatan porast u odnosu na 2014.godinu kada je primljen 31 takav predmet. U 2015. godini primljeno je 6 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti što predstavlja znatan porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada nije primljen niti jedan ovakav predmet. Primljeno je 45 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je znatno više nego 2014. godine kada je primljen samo jedan. Ukupno je pravomoćno riješeno 73 predmeta, od čega se dva predmeta odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti (oba su riješena na drugi način) što predstavlja porast u odnosu na 2014. godinu kada je bio pravomoćno riješen jedan takav predmet. U odnosu na predmete diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla ukupno je pravomoćno riješeno 41 predmet, od čega je u 2 predmeta odbijen tužbeni zahtjev a 39 predmeta riješeno je na drugi način, što predstavlja značajan porast u odnosu na 2014. godinu kada su se 2 pravomoćne presude odnosile na ovu vrstu predmeta te je u obje odbijen tužbeni zahtjev.

U prekršajnim predmetima vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2014. godini, primljeno je ukupno 125 predmeta, podjednako kao u 2014. godini., kada ih je primljeno 137. Od toga, 27 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je podjednako kao prošle godine kada ih je primljeno 28. Primljeno je 56 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je više nego 2014. godine kada ih je primljeno 28. U 2015. godini ukupno je pravomoćno riješen 81 predmet što je podjednako kao 2014. godine kada su 94 predmeta pravomoćno riješena. Od

toga, donesene su 24 presude zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (17 osuđujućih i 7 oslobađajućih presuda), što je nešto više nego prethodne godine kada je bilo 18 presuda (8 osuđujućih, 5 oslobađajućih te 5 predmeta riješenih na drugi način). Doneseno je 29 presuda u predmetima zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla (11 osuđujućih, 9 oslobađajućih i 9 predmeta je riješeno na drugi način), što predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada je doneseno 18 pravomoćnih presuda (15 osuđujućih, 1 oslobađajuća i 4 predmeta je riješeno na drugi način) u odnosu na ovu vrstu predmeta. Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Tijekom 2015. godine **Ministarstvo unutarnjih poslova** evidentiralo je 24 kaznena djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. Navedena kaznena djela su sukladno odredbama čl. 87. st. 21. Kaznenog zakona okvalificirana kao zločin iz mržnje. Od navedenih 24 kaznenih djela uspješno razriješeno 22 kaznena djela odnosno 91,67%. U odnosu na 2014. godinu kada je evidentirano 14 takvih kaznenih djela, tijekom 2015. godine je došlo do povećanja broja kaznenih djela motiviranih mržnjom za 71%, što je izravna posljedica provedbe brojnih preventivnih mjera usmjerenih na jačanje svijesti građana o važnosti zločina iz mržnje te potrebi njihovog prijavljivana, a osobito identifikacije skupina najčešće ugroženih zločinima iz mržnje (npr. LGBT osobe) te provedbe ciljanih mjera u suradnji s takvim skupinama.

Vezano za motivaciju počinitelja potrebno je napomenuti kako je 16 kaznenih djela motivirano etničkom mržnjom, 5 kaznenih djela je motivirano mržnjom zbog seksualne orijentacije, 2 kaznena djela su motivirana vjerskom mržnjom te jedno kazneno djelo motivirano rasnom mržnjom.

U odnosu na pravni okvir suzbijanja zločina iz mržnje, u 2015. godini izrađen je nacrt novog Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje. Izmjene u odnosu na važeći Protokol su pretežito nomotehničke prirode.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u području suzbijanja diskriminacije

Početkom 2015. godine u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u Varaždinu je održana dvodnevna radionica Radne skupine za izradu novog Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije. To je druga od tri planirane radionice u sklopu projekta „Izrada nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije", koji se provodi uz potporu Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) Europske unije. Cilj radionice bio je definiranje mjera Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacija u pojedinim područjima poput rada i zapošljavanja, javne uprave i pravosuđa, medijima, kulturi, informacijskoj infrastrukturi, obrazovanju, znanosti, sportu, zdravstvenoj zaštiti, socijalnoj sigurnosti, stanovanju, pristupu dobrima i uslugama i dr. Na radionici su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava, organizacija civilnog društva i pravobraniteljskih institucija.

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2015. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji s Vijećem Europe i Human Rights Film Festivalom, organizirao je okrugli stol i projekciju filma. Okrugli stol i projekcija za cilj su imali uklanjanje predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine i otvaranja prostora šireg dijaloga, osobito o zanemarenim aspektima povijesti Roma.

U kinu Europa prikazan je dokumentarni film Štitarski romi, autora Šime Dominkovića i Antuna Smajića. Film govori o sudbini pripadnika romske zajednice koji su živjeli u Štitaru oko 150 godina, te zločinima koji su nad njima počinili totalitarni režimi. Nakon filma održan je okrugli stol na temu genocida Roma.

U okviru kampanje Vijeća Europe Dosta! – Oslobodimo se predrasuda, upoznajmo Rome, posvećene borbi protiv diskriminacije i društvenih predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine, ove je godine predstavnica Vijeća Europe Clementine Trollo-Bailey predstavila mrežnu stranicu posvećenu genocidu nad Romima i Sintima. Povijesno zanemarivanje progona Roma u Drugom svjetskom ratu odražava diskriminaciju i isključenost s kojom se pripadnici romske nacionalne manjine i danas suočavaju.

Financijska potpora projektima organizacija civilnoga društva

U 2015. godini Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina proveo je Natječaj za financijsku potporu projektima organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj iz područja zaštite, poštivanja i promicanje ljudskih prava.

Kroz prioritet „Osvješćivanja žena – pripadnica nacionalnih manjina o ljudskim pravima“ financirana su dva projekta u ukupnom iznosu od 50.000,00 kuna i to: projekt Mirolip – osvještavanje Romkinja o njihovim pravima kroz priče i lutkarski izričaj, udruge „Suncokret – Oljin „Odgoj za ljubav i nenasilje“ iz Zagreba te projekt Glas jednakosti udruge Srpsko kulturno-prosvjetno društvo „Prosvjeta“.

Kroz prioritet „potpora mladima u riziku od siromaštva“ financiran je projekt Romski edukacijski i informatički centar Udruge za boljitak Roma Međimurja sa 20.000,00 kuna.

Kroz prioritet „Suzbijanje diskriminacije i zločina iz mržnje, posebice prema pripadnicima/pripadnicama nacionalnih manjina“ financiran je jedan projekt u ukupnom iznosu od 35.000,00 kuna i to: projekt „Čovječe ne ljuti se – uživo!“ udruge Novi svijet, Udruga za djecu i mlade iz Siska.

Zaključno, a vezano uz međunarodne obveze Republike Hrvatske u području zaštite ljudskih prava potrebno je napomenuti da je 12. svibnja 2015. godine hrvatsko izaslanstvo u Ženevi predstavilo nacionalno izvješće o stanju ljudskih prava prema dugom ciklusu Univerzalnog periodičnog pregleda (UPR). Republici Hrvatskoj je tijekom predstavljanja prvog izvješća u studenome 2011. godine u prvom ciklusu UPR-a bilo upućeno 116 preporuka od kojih je većinu prihvatila i implementirala. Preporuke država članica odnosile su se na područja zaštite i ostvarenja ljudskih prava, uključujući važnost podizanja javne svijesti o ljudskim pravima, ravnopravnosti spolova, obiteljskom nasilju, pitanju nestalih i o pravima raseljenih osoba, stambenom zbrinjavanju, zločinima iz mržnje, zaštiti osoba sa invalditetom, pravu djece na obrazovanje te migranta i tražitelja azila.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2015. godine nastavljena je dobra praksa organiziranja okruglih stolova koji su doprinijeli daljnjem promicanju tolerancije i suzbijanju stereotipa, posebno u odnosu na romsku nacionalnu manjinu.

Izrada novog Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije te pratećeg Akcijskog plana će doprinijeti daljnjem poticanju provedbe različitih mjera usmjerenih na borbu protiv

diskriminacije u svim značajnim područjima života definiranih Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

I u narednom razdoblju potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije te nastaviti informirati širu javnosti o pravima nacionalnih manjina i problemima s kojima se susreću. Potrebno je kontinuirano provoditi edukaciju pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama i nadalje je potrebno provoditi organizirane oblike informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

U drugoj polovini 2014. godine Vlada Republike Hrvatske, sukladno članku 25. Okvirne konvencije, podnijela je Vijeću Europe Četvrto periodično izvješće za razdoblje od 2009. - 2013. godine.

Vezano uz 4. ciklus praćenja provedbe Okvirne konvencije Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2015. godini organizirao sastanke predstavnika Savjetodavnog Odbora Vijeća Europe za provedbu Okvirne konvencije s predstavnicima nadležnih tijela Republike Hrvatske u čijem je djelokrugu provedba Okvirne konvencije: Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom uprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvom kulture, Ministarstvom socijalne politike i mladih, Savjetom za nacionalne manjine, Državnim zavodom za statistiku, Uredom pučkog pravobranitelja, Državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje te s predstavnicima Romskog nacionalnog vijeća.

Na sastancima koji su održani 15. i 16. srpnja 2015. godine, nadležna tijela su, nastavljajući konstruktivan pristup procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije, pružila sve potrebne informacije Savjetodavnom odboru Vijeća Europe. Ulaskom u Europsku uniju Republika Hrvatska se obvezala na poštivanje i zaštitu ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, te je nastavila kontinuirano unaprjeđivati svoj institucionalni i zakonodavni okvir u tom području, nastojeći maksimalno uvažavati mišljenja pripadnika nacionalnih manjina.

Provođenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina znatno je pridonijelo unaprjeđenju ostvarivanja prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te će Vlada Republike Hrvatske i dalje nastaviti podupirati provođenje tog međunarodno obvezujućeg dokumenta. Potrebno je naglasiti da se Republika Hrvatska obvezala na poštivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda, vladavinu prava i zaštitu prava svih svojih građana sukladno najvišim vrednotama svog ustavnog i međunarodnog pravnog poretka. Budući da su zaštita i razvoj manjinskih prava i međuetnička tolerancija važna pretpostavka stabilnosti, demokratizacije i napretka svakog društva, i u narednom razdoblju poduzimat će se brojne aktivnosti s ciljem promicanja manjinskih prava.

XIV. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska je potpisala bilateralne sporazume o zaštiti prava manjina s Crnom Gorom, Talijanskom Republikom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom. Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Republikom Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine, koji u članku 7. jamči određena manjinska prava gradišćanskim Hrvatima. Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojeni su s Crnom Gorom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom međuvladini mješoviti odbori, koji bi se trebali naizmjenično održavati jednom godišnje te razmatrati aktualna pitanja od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore

Državni ured je u duljem vremenskom razdoblju djelovao proaktivno i poduzimao brojne aktivnosti kako bi se na temelju Sporazuma održala konstituirajuća sjednica Mješovitog odbora za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore (u daljem tekstu: MMO). Budući da je crnogorskoj strani ovaj MMO zasad jedini, iako je crnogorska strana određena za domaćina 1. sjednice, Državni ured je odradio većinu poslova u pripremi i provedbi sjednice, kao i u pripremi Zapisnika s preporukama Vladama obiju država.

Kostituirajuća 1. sjednica MMO-a održana je 28. travnja 2015. godine u Podgorici. Sjednica je održana u prijateljskoj i vrlo konstruktivnoj atmosferi. Na sjednici je usvojen i potpisan Zapisnik u kojemu se nalaze preporuke vladama obiju država, kako zajedničke za obje države, tako i preporuke za svaku od država pojedinačno. Usvojene preporuke odnose se na zastupljenost manjina na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini te u tijelima uprave, povrat imovine – restituciju, obrazovanje i informiranje na materinskom jeziku i pismu, službenu uporaba jezika i pisma, zaštitu spomeničke i kulturne baštine te financiranje. Posebno ističemo preporuke dane crnogorskoj strani koje se odnose na zaštitu iznimno bogate materijalne i nematerijalne hrvatske kulturne baštine te osiguravanje povrata imovine.

Potpisani Zapisnik je jamstvo osiguravanja još više razine i sada visokih standarda manjinskih prava u obje države, a suradnja na području zaštite manjina zasigurno je dodatan poticaj za još bolje bilateralne odnose dviju država.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Mađarske

Premda je na 12. sjednici dogovoreno da će se sljedeća, 13. sjednica MMO-a održati do kraja 2013. godine u Hrvatskoj, termin je u međuvremenu mijenjan. Naime, hrvatska strana je kao domaćin više puta predlagala Mađarskoj moguće termine zasjedanja, no s mađarske strane termini su odgađani iz različitih razloga: parlamentarnih i lokalnih izbora 2014. godine u Mađarskoj, reorganizacija mađarske državne uprave te imenovanje novih članova MOM-a tijekom 2015. godine, i na kraju u studenome 2015. godine zbog parlamentarnih izbora u Republici Hrvatskoj.

U svibnju 2015. godine u Zagrebu, na poziv i inicijativu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske održan je neformalan sastanak. Tema sastanka bila je priprema

XIII. sjednice MOM-a te je predloženo s hrvatske strane da se tom prigodom svečano obilježi dvadesetogodišnjica potpisivanja Sporazuma.

U rujnu 2015. godine u Generalnom konzulatu Mađarske u Osijeku se ponovno razgovaralo o mogućem terminu zasjedanja i obilježavanju potpisivanja Sporazuma. Mađarska strana u pisanoj formi predala je hrvatskoj strani Prijedlog Svečane zajedničke izjave supredsjedatelja MOM-a povodom dvadesetogodišnjice potpisivanja Sporazuma. Hrvatska strana je 16. listopada 2015. Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj uputila na dostavu mađarskoj strani svoje izmjene i dopune na mađarski Prijedlog te predložila mađarskoj strani potpisivanje Svečane zajedničke izjave u Osijeku u prvom tjednu studenoga 2015. godine Hrvatska strana nije zaprimila odgovor mađarske strane.

Sve navedeno ukazuje na činjenicu da je Državni ured kontinuirano djelovao proaktivno te je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj i u izravnim kontaktima s mađarskom stranom poduzimao brojne korake i poticao mađarsku stranu na usuglašavanje termina održavanja 13. sjednice MMO-a, koje će zasigurno biti prigoda za nastavak dosadašnje uspješne suradnje između Republike Hrvatske i Mađarske na području zaštite nacionalnih manjina koja se odvija na razini visokih europskih standarda.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Makedonije

Makedonska strana kao domaćin 3. sjednice međuvladinog Mješovitog odbora nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu. Državni ured je kontinuirano djelovao proaktivno te je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji stalno poticao makedonsku stranu na organiziranje 3. sjednice MMO-a. Također Državni ured je u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicom hrvatske manjine u makedonskom dijelu MMO-a.

Nažalost, unatoč brojnim poticajima hrvatske strane te iznošenja ovoga pitanja u svim bilateralnim susretima s makedonskom stranom od 2012. godine do danas, još uvijek se čeka potvrda makedonske strane za održavanje 3. sjednice MMO-a.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije

Kako se sjednice održavaju naizmjenično u dvije države, 7. sjednica MMO-a treba se održati u Republici Srbiji – na 6. sjednici je dogovoreno održavanje u prvoj polovici 2015. godine, ali se srpska strana nije držala dogovora i nije pripremila održavanje sjednice.

Hrvatska strana je putem tajnika MMO-a i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Srbiji poticala srpsku stranu na organiziranje 7. sjednice MMO-a. Također Državni ured je u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicima hrvatske manjine u srpskom dijelu MMO-a. Državni ured ističe da se uspješnom provedbom preporuka MMO-a, što svakako znači podizanje razine manjinskih prava, pridonosi i cjelokupnom razvoju i stabilnosti obiju država – Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Naposljetku, radi potpunijeg pregleda i cjelokupnog izdvajanja iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (osigurane na aktivnostima: A862011 i A862018 u cijelosti te A862006 i A862021 dio) dostavljamo podatke o financijskoj potpori hrvatskim nacionalnim manjinama u europskim državama za 2015. godinu su sljedeći: za rad hrvatskih udruga na području

Austrije doznačeno je 495.000,00 kuna; Bugarske 75.000.00 kuna; Crne Gore 344.000,00 kuna; Češke 76.000,00 kuna; Italije 319.000,00 kuna; Kosova 205.000,00 kuna; Mađarske 669.600,00 kuna; Makedonije 232.500,00 kuna; Rumunjske 190.000,00 kuna; Slovačke 152.000,00 kuna; Slovenije 352.000,00 kuna; Srbije 800.500,00 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

U 2015. godini pozitivnim se ocjenjuje održavanje 1. kostituirajuće sjednica Međuvladinog Mješovitog odbora (MMO) za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore. Na sjednici je usvojen i potpisan Zapisnik koji sadrži preporuke vladama obiju država koje se odnose na zastupljenost manjina na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini te u tijelima uprave, povrat imovine – restituciju, obrazovanje i informiranje na materinskom jeziku i pismu, službenu uporaba jezika i pisma, zaštitu spomeničke i kulturne baštine te financiranje.

Planirana 13. sjednica MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Mađarske nije održana unatoč intenzivnim aktivnostima Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji je u izravnim kontaktima s mađarskom stranom poticao mađarsku stranu na usuglašavanje termina za održavanje sjednice.

Nije održana niti planirana 3. sjednica MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Makedonije zato što makedonska strana nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu. Državni ured je kontinuirano djelovao proaktivno te je, između ostalog, i putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji stalno poticao makedonsku stranu na organiziranje sjednice. Također je izostalo dogovoreno održavanje 7. sjednice MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije iz istog razloga, odnosno zato što srpska strana nije pripremila održavanje sjednice.

U narednom razdoblju, potrebno je, sukladno planiranim aktivnostima te danim preporukama, nastaviti ulagati daljnje napore s ciljem unaprjeđenja prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te hrvatske nacionalne manjine u državama s kojima su potpisani bilateralni sporazumi. I dalje je potrebno inicirati i poticati organizaciju te održavanje sjednica koje su planirane, ali tijekom 2015. godine nisu održane.

XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI (iznosi i pozicije u proračunu)

<u>Ministarstvo znanosti i obrazovanja</u>

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od **31.367.076,82 kuna** i to za sljedeće aktivnosti:

	Isplaćeno u 2014.	Isplaćeno u 2015.	Povećanje/smanjenje
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	**1.707.250,00**	**1.742.750,00**	**+ 35.500,00**
A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	**1.388.833,60**	**1.171.713,00**	**- 217.120,60**
A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	**1.241.822,30**	**975.601,20**	**- 266.221,10**

A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome	**4.374.052,27**	**4.537.379,94**	**+ 163.327,67**
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	**2.221.975,26**	**2.477.499,36**	**+ 255.524,10**
UKUPNO	**10.933.933,43**	**10.904.943,50**	**- 28.989,93**

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2015. godini isplaćena su sredstva i za:
- izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (*A814001 – Državna matura*, iznos od 212.743,72 kuna),
- plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 25 suradnika – pomagača (*A579000 – Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna za plaće učitelja u osnovnim školama te 1.628.000,00 kn za suradnike pomagače u osnovnim školama i *A58000 – Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama).

Osim navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:
- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (*A679066 – Stipendije za studente Rome* - 217.000,00 kuna) te
- uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (*A580014 - Razvoj obrazovanja odraslih* – 925.900,00 kuna).

<u>Ministarstvo kulture</u>

Putem Ministarstva kulture u 2015. godini je za potrebe nacionalnih manjina iz Državnog proračuna Republike Hrvatske utrošeno ukupno **16.592.084,33 kuna** i to za:
- zaštitu kulturne baštine - 8.072.877,00 kuna
- plaće i tekući izdaci - 1.607.787,33 kuna
- investicije i informatizaciju - 4.416.000,00 kuna
- glazbeno – scensku umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam - 2.297.420,00 kuna
- izdavačku djelatnost, književne manifestacije, potporu i otkup knjiga - 2.297.420,00 kuna
- vizualne umjetnosti i međunarodnu suradnju - 115.000,00 kuna.

Napomena: sva sredstva nalaze se u *Razdjelu 055 / Glavi 05505* Državnog proračuna Republike Hrvatske 2015., a isplaćena su s proračunskih aktivnosti kako je navedeno za svaku djelatnost.

<u>Zaštita kulturne baštine</u>

U 2015. godini financirano je ukupno 65 programa u iznosu od 8.072.877,00 kuna. Od toga se 58 programa u iznosu od 7.709.877,00 kuna odnosi na Srbe (50 programa u iznosu od 7.479.077 kuna izdvojeno je s proračunske aktivnosti *Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture - A565010* Ministarstva kulture te 8 programa u iznosu od 230.800 kuna s proračunske aktivnosti *Zaštita pokretnih spomenika - A565036*).

Za 3 programa u iznosu od 78.000,00 kuna na izdvojeno je za Židove (1 u iznosu od 50.000 kuna s proračunske aktivnosti Ministarstva kulture *A565010* te 2 u iznosu od 28.000 kuna s proračunske aktivnosti *Zaštita pokretnih spomenika - A565036*).

S 4 programa u iznosu od 285.000,00 kuna za financirani su Mađari s s proračunske aktivnosti *Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture - A565010* Ministarstva kulture.

Plaće i tekući izdaci

U 2015. godini financirano je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina (Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Česi, Mađari, Rusini i Ukrajinci, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani) te jedan djelatnik u Slovačkom kulturnom centru iz Našica. Za plaće i tekuće izdatke izdvojeno je ukupno 1.607.787,33 kune. Sve navedeno financirano je iz proračunske aktinosti *Matične službe knjižnica - A784002.*

Investicije i informatizacija

U 2015. godini za investicije izdvojeno je ukupno 4.410.000 kuna za 6 programa s aktivnosti *Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture - K565018*. Od toga se 1 program odnose na Čehe u iznosu od 50.000,00 kuna, te po jedan program na Slovake u iznosu od 180.000,00 kuna, Židove u iznosu od 40.000,00 kuna, Mađare od 3.900.000,00 kuna, Bošnjake od 40.000,00 kuna te Rome od 200.000,00 kuna.

Za informatizaciju je u 2015. godini izdvojeno 6.000,00 kuna za jedan program za Bošnjake s aktivnosti *Informatizacija ustanova kulture - K565016*.

Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2015. godini za glazbeno – scensku umjetnost i kulturno umjetnički amaterizam izdvojeno je 83.000,00 kuna za 10 programa s aktivnosti *Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti - A565030*. Od toga se 3 programa odnose na Čehe (34.000,00 kuna), 2 za Rome (13.000,00 kuna) te po jedan program na Židove (10.000,00 kuna), Srbe (7.000,00 kuna), Talijane (10.000,00 kuna), Mađare (3.000,00 kuna) i jedan multinacionalni program (6.000,00 kuna).

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga

U 2015. godini za izdavačku djelatnost izdvojeno je 2.071.000,00 kuna. Od toga se 2.000.000 kuna odnosi na potporu izdavačkoj kući Edit (talijanska manjina) s proračunske aktivnosti *Potpora izdavačkoj kući Edit - A729024*, te 3 program za izdavanje časopisa za Bošnjake (61.000,00 kuna) i jedan za Čehe (10.000,00 kuna) s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*.

Za književne manifestacije izdvojeno je 8.000,00 kuna za jedan program Srpske manjine s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*.

Za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je ukupno 89.800 kuna s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*. Od toga 9.400,00 kuna za jedan program talijanske manjine, 44.000,00 kuna za 3 programa romske manjine te 34.600,00 kuna za 4 programa bošnjačke manjine.

Za otkup knjiga izdvojeno je 128.620,00 kuna s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*. Od toga za Bošnjake 54.165,00 kuna (6 naslova), za Ukrajince 12.000,00 kuna (2 naslova) za Rome 27.030,00 kuna (2 naslova), za Talijane 2.400,00 kuna (1 naslov), za Srbe 8.000 kuna (1 naslov), za Makedonce 9.300 kuna (1 naslov) te za Židove 15.725,00 kuna (1 naslov).

Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja

U 2015. godini za vizualne umjetnosti izdvojeno je ukupno 23.000,00 kuna za 3 programa s proračunske aktivnosti *Programi muzejsko-galerijske djelatnosti - A565027*. Od toga se 2 programa odnose na Židove u iznosu od 18.000,00 kuna, jedan program na Srbe u iznosu od 5.000,00 kuna.

Za međunarodnu kulturnu suradnju izdvojeno je 92.000,00 kuna za 5 programa s proračunske aktivnosti *Međunarodna kulturna suradnja - A565034*. Od toga se 2 programa u iznosu od 30.000,00 kuna odnose na Rome, dva programa na Austrijance (60.000 kuna) na Crnogorce (2.000,00 kuna).

Komisija za odnose s vjerskim zajednicama

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u Razdjelu 025-Ministarstvo financija, *Aktivnost - A539060 Poticaji prema Ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica*. Na navedenoj poziciji financijska sredstva za 2015. godinu iznosila su 20,036.879,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega je 71,85%, odnosno **14.396.710,00 kuna** namijenjeno onim vjerskim zajednicama koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Agencija za elektroničke medije

U 2015. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* dodijeljeno je **2.038.807,06 kuna.**

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Putem Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2015. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina sveukupno je utrošeno **18.436.076,16 kuna.**

Sredstva udrugama nacionalnih manjina

A513 031 Zajedničko vijeće općina Vukovar	1.500.000,00 kuna
A513 035 Romsko nacionalno vijeće Zagreb	2.998.000,00 kuna
A513 049 Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar	700.000,00 kuna
A513 048 Talijanska unija, Rijeka	2.000.000,00 kuna
A513 034 Srpsko narodno vijeće, Zagreb	7.500.000,00 kuna
* A513 036 Savez mađarskih udruga, Beli Manastir	2.700.000,00 kuna
UKUPNO:	17.398.000,00 kuna

A513 002 Program za nacionalne manjine

Seminar Opatija – najam busa i dvorane	6.406,00 kuna
Intelektualne usluge	2.949,23 kuna
Reprezentacija	983,00 kuna
UKUPNO:	10.338,23 kuna

A 513 030 Program za Rome

Tekuće donacije Sredstva dodijeljena putem Povjerenstva za Rome	422.465,70 kuna
Objava oglasa tradicijska kultura	4.369,66 kuna
Naknade za rad predstavničkih tijela	18.518,33 kuna
Intelektualne usluge	20.000,00 kuna
Reprezentacija	4.415,00 kuna

UKUPNO: 469.768,69 kuna

A 513 041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013 – 2020

Kampanja "Dosta" najam	1.125,00 kuna
Intelektualne usluge	3.825,00 kuna
Prijevod	1.637,50 kuna
Tiskanje knjige	1.819,63 kuna
Tiskanje šalica i magneta	1.902,50 kuna
Evaluacija NSZUR-a	80.000,00 kuna

UKUPNO: 90.309,63 kuna

A 513 047 IPA 2012 Implementacija, nadzor i evaluacija Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina	84.197,53 kuna

A 513 050 Priprema tehničke dokumentacije za IPA 2012

Intelektualne usluge	35.000,00 kuna

A 513 023 IPA 2008 Program potpore Romima

Intelektualne usluge	212.659,03 kuna

A 681 000 Administracija i upravljanje

Oglasi – imenovanje članova Savjeta	30.803,05 kuna

A 681 022 Djelovanje nevladinih udruga u području zaštite, promicanja i poštivanja ljudskih prava

Financijska potpora organizacijama civilnog društva	105.000,00 kuna

*__Napomena:__

Sektor za financijski i proračunski nadzor Ministarstva financija obavio je u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Stručnoj službi Savjeta za nacionalne manjine proračunski nadzor. Nadzorom je bilo obuhvaćeno utvrđivanje zakonitosti i namjenskog trošenja proračunskih sredstava za 2015. godinu, na Aktivnosti 513036 Savez mađarskih udruga, Beli Manastir. Zapisnikom o obavljenom proračunskom nadzoru utvrđene su određene nepravilnosti koje se odnose na zakonito raspolaganje sredstvima državnog proračuna. Ministarstvo financija je obavilo nadzor i u Savezu mađarskih udruga.

Nadzorom je utvrđeno da je Savez mađarskih udruga nenamjenski utrošio sredstava u ukupnom iznosu od 322.018,94 kune. Zbog korištenja sredstava protivno zakonu proračunskim nadzorom naložen je povrat navedenih sredstava, od čega se na sredstva Ureda odnosi iznos od 234.431,44 kune, a na sredstva Savjeta za nacionalne manjine iznos od 87.587,50 kuna. U međuvremenu je Savez mađarskih udruga Beli Manastir izvršio povrat ukupnog iznosa nenamjenski utrošenih sredstava u državni proračun.

Radi postupanja u skladu s odredbama Zakona o proračunu glede zakonitog i namjenskog korištenja proračunskih sredstava, na što je Ministarstvo financija ukazalo u svome mišljenju, Ured je poduzeo niz mjera u cilju kontrole utroška sredstava dodijeljenih udrugama nacionalnih manjina. Sukladno sklopljenim ugovorima, obavljene su kontrole na licu mjesta kao i neovisna revizija nad utroškom proračunskih sredstava kod krajnjih korisnika, a u skladu s preporukama unutarnje revizije izrađeni su obrasci za izvješćivanje te procedura izvješćivanja koja obuhvaća sve faze postupka od dodjele sredstava do mjera koje Ured poduzima u slučaju nenamjenskog utroška sredstava.

Savjet za nacionalne manjine

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine, programi za ostvarivanje kulturne autonomije, seminari za informiranje i osposobljavanje članova vijeća i predstavnika te predstavnika udruga i ustanova nacionalnih manjina, kao i promidžba vezana uz izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 2015., financirani su iz *Razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003 Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, Pozicija 381 Tekuće donacije u novcu*., u iznosu od **35.698.000,00 kuna**.

Državna škola za javnu upravu

U 2015. godini za provedbu radionica i seminara koje su u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno **72.357,00 kuna**, i to:

- za provedbu radionice „Zapošljavanje“ u okviru Programa za rukovodeće državne službenike utrošeno je 2.760,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.*
- za provedbu radionica u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava utrošeno je 35.085,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.*
- za provedbu seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ izdvojeno je 31.395,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.*
- za provedbu radionice „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ utrošeno je 3.117,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.*

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

U 2015. godini s pozicije *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062)* na kojoj su u 2015. godini osigurana sredstva u iznosu od **8.000.000,00 kuna**. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine. Za ostale pripadnike nacionalnih manjina Središnji državni ured nema podatke.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno je **22.039.728,24 kune.**

Napomena: Ukupno utrošena sredstva za provedbu Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, za 2015. godinu, bit će dostupna u izvješću o provedbi navedenog Akcijskog plana, čija je izrada u završnoj fazi.

Sveukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno **148.640.839,61 kuna**, što je povećanje za 4.280.481,35 kuna u odnosu na 2014. godinu, u kojoj je za provedbu Ustavnog zakona utrošeno 144.360.358,26 kuna.

ZAKLJUČAK

Analizirajući provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se za potrebe nacionalnih manjina osiguravaju u Državnom proračunu za 2015. godinu može se konstatirati da su se u svim područjima provodile aktivnosti usmjerene na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina koja su osigurana Ustavnim zakonom i drugim propisima. U većini područja postignut je zadovoljavajući napredak, dok je u određenim područjima potrebno uložiti dodatne napore kako bi se pripadnicima nacionalnih manjina u potpunosti osigurala zajamčena prava.

Daljnji pozitivni pomaci postignuti su u područjima u kojima se redovito postiže visok stupanj provedbe Ustavnog zakona, a to su područja: kulturne autonomije nacionalnih manjina; odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina; ostvarivanja vjerskih prava; zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini; provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine i operativnog Akcijskog plana te područje razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, razvidno je da ni tijekom 2015. godine nije postignut napredak u području uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te prava na pristup nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja.

Broj postupaka pred tijelima sudbene vlasti vođenih na jeziku nacionalne manjine, kao i ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila pravo koristiti svoj manjinski jezik, tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, je u značajnom padu, a nije zabilježen niti značajniji napredak u ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred upravnim tijelima lokalnih jedinica kao ni u postupcima pred državnim tijelima. Iako su se u pojedinim lokalnim jedinicama poduzimale određene aktivnosti u cilju konkretnog ostvarivanja prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u narednom razdoblju potrebno ustrajati s aktivnostima daljnjeg usklađivanja statuta lokalnih jedinica s propisima koji uređuju jezična prava pripadnika nacionalnih manjina te punoj provedbi lokalnih statuta u praksi.

U području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona. Kontinuirano se uspješno provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A). Tijekom 2015. godine zapažen je porast broja osnovnoškolskih učenika pripadnika nacionalnih manjina u nastavi po modelu C. U školskoj godini 2015./2016. tom je nastavom obuhvaćeno 157 učenika više nego prethodne školske godine. Također je odobren ustroj nastave u 4 osnovne škole i 4 srednje škole po modelu C za pripadnike češke, rusinske, ruske i makedonske nacionalne manjine, dok je ustroj nastave po modelu B (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren u jednoj osnovnoj školi. Izmjenom Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama iz 2014. godine stvorena je mogućnost preregistracije škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A.

I tijekom 2015. godine posebni napori su se ulagali u odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine. U programima predškolskog odgoja/predškole povećao se broj djece u odnosu na pedagošku godinu 2014./2015. godinu, dok u osnovnoškolskom sustavu nije vidljivo značajnije povećanje broja romskih učenika. I dalje značajan broj učenika napušta osnovno obrazovanje.

Međutim, u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja te povećanje broja korisnika srednjoškolskih stipendija i stipendija koje se dodijeljuju putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu. Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade i tijekom 2015. godine osiguralo je stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji su je zatražili, uz uvjet da su se izjasnili kao pripadnici romske nacionalne manjine.

Kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja te povećanje društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U području ostvarivanja prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima tijekom 2015. godine, Savjet za nacionalne manjine izražava nezadovoljstvo nedovoljnom zastupljenošću nacionalnih manjina u televizijskom i radijskom programu te ocjenjuje da izostaju afirmativni prilozi kao pozitivni primjeri društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda. Stoga je u narednom razdoblju potrebno inzistirati na izvršenju obveza HRT-a koje proizlaze iz Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2017. godine, kako u pogledu udjela sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama u cjelokupnom televizijskom programu, tako i u pogledu kvalitete toga sadržaja.

U području ostvarivanja kulturne autonomije pripadnici nacionalnih manjina sustavno se potiču na aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Ministarstvo kulture kontinuirano financira opremanje knjižnica, novinsku i književno-nakladničku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost, međunarodnu kulturna suradnja, arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina. Programi brojnih manjinskih udruga i ustanova

i u 2015. godini financirani su značajnim sredstvima putem Savjeta za nacionalne manjine. I u narednom razdoblju će se u okviru osiguranih sredstava, sufinancirati kulturna djelatnost i programi nacionalnih manjina a radi očuvanja njihovog kulturnog i nacionalnog identiteta.

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu zastupljenost u Hrvatskom saboru na izborima koji su održani 2015. godine, a na lokalnim izborima koji su održani u 2013. godini, u cijelosti su ostvarili svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vezano uz zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je smanjenje postotnog udjela s 3,49% na 3,40%. Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, iz rujna 2014. godine, i dalje je na snazi, što je imalo za posljedicu smanjenu mogućnost zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u državnoj službi i tijekom 2015. godine. Planirajući zapošljavanje u državnoj službi za naredno razdoblje posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u državnoj službi, stoga je Planom prijama za 2015. godinu planiran prijam u službu za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu također je došlo do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, ali je potrebno napomenuti da se je smanjio i ukupan broj službenika i namještenika na lokalnoj razini.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, iako imaju izborni legitimitet, što im omogućuje da savjetodavno sudjeluju u donošenju odluka vezanih za pitanja od interesa za nacionalne manjine, i dalje nemaju dovoljan stvarni utjecaj na lokalnoj razini. S druge strane, Ministarstvo uprave ukazuje da, kao i u prethodnom razdoblju, izostaje interes i aktivnije djelovanje pojedinih vijeća i predstavnika u izradi planova rada i podnošenju zahtjeva za financiranjem iz lokalnih proračuna.

U cilju postizanja potpune uključenosti vijeća i predstavnika u javni život i upravljanje lokalnim poslovima u narednom razdoblju nastaviti će se s održavanjem seminara za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina ali i predstavnike lokalnih jedinica. Jačanju kapaciteta i učinkovitijem funkcioniranju vijeća doprinijet će i dodijeljena računalna oprema za 75 vijeća u lokalnim jedinicama s najnižim indeksom razvijenosti, u okviru projekta Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ (IPA 2012).

U provođenju Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine te pripadajućeg Akcijskog plana, prema podacima nadležnih tijela, ostvaren je daljnji napredak u integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama. Tijekom 2015. godine sustavno su se poduzimale aktivnosti usmjerene što većem uključivanju romske djece u obrazovni sustav, poboljšanju zdravlja i zdravstvene zaštite romske populacije, povećanju zapošljavanja Romkinja i Roma, poboljšanju uvjeta stanovanja, te reguliranju statusnih prava. Također i u ovom izvještajnom razdoblju uspješno su se provodili i brojni projekti na državnoj razini te projekti organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini.

Tijekom 2015. godine, u odnosu na 2014. godinu, uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj su mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava. Tijekom 2015. godine useljena je 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi, te su provodile i intenzivne aktivnosti vezano uz projekte koji su predloženi i odobreni u 2014. godini, a u narednom razdoblju planira se prijaviti Razvojnoj banci Vijeća Europe još nekoliko projektnih prijedloga.

Tijekom 2015. godine nastavljena je dobra praksa organiziranja okruglih stolova koji su doprinijeli daljnjem promicanju tolerancije i suzbijanju stereotipa, posebno u odnosu na romsku nacionalnu manjinu. U izradi je novi Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije te prateći Akcijski plan što će doprinijet daljnjem poticanju provedbe različitih mjera usmjerenih na borbu protiv diskriminacije u svim značajnim područjima života definiranih Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

U narednom razdoblju nastaviti će se s provođenjem edukacija pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije te će se putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama provoditi organizirani oblici informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

Zaključno se može konstatirati da je Vlada Republike Hrvatske tijekom 2015. godine, putem nadležnih tijela, provodila brojne aktivnosti u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je za tu svrhu utrošeno 148.640.839,61 kuna, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu (u 2014. godini utrošeno je 144.360.358,26 kuna).

PRILOZI

Prilog 1. Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2015. godinu

(Agencija za elektroničke medije)

	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Prosječno bodova	Dodjeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	53.181,88	80	27.844,60
MICROFONO APERTO	53.181,88	80	27.844,60
DIFUZIJA d.o.o.	32.000,00	80	16.754,34
SPEKTAR	32.000,00	80	16.754,34
GLAS PODRAVINE d.o.o.	32.300,00	95	20.082,30
CIVILIAN	32.300,00	95	20.082,30
GRADSKI RADIO d.o.o.	45.560,00	71	21.170,41
UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI	45.560,00	71	21.170,41
Građanska inicijativa NG Buntovnici	11.460,00	90	6.750,17
Zajedno u bogatstvu različitosti	11.460,00	90	6.750,17
HILARIS d.o.o.	40.500,00	70	18.554,12
ZAJEDNO	40.500,00	70	18.554,12
HRVATSKI RADIO - RADIO GOSPIĆ d.o.o.	27.241,54	75	13.371,50
Modus vivendi	27.241,54	75	13.371,50
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	50.000,00	80	26.178,65
MOZAIK 8	50.000,00	80	26.178,65
ILOK TON d.o.o.	28.623,91	60	11.240,03
VYSIELANIE V SLOVENSKEJ REČI	28.623,91	60	11.240,03
INFANTINFO d.o.o.	84.827,62	60	33.310,09
U MANJINI	84.827,62	60	33.310,09
INFORMATIVNI CENTAR VIROVITICA d.o.o.	30.000,00	70	13.743,79
Nek se čuje i naš glas	30.000,00	70	13.743,79
KRUGOVAL 93,1 MHZ d.o.o.	62.280,00	80	32.608,13
KONAC	62.280,00	80	32.608,13
KULT RADIO d.o.o.	37.007,52	75	18.165,13
NACIONALNO BLAGO	37.007,52	75	18.165,13
MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o.	35.390,00	55	12.738,86
OKO STOLA	35.390,00	55	12.738,86
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	25.000,00	70	11.453,16
MOZAIK	25.000,00	70	11.453,16
NOVI RADIO d.o.o.	45.000,00	65	19.143,14
MOST	45.000,00	65	19.143,14
RADIO BANOVINA d.o.o.	32.000,00	65	13.612,90
Manjine u zajednici	32.000,00	65	13.612,90
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	31.200,00	55	11.230,64

ISTOČNI TOKOVI	31.200,00	55	11.230,64
RADIO BARANJA d.o.o.	41.000,00	85	22.808,15
BARANJSKE MANJINE	41.000,00	85	22.808,15
RADIO DARUVAR d.o.o.	70.000,00	86	39.398,87
ČESKÉ VYSÍLÁNÍ	70.000,00	86	39.398,87
RADIO ĐAKOVO d.o.o.	38.240,00	85	21.272,77
ZVEČERA JE NAŠA PIESEN	38.240,00	85	21.272,77
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	45.000,00	65	19.143,14
ČEŠKA REČ	45.000,00	65	19.143,14
RADIO LABIN d.o.o.	58.288,80	90	34.333,25
SETTIMANALE ALBONESE	58.288,80	90	34.333,25
RADIO NAŠICE d.o.o.	32.000,00	75	15.707,19
KVAPKA SLOVENSKEHO ŽIVOTA	32.000,00	75	15.707,19
RADIO OTOK KRK d.o.o.	30.000,00	75	14.725,49
TO SMO MI	30.000,00	75	14.725,49
RADIO PITOMAČA d.o.o.	45.000,00	60	17.670,59
EMISIJA NA MAĐARSKOM JEZIKU	45.000,00	60	17.670,59
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	28.380,00	80	14.859,00
NAŠI KORIJENI	28.380,00	80	14.859,00
RAPSODIJA d.o.o.	30.670,00	90	18.065,23
BAŠTINA	30.670,00	90	18.065,23
ROSS d.o.o.	10.225,04	52	3.479,81
MAKEDONSKA URA	10.225,04	52	3.479,81
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	25.000,00	80	13.089,33
Slovaci	25.000,00	80	13.089,33
S-TEL d.o.o.	49.000,00	70	22.448,19
IMPULS	49.000,00	70	22.448,19
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	49.600,00	70	22.723,07
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI	49.600,00	70	22.723,07
ŽUPANIJSKA LIGA PROTIV RAKA - SPLIT	29.800,00	55	10.726,70
ZRAKA SUNCA	29.800,00	55	10.726,70
UKUPNO	**1.285.776,31**	**2.414**	**618.402,76**

Nakladnici radija Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
Kombel d.o.o.	7.505,54	90	3.659,11
Mostovi	7.505,54	90	3.659,11
RADIO PITOMAČA d.o.o.	19.000,00	55	5.660,67
ROMI U ZAJEDNICI	19.000,00	55	5.660,67
REFUL RADIO d.o.o.	17.500,00	65	6.161,73
Mostovi	17.500,00	65	6.161,73
UKUPNO	**44.005,54**	**210**	**15.481,51**

Nakladnici televizije Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
KA-VISION d.o.o.	600.000,00	51	251.905,86
IVER	600.000,00	51	251.905,86
NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	246.084,50	60	121.549,27
MANJINE U MEDIJIMA	246.084,50	60	121.549,27
OAR d.o.o.	147.361,99	65	78.852,54
LATHATAROK	147.361,99	65	78.852,54
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	256.949,09	100	211.526,08
MANJE JE VIŠE	256.949,09	100	211.526,08
TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o.	178.000,00	85	124.553,45
ZAJEDNO	178.000,00	85	124.553,45
TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o.	151.500,00	60	74.830,86
PRVI MEĐU JEDNAKIMA: MANJINE	151.500,00	60	74.830,86
TV ISTRA D.O.O.	201.446,86	65	107.793,04
STORIE SENZA CONFINE	201.446,86	65	107.793,04
TV NOVA d.o.o.	231.000,00	95	180.656,02
COMUNITA	231.000,00	95	180.656,02
VTV d.o.o.	121.500,00	90	90.019,30
OBJEKTIV	121.500,00	90	90.019,30
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	330.482,79	60	163.236,38
NACIONALNE MANJINE	330.482,79	60	163.236,38
UKUPNO	**2.464.325,23**	**731**	**1.404.922,79**

Prilog 2. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2015. godinu
(Savjet za nacionalne manjine)

R. br.	Nacionalna manjina	Kulturni programi	Pretpostavke za kulturnu autonomiju	Ukupno
01.	ALBANCI	865.000,00		865.000,00
02.	BOŠNJACI	2.536.000,00		2.536.000,00
03.	BUGARI	87.000,00		87.000,00
04.	CRNOGORCI	620.000,00		620.000,00
05.	ČESI	3.099.000,00		3.099.000,00
06.	MAĐARI	3.924.000,00		3.924.000,00
07.	MAKEDONCI	684.000,00		684.000,00
08.	NIJEMCI I AUSTRIJANCI	671.000,00		671.000,00
09.	POLJACI	115.000,00		115.000,00
10.	ROMI	655.000,00	697.000,00	1.352.000,00
11.	RUSI	173.000,00		173.000,00
12.	RUSINI I UKRAJINCI	1.352.500,00		1.352.500,00
13.	SLOVACI	1.347.000,00		1.347.000,00
14.	SLOVENCI	684.000,00		684.000,00
15.	SRBI	9.757.000,00		9.757.000,00
16.	TALIJANI	7.362.000,00		7.362.000,00
17.	ŽIDOVI	668.000,00		668.000,00
	UKUPNO	**34.599.500,00**	**697.000,00**	**35.296.500,00**
01.	INFORMIRANJE I OSPOSDOBLJAVANJE ČLANOVA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA (edukacije, seminari, izrada priručnika)			100.000,00
02.	TROŠKOVI IZBORA ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2015.			100.000,00
03.	ZAJEDNIČKI PROGRAMI - Stručno usavršavanje predstavnika udruga i ustanova nacionalnih manjina – seminari - Seminari za novinare u manjinskim medijima – analize zastupljenosti manjina u medijima - Stručno usavršavanje zaposlenika državne uprave vezano za ostvarivanje prava nacionalnih manjina – seminari, stručna literatura			126.500,00
04.	PREKOGRANIČNA SURADNJA SA TIJELIMA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA I INSTITUCIJA KOJE SE BAVE PITANJIMA NACIONALNIH MANJINA I NADLEŽNIM TIJELIMA MATIČNIH DRŽAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ			15.000,00
05.	MANJINSKI FORUM „INFORMATIVNI DVOMJESEČNIK SAVJETA“ (za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina)			40.000,00

06.	WEB STRANICE SAVJETA	20.000,00
	UKUPNO	
	SVEUKUPNO	**35.698.000,00**

Prilog 3. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2015. godini
(Grad Zagreb)

Tijekom 2015. godine Grad Zagreb je nastavio provoditi aktivnosti usmjerene unapređivanju odnosa s pripadnicima nacionalnih manjina, i to pretežito preko izabranih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada u proteklom razdoblju osiguravana su sredstva za njihov rad, prostor i opremu.

Grad Zagreb, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba uspješno surađuju u nizu programskih aktivnosti vijeća i predstavnika, razvijajući svoje odnose u duhu tolerancije, poštivanja različitosti i zaštite manjinskih i ljudskih prava.

Suradnja s nacionalnim manjinama u proteklom se razdoblju u Gradu Zagrebu očitovala i kroz suradnju s udrugama nacionalnih manjina i to davanjem financijskih potpora za provođenje njihovih programa i projekata odnosno kroz realizaciju različitih programa Grada Zagreba u cilju zadovoljavanja javnih potreba u brojnim područjima života i rada.

Pored već spomenutoga, suradnja se manifestirala i kroz druge nematerijalne oblike suradnje kao što su primjerice radni sastanci koji su, po potrebi, sazivani radi rješavanja aktualnih pitanja i problema, te neposrednog informiranja o aktualnom stanju u pojedinoj manjinskoj zajednici.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, što su izrađeni na osnovi Popisa stanovništava iz 2011. godine, učešće pripadnika 22 nacionalne manjine u Gradu Zagrebu u ukupnom stanovništvu Grada je 5,22%, odnosno manje od trećine stanovnika Grada Zagreba.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici pojedine nacionalne manjine ne ostvaruje se na području Grada Zagreba, odnosno ne primjenjuju se propisi koji propisuju takvu uporabu s obzirom na to da nije ispunjen uvjet određen člankom 12. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Tijekom 2015. godine nisu vođeni postupci pred upravnim tijelima Grada Zagreba na jezicima nacionalnih manjina niti su pripadnici nacionalnih manjina iskazivali takav interes.

Tijekom 2015. godine nisu evidentirane promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u pogledu ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred upravnim tijelima Grada Zagreba koji postupaju u prvom stupnju.

Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina su i u 2015. godini, sukladno Statutu Grada Zagreba, ostvarivali pravo na slobodnu uporabu znamenja i simbola te obilježavanje praznika nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu su u dovoljnoj mjeri informirani i zainteresirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju nacionalne praznike. Držimo da je u tome najznačajniji doprinos vijeća i predstavnika nacionalnih

manjina Grada Zagreba koji obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane kojom prigodom ističu nacionalno znamenje i simbole.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom i izvršnom tijelu Grada Zagreba

Prema Popisu stanovništava iz 2011. godine niti jedna nacionalna manjina u Gradu Zagrebu ne prelazi 5% udjela u ukupnom broju stanovnika. Zbog toga nisu ispunjeni uvjeti za razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima Grada Zagreba odnosno za zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Zagreba, što su utvrđeni člankom 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u vezi sa člankom 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U prilogu ovog izvješća dostavljamo Tablicu o broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u tijelima i Gradskoj upravi Grada Zagreba. Napominjemo da je sukladno članku 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, broj 103/03, 118/06 i 41108) zabranjeno, između ostalog, prikupljanje podataka o etničkom podrijetlu, a iznimno se takvi podaci mogu prikupljati uz privolu ispitanika odnosno osobe o čijim se podacima radi. Nadalje, od listopada 2013. godine povučene su iz uporabe radne knjižice a evidencija o kretanju zaposlenika vodi se elektronski bez postojanja rubrike o nacionalnoj pripadnosti uposlenika. Isto tako od siječnja 2014. godine obrazac o nekažnjavanju, kao dio dokumentacije pri zapošljavanju ne sadrži više podatak o nacionalnoj pripadnosti. Kako, radi iznijetog, niti jedan dokument novijeg datuma ne sadrži podatak o nacionalnosti, za 81 službenika/namještenika gradskih upravnih tijela podatak o nacionalnosti je nepoznat.

Predstavnici nacionalnih manjina sudjeluju u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba putem Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba. Odbor za nacionalne manjine je stalno radno tijelo Gradske skupštine. Članove Odbora imenuje Gradska skupština i to četiri člana iz redova gradskih zastupnika i tri na prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba iz njezinih redova. Ovaj odbor razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, razmatra prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu što ih Gradskoj skupštini predlažu vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i drugi ovlašteni predlagatelji, te Gradskoj skupštini daje svoje prijedloge i mišljenja.

Iako pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nisu zastupljeni u predstavničkom tijelu Grada Zagreba oni na drugi način sudjeluju u radu Gradske skupštine Grada Zagreba. U 2015. godini članovi Odbora za nacionalne manjine iz redova pripadnika nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Odbora, a predsjednici vijeća i predstavnici nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Gradske skupštine Grada Zagreba.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu

U Gradu Zagrebu su u 2015. godini nastavili djelovati devet vijeća i devet predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba odnosno devet vijeća i deset predstavnika nacionalnih manjina budući da je na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 31. svibnja 2015. godine po prvi put izabran Predstavnik austrijske nacionalne manjine Grada Zagreba. Pored vijeća i predstavnika nastavila je djelovati i Koordinacija

vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba koja je osnovana odmah nakon izbora 2015. godine.

Za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2015. godini bilo je planirano 9.000.000,00 kuna od čega je izvršeno 8.381.872,63 kuna ili 93,13%. U 2015. godini u odnosu na 2014., planirano je manje sredstava za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada u proračunu Grada Zagreba iz razloga što za vrijeme od prestanka mandata do održavanja konstituirajućih sjednica vijeća odnosno registracije novoizabranih predstavnika nisu izvršena sredstva za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Vijeća i predstavnici Grada Zagreba su u proteklom periodu funkcionirali sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i propisima koji uređuju njihov rad, financijsko i drugo poslovanje.

U cilju sudjelovanja u upravljanju lokalnim poslovima u 2015. godini, nacionalne manjine Grada Zagreba su, baš kao i prethodnih godina, aktivno sudjelovale u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba na način da su putem svoja tri predstavnika u Odboru za nacionalne manjine Gradske skupštine razmatrale prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Gradske skupštine i o njima davale mišljenja i prijedloge. Također su razmatrale i druga pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba i predlagale Gradskoj skupštini raspravu o njima te pripremale prijedloge akata iz djelokruga Odbora. Posebno napominjemo da se kod imenovanja članova Odbora vodila briga o tome da članovi iz redova gradskih zastupnika također budu pripadnici nacionalnih manjina tako da su u 2015. godini od sedam članova odbora njih pet bili pripadnici nacionalnih manjina.

Odbor za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba kao što smo u naveli u Izvješću za 2014. godinu, održao je tijekom 2014. godine niz sastanaka u sjedištima svih vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba s ciljem boljeg upoznavanja sa specifičnostima, aktivnostima, problemima i prijedlozima svake od manjina koje djeluju na području Grada Zagreba. U 2015. godini održan je posebna tematska sjednica Odbora za nacionalne manjine na kojoj je razmotreno izvješće o rezultatima obilaska te prijedlozima za daljnji razvoj suradnje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s Gradom Zagrebom.

Na inicijativu Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, Odbor je održao posebnu tematsku sjednicu u vezi sve izraženijih problema vezanih za činjenicu da predstavnici nacionalnih manjina nemaju pravnu osobnost te je svojim zaključkom podržao inicijativu da se pred nadležnim tijelima Republike Hrvatske pokrene postupak za izmjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina vezano za uspostavu pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina.

Nakon objave Proračuna Grada Zagreba za 2015. godinu vijeća, predstavnici i Koordinacija nacionalnih manjina Grada Zagreba donijeli su svoje financijske planove i programe rada za 2015. godinu u kojima su utvrdili visinu financijskih sredstava po pojedinim namjenama i aktivnosti za koje će ta sredstva utrošiti. Tijekom godine su, u propisanim rokovima, podnosili zahtjeve za sredstva iz gradskog proračuna, te izvješća sukladno zakonima i gradskim propisima.

Tijekom 2015. godine realizirali su brojne aktivnosti koje se odnose na informiranje, izdavaštvo, edukaciju, zajedničke programe s drugim nacionalnim manjinama, obilježavanje nacionalnih praznika i vjerskih blagdana te suradnju s matičnim zemljama.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je organizirala, u lipnju 2015. godine, obilježavanje Dana nacionalnih manjina Grada Zagreba, ispred Paviljona na Zrinjevcu. Tom je prigodom predstavljeno 18 nacionalnih manjina i to narodnim pjesmama i plesovima folklornih društava te autohtonim jelima i pićima. Manifestacija je izazvala zanimanje većeg broja građana, a medijski je bila odlično popraćena.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba su, u cilju obaviještenosti o svakom pitanju o kome će raspravljati predstavničko tijelo dostavljani pozivi za sjednice Gradske skupštine Grada Zagreba. Članovima Odbora za nacionalne manjine iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina dostavljani su pozivi za sjednice toga odbora na koje su se redovito odazivali i učestvovali u raspravama i odlučivanju o prijedlozima koji se tiču položaja nacionalne manjine u Gradu Zagrebu čime je realizirano pravo iz članka 31. stavka 1. podstavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i financiranje rada u 2015.

GRAD ZAGREB							
Red. broj	**Vijeće nacionalne manjine** i udjel u stanovništvu Grada Zagreba (%)	Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona je uređeno aktima jedinice samouprave DA / NE	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2015.	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2015.	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m. u 2015.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika nac. manjina u 2015.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike nac. manjina u 2015. (uključena i sredstva za zaposlenu osobu) sve
1.	Albanci (0,54%)	DA	U Proračunu Grada Zagreba za 2015. za rad svih vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano ukupno **9.000.000,00** Sredstva su u Proračunu Grada Zagreba planirana u ukupnim iznosima za sva vijeća i predstavnike n.m., a ne pojedinačno za svako vijeće/predstavnika	**8.381.872,63**	209.725,04	359.950,00	706.571,04
2.	Bošnjaci (1,03%)				205.483,44	514.626,00	857.930,45
3.	Crnogorci (0,15%)				187.240,76	234.317,00	575.176,72
4.	Česi (0,11%)				177.453,13	219.780,00	534.945,26
5.	Mađari (0,10%)				195.303,60	219.436,00	563.946,16
6.	Makedonci(0,15%)				185.964,48	234.365,00	523.334,24
7.	Romi (0,35%)				191.893,28	297.370,00	587.495,26
8.	Slovenci (0,27%)				184.275,44	272.367,00	600.782,84
9.	Srbi (2,22%)				198.696,88	895.932,00	1.231.088,11
	Predstavnik nacionalne manjine						
1.	Austrijanci (0,01%)				4.245,40	49.824,00	54.069,40
2.	Bugari				6.794,16	125.653,00	177.613,16

	(0,02%)						
3.	Nijemci (0,05%)				5.999,68	135.527,00	157.786,85
4.	Poljaci (0,02%)				6.794,16	127.507,00	200.978,32
5.	Rusi (0,04%)				8.490,80	123.409,00	190.695,36
6.	Rusini (0,02%)				8.490,80	134.197,00	194.716,88
7.	Slovaci (0,03%)				7.642,48	129.162,00	195.889,84
8.	Talijani (0,05%)				8.490,80	136.947,00	191.150,99
9.	Ukrajinci (0,04%)				8.490,80	134.634,00	189.231,44
10.	Židovi (0,04%)				8.490,80	133.623,00	211.324,04
11.	Koordinacija n. m.				0,00	306.198,00	437.146,27
UKUPAN IZNOS SREDSTAVA:					**1.809.965,93**	**4.784.824,00**	**8.381.872,63**

Predstavnik Austrijske NM je dobio naknadu za rad od 01.09. 2015 do 31.12. 2015 i sredstava za IV kvartal.

Napredak koji je postignut o odnosu na 2014. godinu

Vijeća i predstavnici te Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su u 2015. godini u svojim programima rada planirali ukupno 260 aktivnosti.

U 2015. godini je došlo do značajnog poboljšanja komunikacije vijeća, predstavnika, a naročito Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, s lokalnim radijskim i televizijskim postajama tako da je krajem godine Koordinacija organizirala i susret s pripadnicima medija. Tom prigodom odato je priznanje novinarima i medijskim kućama na praćenju manjinskih događanja u Zagrebu i dodijeljene su Zahvalnice najzaslužnijim novinarima pojedinih medija.

U cilju realizacije prava iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ostvarena je komunikacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te manjinskih udruga s lokalnim radijskim i televizijskim postajama. Može se istaknuti nastavak dobre suradnje u 2015. godini sa sljedećim medijima:

Z1 televizija – emitira se polusatna emisija o manjinama tjedno. Uz odličnu suradnju s urednicom emisije te uz organizacijsku pomoć Koordinacije postignut je sveobuhvatni prikaz manjinskih događanja u gradu Zagrebu.

Mreža TV – emitira se polusatna emisija o manjinama tjedno. Suradnja iz ranijih godina razvila se u odlično praćenje manjinskih događanja.

Jabuka TV – postoji emisija u kasnom večernjem terminu-ima prostora za unapređenje suradnje.

Radio Martin – redovito praćenje manjinskih događaja. Postignuta odlična suradnja Koordinacija i urednice programa oko emisije, koja se kontinuirano odvija nekoliko godina. Najaktivnije praćenje manjinskih događaja i kroz tjednu emisiju „Rodna gruda„ kao i kroz same informativne emisije.

Radio Antena – objavljuje informacija o manjinskim događanjima u svojim informativnim emisijama .

3. program Hrvatskog Radija – unatoč vrlo dugoj tradiciji u praćenju manjinskih događanja, tek se 2015. razvila kvalitetna komunikacija s vijećima, predstavnicima i Koordinacijom nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu

Portal ZAGREBINFO – započela suradnja i objava informacija o manjinskim događanjima na stranicama portala.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je poduprla i pokrenula uređivanje internetskog portala „nacionalnemanjine".

Može se konstatirati da vijeća i predstavnici u Gradu Zagrebu pokazuju značajni interes za funkcioniranjem i radom što se očituje u donošenju financijskih planova i godišnjih programa rada u propisanim rokovima, dostavljanju odgovarajućih izvješća, redovitim sudjelovanjem u radu Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine i prisustvovanjem na njezinim sjednicama te brojnim aktivnostima usmjerenima promicanju i razvijanju tolerancije prema različitosti i ujednačavanju rada vijeća i predstavnika.

Ocjena provođenje ili neprovođenje odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Dosadašnja praksa i nadalje upućuje na zaključak da su odabrana rješenja implementacije odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu dobra i to na svim razinama odlučivanja. Na taj način omogućeno je vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u javnom životu Grada Zagreba i to u svim procesima odlučivanja.

Provođenje nadzora zakonitosti općih akata Grada Zagreba

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba nisu u 2015. godini dostavili niti jedan zahtjev za provođenjem nadzora nad primjenom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima se uređena prava i slobode nacionalnih manjina u smislu članka 38. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Prilog 4. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2015. godinu u:

- **tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske**
- **tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i**
- **pravosudnim tijelima**

1.a. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – skupna tablica (podaci na dan 31. 12. 2015.)

	Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske		**Ministarstva**		**Državni uredi**		**Državne upravne organizacije**		**Uredi državne uprave**		**Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske**	
Ukupno zaposlenih	**50375**		**44047**		**285**		**2838**		**2702**		**503**	
Pripadnici nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina
Srbi	1124	**2,23**	952	**2,16**	7	**2,45**	69	**2,43**	88	**3,25**	8	**1,59**
Bošnjaci	108	**0,21**	93	**0,21**	0	**0**	7	**0,24**	5	**0,18**	3	**0,59**
Talijani	87	**0,17**	64	**0,14**	0	**0**	11	**0,38**	11	**0,40**	1	**0,19**
Mađari	90	**0,17**	69	**0,15**	0	**0**	8	**0,28**	11	**0,40**	2	**0,39**
Slovenci	49	**0,09**	38	**0,08**	0	**0**	4	**0,14**	4	**0,14**	3	**0,58**
Albanci	16	**0,03**	12	**0,02**	0	**0**	3	**0,1**	1	**0,03**	0	**0**
Česi	80	**0,15**	66	**0,14**	1	**0,35**	6	**0,21**	7	**0,25**	0	**0**
Romi	8	**0,01**	6	**0,01**	0	**0**	1	**0,03**	0	**0**	1	**0,19**
Ostali	151	**0,29**	125	**0,28**	0	**0**	13	**0,45**	12	**0,44**	1	**0,19**
Ukupno prip. nac. manj.	**1713**	**3,40**	**1424**	**3,23**	**8**	**2,80**	**122**	**4,29**	**139**	**5,14**	**19**	**3,77**

1.b. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – pojedinačno po tijelima (podaci na dan 31. 12. 2015.)

		Srbi		**Bošnjaci**		**Talijani**		**Mađari**		**Slovenci**		**Albanci**		**Česi**		**Romi**		**Ostali**		**Ukupno pripadnika nacionalnih manjina**	
Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	**1120**	4	0,35	4	0,35	0	0	0	0	1	0,08	1	0,08	1	0,08	0	0	1	0,08	12	**1,07**
Ministarstvo financija	**7547**	155	2,05	3	0,03	23	0,3	12	0,15	18	0,23	0	0	8	0,1	0	0	20	0,26	239	**3,16**
Ministarstvo obrane	**892**	2	0,22	0	0	0	0	1	0,11	1	0,11	0	0	1	0,11	0	0	2	0,22	7	**0,78**
Ministarstvo unutarnjih poslova	**25665**	629	2,45	63	0,25	26	0,1	48	0,18	9	0,03	8	0,03	41	0,15	5	0,01	83	0,32	912	**3,55**
Ministarstvo pravosuđa	**3345**	74	2,21	14	0,41	6	0,17	1	0,02	2	0,05	2	0,05	1	0,02	0	0	1	0,02	101	**3,01**
Ministarstvo gospodarstva	**400**	9	2,25	1	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,75	0	0	2	0,5	15	**3,75**
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	**697**	5	0,71	0	0	4	0,57	0	0	1	0,14	0	0	0	0	0	0	1	0,14	11	**1,57**
Ministarstvo poljoprivrede	**973**	17	1,73	1	0,10	1	0,10	2	0,20	0	0	0	0	4	0,40	0	0	6	0,61	31	**3,18**
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	**303**	4	1,32	1	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,33	6	**1,98**
Ministarstvo	**355**	9	2,53	2	0,56	1	0,2	0	0	1	0,2	0	0	2	0,5	0	0	1	0,27	16	**4,50**

graditeljstva i prostornog uređenja							8				7				5						
Ministarstvo zdravlja	**448**	7	1,56	0	0	1	0,22	1	0,22	1	0,22	0	0	0	0	0	0	2	0,44	12	**2,67**
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	**445**	6	1,34	1	0,22	0	0	2	0,44	0	0	0	0	1	0,22	0	0	1	0,22	11	**2,47**
Ministarstvo kulture	**391**	10	2,52	0	0	2	0,51	2	0,51	1	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	15	**3,83**
Ministarstvo branitelja	**197**	2	1,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**1,01**
Ministarstvo socijalne politike i mladih	**250**	3	1,2	1	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,4	5	**2**
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije	**214**	5	2,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	**2,33**
Ministarstvo poduzetništva i obrta	**116**	3	2,58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,86	0	0	0	0	4	**3,44**
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	**392**	5	1,27	1	0,25	0	0	0	0	1	0,25	0	0	1	0,25	0	0	1	0,25	9	**2,29**
Ministarstvo turizma	**159**	3	1,88	0	0	0	0	0	0	1	0,62	0	0	1	0,62	0	0	1	0,62	6	**3,77**
Ministarstvo uprave	**138**	0	0	1	0,72	0	0	0	0	1	0,72	1	0,72	1	0,72	0	0	1	0,72	5	**3,62**
Državni ured za za obnovu i stambeno zbrinjavanje	**125**	4	3,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	**3,2**
Državni ured za središnju javnu nabavu	**16**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Državni ured za upravljanje državnom imovinom	**108**	3	2,77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	**2,77**
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	**36**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2,77	0	0	0	0	1	**2,77**
Državna geodetska uprava	**1070**	31	2,89	3	0,28	7	0,65	4	0,37	1	0,09	3	0,28	3	0,28	1	0,09	5	0,46	58	**5,42**
Državni hidrometeorološki	**368**	14	3,79	0	0	1	0,27	1	0,27	2	0,54	0	0	0	0	0	0	2	0,54	20	**5,43**

zavod																					
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	**97**	4	4,12	1	1,03	1	1,03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	**6,18**
Državni zavod za mjeriteljstvo	**87**	1	1,14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,14	0	0	1	1,14	3	**3,44**
Državni zavod za statistiku	**531**	9	1,69	1	0,18	1	0,18	1	0,18	0	0,18	0	0,18	0	0,18	0	0,18	3	0,56	15	**2,82**
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	**662**	10	1,51	2	0,30	1	0,15	2	0,30	1	0,15	0	0	2	0,30	0	0	2	0,30	20	**3.02**
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	**23**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ured državne uprave u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji	**88**	5	5,68	1	1,13	0	0	3	3,40	0	0	0	0	5	5,68	0	0	2	2,72	**16**	**18,18**
Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji	**109**	2	1,83	0	0	0	0	1	0,91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2,75**
Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	**137**	3	2,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2,18**
Ured državne uprave u Istarskoj županiji	**175**	6	3,42	1	0,57	7	4	1	0,57	1	0,57	0	0	0	0	0	0	0	0	**16**	**9,14**
Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji	**124**	11	8,87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**11**	**8,87**
Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji	**79**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,26	0	0	**1**	**1,26**
Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji	**98**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,02	**1**	**1,02**
Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji	**75**	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**4**
Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	**68**	1	1,47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**	**1,47**
Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji	**222**	12	5,40	0	0	0	0	5	2,25	1	0,45	0	0	0	0	0	0	1	0,45	**19**	**8,55**

Ured državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji	**69**	2	2,89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,44	0	0	0	0	**3**	**4,34**
Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji	**178**	8	4,49	1	0,56	1	0,56	0	0	1	0,56	1	0,56	0	0	0	0	0	0	**12**	**6,74**
Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji	**126**	2	1,58	0	0	3	2,38	0	0	0	0	0	0	1	0,79	0	0	0	0	**6**	**4,76**
Ured državne uprave u Splitsko- dalmatinskoj županiji	**368**	2	0,54	2	0,54	0	0	0	0	1	0,27	0	0	0	0	0	0	1	0,27	**6**	**1,63**
Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji	**97**	3	3,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**3,09**
Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji	**120**	1	0,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,66	**3**	**2,5**
Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji	**74**	2	2,70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,35	**3**	4,05
Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji	**160**	21	13,12	0	0	0	0	1	0,62	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2,50	**26**	**16,25**
Ured državne uprave u Zadarskoj županiji	**148**	2	1,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**	**1,35**
Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji	**187**	2	1,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**	**1,06**
Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	**503**	8	1,56	3	0,59	1	0,19	2	0,39	3	0,58	0	0	0	0	1	0,19	1	0,19	**19**	**3,77**
Ukupno	**50375**																			**1713**	**3,40%**

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po narodnosnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2015., najviše bilo zaposleno Srba – 1.124, koji čine 2,23% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 108, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 90, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,15% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 8 Roma, koji čine 0,01% zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnio 151 službenik i namještenik koji čine 0,29% od ukupnog broja službenika i namještenika.

Posebno napominjemo da su u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposlene i 132 osobe koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnili kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2014. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2015. godine bio manji za 49 zaposlenika ili za 0,09% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2014. godine.

Naime, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.762 ili 3,49 % bili pripadnici nacionalnih manjina Podaci razdijeljeni po nacionalnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2014., najviše bilo zaposleno Srba – 1.167, koji čine 2,31% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 111, koji čine 0,22% zaposlenih; Talijana – 88, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 84, koji čine 0,16% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca -21, koji čine 0,04% zaposlenih te 5 Roma, koji čine 0,01% od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (od 31. prosinca 2014. do 31. prosinca 2015.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 103, odnosno za 0,20 % u odnosu na kraj 2014. godine.

2. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2015.

R. br.	Jedinica samouprave	Broj ukupno zaposlenih na dan 31.12.2015.							Nacionalna manjina	Broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina na dan 31.12.2015.							% udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina	Razlika + / - u odnosu na 31.12.2014.
		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	5	47	100	2	2	163	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,61	0
2.	Općina Bedenica	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Općina Bistra	1	0	1	4	1	2	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Općina Brdovec	1	1	6	5	5	1	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	O. Brckovljani	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Dubrava	1	0	1	1	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Dubravica	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	G. Dugo Selo	4	1	3	14	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Farkaševac	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gradec	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	G. Ivanić Grad	1	1	5	14	0	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Jakovlje	0	1	1	1	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	G. Jastrebarsko	2	3	6	12	0	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Klinča Sela	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Kloštar Ivanić	0	1	1	5	1	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Krašić	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Križ	0	2	2	7	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kravarsko	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Luka	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Marija Gorica	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Orle	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Pisarovina	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Pokupsko	1	1	0	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Preseka	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

25.	Općina Pušća	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Rakovec	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Rugvica	1	2	2	3	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Grad Samobor	6	2	35	34	1	1	79	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Stupnik	1	1	1	6	5	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	G. Sv. Ivan Zelina	1	2	5	10	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	G. Sveta Nedjelja	0	1	4	13	1	2	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	G. Velika Gorica	10	12	51	82	4	13	172	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Grad Vrbovec	2	2	4	7	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Grad Zaprešić	2	0	15	37	3	5	62	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Žumberak	1	0	0	1	0	2	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(35 JLPS)*:		**44**	**46**	**196**	**384**	**35**	**42**	**747**	**srpska**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,13**	**0**
2. KRAPINSKO – ZAGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	3	5	13	57	2	1	81	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	1,23	0
2.	G. Donja Stubica	0	1	1	5	5	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Klanjec	1	0	2	4	2	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Krapina	1	3	6	12	0	1	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Oroslavlje	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Pregrada	0	2	1	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zabok	1	2	4	11	0	0	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Grad Zlatar	3	1	1	4	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	O. Bedekovčina	0	1	1	5	4	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Budinšćina	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Desinić	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Đurmanec	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Gornja Stubica	0	1	1	1	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Hrašćina	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Hum na Sutli	0	1	1	5	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Jesenje	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Konjščina	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kraljevac na Sutli	0	1	1	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Krapinske Toplice	0	1	2	3	3	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Kumrovec	0	0	1	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Lobor	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

22.	Općina Mače	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Marija Bistrica	1	3	1	3	4	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Mihovljan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Novi Golubovec	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Petrovsko	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Radoboj	0	0	0	3	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Stubičke Toplice	0	1	1	4	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Sveti Križ Začertje	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Tuhelj	0	0	1	1	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	O. Veliko Trgovišće	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Zagorska sela	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Zlatar Bistrica	1	0	2	3	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(33 JLPS)*:		**13**	**33**	**47**	**155**	**46**	**14**	**308**	**slovačka**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,32**	**0**
3. SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	4	26	60	2	4	101	bošnjačka srpska	0 0	0 0	1 0	1 6	0 0	0 0	2 6	1,98 5,94	0 -2
2.	Grad Sisak	3	2	37	76	2	4	124	srpska češka	0 0	0 0	2 0	0 1	0 0	0 0	2 1	1,61 0,80	+2 +1
3.	Grad Petrinja	2	3	20	35	3	0	63	srpska bošnjačka	0 0	0 0	1 0	6 1	0 0	0 0	7 1	11,11 1,58	-3 +1
4.	Grad Glina**	2	1	2	12	2	2	21	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novska	0	4	4	20	1	4	33	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,94	0
6.	Grad Kutina	1	3	17	26	0	1	48	češka	0	0	0	1	0	0	1	2,08	+1
7.	G. Hrvatska Kostajnica*	2	0	2	3	1	1	9	srpska	1	0	0	0	0	0	1	11,11	0
8.	Općina Sunja**	2	0	2	3	1	1	9	albanska (srpska)	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	1 0	11,11 0,00	0 0
9.	O. Jasenovac	0	1	1	3	0	0	5	srpska	0	0	0	2	0	0	2	40,00	0
10.	Grad Popovača	1	2	3	7	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Lipovljani	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lekenik	1	2	5	3	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Martinska Ves	0	1	1	2	6	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Donji Kukuruzari*	1	0	1	1	0	0	3	srpska	1	0	0	0	0	0	1	33,33	0
15.	O. Hrvatska Dubica**	0	1	1	3	0	1	6	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Topusko*	0	1	3	3	0	1	8	srpska	0	0	1	0	0	0	1	12,5	0
17.	Općina Dvor***	1	0	0	4	1	0	6	srpska	1	0	0	1	0	0	2	33,33	0
18.	Općina Gvozd***	0	1	0	1	0	0	2	srpska	0	0	0	1	0	0	1	50, 00	-1
19.	O. Velika Ludina	0	1	0	4	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Majur**	0	1	0	2	0	0	3	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(20 JLPS)*:		**21**	**29**	**126**	**271**	**20**	**22**	**489**	**albanska bošnjačka srpska češka**	**0 0 3 0**	**0 0 0 0**	**0 1 4 0**	**0 2 17 2**	**0 0 0 0**	**1 0 0 0**	**1 3 24 2**	**0,2 0,61 4,9 0,4**	**0 +1 -4 +2**
4. KARLOVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	8	14	13	40	4	4	83	njemačka slovenska srpska	0 1 0	1 0 0	0 0 1	0 0 1	0 0 0	0 0 0	1 1 2	1,2 1,2 2,4	0 0 -1
2.	Grad Karlovac	5	18	20	66	4	8	121	slovenska srpska	0 2	0 0	0 0	1 2	0 1	0 0	1 5	0,82 4,13	0 -3
3.	Grad Duga Resa	1	3	4	12	1	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ogulin*	0	3	6	13	2	1	25	makedonska srpska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 1	0 0	1 2	4,00 8,00	0 0
5.	Grad Slunj	0	2	3	10	2	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ozalj	1	5	4	4	1	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Barilović	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Bosiljevo	0	1	0	1	1	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Cetingrad**	1	0	1	2	1	1	6	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
10.	O. Draganić	1	1	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Generalski Stol	1	0	0	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Josipdol	0	1	4	1	5	1	12	srpska	0	0	0	0	1	0	1	8,33	0
13.	Općina Kamanje	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Krnjak***	1	0	0	2	0	0	3	srpska	1	0	1	0	0	0	2	66,67	0
15.	Općina Lasinja	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Neretić	1	1	0	3	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

17.	Općina Plaški*	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	0	0	0	0	1	20,00	0
18.	Općina Rakovica	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ribnik	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Saborsko**	0	1	0	3	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Tounj	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Vojnić*	0	1	0	5	0	0	6	srpska	0	1	0	1	0	0	2	33,33	0
23.	Općina Zakanje	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(23 JLPS)*:		**22**	**54**	**61**	**179**	**26**	**23**	**365**	**(bošnjačka) makedonska njemačka slovenska srpska**	**0 0 0 1 4**	**0 0 1 0 1**	**0 0 0 0 2**	**0 1 0 1 5**	**0 0 0 0 3**	**0 0 0 0 0**	**0 1 1 2 15**	**0,25 0,25 0,25 0,50 4,73**	**-1 0 0 0 -4**
5. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	6	15	25	51	3	1	101	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Varaždin	2	5	32	57	3	8	107	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,93	+1
3.	Grad Ivanec	1	3	3	7	1	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ludbreg	0	1	6	9	0	2	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Lepoglava	0	1	2	6	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Novi Marof	2	1	3	7	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	G. Varaždinske Toplice	0	2	3	3	1	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Bednja	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Beretinec	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Breznica	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Breznički Hum	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cestica	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Donja Voća	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Martijanec	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Gornji Kneginec	1	0	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Jalžabet	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Klenovnik	1	0	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Ljubešćica	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Mali Bukovec	0	1	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Maruševec	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Petrijanec	1	0	2	2	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

22.	O. Sračinec	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sveti Đurđ	0	1	1	1	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Sveti Ilija	0	0	0	2	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Trnovec Bartolovečki	0	1	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Veliki Bukovec	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Vidovec	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Vinica	0	1	2	1	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Visoko	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(29 JLPS)*:		**18**	**38**	**92**	**180**	**30**	**20**	**378**	**srpska**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,26**	**+1**
6. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	4	5	19	47	3	2	80	albanska (srpska)	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	1 0	1,25 0,00	+1 -1
2.	Grad Koprivnica	4	10	12	29	0	2	57	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Đurđevac	1	2	6	6	2	2	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Križevci	3	1	9	14	1	1	29	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Drnje	0	0	0	2	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Đelekovec	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O.Ferdinandovac	1	0	1	1	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gola	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Gornja Rijeka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Hlebine	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kalinovac	0	1	0	2	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kalnik	0	1	0	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Kloštar Podravski	0	0	0	3	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Koprivnički Bregi	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Koprivnički Ivanec	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Legrad	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Molve	0	1	1	4	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Novigrad Podravski	0	1	2	2	2	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Novo Virje	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Peteranec	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

21.	O. Podravske Sesvete	2	0	0	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Rasinja**	0	0	1	2	1	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sokolovac	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Sveti Ivan Žabno	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Sveti Petar Orehovec	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Virje	0	1	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(26 JLPS)*:		**18**	**27**	**62**	**139**	**37**	**15**	**298**	**(srpska) albanska**	**0 0**	**0 0**	**0 0**	**0 1**	**0 0**	**0 0**	**0 1**	**0,00 0,7**	**-1 +1**
7. BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	3	2	22	47	5	3	82	austrijska češka srpska	0 1 1	0 1 0	1 0 1	0 2 0	0 0 0	0 0 0	1 4 2	1,21 4,87 2,43	0 +1 0
2.	Grad Bjelovar	2	4	22	49	3	4	84	mađarska (slovačka) slovenska srpska	0 0 0 0	0 0 1 0	1 0 0 1	1 0 0 0	0 0 0 1	0 0 0 0	2 0 1 2	2,38 0,00 1,19 2,38	0 -1 0 0
3.	Grad Daruvar*	1	2	3	13	6	2	27	češka mađarska srpska	0 0 0	0 0 1	0 0 1	3 2 0	1 0 0	0 0 0	4 2 2	14,8 7,4 7,4	0 0 0
4.	Grad Garešnica	1	1	3	9	1	0	15	srpska	0	0	1	0	0	0	1	6,6	0
5.	Grad Čazma	0	3	3	5	1	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	G. Grubišno Polje*	2	2	5	5	0	1	15	češka srpska	0 0	2 0	1 1	1 0	0 0	0 0	4 1	26,6 6,6	0 0
7.	Općina Berek	1	0	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dežanovac**	0	0	0	2	3	1	6	(češka) mađarska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 16,6	0 +1
9.	Općina Đulovac	0	0	0	2	3	1	6	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	16,6	+1
10.	Općina Ivanska	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Hercegovac	0	1	0	2	1	1	5	češka	0	0	1	0	0	0	1	20,00	0
12.	Općina Kapela	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Končanica*	1	0	0	1	3	0	5	češka	0	0	0	1	3	0	4	80,00	+1
14.	O. Nova Rača	0	0	0	5	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Rovišće	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	Općina Severin	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Sirač	0	1	0	4	2	1	8	češka	0	0	0	0	1	0	1	12,5	0
18.	O. Šandrovac	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Štefanje	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Veliki Grđevac	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Velika Pisanica	0	1	1	1	0	0	3	mađarska	0	1	0	0	0	0	1	33,33	0
22.	O. Velika Trnovitica	0	0	0	3	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Veliko Trojstvo	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Zrinski Topolovac	0	0	0	0	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(24 JLPS)*:		**16**	**18**	**68**	**161**	**30**	**17**	**310**	**austrijska** **češka** **mađarska** **slovačka** **slovenska** **srpska**	**0** **1** **0** **0** **0** **1**	**0** **3** **1** **0** **1** **1**	**1** **2** **1** **0** **0** **5**	**0** **7** **5** **0** **0** **0**	**0** **5** **0** **0** **0** **1**	**0** **0** **0** **0** **0** **0**	**1** **18** **7** **0** **1** **8**	**0,32** **5,82** **2,26** **0,00** **0,32** **2,58**	**0** **+2** **+2** **-1** **0** **0**
8. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	7	51	117	4	2	186	srpska bošnjačka slovenska ruska *(neizjaš.)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(2)*	10 1 2 1 *(2)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(0)*	10 1 2 1 *(4)*	5,37 0,53 1,07 0,53 *(2,15)*	+1 0 0 0 *(0)*
2.	Grad Rijeka	20	33	119	278	13	7	470	srpska muslimanska talijanska slovenska crnogorska *(neizjaš.)*	1 0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *0* *(1)*	3 1 1 1 0 *(2)*	8 1 1 2 1 *(10)*	1 1 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 0 *(1)*	13 3 2 3 1 *(14)*	2,76 0,63 0,42 0,63 0,21 *(2,97)*	+1 0 0 +1 0 *(0)*
3.	Grad Bakar	3	1	3	12	1	0	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Cres	1	4	3	6	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Crikvenica	2	1	12	25	1	0	41	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Čabar	0	1	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Delnice	2	2	3	8	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Grad Kastav	1	3	6	10	3	0	23	bošnjačka slovenska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1	4,34 4,34	0 0
9.	Grad Kraljevica	0	1	4	7	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Krk	3	1	4	11	1	0	20	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,00	0
11.	Grad Mali Lošinj	0	3	12	18	2	3	38	makedonska	0	0	1	0	0	0	1	2,63	+1

									bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,63	+1
12.	G. Novi Vinodolski	2	1	5	12	1	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Grad Opatija	3	2	14	34	2	2	57	muslimanska	0	0	0	0	0	1	1	1,75	0
14.	Grad Rab	2	2	5	14	0	1	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vrbovsko*	3	1	3	5	3	1	16	srpska	1	0	2	1	1	0	5	31,25	0
16.	Općina Baška	2	1	2	5	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Brod Moravice	1	0	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Čavle	0	1	4	5	1	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Dobrinj	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Fužine	1	0	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Jelenje	1	1	1	6	1	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Klana	0	3	0	3	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Kostrena	1	0	4	10	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lokve	1	1	2	1	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Lopar	1	0	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lovran	0	3	2	5	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Malinska – Dubašnica	1	0	5	9	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Matulji	1	3	2	9	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Mošćenička Draga	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Mrkopalj	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Omišalj	0	3	3	8	0	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Punat	1	2	4	6	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Ravna Gora	0	1	2	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Skrad	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Vinodolska	0	1	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Viškovo	2	2	5	13	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	Općina Vrbnik	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(37 JLPS)*:		**62**	**88**	**295**	**666**	**36**	**23**	**1170**	**bošnjačka**	**0**	**0**	**0**	**3**	**0**	**0**	**3**	**0,25**	**+1**
									crnogorska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,08**	**0**
									makedonska	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,08**	**+1**
									ruska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,08**	**0**
									slovenska	**0**	**0**	**1**	**5**	**0**	**0**	**6**	**0,51**	**+1**
									srpska	**2**	**0**	**5**	**20**	**2**	**0**	**29**	**2,47**	**+2**
									talijanska	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**0**	**2**	**0,17**	**0**
									(neizjašnjen.)	***(0)***	***(1)***	***(4)***	***(12)***	***(0)***	***(1)***	***(18)***	**1,53**	**0**
									(musliman.)	***(0)***	***(0)***	***(1)***	***(1)***	***(1)***	***(1)***	***(4)***	**0,34**	**0**

9. LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	1	6	12	44	3	2	68	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Gospić	5	7	15	21	4	1	53	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Otočac	1	2	3	14	3	2	25	srpska	0	0	0	2	0	0	2	8,00	0
4.	Grad Senj	0	3	5	14	0	4	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novalja	4	1	8	11	3	4	31	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Brinje	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Donji Lapac***	1	0	3	2	1	1	8	srpska	1	0	3	1	1	1	7	87,50	0
8.	Općina Udbina***	0	1	3	4	3	1	12	srpska	0	1	2	1	1	0	5	41,66	+2
9..	Općina Vrhovine**	0	1	1	0	0	0	2	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
10.	Općina Karlobag	1	0	5	3	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Perušić	1	0	3	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lovinac*	2	1	3	1	0	0	7	srpska	0	1	0	0	0	0	1	14,28	0
13.	O. Plitvička Jezera**	2	1	2	5	1	1	12	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(13 JLPS)*:		**19**	**23**	**64**	**129**	**18**	**18**	**271**	**srpska**	**1**	**2**	**5**	**4**	**2**	**1**	**15**	**5,53**	**+1**
10. VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	6	7	19	1	1	36	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,77	0
2.	Grad Orahovica	1	0	6	6	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Slatina	1	3	8	12	6	2	32	srpska	0	1	0	1	0	0	2	6,25	0
4.	Grad Virovitica	5	4	20	23	1	0	53	srpska	0	0	1	1	0	0	2	3,77	0
5.	Općina Crnac	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Čačinci	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Čađavica	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gradina	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Lukač	1	0	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Mikleuš	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O.Nova Bukovica	0	1	1	3	1	0	6	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
12.	Općina Pitomača	2	0	5	9	0	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Sopje	1	0	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Suhopolje	3	1	0	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Špišić Bukovica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	Općina Voćin	1	0	0	2	1	1	5	srpska	0	0	0	0	1	1	2	40,00	0
17.	Općina Zdenci	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(17 JLPS)*:		**20**	**18**	**53**	**96**	**16**	**13**	**216**	**slovačka srpska**	**0 0**	**0 1**	**0 2**	**1 2**	**0 1**	**0 1**	**1 7**	**0,46 3,24**	**0 0**
11. POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	4	6	20	3	2	37	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,70	0
2.	Grad Požega	2	3	8	22	1	0	36	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Pakrac**	3	1	9	7	4	0	24	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Lipik	1	3	4	6	9	5	28	mađarska srpska	0 0	0 0	0 0	0 0	1 1	0 1	1 2	3,57 7,14	+1 +2
5.	Grad Pleternica	1	1	2	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Kutjevo	1	0	3	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Brestovac	1	1	0	0	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Čaglin	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Jakšić	0	1	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Kaptol	0	0	1	1	2	2	6	češka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
11.	Općina Velika	0	1	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(11 JLPS)*:		**11**	**15**	**37**	**67**	**23**	**14**	**167**	**češka mađarska srpska**	**0 0 0**	**0 0 0**	**0 0 0**	**1 0 1**	**0 1 1**	**0 0 1**	**1 1 3**	**0,60 0,60 1,80**	**0 +1 +2**
12. BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	4	19	61	6	6	103	crnogorska srpska	0 0	0 1	0 0	1 3	0 0	0 0	1 4	0,97 3,88	0 0
2.	Grad Nova Gradiška	4	6	8	15	2	3	38	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,63	0
3.	Grad Slavonski Brod	2	1	28	53	2	4	90	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-2
4.	Općina Bebrina	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Brodski Stupnik	0	1	0	2	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Bukovlje	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Cernik	0	0	1	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Davor	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Donji Andrijevci	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Dragalić**	0	0	0	1	0	0	1	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

11.	Općina Garčin	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Gornja Vrba	0	1	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Gornji Bogićevci	0	1	1	0	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gundinci	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Klakar	1	1	1	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Nova Kapela	0	1	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Okučani**	0	1	1	3	0	0	5	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Oprisavci	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Oriovac	1	2	0	3	5	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Podcrkavlje	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Rešetari	0	0	1	2	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Sibinj	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Sikirevci	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Slavonski Šamac	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stara Gradiška	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Staro Petrovo Selo	0	1	0	2	5	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Velika Kopanica	0	1	2	0	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Vrbje	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Vrpolje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(29JLPS)*:		**20**	**26**	**65**	**166**	**37**	**20**	**334**	**crnogorska srpska (bošnjačka)**	**0 0 0**	**0 1 0**	**0 1 0**	**1 3 0**	**0 0 0**	**0 0 0**	**1 5 0**	**0,30 1,50 0,00**	**0 0 -2**
13. ZADARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	9	3	36	93	3	4	148	srpska *(neopredjelj).*	0 *(0)*	0 *(0)*	1 *(0)*	0 *(0)*	0 *(0)*	0 *(0)*	1 *(0)*	0,67 *(0,00)*	0 *(-1)*
2.	Grad Benkovac	1	3	5	14	0	2	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	G. Biograd n/m	3	3	5	13	0	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Nin	2	1	7	7	0	1	18	srpska	0	1	0	0	0	0	1	5,55	0
5.	Grad Obrovac*	1	3	3	3	0	1	11	srpska	0	0	1	0	0	0	1	9,09	0
6.	Grad Pag	1	2	3	9	1	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zadar	9	5	56	101	9	9	189	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,52	0

8.	Općina Bibinje	1	0	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Galovac	0	1	1	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gračac*	0	1	3	4	0	0	8	srpska	0	0	1	1	0	0	2	25,00	0
11.	Općina Jasenice	2	0	1	1	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kali	0	1	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kolan	1	0	3	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Kukljica	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Lišane Ostrovičke	1	1	0	3	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Novigrad	0	1	6	3	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Pakoštane	3	1	1	4	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Pašman	1	0	1	6	0	2	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Polača	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Poličnik	1	0	3	5	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Povljana	2	0	0	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Posedarje	1	0	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Preko	0	1	4	5	0	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Privlaka	1	0	0	3	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ražanac	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Sali	0	0	1	2	0	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O.Stankovci	1	0	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O.Starigrad	1	1	1	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Sukošan	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	O.Sv.Filip i Jakov	1	1	3	9	10	2	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Škabrnja	0	1	0	2	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Tkon	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Vir	0	5	11	5	3	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Vrsi	2	0	1	0	5	0	8	srpska	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
35.	O. Zemunik Donji	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(35JLPS)*:		**48**	**38**	**166**	**321**	**45**	**38**	**656**	**slovenska srpska *(neopredijel).***	**0 0 *(0)***	**0 1 *(0)***	**0 3 *(0)***	**1 1 *(0)***	**0 0 *(0)***	**0 0 *(0)***	**1 5 *(0)***	**0,15 0,76 *(0,00)***	**0 -1 *(-1)***
14. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	3	8	58	108	9	9	195	(mađarska) srpska židovska	0 0 0	0 0 0	0 0 1	0 4 0	0 0 0	0 0 0	0 4 1	0,00 2,05 0,51	-1 0 0

2.	G. Beli Manastir*	1	4	4	8	0	1	18	srpska (mađarska)	0 0	1 0	1 0	3 0	0 0	0 0	5 0	27,77 0,00	0 -1
3.	Grad Belišće	3	5	6	11	0	1	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	G. Donji Miholjac	2	3	3	6	2	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Đakovo	3	1	9	18	3	1	35	srpska	0	0	0	2	0	0	2	5,71	0
6.	Grad Našice	3	1	7	12	2	1	26	slovačka	0	0	0	1	0	1	2	7,69	0
7.	Grad Osijek	15	19	47	117	13	14	225	bošnjačka mađarska njemačka srpska	1 0 2 0	0 0 0 3	0 0 0 1	0 2 0 6	0 0 0 3	1 0 0 1	2 2 2 14	0,88 0,88 0,88 6,22	0 0 0 0
8.	Grad Valpovo	3	1	8	7	0	2	21	srpska	0	0	0	1	0	0	1	4,76	0
9.	O. Antunovac	1	0	4	4	6	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Bilje*	0	1	1	8	0	0	10	mađarska srpska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1	10,00 10,00	0 0
11.	Općina Bizovac	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Čeminac	0	0	0	3	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Čepin	2	1	4	6	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Darda*	0	1	2	4	10	1	18	srpska makedonska	0 0	0 0	0 0	0 1	2 0	0 0	2 1	11,11 5,55	0 0
15.	Općina Donja Motičina	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Draž*	0	0	0	4	1	0	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
17.	Općina Drenje	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Đurđenovac	0	0	3	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Erdut***	1	0	3	5	0	1	10	srpska	1	0	3	2	0	1	7	70,00	0
20.	O. Ernestinovo*	0	1	0	3	0	1	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
21.	O. Feričanci	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Gorjani	1	1	0	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Jagodnjak***	1	0	1	3	0	0	5	srpska	1	0	1	2	0	0	4	80,00	0
24.	Općina Kneževi Vinogradi*	0	0	1	6	2	1	10	mađarska srpska	0 0	0 0	0 1	3 1	2 0	0 0	5 2	50,00 20,00	-2 -1
25.	Općina Koška	0	0	1	3	4	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Levanjska Varoš	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Magadenovac	0	1	0	4	5	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Marijanci	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Petlovac	0	1	1	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

30.	Općina Petrijevci	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Podgorač**	1	0	1	1	3	0	6	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Podravska Moslavina	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Popovac**	0	1	0	2	4	0	7	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Punitovci**	0	0	1	0	0	0	1	(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Satnica Đakovačka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Semeljci	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Strizivojna	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Šodolovci***	0	1	0	2	0	0	3	srpska	0	1	0	2	0	0	3	100,00	0
39.	Općina Trnava	0	0	1	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	Općina Viljevo**	1	0	1	2	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Viškovci	0	0	2	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	O. Vladislavci	0	1	0	2	4	0	7	(mađarska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	Općina Vuka	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(43 JLPS)*:		**47**	**55**	**178**	**374**	**85**	**42**	**781**	**bošnjačka** **mađarska** **njemačka** **slovačka** **srpska** **židovska** **makedonska**	**1** **0** **2** **0** **2** **0** **0**	**0** **0** **0** **0** **5** **0** **0**	**0** **0** **0** **0** **7** **1** **0**	**0** **8** **0** **1** **24** **0** **1**	**0** **2** **0** **0** **5** **0** **0**	**1** **0** **0** **1** **2** **0** **0**	**2** **10** **2** **2** **45** **1** **1**	**0,25** **1,28** **0,25** **0,25** **5,76** **0,12** **0,12**	**0** **-4** **0** **0** **-1** **0** **0**
15. ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija**	3	6	18	46	1	2	76	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Šibenik	12	13	29	42	3	3	102	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	0,98	0
3.	Grad Knin*	1	2	11	14	4	3	35	srpska	0	0	1	3	0	0	4	11,42	0
4.	Grad Drniš	0	2	3	8	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Skradin*	1	1	3	7	1	1	14	srpska	0	0	1	0	0	0	1	7,14	0
6.	Grad Vodice	2	2	6	10	1	2	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Tisno	2	3	1	3	2	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Murter-Kornati	0	1	2	5	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Tribunj	2	0	1	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Ervenik***	1	0	1	1	0	1	4	srpska	1	0	1	1	0	1	4	100,00	-1
11.	Općina Promina	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Primošten	0	1	3	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Rogoznica	1	0	2	8	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Civljane***	0	0	0	2	1	0	3	srpska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
15.	Općina Kistanje***	1	0	1	4	0	1	7	srpska	0	0	1	3	0	0	4	57,14	+2
16.	Općina Pirovac	1	0	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Ružić	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Biskupija***	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	1	1	0	1	4	80,00	0
19.	Općina Unešić	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Bilice	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Kijevo	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(21 JLPS)*:		**30**	**33**	**85**	**171**	**15**	**17**	**351**	**bošnjačka srpska**	**0 2**	**0 0**	**0 5**	**1 8**	**0 1**	**0 2**	**1 18**	**0,28 4,80**	**0 +1**
16. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	6	6	24	46	7	7	96	njemačka srpska	0 1	0 0	0 4	0 3	1 1	0 2	1 11	1,04 11,45	0 +1
2.	Grad Vukovar*	1	7	28	30	1	3	70	slovačka srpska rusinska	0 0 0	0 0 0	0 11 0	0 5 1	0 0 0	1 2 0	1 18 1	1,42 25,71 1,42	0 -1 0
3.	Grad Vinkovci	8	3	31	51	7	1	101	slovačka srpska	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	0 0	1 1	0,99 0,99	0 0
4.	Grad Ilok	0	2	5	4	0	2	13	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	7,69	0
5.	Grad Županja	3	0	10	4	2	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Otok	2	0	4	4	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Andrijaševci	0	1	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Babina Greda	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Bogdanovci*	1	0	0	1	0	1	3	rusinska	0	0	0	0	0	1	1	33,33	0
10.	Općina Borovo***	2	0	1	3	0	0	6	srpska	2	0	1	3	0	0	6	100,00	0
11.	Općina Bošnjaci	0	1	2	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cerna	2	0	1	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Drenovci	1	0	2	6	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gradište	0	0	2	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Gunja*	0	1	3	2	1	4	11	bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	18,18	+2
16.	Općina Ivankovo	2	0	3	2	3	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Jarmina	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Lovas	0	2	0	1	4	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Markušica***	1	0	0	1	0	0	2	srpska	1	0	1	0	0	0	2	100,00	0

20.	O. Negoslavci***	1	0	1	0	1	0	3	srpska	1	0	1	0	0	0	2	66,66	0
21.	Općina Nijemci	0	3	2	3	2	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Nuštar	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Privlaka	0	1	2	1	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Stari Jankovci**	0	1	0	2	0	1	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stari Mikanovci	0	1	0	1	1	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Štitar	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Tompojevci*	0	1	0	2	0	0	3	rusinska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
28.	Općina Tovarnik	0	1	1	5	4	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Tordinci*	0	1	1	3	1	1	7	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	14,28	0
30.	Općina Trpinja***	0	1	2	1	0	1	5	srpska	0	1	2	1	0	1	5	100,00	0
31.	Općina Vođinci	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Vrbanja	1	0	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(32 JLPS)*:		**34**	**33**	**132**	**188**	**46**	**32**	**465**	**mađarska** **njemačka** **slovačka** **srpska** **rusinska** **bošnjačka**	**0** **0** **0** **5** **0** **0**	**0** **0** **0** **1** **0** **0**	**0** **0** **1** **21** **0** **0**	**2** **0** **0** **12** **1** **0**	**0** **1** **0** **1** **1** **0**	**0** **0** **1** **5** **1** **2**	**2** **1** **2** **45** **3** **2**	**0,43** **0,22** **0,43** **9,67** **0,64** **0,43**	**0** **0** **0** **0** **0** **+2**
17. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	18	26	57	140	5	4	250	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,40	0
2.	Grad Split	9	9	132	274	18	20	462	crnogorska srpska	0 0	0 0	1 0	0 1	0 0	0 0	1 1	0,21 0,21	0 0
3.	Grad Hvar	2	3	12	6	0	0	23	srpska	0	0	1	0	0	0	1	4,34	0
4.	Grad Imotski	2	2	4	10	24	4	46	srpska	0	0	0	0	1	0	1	2,17	0
5.	Grad Kaštela	2	4	37	54	39	7	143	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Komiža	2	0	1	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Makarska	7	2	18	21	5	1	54	srpska muslimanska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1	1,85 1,85	+1 +1
8.	Grad Omiš	2	3	13	13	16	2	49	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Grad Sinj	1	2	10	20	5	1	39	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Solin	3	2	12	31	37	4	89	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,11	0
11.	G. Stari Grad	1	1	5	2	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Grad Supetar	1	1	9	4	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	Grad Trilj	2	0	2	2	5	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Grad Trogir	5	6	20	38	1	2	72	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vis	0	1	6	1	0	0	8	makedonska	0	0	1	0	0	0	1	12,5	0
16.	Grad Vrgorac	1	1	7	9	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Grad Vrlika	0	1	3	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Baška Voda	3	1	3	6	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Bol	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Brela	1	1	4	1	0	2	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Cista Provo	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Dicmo	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Dugi Rat	0	0	2	3	4	2	11	srpska	0	0	0	1	0	0	1	9,09	0
24.	O. Dugopolje	0	1	3	5	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Gradac	0	1	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Hrvace	2	0	2	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Jelsa	1	0	1	9	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Klis	1	0	2	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Lećevica	1	1	0	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Lokvičići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Lovreć	1	0	2	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Marina	0	1	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Milna	1	0	2	3	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Muć	0	1	2	3	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Nerežišća	1	0	1	2	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Okrug	1	3	0	8	3	1	16	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	6,25	0
37.	Općina Otok	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Podbablje	0	0	2	0	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39.	Općina Podgora	0	1	4	2	2	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	O. Podstrana	4	1	7	8	6	2	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Postira	1	0	3	2	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	Općina Prgomet	0	1	1	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	O. Primorski Dolac	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
44.	O. Proložac	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
45.	Općina Pučišća	0	1	1	2	2	0	6	albanska (mađarska)	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	1 0	16,66 0,00	0 -1
46.	Općina Runovići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
47.	Općina Seget	1	0	1	10	1	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
48.	Općina Selca	1	0	2	2	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

49.	Općina Sućuraj	1	0	0	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
50.	Općina Sutivan	0	1	2	3	0	0	6	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
51.	O. Šestanovac	2	0	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
52.	Općina Šolta	0	1	0	6	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
53.	Općina Tučepi	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
54.	O. Zavardarje	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
55.	Općina Zagvozd	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
56.	Općina Zmijavci	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(56 JLPS)*:		**87**	**85**	**410**	**739**	**199**	**67**	**1587**	**albanska crnogorska (mađarska) makedonska srpska muslimanska**	**0 0 0 0 0 0**	**0 0 0 0 1 0**	**1 1 0 1 1 0**	**0 2 0 0 4 1**	**0 0 0 0 1 0**	**0 0 0 0 0 0**	**1 3 0 1 7 1**	**0,06 0,19 0,00 0,06 0,44 0,06**	**0 0 -1 0 +1 +1**
18. ISTARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	7	8	28	122	5	4	174	talijanska bošnjačka slovenska srpska	0 0 0 0	1 0 0 1	0 0 0 0	9 0 1 0	1 0 0 0	1 2 0 0	12 2 1 1	6,89 1,14 0,57 0,57	0 0 0 0
2.	Grad Buje*-Buie	1	2	5	9	0	1	18	talijanska	0	0	2	5	0	1	8	44,44	0
3.	Grad Buzet	1	3	5	10	1	2	22	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	0,00	+1
4.	Grad Labin	2	6	6	23	1	0	38	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,63	0
5.	Grad Novigrad - Cittanova	1	2	7	16	0	1	27	talijanska	0	0	0	5	0	1	6	22,22	+1
6.	Grad Pazin	3	2	6	25	1	2	39	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Poreč-Parenzo	4	3	20	32	1	2	62	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	1,61	0
8.	*Grad Pula-Pola*[(1)]	2	5	45	116	2	9	179	talijanska srpska slovenska crnogorska bošnjačka	*1 0 0 0 0*	*0 0 0 0 0*	*0 3 1 0 0*	*4 5 5 2 1*	*0 0 0 0 0*	*0 0 0 0 1*	*5 8 6 2 2*	*2,79 4,47 3,35 1,12 1,12*	*0 0 0 0 0*
9.	Grad Rovinj-Rovigno	9	14	16	36	4	4	83	talijanska crnogorska bošnjačka rumunjska	2 0 0 0	2 1 0 0	0 0 0 0	8 0 1 1	0 0 0 0	0 0 0 0	12 1 1 1	14,45 1,20 1,20 1,20	0 0 0 0
10.	Grad Umag-Umago	7	7	27	42	1	0	84	talijanska	0	0	5	2	1	0	8	9,52	0

									srpska bošnjačka	0 0	0 0	0 0	3 1	0 0	0 0	3 1	3,57 1,19	0 0
11.	Grad Vodnjan - Dignano*	3	2	15	16	0	0	36	talijanska	0	1	6	2	0	0	9	25,25	-1
12.	Općina Bale-Valle*	0	1	1	2	3	1	8	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	12,5	+1
13.	Općina Barban	1	1	0	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Brtonigla - Verteneglio*	0	0	0	3	0	0	3	talijanska	0	0	0	3	0	0	3	100,00	-2
15.	Općina Cerovlje	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Fažana - Fasana	1	1	4	5	0	1	12	srpska bošnjačka	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 1	1 1	8,33 8,33	0 0
17.	Općina Funtana - Fontane	0	0	2	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Gračišće	0	0	0	4	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Grožnjan - Grisignana*	1	1	0	4	1	0	7	talijanska	1	0	0	2	1	0	4	57,14	0
20.	Općina Kanfanar	1	0	1	2	0	1	5	srpska	0	0	0	0	0	1	1	20,00	0
21.	Općina Karojba	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Kaštelir Labinci – Castelliere-S. Domenica	1	1	0	2	0	1	5	talijanska	1	0	0	0	0	0	1	20,00	+1
23.	Općina Kršan	1	3	2	6	0	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lanišće	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ližnjan - Lisignano	0	1	1	4	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lupoglav	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Marčana	1	1	0	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Medulin-Montona	0	4	5	17	0	2	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Motovun	0	1	1	4	0	0	6	talijanska	0	1	0	0	0	0	1	16,66	0
30.	Općina Oprtalj-Portole	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Pićan	0	0	1	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Raša	1	0	1	6	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Sveti Lovreč	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	O. Sveta Nedelja	1	0	0	6	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Sveti Petar u Šumi	1	0	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

36.	O. Svetvinčenat	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Tar-Vabriga – Torre-Abrega	0	1	4	4	0	2	11	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	9,09	0
38.	Općina Tinjan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39.	Općina Višnjan-Visignano	0	2	0	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	Općina Vižinada-Visinada	0	1	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Vrsar-Orsera	1	0	6	7	0	2	16	srpska	0	0	1	1	0	1	3	18,75	0
42.	Općina Žminj	2	0	0	4	5	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(42 JLPS)*:		**58**	**75**	**212**	**556**	**39**	**46**	**986**	**bošnjačka crnogorska rumunjska slovenska srpska talijanska**	**0 0 0 0 0 5**	**0 1 0 0 1 5**	**0 0 0 1 4 15**	**4 2 1 6 10 42**	**0 0 0 0 0 3**	**4 0 0 0 2 3**	**8 3 1 7 17 73**	**0,81 0,30 0,10 0,70 1,72 7,40**	**0 0 0 0 0 +1**
19. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	8	4	32	62	1	3	110	bošnjačka srpska	0 0	0 0	0 0	0 1	1 0	0 0	1 1	0,90 0,90	0 0
2.	Grad Dubrovnik	7	6	89	111	5	9	227	bošnjačka (slovenska)	0 0	0 0	1 0	1 0	1 0	0 0	3 0	1,32 0,00	-2 -1
3.	Grad Korčula	2	2	4	7	1	1	17	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,88	0
4.	Grad Metković	1	3	9	10	0	2	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Opuzen	0	2	3	3	1	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ploče	2	4	6	8	3	1	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Blato	1	4	2	2	1	2	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dubrovačko Primorje	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Janjina	0	0	0	2	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Konavle	2	0	9	8	0	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kula Norinska	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lastovo	1	1	2	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Lumbarda	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mljet	1	0	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Orebić	0	1	3	5	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	O. Pojezerje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Slivno	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Smokvica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ston	1	2	1	3	9	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Trpanj	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Vela Luka	2	2	5	5	0	1	15	srpska	0	0	0	1	0	0	1	6,66	0
22.	Općina Zažablje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Župa Dubrovačka	1	0	8	7	0	0	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(23 JLPS)*:		**35**	**33**	**178**	**250**	**25**	**27**	**548**	**bošnjačka slovenska srpska**	**0 0 0**	**0 0 0**	**1 0 0**	**1 0 3**	**2 0 0**	**0 0 0**	**4 0 3**	**0,72 0,00 0,54**	**-2 -1 0**
20. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	5	9	14	51	3	0	82	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Čakovec	8	4	19	21	0	0	52	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Mursko Središće	1	1	3	3	3	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Prelog	1	1	5	5	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Belica	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Dekanovec	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Domašinec	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O.Donja Dubrava	0	0	1	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Donji Kraljevec	0	1	0	2	4	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Donji Vidovec	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Goričan	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Gornji Mihaljevec	0	0	0	1	2	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kotoriba	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mala Subotica	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Nedelišće	2	1	6	7	7	2	25	romska	0	0	0	0	1	0	1	4,00	-4
16.	O. Orehovica**	0	0	0	2	0	0	2	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Podturen	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Pribislavec**	1	0	2	1	1	0	5	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-1
19.	Općina Selnica	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

20.	O. Strahoninec	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Sveta Marija	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Sveti Juraj na Bregu	0	0	1	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sveti Martin na Muri	0	0	0	1	1	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Šenkovec	1	0	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Štrigova	0	0	0	2	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Vratišinec	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(26 JLPS)*:		**20**	**20**	**58**	**119**	**29**	**12**	**258**	**romska**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0,38**	**-5**
21. GRAD ZAGREB																		
		45	61	748	1715	215	111	2895	**albanska**	1	0	1	0	0	0	2	0,07	0
									bošnjačka	0	0	4	8	2	1	15	0,5	0
									bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
									crnogorska	0	0	1	4	0	0	5	0,17	0
									češka	0	0	2	1	0	0	3	0,13	-1
									mađarska	0	0	1	2	0	0	3	0,10	0
									makedonska	0	0	2	5	0	0	7	0,24	0
									njemačka	0	0	1	0	0	0	1	0,03	-1
									(poljska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
									slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
									slovenska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	-1
									srpska	3	2	9	17	2	2	35	1,20	- 5
									(nepoznato)	*(3)*	*(3)*	*(18)*	*(55)*	*(2)*	*(0)*	*(81)*	*(2,79)*	*(+17)*
UKUPNO:		**45**	**61**	**748**	**1715**	**215**	**111**	**2895**		**4**	**2**	**23**	**42**	**4**	**3**	**78**	**2,69**	**-9**

U K U P N O : ***(576 JLPS)***								**albanska**	**1**	**0**	**2**	**1**	**0**	**1**	**5**	**0,036**	**+1**
								austrijska	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								bošnjačka	**1**	**0**	**6**	**19**	**4**	**4**	**34**	**0,250**	**-2**
								bugarska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								crnogorska	**0**	**1**	**2**	**10**	**0**	**0**	**13**	**0,095**	**0**
								češka	**1**	**3**	**4**	**11**	**5**	**0**	**24**	**0,176**	**+3**
								mađarska	**0**	**1**	**2**	**17**	**3**	**0**	**23**	**0,169**	**-2**
								makedon.	**0**	**0**	**4**	**7**	**0**	**0**	**11**	**0,081**	**+1**
								njemačka	**2**	**1**	**1**	**0**	**1**	**0**	**5**	**0,036**	**-1**
								poljska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,000**	**-1**
								romska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0,007**	**-5**
								rumunjska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								rusinska	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**1**	**3**	**0,022**	**0**
								ruska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								slovačka	**0**	**0**	**1**	**4**	**0**	**2**	**7**	**0,051**	**-1**
								slovenska	**1**	**1**	**4**	**16**	**0**	**0**	**22**	**0,162**	**0**
								srpska	**23**	**18**	**76**	**131**	**20**	**16**	**284**	**2,091**	**-8**
								talijanska	**5**	**5**	**16**	**43**	**3**	**3**	**75**	**0,552**	**+1**
								židovska	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								…	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
								(neopredjelj.)	***(0)***	***(1)***	***(4)***	***(12)***	***(0)***	***(1)***	***(18)***	***(0,132)***	***(-1)***
	688	**848**	**3333**	**7026**	**1052**	**633**		***(nepoznato)***	***(3)***	***(3)***	***(18)***	***(55)***	***(2)***	***(0)***	***(81)***	***(0,596)***	***(+17)***
								(muslimani)	***(0)***	***(0)***	***(1)***	***(2)***	***(1)***	***(1)***	***(5)***	***(0,036)***	***(+1)***
	1536		**10359**		**1685**		**13.580**										
								UKUPNO manjine	**34**	**30**	**120**	**263**	**37**	**28**			
									64		**383**		**65**		**512**	**3,77**	**-14**

Grad Pula-Pola[(1)] – Podaci o broju službenika i namještenika na dan 31.12.2015. godine kao i 31.12.2013. i 31.12.2014. godine nisu dostavljeni te su u tablicu unijeti podaci sa stanjem na dan 31.12.2012. godine. Grad Pula je izvijestio: „Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima („Narodne novine“ br. 37/11), nije predviđena mogućnost vođenje evidencija zaposlenih po nacionalnoj pripadnosti pa iz navedenog razloga nemamo podatak o broju novozaposlenih službenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u razdoblju od 1.1.2015. do 31.12.2015. godine te nismo u mogućnosti ispuniti dio tablice sa podacima o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Pula-Pola na dan 31.12.2015. godine:“

NAPOMENE:
* JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i u kojima to pravo ostvaruju;
** JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, ali to pravo ne ostvaruju (nije ostvarena zastupljenost pripadnika odgovarajuće nacionalne manjine ili neke od manjina koje imaju pravo);
*** JLPS u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu (<50%) većinu biračkog tijela jedinice.

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu(razlika+/-):

Sukladno odredbi članka 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojim je propisano da pripadnici nacionalnih manjina koji sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju i pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2015. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 128 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima povećan je za 7.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 56, dok u 22 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.580 službenika i namještenika, od čega 512 ili 3,77% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 99 ili 0,73 % neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika smanjen je za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

3. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (s danom 31.12.2015.)

a) Pravosuđe – dužnosnici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	18	2,86	0	0,00	1	3,13	9	5,84	8	1,90	0,00
Bošnjaci	1	0,16	1	4,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Talijani	2	0,32	0	0,00	0	0,00	1	0,65	1	0,24	0,00
Mađari	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Slovenci	1	0,16	0	0,00	0	0,00	1	0,65	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	4	0,63	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,95	0,00
Ukupno zaposlenih	**630**		**24**		**32**		**154**		**420**		**4,13**
od toga PNM	**28**	**4,44**	**1**	**4,17**	**1**	**3,13**	**11**	**7,14**	**15**	**3,57**	**0,00**

Napomena**:**
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* Ostali – kratko obrazloženje (2-Crnogorac, 1-Makedonac, 1-Ukrajinac)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Povećan je ukupan broj dužnosnika u državnim odvjetništvima sa 605 na 630, a broj PNM je ostao isti. U DORH-u je broj dužnosnika povećan sa 23 na 24, a broj PNM je ostao isti. U USKOK-u je broj dužnosnika smanjen sa 33 na 32, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj dužnosnika je povećan sa 151 na 154, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj dužnosnika je povećan sa 398 na 420, a broj PNM je ostao isti.

b) Pravosuđe – dužnosnici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	44	2,34	0	0,00	14	3,59	19	2,28	0	0,00	1	2,44	10	2,83	-8,33
Bošnjaci	4	0,21	0	0,00	1	0,26	2	0,24	0	0,00	0	0,00	1	0,28	-20,00
Talijani	2	0,11	0	0,00	0	0,00	2	0,24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Mađari	2	0,11	0	0,00	0	0,00	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0,00
Slovenci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	12	0,64	2	1,46	3	0,77	4	0,48	0	0,00	0	0,00	3	0,85	-7,69
Ukupno	**1.879**		**137**		**390**		**835**		**123**		**41**		**353**		**-1,26**
od toga PNM	**65**	**3,46**	**2**	**1,46**	**18**	**4,62**	**28**	**3,35**	**0**	**0,00**	**1**	**2,44**	**16**	**4,53**	**-8,45**

Napomena**:**
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* Ostali – kratko obrazloženje (4-Crnogorac, 1-Makedonac, 3-Neopredijeljen, 2-Rusin, 1-Slovak, 1-Židov)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Smanjen je ukupan broj dužnosnika u sudovima sa 1903 na 1879, a broj PNM je smanjen sa 71 na 65. Broj dužnosnika na republičkim sudovima povećan je sa 136 na 137, a broj PNM je smanjen sa 3 na 2. Broj dužnosnika na upravnim sudovima povećan je sa 34 na 41, a zabilježen je jedan PNM. Broj dužnosnika na županijskim sudovima je smanjen sa 403 na 390, a broj PNM smanjen je sa 19 na 18. Broj dužnosnika na općinskim sudovima je smanjen sa 841 na 835, a broj PNM smanjen je sa 30 na 28. Broj dužnosnika na trgovačkim sudovima je smanjen sa 125 na 123, a broj PNM je ostao isti. Na prekršajnim sudovima broj dužnosnika je smanjen sa 364 na 353, a broj PNM je smanjen sa 19 na 16.

c) Pravosuđe – dužnosnici - ZBIRNA tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		PNM prema popisu stanovništva		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	62	2,47			0	0,00	14	3,59	19	2,28	0	0,00	1	2,44	10	2,83	0	0,00	1	3,13	9	5,84	8	1,90	-6,06
Bošnjaci	5	0,20			0	0,00	1	0,26	2	0,24	0	0,00	0	0,00	1	0,28	1	4,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-16,67
Talijani	4	0,16			0	0,00	0	0,00	2	0,24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,65	1	0,24	0,00
Mađari	3	0,12			0	0,00	0	0,00	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Slovenci	1	0,04			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,65	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	2	0,08			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Romi	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	16	0,64			2	1,46	3	0,77	4	0,48	0	0,00	0	0,00	3	0,85	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,95	-5,88
Ukupno	**2.509**				**137**		**390**		**835**		**123**		**41**		**353**		**24**		**32**		**154**		**420**		**0,04**
od toga PNM	**93**	**3,71**			**2**	**1,46**	**18**	**4,62**	**28**	**3,35**	**0**	**0,00**	**1**	**2,44**	**16**	**4,53**	**1**	**4,17**	**1**	**3,13**	**11**	**7,14**	**15**	**3,57**	**-6,06**

Napomena:
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

d) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	28	2,66	1	2,33	0	0,00	13	4,85	14	1,99	3,70
Bošnjaci	4	0,38	0	0,00	0	0,00	1	0,37	3	0,43	-20,00
Talijani	3	0,29	0	0,00	0	0,00	1	0,37	2	0,28	0,00
Mađari	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Slovenci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-100,00
Albanci	1	0,10	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Česi	1	0,10	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	7	0,67	0	0,00	1	2,86	2	0,75	4	0,57	16,67
Ukupno	**1.051**		43		**35**		**268**		**705**		**1,55**
od toga PNM	**44**	**4,19**	**1**	**2,33**	**1**	**2,86**	**19**	**7,09**	**23**	**3,26**	**0,00**

Napomena:
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme
* Ostali – kratko obrazloženje (1-Crnogorac, 1-Makedonac, 2-Musliman, 1-Neopredijeljen, 1-Slovak, 1-Tatar)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika u državnim odvjetništvima povećan je sa 1035 na 1051, a broj PNM je ostao isti. U DORH-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 41 na 43, a broj PNM je smanjen sa 2 na 1. U USKOK-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 27 na 35, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj službenika, namještenika i vježbenika povećan je sa 246 na 268, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika je smanjen sa 721 na 705, a broj PNM je povećan sa 22 na 23.

e) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2015

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	128	1,93	0	0,00	18	2,28	85	2,13	7	1,30	1	1,33	17	1,66	-5,19
Bošnjaci	18	0,27	0	0,00	0	0,00	15	0,38	1	0,19	0	0,00	2	0,20	5,88
Talijani	17	0,26	0	0,00	0	0,00	14	0,35	0	0,00	0	0,00	3	0,29	6,25
Mađari	11	0,17	0	0,00	0	0,00	6	0,15	2	0,37	0	0,00	3	0,29	0,00
Slovenci	4	0,06	0	0,00	1	0,13	2	0,05	0	0,00	1	1,33	0	0,00	0,00
Albanci	2	0,03	0	0,00	0	0,00	2	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	18	0,27	0	0,00	1	0,13	10	0,25	0	0,00	0	0,00	7	0,68	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	38	0,57	1	0,43	5	0,63	25	0,63	1	0,19	0	0,00	6	0,59	18,75
Ukupno	**6.648**		**234**		**790**		**3.986**		**540**		**75**		**1.023**		**-1,74**
od toga PNM	**236**	**3,55**	**1**	**0,43**	**25**	**3,16**	**159**	**3,99**	**11**	**2,04**	**2**	**2,67**	**38**	**3,71**	**0,43**

Napomena:
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme
* Ostali – kratko obrazloženje (1-Bugar, 9-Crnogorac, 3-Makedonac, 2-Musliman, 12-Neopredijeljen, 3-Nijemac, 1-Rusin, 4-Slovak, 3-Ukrajinac)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika na sudovima smanjen je sa 6766 na 6648, a broj PNM je povećan sa 235 na 236. Broj službenika, namještenika i vježbenika na republičkim sudovima je smanjen sa 244 na 234, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na županijskim sudovima je smanjen s 809 na 790, a broj PNM je smanjen sa 26 na 25. Broj službenika, namještenika i vježbenika na općinskim sudovima je smanjen sa 4039 na 3986, a broj PNM je povećan sa 157 na 159. Na prekršajnim sudovima je broj smanjen sa 1068 na 1023, a broj PNM je smanjen s 39 na 38. Broj službenika, namještenika i vježbenika na trgovačkim sudovima je povećan sa 535 na 540, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na upravnim sudovima je povećan sa 71 na 75, a broj PNM je povećan sa 1 na 2.

f) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici - ZBIRNA tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		PNM prema popisu stanovništva		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	156	2,03			0	0,00	18	2,28	85	2,13	7	1,30	1	1,33	17	1,66	1	2,33	0	0,00	13	4,85	14	1,99	-3,70
Bošnjaci	22	0,29			0	0,00	0	0,00	15	0,38	1	0,19	0	0,00	2	0,20	0	0,00	0	0,00	1	0,37	3	0,43	0,00
Talijani	20	0,26			0	0,00	0	0,00	14	0,35	0	0,00	0	0,00	3	0,29	0	0,00	0	0,00	1	0,37	2	0,28	5,26
Mađari	11	0,14			0	0,00	0	0,00	6	0,15	2	0,37	0	0,00	3	0,29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Slovenci	4	0,05			0	0,00	1	0,13	2	0,05	0	0,00	1	1,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-20,00
Albanci	3	0,04			0	0,00	0	0,00	2	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Česi	19	0,25			0	0,00	1	0,13	10	0,25	0	0,00	0	0,00	7	0,68	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Romi	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	45	0,58			1	0,43	5	0,63	25	0,63	1	0,19	0	0,00	6	0,59	0	0,00	1	2,86	2	0,75	4	0,57	18,42
Ukupno	**7.699**				**234**		**790**		**3.986**		**540**		**75**		**1.023**		**43**		**35**		**268**		**705**		**-1,31**
od toga PNM	**280**	**3,64**			**1**	**0,43**	**25**	**3,16**	**159**	**3,99**	**11**	**2,04**	**2**	**2,67**	**38**	**3,71**	**1**	**2,33**	**1**	**2,86**	**19**	**7,09**	**23**	**3,26**	**0,36**

Napomena:
* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme

IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2016. GODINU ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA

SADRŽAJ

UVOD 146

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA.....147

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA.....155

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA.....155

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA.....175

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA 176

VI. KULTURNA AUTONOMIJA 179

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA ...1833

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.....189

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE.....192

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK 200

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU 208

XII. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2020. GODINE 211

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE.....231

XIV. BILATERALNA SURADNJA.....235

XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI.....237

ZAKLJUČAK 244

PRILOZI

Prilog 1. Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2016. godinu *(Agencija za elektroničke medije)* 248

Prilog 2. Pregled programa nacionalnih manjina - Zaštita nepokretnih spomenika, financiranih u 2016. godini *(Ministarstvo kulture)* 252

Prilog 3. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2016. godinu *(Savjet za nacionalne manjine)* 257

Prilog 4. Ključni nalazi GAP analize i preporuke za unaprjeđenje rada i učinkovitosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, u okviru projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ *(Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)* 258

Prilog 5. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2016. godini *(Grad Zagreb)* 270

Prilog 6. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2016. godinu u: tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravosudnim tijelima *(Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa)* 276

UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

Sastavni dio Izvješća su i obrasci za jedinstveno statističko praćenje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji daju prikaz stanja zastupljenosti za 2016. godinu te komparativnu analizu u odnosu na stanje u 2015. godini.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu ovog Izvješća, a u njegovoj izradi sudjelovala su sljedeća nadležna ministarstva i druga nadležna tijela: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo uprave, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo kulture, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ured komisije za odnose s vjerskim zajednicama, Savjet za nacionalne manjine, Agencija za elektroničke medije i Državna škola za javnu upravu.

Prema zaprimljenim podacima ministarstava i drugih nadležnih tijela u svrhu provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2016. godini utrošeno je ukupno 131.152.781,00 kuna.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Usklađivanje statuta jedinica lokalne samouprave s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Sukladno službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine, zakonski preduvjet za uvođenje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine (u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice), ispunjen je u ukupno 27 jedinica lokalne samouprave odnosno u općinama Končanica, Krnjak, Vojnić, Donji Lapac, Vrhovine, Udbina, Kneževi Vinogradi, Šodolovci, Jagodnjak, Erdut, Dvor, Gvozd, Donji Kukuruzari, Biskupija, Civljane, Kistanje, Ervenik, Markušica, Trpinja, Negoslavci, Borovo, Grožnjan, Gračac, Plaški i Punitovci te gradovima Vrbovsko i Vukovar.

Od navedenih je jedinica, izuzev Grada Vukovara, tijekom 2015. godine zatraženo da dostave podatke o usklađenosti statuta sa odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11 – u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00 – ispravak).

Slijedom dostavljenih očitovanja, može se zaključiti da su u prethodnom razdoblju te jedinice uglavnom ispunile ovu obvezu usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama Ustavnog zakona, bilo da se radi o potpunoj usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama ili pak samo propisivanju statutima opće odredbe o pravu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.

Nadalje, u odnosu na općinu Plaški koja se ranije nije očitovala u odnosu na usklađenost statuta sa zakonskim odredbama, Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji je prilikom dostave podataka za izradu izvješća o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, dopisom KLASA: 016-01/17-01/01, URBROJ: 2133-02-01/1-17-25, od 20. veljače 2017. godine, izvijestio ovo Ministarstvo da je Općina Plaški tijekom 2016. godine bila u postupku usklađivanja Statuta s Ustavnim zakonom te je rok za navedeno bio kraj ožujka 2017. godine.

Vezano uz ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u Gradu Vukovaru, Ministarstvo uprave iznosi sljedeće:

Svojim dopisom od 22. siječnja 2016. godine (KLASA: 023-01/15-01/226, URBROJ: 515-02-02/1-16-9) Ministarstvo uprave je uputilo tadašnjem sazivu Vlade Republike Hrvatske na daljnje postupanje Prijedlog zahtjeva za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom odredaba Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara KLASA: 012-03/09-01/01, URBROJ: 2196/01-01-15-47, od 17. kolovoza 2015. godine (Službeni vjesnik Grada Vukovara, broj 7/15) i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene uporabe jezika i pisma srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara KLASA: 012-03/09-01/01, URBROJ: 2196/01-01-15-48, od 17. kolovoza 2015. godina (Službeni vjesnik Grada Vukovara broj 7/15).

Naime, Ministarstvo uprave donijelo je dana 21. siječnja 2016. godine Odluku, KLASA: 023-01/15-01/226, URBROJ: 515-02-02/1-16-8, kojom se obustavljaju od primjene pojedine odredbe navedenih statutarnih odluka Grada Vukovara te predložilo Vladi

Republike Hrvatske da pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, sukladno članku 35. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 99/99, 29/02 i 49/02 – pročišćeni tekst) pokrene postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom odredaba Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene uporabe jezika i pisma srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara.

Slijedom odredbe članka 82.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst i 137/15 – ispr.), kad središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu neposredno obustavi od primjene statut jedinice, predložit će bez odgode Vladi Republike Hrvatske da pokrene postupak za ocjenu suglasnosti statuta jedinice s Ustavom i zakonom pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske pokrenut će postupak za ocjenu suglasnosti statuta s Ustavom i zakonom pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga za pokretanje postupka. Ukoliko Vlada Republike Hrvatske ne pokrene postupak za ocjenu suglasnosti statuta s Ustavom i zakonom pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga za pokretanje postupka, prestaje obustava od primjene općeg akta.

S obzirom da pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske nije pokrenut postupak u zakonom propisanom roku, obustava od primjene predmetnih odredaba Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene uporabe jezika i pisma srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara prestala je, a odredbe tih akata primjenjuju se u cijelosti sve dok Ustavni sud Republike Hrvatske ne odluči drugačije u postupku ocjene suglasnosti s Ustavnim zakonom.

Nadalje, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora razmatrao je na 5. sjednici, održanoj 14. travnja 2016. godine, prijedlog o podnošenju zahtjeva za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara od 17. kolovoza 2015. godine i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske manjine od 17. kolovoza 2015. godine.

Upućivanje zahtjeva za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom navedenih statutarnih odluka obrazloženo je time da su pojedine odredbe spomenutih statutarnih odluka u suprotnosti s odredbama Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.), Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kao i odredbama Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 14/97), te Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 18/97).

Nakon provedene rasprave Odbor je većinom glasova donio zaključak da će, temeljem članka 35. podstavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 99/99, 29/02 i 49/02 – pročišćeni tekst) podnijeti zahtjev za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara od 17. kolovoza 2015.

godine i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske manjine od 17. kolovoza 2015. godine.

Dakle, suglasnost odredaba predmetnih statutarnih akata s Ustavom i zakonom ovlašten je utvrditi samo Ustavni sud Republike Hrvatske te ih u slučaju, ako utvrdi da nisu suglasne, ukinuti.

U ovome trenutku odredbe navedene Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara od 17. kolovoza 2015. godine i Statutarne odluke o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske manjine od 17. kolovoza 2015. godine važeće su i primjenjuju se sve dok Ustavni sud Republike Hrvatske ne odluči drugačije u postupku ocjene suglasnosti s Ustavom i zakonom.

Nastavno, u Ministarstvu uprave zaprimljena je dana 3. studenoga 2016. godine predstavka Zajedničkog vijeća Općina – Vukovar, Broj: 01-315/16, od 2. studenog 2016. godine.

U predstavci je navedeno da je Gradsko vijeće Grada Vukovara na 29. sjednici održanoj 31.listopada 2016. godine, na prijedlog gradonačelnika usvojilo Zaključak o dostignutom stupnju razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Grada Vukovara pripadnicima hrvatskog naroda i pripadnicima srpske nacionalne manjine.

Ističući protivnost navedenog Zaključka Ustavu Republike Hrvatske, Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i općim načelima ljudskih prava, podnositelj predstavke, koja je upućena i Predsjednici Republike Hrvatske, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku Vlade, pučkom pravobranitelju te predstojniku Ureda državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji, traži poduzimanje neophodnih mjera i poništavanje Zaključka.

Također, 14. prosinca 2016. godine u Ministarstvu uprave zaprimljena je predstavka Vijeća srpske nacionalne manjine Grada Vukovara od 5. prosinca 2016. godine, Broj: 0-46/15 povodom istoga Zaključka o dostignutom stupnju razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Grada Vukovara pripadnicima hrvatskog naroda i pripadnicima srpske nacionalne manjine, donesenog na sjednici Gradskog vijeća Grada Vukovara održanoj 31. listopada 2016. godine.

U predstavci je navedeno da prije donošenja predmetnog Zaključka nije zatraženo mišljenje i prijedlog toga Vijeća o sadržaju Zaključka te se predlaže da se navedeni akt stavi van snage i naloži Gradu Vukovaru postupanje u skladu s člankom 32. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Postupanje po zaprimljenim predstavkama je u tijeku.

Stanje ostvarivanja prava

Razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2016. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva, odnosno nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje. Osnovni razlog za neostvarivanje ovog prava i dalje je, čini se, nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.

Iz istog razloga, odnosno nepostojanja i neiskazivanja interesa, pripadnici nacionalnih manjina nisu ostvarivali pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i središnjim tijelima državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Uredi državne uprave u županijama nisu, kao ni u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvijestili niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2016. godine.

U odnosu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u Općini Udbina, koja se ranije, dopisom KLASA: 016-01/13-01/01, URBROJ: 2125/12-01-15-08 od 4. rujna 2015. godine očitovala da je Statutom Općine Udbina (Županijski glasnik Ličko-senjske županije, broj 8/13, 15/13 i 18/13) osigurala pravo dvojezičnog ispisivanja natpisnih ploča predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Općine Udbina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, te da su natpisne jezične ploče bile postavljene, međutim da su po nepoznatom počinitelju skinute, nakon čega iste nisu ponovno postavljene, Ministarstvo iznosi slijedeće:

Budući da je uvidom u Izvješće Ureda državne uprave u Ličko-senjskoj županiji, KLASA: 016-01/15-01/12, URBROJ: 2125-01-01/1-02-02/1-16-16 od 18. siječnja 2016. godine, dostavljeno ovom Ministarstvu za potrebe izrade Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava koja se osiguravaju u državnom proračunu za potrebe nacionalnih manjina za 2016. godinu, između ostaloga navedeno kako će Općina Udbina ponovno pokušati postaviti dvojezične natpisne ploče koje su u prvom pokušaju (2013. godine) bile skinute, Ministarstvo uprave je 2. lipnja 2016. godine, dopisom KLASA: 016-01/15-01/47, URBROJ: 515-02-01-01/1-16-35, zatražilo očitovanje o tome da li je Općina Udbina temeljem važećeg statuta Općine Udbina postupila sukladno navodu Ureda državne uprave u Ličko-senjskoj županiji te ponovno postavila dvojezične natpisne ploče predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Općine Udbina na zgradi u kojoj se nalazi sjedište Općine Udbina.

O navedenome se Općina Udbina dopisom KLASA: 016-01/13-01/01, URBROJ: 2125/12-01-16-11 od 8. lipnja 2016. godine pozitivno očitovala, odnosno postavljene su dvojezične natpisne ploče predstavničkog tijela (Općinsko vijeće), izvršnog tijela (Načelnik Općine) i upravnog tijela (Jedinstveni upravni odjel) te Kulturnog informativnog centra „Nikola Tesla“, o čemu su kao dokaz dostavljene i fotografije.

Nadalje, Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji je dopisom KLASA: 016-02/17-01/02, URBROJ: 2196-01-04/1-17-2 od 22. veljače 2017. godine, ponovno izvijestio, kao što je navedeno i u ranijim izvješćima, da je na područjima nekih jedinica lokalne samouprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji, konkretno u općinama Borovo, Markušica, Negoslavci i Trpinja, i dalje prisutan problem vezan uz primjenu odredbe članka 10. stavak 1. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojom je, između ostalog, propisano da se u općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, istom veličinom slova, ispisuju pisani prometni znakovi i druge pisane oznake u prometu.

Ministarstvo uprave napominje da je iz izvješća drugih ureda državne uprave u županijama vidljivo da i u nekoliko drugih općina postoje određene zapreke (uglavnom financijske prirode) vezano uz konkretno ostvarivanje prava nacionalnih manjina sukladno

Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i nezainteresiranost samih manjina za korištenje istih.

Nadalje, 9. svibnja 2016. godine započeo je projekt IPA TAIB 2012 „Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“, br. 2012-01-36-0101 kojem je jedan od ciljeva cjelovita primjena prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i učinkovita provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Projekt se sastoji od dvije komponente: uspostavljen i operativan elektronički sustav (e-sustav) za nadzor i izvještavanje o pravima nacionalnih manjina na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou te ojačani kapaciteti tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i vijeća nacionalnih manjina na lokalnoj razini.

U okviru navedenog projekta, na temelju anketnih upitnika na koje su tijekom mjeseca srpnja, kolovoza i rujna 2016. godine odgovarali službenici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva uprave, ureda državne uprave u županijama te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji rade na poslovima provedbe i praćenja provedbe Ustavnog zakona, izrađene su dvije analize: analiza postojećih procesa praćenja, prikupljanja podataka, metodologije, kapaciteta i potreba za nadzorom provedbe Ustavnog zakona na razini središnjih državnih tijela, s posebnim naglaskom na urede državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu, kao i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno analiza potrebe za izobrazbom u području provedbe Ustavnog zakona i korištenja nove aplikacije (e-sustava).

Na temelju rezultata prve analize, odnosno analize postojećih procesa praćenja, prikupljanja podataka, metodologije, kapaciteta i potreba za nadzorom provedbe Ustavnog zakona izrađuje se informatičko rješenje, odnosno e-sustav nadzora i izvještavanja baziran na web tehnologiji te pripadajuća središnja baza podataka, koji će omogućiti unos podataka o provedbi Ustavnog zakona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i uredima državne uprave u županijama. Podaci koji će se unositi u spomenuti e-sustav odnose se na: ostvarivanje prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, ostvarivanje prava nacionalnih manjina na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina, ostvarivanje prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i financiranje rada te podaci o ukupnom broju službenika i namještenika, podaci o spolu zaposlenih službenika i namještenika te podaci o broju i spolu službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji su zaposleni u upravnim tijelima svake od jedinica samouprave, te ostali podaci koje prikuplja Ministarstvo uprave za potrebe izrade navedenog Izvješća.

Na temelju rezultata druge analize, odnosno analize potrebe za izobrazbom državnih i lokalnih službenika, izrađen je izvještaj o procjeni potreba za izobrazbom, koji uključuje preporuke za izradu metodologije i materijala za izobrazbu službenika koji rade na poslovima provedbe i praćenja provedbe Ustavnog zakona, budući da je navedena izobrazba državnih i lokalnih službenika koji rade na poslovima provedbe i praćenja provedbe Ustavnog zakona također jedna od komponenti ovog Projekta.

Nadzor zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Tijekom 2016. godine Ministarstvo uprave nije provodilo mjere ciljanog upravnog nadzora nad statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadzora njihove usklađenosti s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

U dijelu koji se odnosi na primjenu odredbe članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim je uređena ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, sljedeća tablica prikazuje podatke o broju sudskih postupaka koji su vođeni na jeziku nacionalnih manjina kao i broju predmeta u kojima su stranke odbile vođenje postupka na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u 2016. godini.

PREDMETI KOJI SU VOĐENI ILI SU MOGLI BITI VOĐENI NA MANJINSKOM JEZIKU od 01.01.2016. do 31.12.2016.

MANJINSKI JEZIK	VRSTA SUDSKOG POSTUPKA												UKUPNO VOĐENIH	UKUPNO STRANKA ODBILA PRAVO
	KAZNENI		PARNIČNI		VANPARNIČNI		OSTAVINSKI		ZEMLJIŠNOKNJIŽNI		PREKRŠAJNI			
	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO		
TALIJANSKI JEZIK	2	1	4	1							10	10	16	12
MAĐARSKI JEZIK														
ČEŠKI JEZIK														
SLOVAČKI JEZIK														
RUSINSKI JEZIK											1	1	1	1
UKRAJINSKI JEZIK														
SRPSKI JEZIK											30	30	30	30
UKUPNO	2	1	4	1	0	0	0	0	0	0	41	41	47	43

Iz dostavljenih podataka može se zaključiti kako je 2016. godine, pred tijelima sudbene vlasti ukupno vođeno 47 postupaka na jeziku nacionalne manjine, što predstavlja značajan porast u odnosu na 2015. godinu kada je 6 predmeta vođeno na jeziku nacionalne manjine. Ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila to pravo iznosi 43, što predstavlja značajan pad u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo 190 takvih predmeta.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Podaci o broju izdanih osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina za 2016. godinu, radi usporedbe prikazani su i za 2015. godinu

Nacionalna manjina	Godina izdavanja osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina	
	2015. g	2016. g.
- talijanska nacionalna manjina	**2827**	**3026**
- srpska nacionalna manjina	**104**	**98**
- mađarska nacionalna manjina	**39**	**42**
- češka nacionalna manjina	**21**	**46**
- rusinska nacionalna manjina	**3**	**2**
-slovačka nacionalna manjina	**3**	**3**
U K U P N O	**2997**	**3217**

U razdoblju od 1. siječnja 2016. - 31. prosinca 2016. godine policijske uprave s pripadajućim policijskim postajama ukupno su izdale 451 dvojezično uvjerenje (na hrvatskom i talijanskom jeziku), što je za 92 navedena uvjerenja manje u odnosu na 2015. godinu.

Policijska uprava istarska s pripadajućim policijskim postajama izdala je 443 dvojezična uvjerenja na hrvatskom i talijanskom jeziku, dok je Policijska uprava primorsko-goranska u sjedištu izdala 8 navedenih uvjerenja.

U izvještajnom razdoblju, kao niti u 2015. godini, u policijskim upravama i policijskim postajama Ministarstva unutarnjih poslova nije bilo zahtjeva za pokretanje upravnih postupaka na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

U izvještajnom razdoblju, u odnosu na 2015. godinu, broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica povećan je za 220 navedenih isprava.

Kao i u 2015. godini pravom na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica najviše su se koristili pripadnici talijanske, srpske, češke i mađarske nacionalne manjine.

U razdoblju od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016. godine, izdano je 3026 dvojezičnih osobnih iskaznica za pripadnike talijanske nacionalne manjine, što je za 199 dvojezičnih osobnih iskaznica više u odnosu na 2015. godinu. U navedenom razdoblju izdano je 98 dvojezičnih osobnih iskaznica za pripadnike srpske nacionalne manjine, što predstavlja smanjenje za 6 dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima češke nacionalne manjine u 2016. godini izdano je 46 dvojezičnih osobnih iskaznica odnosno 25 osobnih iskaznica više u odnosu na 2015. godinu.

Pripadnicima mađarske nacionalne manjine 2016. godine izdane su 42 dvojezične osobne iskaznice, dakle 3 dvojezične osobne iskaznice manje u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima rusinske nacionalne manjine u izvještajnom razdoblju izdane su 2 dvojezične osobne iskaznice, što je 1 osobna iskaznica manje u odnosu na 2015. godinu. Pripadnicima slovačke nacionalne manjine, u izvještajnom razdoblju izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, odnosno jednak broj navedenih isprava kao i u 2015. godini.

Sredstva za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina bila su osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske u okviru Aktivnosti: A553131 administracija i upravljanje na poziciji 32391 troškovi za osobne iskaznice.

Do 8. lipnja 2015. godine, sukladno tada važećim propisima, plaćala se jedinstvena cijena koštanja osobne iskaznice u iznosu od 48,50 kuna. Od navedenog datuma, a u skladu s Zakonom o osobnoj iskaznici (Narodne novine, broj 62/15) i Pravilnikom o cijeni osobnih iskaznica (Narodne novine, broj 63/15), cijena osobnih iskaznica ovisi o kategorijama hrvatskih državljana prema dobi, kojima se osobne iskaznice izdaju i žurnosti postupka u kojem se izdaju navedene isprave.

Ministarstvo unutarnjih poslova Agenciji za komercijalnu djelatnost platilo je odgovarajući iznos za izradu navedenih isprava. Međutim, budući da građani plaćaju cijenu koštanja osobne iskaznice, navedeni iznos vraćen je u državni proračun.

Odredbe Zakona o osobnoj iskaznici koje se odnose na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica provode se u potpunosti. Izdavanje navedenih isprava ovisi o njihovom traženju od strane pripadnika nacionalne manjine.

Ocjena stanja i preporuke

U 2016. godini povećan je broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na 2015. godinu. Najveći broj dvojezičnih osobnih iskaznica na godišnjoj razini, zatražili su pripadnici talijanske, srpske, češke i mađarske nacionalne manjine. Pripadnicima slovačke nacionalne manjine izdan je jednak broj navedenih isprava kao i u 2015. godini, a pripadnicima rusinske nacionalne manjine izdane su 2 dvojezične osobne iskaznice, što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu, kada su pripadnicima navedene nacionalne manjine izdane 3 dvojezične osobne iskaznice. Odredbe Zakona o osobnoj iskaznici koje se odnose na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica provode se u potpunosti. Izdavanje navedenih isprava ovisi o njihovom traženju od strane pripadnika nacionalne manjine.

Razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2016. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva, odnosno nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje. Iz razloga nepostojanja i neiskazivanja interesa pripadnici nacionalnih manjina nisu ostvarivali pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i središnjim tijelima državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Uredi državne uprave u županijama nisu, kao ni u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvijestili niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2016. godine.

Tijekom 2016. godine pred tijelima sudbene vlasti, u odnosu na 2015. godinu, značajno je porastao broj postupaka vođenih na jeziku nacionalne manjine, dok je istovremeno značajno pao broj predmeta u kojima je stranka odbila to pravo.

U predstojećem razdoblju potrebno je nastaviti s provođenjem aktivnosti usmjerenih na zaštitu i promicanje prava govornika manjinskih jezika, sukladno preporukama iz Izvješća Odbora stručnjaka Vijeća Europe od 15. travnja 2015. godine, povodom podnesenog 5.

Izvješća Republike Hrvatske o primjeni Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima.

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Uredi državne uprave u županijama izvješćuju da su prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj odnosno uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina propisana statutima pojedinih jedinica samouprave. Pripadnici nacionalnih manjina prava na uporabu znamenja i simbola ostvaruju posebice u prigodama kulturnih i svečanih događanja i sličnih aktivnosti.

U 2016. godini Ministarstvo uprave nije zaprimilo ni jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina.

Slijedom navedenog, može se zaključiti da je stanje ostvarivanja prava ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2015. godinu.

Ocjena stanja i preporuke

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina kao i udruge nacionalnih manjina u dovoljnoj su mjeri zainteresirani i informirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane kojom prigodom ističu svoje nacionalno znamenje i simbole. Stanje ostvarivanja ovih prava ostalo je nepromijenjeno u odnosu na 2015. godinu.

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike odnose i na ovaj segment obrazovnog sustava. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisan posebnim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina svoje ustavno pravo na odgoj i obrazovanje ostvaruju prema tri osnovna modela i posebne oblike školovanja:

1. Model A – nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina
2. Model B – dvojezična nastava
3. Model C – njegovanje jezika i kulture.

Uz navedene modele odgoja i obrazovanja ostvaruju se posebni oblici nastave: ljetna škola, zimska škola, dopisno-konzultativna nastava te posebni programi za uključivanje učenika romske populacije u odgojno-obrazovni sustav. Pripadnici nacionalne manjine sami

predlažu i odabiru model i program u skladu s postojećim zakonima i svojim mogućnostima za realizaciju programa. Svi modeli i oblici školovanja u redovitom su odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske.

Broj polaznika prema modelima (A, B, C) i nacionalnim manjinama

U školskoj godini 2016./2017. ukupno je 10.657 učenika (5.116m/5.541ž), u 230 odgojno-obrazovnih ustanova, 1.014 razrednih odjela/skupina te 1.568 odgajatelja/učitelja/nastavnika (Tablica 1.).

Grafikon 1.

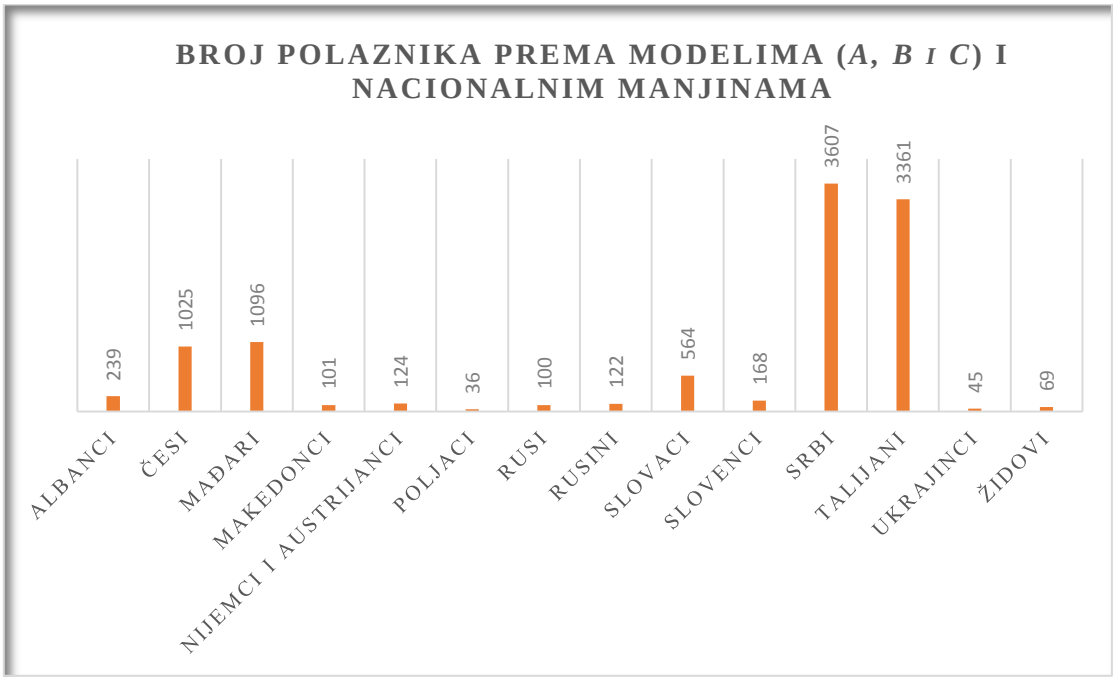

Tablica 1.

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Br. dj. DV, uč. OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika	Br. dj. DV, uč OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika
Albanci	198 97/101	15	27	14	**239** **121/118**	18	33	**17**
Česi	1.026 441/585	30	103	91	**1.025** **458/565**	29	101	**88**
Mađari	1.157 534/623	34	168	145	**1.096** **498/598**	38	174	**156**
Makedonci	94 45/49	9	16	7	**101** **47/54**	9	16	**7**
Nijemci i Austrijanci	105 50/55	1	8	7	**124** **55/69**	1	8	**7**
Poljaci	40 17/23	1	3	1	**36** **16/20**	1	3	**1**
Rusi	85 34/51	3	7	3	**100** **39/61**	5	9	**4**
Rusini	86 40/46	4	14	5	**122** **63/59**	4	16	**5**

Slovaci	543 283/284	15	62	9	**564** **265/299**	16	62	**9**
Slovenci	158 58/100	5	17	5	**168** **67/101**	7	19	**6**
Srbi	3.633 1809/1824	68	357	596	**3.607** **1809/1798**	67	337	**679**
Talijani	3.360 1618/1742	31	220	548	**3.361** **1620/1741**	31	220	**584**
Ukrajinci	47 13/34	3	6	4	**45** **16/29**	3	8	**3**
Židovi	65 41/24	1	8	2	**69** **42/27**	1	8	**2**
UKUPNO DV, OŠ, SŠ (A, B, C)	**10 621** **5084/5537**	**220**	**1.016**	**1.437**	**10. 657** **5116/5541**	**230**	**1.014**	**1.568**

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

U pedagoškoj godini 2016./2017. ukupno 74 dječja vrtića provode program javnih potreba za djecu pripadnike nacionalnih manjina s ukupno 2.563 djece rane i predškolske dobi za koje je u Državnom proračunu Republike Hrvatske izdvojeno ukupno 1.760.000,00 kuna, u skladu s člankom 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine, br. 10/97, 107/07 i 94/13) (Tablica 2.).

Sredstva su strogo namjenska i potrebno ih je uložiti u nabavu didaktičkih sredstava, stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika te u programe za nabavu suvremene literature radi povećanja kvalitete provedbe tih programa.

Grafikon 2.

Tablica 2.

DJEČJI VRTIĆI – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO					
2015./2016.			**2016./2017.**		
Broj djece	**Broj dječjih vrtića**	**Utrošena sredstva u kn**	**Broj djece**	**Broj dječjih vrtića**	**Sredstva u kn**
2702	**70**	**1.742.750, 00 kuna**	**2563**	**74**	**1.760.000, 00 kuna**

Na početku pedagoške godine 2016./2017. u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 32 dječja vrtića i 2 osnovne

škole koje imaju program predškolskog odgoja u 94 skupine obuhvaćeno je ukupno 1.904 djece od toga: 166 djece pripadnika češke nacionalne manjine, 153 djece pripadnika mađarske nacionalne manjine, 489 djece pripadnika srpske nacionalne manjine i 1.096 djece pripadnika talijanske nacionalne manjine (Tablica 3.).

Tablica 3. Predškolski odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja
Česi	180 95/85	3	8	16	**166 91/75**	3	8	**16**
Mađari	166 87/79	4	6	12	**153 83/70**	4	6	**12**
Srbi	462 220/242	10	23	45	**489 227/262**	10*	23	**45**
Talijani	1.150 554/596	15	57	111	**1.096 531/565**	15	57	**111**
UKUPNO	**1.958 956/1002**	**32**	**94**	**184**	**1.904 932/972**	**32**	**94**	**184**

Napomena: *U tablici 3. iskazani su podaci za djecu pripadnika nacionalnih manjina koja sukladno članku 50. Zakona o predškolskog odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 10/97., 107/07. i 94/13.) ostvaruju pravo na sufinanciranje (bez djece pripadnika romske nacionalne manjine)*
**Djeca pripadnici srpske nacionalne manjine imaju organizirani predškolski odgoj u 10 dječjih vrtića i pri dvije osnovne škole.*

Djeca pripadnici **srpske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na *srpskom jeziku* su polaznici sljedećih dječjih vrtića: *DV Sunce u Dvoru, DV Cvrčak u Belom Manastiru, DV Radost u Dardi, PO u Bijelom Brdu DV Mali princ, Višnjevac, Po Tenja DV Osijek, Osijek, DV Liliput u Boboti, DV Zlatokosa u Borovu, PO pri OŠ Negoslavci, PO pri OŠ Markušica i DV Vukovar II u Vukovaru.*

Djeca pripadnici **mađarske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na *mađarskom jeziku* polaznici su sljedećih dječjih vrtića**:** *DV Grlica u Bilju, DV Zeko u Kneževim Vinogradima, PKC Mađara-DV Bobita u Osijeku i DV Potočnica u Zagrebu.*

Djeca pripadnici **talijanske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na *talijanskom jeziku* su polaznici sljedećih dječjih vrtića: *DV Rijeka u Rijeci, DV Cvrčak u Malom Lošinju, DV Opatija u Opatiji, DV Maslačak u Pakracu, Talijanski DV Pinokio u Zadru, DV Pjerina Verbanac u Labinu, DV Naridola u Rovinju, DV Petar Pan u Vodnjanu, PU Rin Tin Tin u Puli, DV Suncokret u Novigradu, TDV Mrvica u Bujama, DV Paperino u Poreču, DV Duga u Umagu, TDV Girotondo Vrtuljak u Umagu i DV Sunce u Fažani.*

Djeca pripadnici **češke nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na *češkom jeziku* su polaznici sljedećih dječjih vrtića*: DV Kutina u Kutini, Češki DV Ferde Mravenca i Češki DV Končanica.*

U sustavu ranog i predškolskog sustava odgoja i obrazovanja, prema podatcima samih dječjih vrtića i osnovnih škola, uključeno je *ukupno 2563 djece* pripadnika nacionalnih manjina u 2016./2017. godini, i to u kraćim, poludnevnim i cjelodnevnim programima.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2016./2017. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima obrazovanja (A, B i C) obuhvaćeno je ukupno 7.112 učenika (3.388m/3.724ž) u 168 osnovnih škola, 755 razrednih odjela / obrazovnih skupina sa 988 učitelja/nastavnika (Tablica 4.).

Tablica 4.

OSNOVNE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO							
2015./2016.				2016./2017.			
Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/ skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/ skupina	Broj učitelja
7.100 3.408/3.692	160	747	917	7.112 3.388/3.724	168	755	988

Grafikon 3.

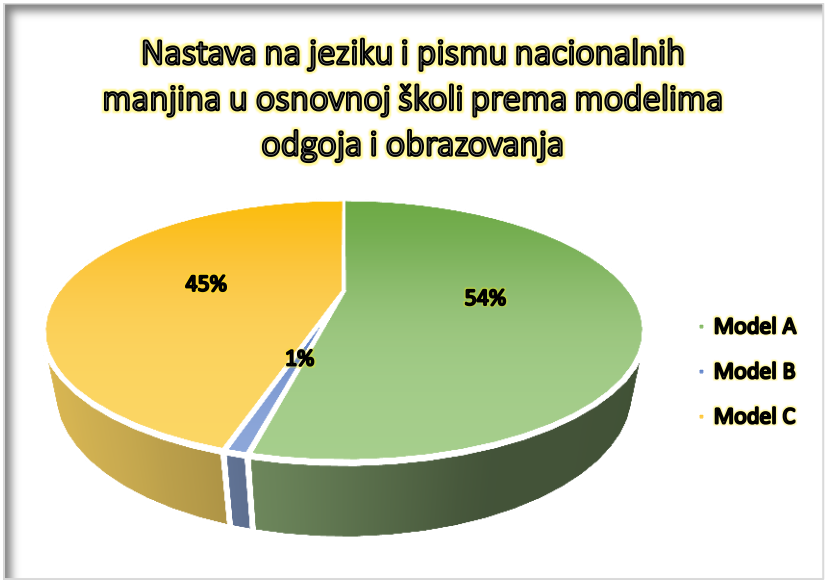

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije: 297 učenika (145m/152ž) na češkom, 138 učenika (67m/71ž) na mađarskom, 1679 učenika (850m/829ž) na srpskom i 1711 učenika (831m/880ž) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A obuhvaćeno 3.825 (1.893m/1.932ž) učenika, u 34 osnovnih škola, 289 razrednih odjela te 788 učitelja (Tablica 5.).

Tablica 5. **MODEL A**

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	290	3	18	49	**297**	3	18	**49**

	143/147				**145/152**			
Mađari	143 75/68	4	24	57	**138 67/71**	4	24	**57**
Srbi	1.759 894/865	17	148	351	**1.679 850/829**	16	148	**351**
Talijani	1.641 795/846	11	99	279	**1.711 831/880**	11	99	**331**
Ukupno Model A	**3.833 1870/1977**	**35**	**289**	**736**	**3.825 1893/1932**	**34**	**289**	**788**

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 3 županije 72 učenika (37m/35ž) u 3 osnovne škole, 13 razrednih odjela te 42 učitelja (Tablica 6.).

Tablica 6. **MODEL B**

Nacionalne manjine	**2015./2016.**				**2016./2017.**			
	Broj učenika m/ž	**Broj OŠ**	**Broj raz. odjela**	**Broj učitelja**	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj raz. odjela**	**Broj učitelja**
Mađari	41 22/19	2	7	26	**61 31/30**	2	9	**29**
Srbi	6 2/4	1	4	13	**11 6/5**	1	4	**13**
Ukupno Model B	**47 24/23**	**3**	**11**	**39**	**72 37/35**	**3**	**13**	**42**

Modelom C u 17 županija i 131 osnovnoj školi obuhvaćeno je ukupno 3.215 učenika (1458m/1757ž) i to: 207 učenik (101m/106ž) na albanskom jeziku, 485 učenika (195m/290ž) na češkom, 69 (42m/27ž) učenika na hebrejskom, 692 učenika (292m/400ž) na mađarskom, 73 učenika (33m/40ž) na makedonskom, 124 učenika (55m/69ž) na njemačkom, 36 učenika (16m/20ž) na poljskom, 76 učenika (31m/45ž) na ruskom, 122 učenika (63m/59ž) na rusinskom, 495 učenika (238m/257ž) na slovačkom, 89 učenika (44m/45ž) na slovenskom, 702 učenika (334m/368ž) na srpskom jeziku i 45 učenika (16m/29ž) na ukrajinskom jeziku (Tablica 7.).

Tablica 7. **MODEL C**

Nacionalne manjine	**2015./2016.**				**2016./2017.**			
	Broj učenika m/ž	**Broj OŠ**	**Broj skupina**	**Broj učitelja**	**Broj učenika m/ž**	**Broj OŠ**	**Broj skupina**	**Broj učitelja**
Albanci	198 97/101	15	27	14	**207 101/106**	17	32	**16**
Česi	485 199/286	18	68	19	**485 195/290**	17	66	**15**
Mađari	757 322/435	22	118	25	**692 292/400**	26	122	**28**
Makedonci	65 33/32	7	12	5	**73 33/40**	7	12	**5**
Nijemci i Austrijanci	105 50/55	1	8	7	**124 55/69**	1	8	**7**
Poljaci	40 17/23	1	3	1	**36 16/20**	1	3	**1**
Rusi	85 34/51	3	7	3	**76 31/45**	4	8	**3**
Rusini	86 40/46	4	14	5	**122 63/59**	4	14	**5**
Slovaci	492 240/252	13	58	7	**495 238/257**	14	58	**7**
Slovenci	76	2	10	2	**89**	4	12	**3**

	41/35				**44/45**			
Srbi	719 346/373	32	108	48	**702 334/368**	32	104	**62**
Ukrajinci	47 13/34	3	6	4	**45 16/29**	3	6	**3**
Židovi	65 41/24	1	8	2	**69 42/27**	1	8	**2**
Ukupno Model C	**3.500 1.597/1.903**	**122**	**447**	**142**	**3.215 1.458/1.757**	**131**	**453**	**158**

Za školsku godinu 2016./2017. odobren je ustroj nastave po Modelu C u 7 osnovnih škola i 1 srednjoj školi za pripadnike 5 nacionalnih manjina i to: albanskog jezika i kulture u OŠ Eugena Kumičića u Velikoj Gorici i Gimnaziji Vladimira Nazora u Zadru, slovenskog jezika i kulture u OŠ Vazmoslav Gržalja u Buzetu i OŠ Kozala u Rijeci, slovačkog jezika i kulture u OŠ Stjepana Radića u Bibinjama, mađarskog jezika i kulture u IV. OŠ Bjelovar i ruskog jezika i kulture u OŠ Lučac u Splitu.

Srednjoškolsko obrazovanje

Grafikon 4.

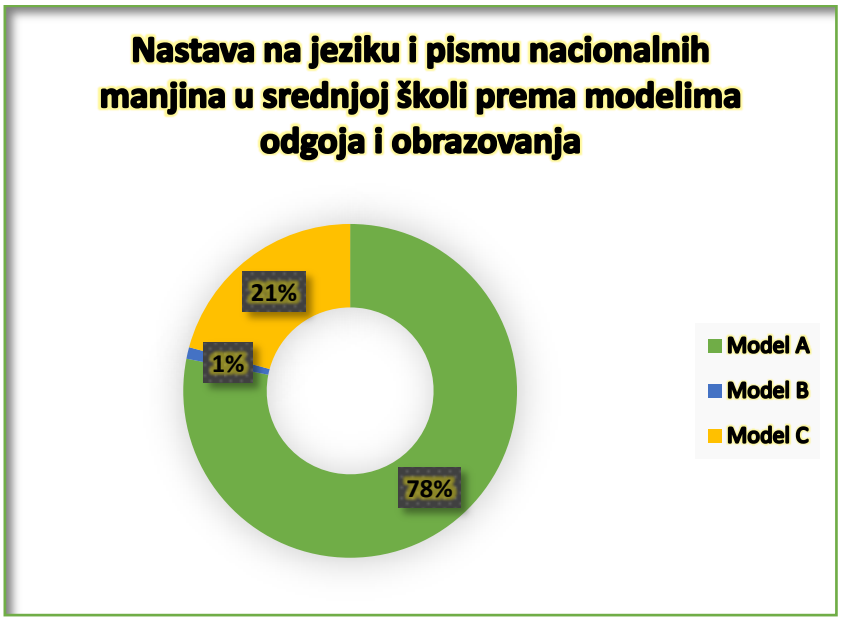

Na početku 2016./2017. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) bilo je obuhvaćeno 1.641 učenika (794m/847ž) u 30 srednjih škola, u 161 razrednom odjelu/skupini te 396 zaposlenih nastavnika (Tablica 8.).

Tablica 8.

SREDNJE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO							
2015./2016.				2016./2017.			
Broj učenika m/ž	**Broj SŠ**	**Broj razreda/ skupina**	**Broj nastavnika**	**Broj učenika m/ž**	**Broj SŠ**	**Broj razreda/ skupina**	**Broj nastavnika**
1.563 736/827	**28**	**170**	**404**	**1.641 794/847**	**30**	**161**	**396**

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 1.251 učenika (649m/602ž), od toga 38 učenika na mađarskom (19m/19ž), 674 učenika na srpskom (373m/301ž) i 539 učenika na talijanskom (257m/282ž) (Tablica 9.).

Tablica 9. **MODEL A**

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Mađari	38 21/17	1	11	24	**38 19/19**	1	11	**29**
Srbi	675 343/332	7	67	206	**674 373/301**	6	54	**206**
Talijani	547 266/281	4	60	157	**539 257/282**	4	60	**141**
Ukupno Model A	**1.260 630/630**	**12**	**138**	**387**	**1.251 649/602**	**11**	**125**	**376**

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 1 županiji 18 učenika na češkom (4m/14ž) u 1 školi, u 3 razredna odjela te s 3 nastavnika (Tablica 10.).

Tablica 10. **MODEL B**

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Broj učenika m/ž	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Česi	35 8/27	1	4	2	18 4/14	1	3	**2**
Ukupno Model B	**35 8/27**	**1**	**4**	**2**	**18 4/14**	**1**	**3**	**2**

Modelom C bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 372 učenika (141m/231ž), od toga 59 učenika (23m/36ž) na češkom, 79 učenika (23m/56ž) na slovenskom, 69 učenika (27 m/42ž) na slovačkom, 52 učenika (19m/33ž) na srpskom, 15 učenika (1m/14ž) na talijanskom, 28 učenika (14m/14ž) na makedonskom, 14 učenika (6m/8ž) na mađarskom, 32 učenika (20m/12ž) na albanskom te 24 učenika (8m/16ž) na ruskom jeziku (Tablica 11.).

Tablica 11. **MODEL C**

Nacionalne manjine	2015./2016.				2016./2017.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika
Česi	46 18/28	5	6	5	**59 23/36**	5	6	**5**
Slovenci	82 17/65	3	7	3	**79 23/56**	3	7	**3**
Slovaci	75 43/32	2	4	2	**69 27/42**	2	4	**2**
Srbi	12 4/8	1	2	1	**52 19/33**	2	4	**2**
Talijani	22 3/19	1	4	1	**15 1/14**	1	4	**1**
Makedonci	29 12/17	2	4	2	**28 14/14**	2	4	**2**

Mađari	12 7/5	1	2	1	**14 6/8**	1	2	**1**
Albanci	-	-	-	-	**32 20/12**	1	1	**1**
Rusi	-	-	-	-	**24 8/16**	1	1	**1**
Ukupno model C	**278 104/174**	**15**	**29**	**15**	**372 141/231**	**18**	**33**	**18**

Državna matura

Elektronička prijava i upis učenika u I. razred srednje škole

Prema odredbama članka 22. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13 i 152/14) propisano je da pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju svi kandidati nakon završenog osnovnog obrazovanja, pod jednakim uvjetima u okviru broja utvrđenog odlukom o upisu.

Također, prema odredbama članka 7. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00) upis u školsku ustanovu, razredni odjel ili obrazovnu skupinu na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja se pod istim uvjetima kao i upis u školsku ustanovu s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu, u skladu s odlukom o upisu.

Prema odredbama članka 21. Pravilnika o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u I. razred srednje škole (Narodne novine, broj 49/15) kandidatu za upis koji je pripadnik romske nacionalne manjine, a živi u uvjetima koji su mogli nepovoljno utjecati na njegov školski uspjeh u osnovnoj školi, dodaju se dva boda na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Za ostvarivanje dodatnih bodova kandidat prilaže preporuku Vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane romske udruge.

Prema evidenciji u Nacionalnom informacijskom sustavu prijava i upisa u srednje škole, o provedenom izboru kandidata za upis u prvi razred srednjih škola Republike Hrvatske u upisnom roku za školsku godinu 2016./2017., pravo iz članka 21. gore navedenog Pravilnika ostvarilo je 343 kandidata, od toga 287 tijekom ljetnoga te 56 kandidata tijekom jesenskoga upisnoga roka.

Polaganje državne mature

U skladu s odredbama članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 01/13), učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature, uz ispit iz hrvatskoga jezika, obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Iznimno, učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine, mogu polagati obvezni dio državne mature sukladno stavku 1. ili 3. istoga članka, odnosno u sklopu obveznoga dijela polažu Hrvatski jezik, Matematiku i strani jezik ili odabiru isti izbor koji je ponuđen ostalim nacionalnim manjinama.

Ispitima državne mature na jeziku nacionalnih manjina imaju pravo pristupiti učenici koji su u školskoj e-Matici evidentirani kao pripadnici nacionalne manjine i koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine

Prema dostavljenim podatcima Nacionalnog centara za vanjsko vrednovanje obrazovanja, broj kandidata koji su prijavili ispite državne mature u ljetnome i jesenskome roku u školskoj godini 2015./2016. prikazani su u tablicama 12. i 13.

Tablica 12. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature na materinskom jeziku u ljetnom ispitnom roku u školskoj godini 2015./2016.

Predmet	Ukupno prijavilo
Srpski jezik (materinski)	115
Mađarski jezik (materinski)	7
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	61
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	68
Ukupno	**251**

Tablica 13. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature na materinskom jeziku u jesenskom ispitnom roku u školskoj godini 2015./2016.

Predmet	Ukupno prijavilo
Srpski jezik (materinski)	4
Mađarski jezik (materinski)	0
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	1
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	1
Ukupno	**6**

Ukupan utrošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, prema Odluci o imenovanju stručnih radnih skupina za izradu ispita državne mature u školskoj godini 2015./2016., naknadu za rad na ispitnim materijalima podijelio je u različite kategorije, od čega su poslovi stručnih radnih skupina za:

- Talijanski i Srpski materinski jezik svrstani su u kategoriju koja je podrazumijevala izradu dvije nove inačice po razini i korištenje s dvjema postojećim inačicama ispita koje je bilo potrebno pregledati i unijeti manje izmjene
- Mađarski i Češki materinski jezik svrstani su u kategoriju koja je podrazumijevala korištenje četiriju postojećih inačica ispita koje je bilo potrebno pregledati i unijeti manje izmjene.

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku te uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina pristupa se prijevodu ispita na jezike nacionalnih manjina za sve one predmete koje su učenici prijavili. Ispiti se prevode i ako se radi o samo jednoj prijavi učenika nacionalne manjine za određeni predmet.

Za srpski materinski jezik, po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prijelom za ispite iz Kemije, Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti, Matematike (A i B razina).

Za talijanski materinski jezik, po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prijelom za ispite iz Kemije, Sociologije, Politike i gospodarstva, Logike, Biologije, Likovne umjetnosti, Geografije, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti i Matematike (A i B razina).

Za mađarski materinski jezik, po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prijelom za ispite iz Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Fizike, Matematike (A i B razina).

Napomena: Korekturu i prijelom ispita za jezike nacionalnih manjina za državnu maturu 2015./2016. izvršili su djelatnici Centra.

Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog jezika izvršen je u Agenciji za komercijalnu djelatnost za ljetni rok državne mature 2015./2016. Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog u jesenskom roku izvršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Tisak ispita prevedenih na jezike nacionalnih manjina izvršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Ocjenjivanje ispita izvršeno je u prostorijama Zagrebačkoga velesajma.

Tablica 14. Ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Poslovi	Iznos
Izrada ispitnih inačica	201.500,00 kn
Prijevod ispita	92.089,86 kn
Lektura ispita	25.027,47 kn
Tisak ispitnih materijala	18.715,34 kn
Ocjenjivanje ispita	43.287,97 kn
Ukupno	**380.620,64 kn**

Zaključno, u školskoj godini 2015./2016. ispitima državne mature pristupilo je **251** pristupnik u ljetnom roku te **6** pristupnika u jesenskom roku. Pristupnici, koji polažu ispite na jezicima nacionalnih manjina, prijavili su na ljetnome ispitnome roku ukupno 818, a na jesenskom ispitnome roku ukupno 36 ispita državne mature. Svim pristupnicima omogućeno je pristupanje ispitima kako je propisano Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 01/13). U školskoj godini 2015./2016. utrošeno je **380.620,64 kuna** (bruto iznos). Zastupljenost kandidata kod polaganja ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalne manjine je 99%.

Visokoškolsko obrazovanje

Na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli može se upisati stručni studij *Predškolski odgoj na hrvatskom ili talijanskom jeziku)* te integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij *Učiteljski studij na hrvatskom ili talijanskom jeziku*.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku studenti mogu studirati na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik*, a na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje*.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine prema Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina i Državnim pedagoškim standardima (Narodne novine, broj 63/08), uz opći dio obvezno sadrži i dio čiji je sadržaj povezan s posebnošću nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine – likovnu i glazbenu kulturu). Dio nastavnog plana i programa, čiji je sadržaj povezan s posebnošću nacionalne manjine, utvrđuje i donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja nakon pribavljenoga mišljenja udruge nacionalne manjine.

Cjelovita kurikularna reforma kojom je 2015. godine započela realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, a koju je Hrvatski sabor donio u listopadu 2014. godine, obuhvatila je i nastavne planove i programe za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina. U okviru Cjelovite kurikularne reforme za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje izrađeni su sljedeći materijali:

- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Talijanski jezik / Talijanski jezik i književnost za potrebe obrazovanja talijanske nacionalne manjine po Modelu A
- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Češki jezik za potrebe obrazovanja češke nacionalne manjine po Modelu A
- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Srpski jezik za potrebe obrazovanja srpske nacionalne manjine po Modelu A
- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Češki jezik i kultura za potrebe obrazovanja češke nacionalne manjine po Modelu C
- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Srpski jezik i kultura za potrebe obrazovanja srpske nacionalne manjine po Modelu C
- Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine koji je izrađen za dva ravnopravna modula, romski (romani čhib) i bajaški rumunjski (ljimba dă băjaš).

U izradi prijedloga navedenih kurikularnih dokumenata sudjelovalo je imenovanih 35 članova stručnih radnih skupina, kojima je za rad na pripremi kurikularnih dokumenata isplaćeno ukupno 132.000,00 kuna (neto).

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

U skladu s člankom 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koriste udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U skladu s člankom 16. istog Zakona sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je tijekom 2016. godine za školovanje učenika osnovnih i srednjih škola koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplatilo iznos od 665.532,06 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu i 608.946,00 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku i pismu. Ukupno je u navedene svrhe do 31. prosinca 2016. godine isplaćeno 1.274.478,06 kuna (Tablica 15.).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja ispunilo je sve obveze te osiguralo udžbenike za učenike osnovnih i srednjih škola koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina u školskoj godini 2016./2017.

Tablica 15.

Nacionalna manjina	Manjinski nakladnik	Isplaćena sredstva u 2013.	Isplaćena sredstva u 2014.	Isplaćena sredstva u 2015.	Isplaćena sredstva u 2016.	Povećanje/ smanjenje u 2016. u odnosu na 2015.
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	**107.868,52**	**37.300,00**	-	-	-
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara Osijek	-	**246.762,60**	-	-	-
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	**895.797,00**	**1.104.771,00**	**1.097.143,61**	**665.532,06**	**-431.611,55**
Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	-	-	**74.558,39**	**608.946,00**	**+ 534.387,61**
	UKUPNO:	**1.003.665,52**	**1.388.833,60**	**1.171.713,00**	**1.274.478,06**	**+ 102.765,06**

Za rad stručnih povjerenstava (22 člana) za prosudbu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplaćeno je ukupno 41.200,00 kuna.

Pokrenut je postupak odobravanja udžbenika za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku – Matematica 1 i za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu Čitanka sa književnoteorijskim pojmovima za 3. razred gimnazija i strukovnih škola, Gramatiku srpskog jezika za 3. razred gimnazija i strukovnih škola i Radnu bilježnicu za srpski jezik i književnost za 3. razred gimnazija i strukovnih škola.

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Prema članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju učitelji pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine. U skladu sa zahtjevima škola Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je 7 stručnih savjetnika: u Agenciji za odgoj i obrazovanje zaposlena su 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u

cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom i 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena. Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira rad 1 savjetnika za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnika za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnika za srpsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena.

U 2016. godini za plaće učitelja i nastavnika materinskog jezika za učenje materinskog jezika i kulture isplaćeno je ukupno 17.539.627,40 kuna**.**

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju.

Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija za odgoj i obrazovanje organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

U 2016. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 40 stručnih skupova za 911 učitelja/nastavnika i to:

- za 101 učitelja/nastavnika mađarske nacionalne manjine 4 stručna skupa;
- za 170 učitelja/nastavnika češke nacionalne manjine 2 stručna skupa (1 skup za obrazovanje prema modelu C za 37 učitelja/nastavnika);
- za 233 učitelja/nastavnika srpske nacionalne manjine 8 stručnih skupova (5 stručnih skupova za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu A i 3 stručna skupa za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu C)*;*
- za 311 učitelja/nastavnika talijanske nacionalne manjine 15 stručnih skupova.

Osim navedenih skupova, održana su 4 stručna skupa za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Teme stručnih skupova bile su: *Prevencija ranog napuštanja školovanja – Kako u školi stvoriti okruženje pogodno za učenje. Mjere podrške učenicima*, 28. lipnja 2016. godine, Čakovec, 46 sudionika, *Prevencija ranog napuštanja školovanja – Kako u školi stvoriti okruženje pogodno za učenje. Mjere podrške učenicima – drugi dio*, 30. kolovoza 2016. godine, 46 sudionika, *Usvajanje nematerinskoga jezika kao oblik dvojezičnosti s posebnim osvrtom na hrvatski jezik*, 1. srpnja 2016. godine, Rijeka, 104 sudionika, *Poučavanje i učenje hrvatskoga jezika kao inoga jezika*, 15. studenoga 2016. godine, Zagreb, 39 sudionika.

Pored navedenih, Agencija za odgoj i obrazovanje dionik je projekta PEARLS Sprječavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija – Konzorcij KA1 projekt u okviru programa Erasmus+ za 2016. godinu za ključnu aktivnost 1 u području općeg obrazovanja - broj projekta: 2016-1-HR01-KA101-022066, čiji je cilj osposobiti odgojno-obrazovne djelatnike za rad u školama da bi se na temelju upotrebe metoda i načina rada za prevenciju ranog napuštanja školovanja poboljšali uvjeti rada u školama za učenike i za učitelje, ravnatelje i stručne suradnike. Stoga je Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala konzorcij s OŠ Kuršanec, OŠ Orehovica i OŠ dr. Ivana Novaka Macinec radi usavršavanja njihovih učitelja i stručnih suradnika.

Također, za osposobljavanje suradnika pomagača održana su 2 stručna skupa, a teme stručnih skupova bile su: *Osposobljavanje romskih pomagača*; *Sprječavanje ranog ispadanja iz obrazovnog sustava*, i *Osposobljavanje romskih pomagača - Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole (Narodne novine, broj 104/2014.): Ravnopravnost između muškarca i žene ključ kvalitetnih obiteljskih i društvenih odnosa*. Za poučavanje o holokaustu, i sprečavanju zločina protiv čovječnosti održana su 4 stručna skupa, a teme stručnih skupova bile su: *Učenje i poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti*, Daruvar, *Šoa akademija, Balkan, Holokaust i masovni zločini tijekom Drugog svjetskog rata*, Beograd i *Prenošenje povijesti holokausta*, (za učitelje nastavnike iz Hrvatske na temelju sporazuma o suradnji između Memorijala holokausta i Agencije za odgoj i obrazovanje) – Cilj stručnog skupa je omogućiti sudionicima da prošire već postojeće vlastito znanje o holokaustu kroz detaljan uvid u različite aspekte stradanja Židova i Roma u razdoblju prije i za vrijeme Drugog svjetskog rata.

Namjenski utrošena sredstva za provođenje mjera iz područja nacionalnih programa i građanskog odgoja i obrazovanja u 2016. godini: sredstva iz redovitog programa rada Agencije za odgoj i obrazovanje na aktivnosti A733003 - Nacionalni programi.

Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, Ministarstva znanosti i obrazovanja i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.

Ocjena stanja i preporuke

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu i uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema Modelu A, dok se sve više učenika u srednjim školama uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina prema Modelu C. U školskoj godini 2016./2017. tom je nastavom obuhvaćeno 94 učenika više nego prethodne školske godine. Od 2016./2017. školske godine započela je nastava prema Modelu C za nastavu albanskog jezika i kulture u Gimnaziji u Zadru.

Za školsku godinu 2016./2017. odobren je ustroj nastave po Modelu C u 7 osnovnih škola i 1 srednjoj školi za pripadnike 5 nacionalnih manjina i to: albanskog jezika i kulture u OŠ Eugena Kumičića u Velikoj Gorici i Gimnaziji Vladimira Nazora u Zadru, slovenskog jezika i kulture u OŠ Vazmoslav Gržalja u Buzetu i OŠ Kozala u Rijeci, slovačkog jezika i kulture u OŠ Stjepana Radića u Bibinjama, mađarskog jezika i kulture u IV. OŠ Bjelovar i ruskog jezika i kulture u OŠ Lučac u Splitu.

Tijekom provedbe Cjelovite kurikularne reforme kojom je 2015. godine započela realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, osnovane se stručne radne skupine izradu nastavnih planova i programa za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

U okviru Cjelovite kurikularne reforme za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, u prvoj polovici 2016. godine izrađeni su sljedeći materijali:

- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Talijanski jezik / Talijanski jezik i književnost za potrebe obrazovanja talijanske nacionalne manjine po Modelu A*
- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Češki jezik za potrebe obrazovanja češke nacionalne manjine po Modelu A*
- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Srpski jezik za potrebe obrazovanja srpske nacionalne manjine po Modelu A*
- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Češki jezik i kultura za potrebe obrazovanja češke nacionalne manjine po Modelu C*
- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Srpski jezik i kultura za potrebe obrazovanja srpske nacionalne manjine po Modelu C*
- *Prijedlog Nacionalnog kurikuluma za predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine koji je izrađen za dva ravnopravna modula, romski (romani čhib) i bajaški rumunjski (ljimba dă băjaš).*

Odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine

Provedbom mjera i aktivnosti za ispunjenje ciljeva *Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine* postignut je značajan napredak u području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine njihovim uključivanjem na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Ministarstvo znanosti i obrazovanja kontinuirano poduzima napore za ostvarivanje definiranih zadataka i mjera, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost postavljenih ciljeva za unapređenje obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine uključujući odgoj i obrazovanje djece u ranom djetinjstvu, ali i osnovnom, srednjem i sveučilišnom obrazovanju te obrazovanju odraslih.

S ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj i u 2016. godini provodile su se aktivnosti na području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine.

Tijekom 2016. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem djece i učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava. Za djecu romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Vidljivo je povećanje broja djece uključene u programe predškolskog odgoja/predškole te program predškolskog odgoja/predškole daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu djecu romske nacionalne manjine. Mjere odgovaraju potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, redukciju izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje emocionalnog, socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.

Od 2013. godine, provedbom aktivnosti i mjera za ostvarenje ciljeva Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2020. vidljivo je postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine, a što je osobito vidljivo u predškolskom odgoju pripadnika romske nacionalne manjine te u srednjoškolskom obrazovanju. Iz podataka je vidljivo kako broj učenika uključenih u srednjoškolsko obrazovanje iz godine u godinu raste. To nedvojbeno upućuje na zaključak da je uspješnost učenika u osnovnom obrazovanju porasla te da je svijest o nastavku školovanja također porasla i da održive mjere u odgoju i obrazovanju treba i dalje nastaviti provoditi.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Na početku pedagoške godine 2016./2017. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je 1.118 (600m/518ž) djece, što je povećanje broja djece u odnosu na pedagošku godinu 2015./2016., kada je bilo ukupno 1.026 (513m/513ž) djece.

U osnovnoškolskom sustavu nije došlo do značajnijeg odstupanja broja učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Tako je na početku školske godine 2015./2016. u osnovnoj školi 5.420 (2740m/2680ž) učenika pripadnika romske nacionalne manjine dok je početkom školske godine 2016./2017. u osnovnoj školi 5.263 (2.640m/2.623ž) učenika. Istodobno, podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje pokazuje kako je završnost na niskoj razini. Tijekom 2015./2016. školske godine 205 (107m/98ž) učenika prekinulo je školovanje dok je tijekom 2014./2015. školske godine 167 (93m/74ž) učenika potpuno prekinulo školovanje.

Osiguranje produženog boravka iznimno je važno s obzirom da je produženi boravak preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja. Na početku školske godine 2015./2016. ukupno je 318 (169m/149ž) učenika uključeno u produženi boravak dok je na početku školske godine 2016./2017. godine ukupno 282 (130m/152ž) učenika u produženom boravku. Uz produženi boravak ističemo kako se, na temelju čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2016./2017. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Na početku školske godine 2016./2017. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika ukupno je dobilo 403 (196m/207ž) učenika.

Rad 24 romskih pomagača (13m/11ž) financira se iz Državnog proračuna, kao i rad svih drugih djelatnika u školama. Romski pomagači trebaju zajedno s učiteljem pomagati u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva.

I u 2016. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u srednjoškolske programe u školskoj godini 2015./2016. je 746 (406m/340ž), dok ih je početkom 2016./2017. školske godine u srednjoškolske programe uključeno 820 (433m/387ž). Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. U 2016. godini vidljivo je povećanje broja korisnika srednjoškolskih stipendija.

Osim srednjoškolskih stipendija, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2016. godini osigurane su stipendije za 16 (9m/7ž) studenta. Kad je u pitanju obrazovanje odraslih programi opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje

nastavili su se provoditi i u 2016. godini te je u programe bilo uključeno 367 (255m/112ž) odraslih Roma.

Također, u 2016. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika te obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta.

I dalje, najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja.

U 2016. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije zaprimilo zahtjev za ustroj nastave po modelu C – njegovanje jezika i kulture učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali je tijekom provedbe Kurikularne reforme bila uključena izrada prijedloga Nacionalnog kurikuluma za predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine.

Tablica 17.

Pripadnici romske nacionalne manjine	**Rani predškolski odgoj i obrazovanje**		**Osnovno-školsko obrazovanje**	**Srednjoškolsko obrazovanje**	**Visokoškolsko obrazovanje**	**Obrazovanje odraslih**
	Predškolski odgoj	Predškola				
Kraj šk. god. 2015./2016.	549 282m/267ž	477 231m/246ž	5420 2740m/2680ž	746 406m/340ž	16*	440 348m/92ž
Početak šk. god. 2016./2017.	652 351m/301ž	466 249m/217ž	5263 2640m/2623ž	820 433m/387ž	8*	367 255m/112ž

** Za visokoškolsko obrazovanje unesen je broj dodijeljenih stipendija studenata pripadnika romske nacionalne manjine*

Rani predškolski odgoj i obrazovanje

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.

Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.

U odnosu na prethodne godine iz podataka je vidljivo kako je došlo do povećanja broja djece koja su uključena u programe predškolskog odgoja/predškole. Tako je početkom pedagoške godine 2015./2016. predškolskim odgojem bilo obuhvaćeno 1026 djece pripadnika romske nacionalne manjine (513m/513ž), a od toga 549 djece (282m/267ž) predškolskim odgojem, a 477 djece (231m/246ž) predškolom. U 2016./2017. pedagoškoj godini u programe predškolskog odgoja i predškole uključeno je 1.118 (600m/518ž) djece, a od toga 652 (351m/301ž) predškolskim odgojem te 466 (249m/217ž) predškolom.

Iz Državnog proračuna, u 2016. godini utrošeno je za predškolski odgoj/predškolu ukupno 5.178.164.15 kuna, od toga 2.742.547,68 kuna za predškolski odgoj i 2.435.616,47 kuna za predškolu.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku 2015./2016. školske godine bilo je 5420 učenika (2740m/2680ž), dok ih je početkom 2016./2017. školske godine 5263 (2640m/2623ž). Istodobno podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje nakon višekratnih ponavljanja pokazuju da je završnost osnovnog obrazovanja na niskoj razini. Tako su npr. u 2014./2015. osnovno školovanje napustila 167 (93m/74ž) učenika, dok je u 2015./2016. osnovnu školu napustilo 205 (107m/98ž) učenika. U ukupan zbroj onih koji su prekinuli školovanje uključeni su i učenici koji su navršili 15 godina života, a nisu završili osnovnu školu.

Kada je u pitanju ponavljanje razreda, podaci pokazuju da je na početku 2015./2016. iskazano 394 (240m/154ž) učenika ponavljača, dok ih je početkom 2016./2017. školske godine bilo 343 (203m/140ž) učenika ponavljača.

U osnovnim školama zaposleno je 24 suradnika pomagača (13m/12ž) i njihov rad se financira iz Državnog proračuna. Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2016. godini te je prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2016. godini održano 10 stručnih skupova za učitelje koji rade u školama s većim brojem romskih učenika te 2 stručna skupa za romske pomagače:

- Osposobljavanje romskih pomagača - *Sprječavanje ranog ispadanja iz obrazovnog sustava*, 28. siječnja 2016. godine, Čakovec, 35 sudionika
- Osposobljavanje romskih pomagača - *Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole (Narodne novine, broj 104/2014.)*: *Ravnopravnost između muškarca i žene ključ kvalitetnih obiteljskih i društvenih odnosa*, 16. lipnja 2016. godine, Čakovec, 22 sudionika.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja osigurava učenje hrvatskoga jezika tj. osigurava učiteljima razredne nastave i hrvatskog jezika prekovremeni rad za pružanje posebne pomoći učenju hrvatskog jezika za učenike koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik, a koji rade s učenicima romske nacionalne manjine te se osigurava produženi boravak za učenike pripadnike romske nacionalne manjine. Osiguranje produženog boravka iznimno je važno kao preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine te je ostvaren znatan napredak djece na području učenja jezika, stjecanja higijenskih navika i socijalizacije djece.

Za odgojno-obrazovne programe, maturalna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2016. godini isplaćeno je ukupno 1.940.859,24 kuna.

Srednjoškolsko obrazovanje

U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjim školama na početku školske godine 2015./2016**.** bilo je 746 učenika (406m/340ž) dok ih je početkom 2016./2017 školske godine u srednjoškolske programe uključeno 820 (433m/387ž). Od toga je 236 učenika (128m/108ž) upisano u prve razrede 3-godišnjih strukovnih škola, a 57 učenika (16m/41ž) u prve razrede 4-godišnjih srednjih škola.

Početkom 2016./2017. školske godine učenici pripadnici romske nacionalne manjine pohađaju: gimnazije 9 (2m/7ž), 4-godišnje strukovne škole 152 (50m/102ž), 3-godišnje strukovne škole 519 (299m/220ž), niža stručna sprema 16 (13m/3ž) učenika, programi za učenike s teškoćama u razvoju 121 (68m/53ž), likovne umjetnosti i dizajna 3 (1m, 2ž).

Početkom 2016./2017. školske godine od ukupno 820 (433m/387ž) učenika bilo je 66 (42m/24ž) učenika ponavljača. Tijekom 2015./2016. školske godine 100 (48m/52ž) učenika prekinulo je školovanje, dok je krajem iste školske godine bilo 58 (29m/19ž) učenika ponavljača.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kuna godišnje po učeniku, odnosno 500 kunu mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno. Od školske godine 2014./2015. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljačima.

Broj učenika kojima je osigurana stipendija je 569 (321m/248ž) u školskoj godini 2014./2015 dok je u 2015./2016. školskoj godini stipendija osigurana za 675 (373m, 302ž) učenika. U 2016. godini iz Državnog proračuna za isplatu stipendija učenicima srednjih škola utrošeno je 2.950.900,00 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira i smještaj učenika romske nacionalne manjine u učeničke domove te se evidencija o broju učenika smještenih u dom vodi isključivo prema sufinanciranju. Tako je u 2016. godini iz Državnog proračuna utrošeno 116.770,97 kuna za osiguravanje smještaja u učeničke domove što je, uz stipendije, jedan od preduvjeta za povećanje broja romskih učenika oba spola koji uspješno završavanju srednju školu.

Visokoškolsko obrazovanje

Kako bi se smanjila razlika između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost

visokog obrazovanja na razini Republike Hrvatske u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja – do 2020. godine nužno je povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kuna mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kuna godišnje. U akademskoj godini 2015./2016. dodijeljena je stipendija za 16 (9m/7ž) studenata pripadnika romske nacionalne manjine. U 2016. godini iz Državnog proračuna za studentske stipendije utrošeno je 160.000,00 kuna.

Obrazovanje odraslih

U Republici Hrvatskoj kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja te povećanje društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U programe obrazovanja odraslih u 2016. godini bilo je uključeno 367 (255m/112ž) pripadnika romske nacionalne manjine, od toga za program opismenjavanja 351 polaznik, dok je programe za osposobljavanje za prvo zanimanje polazilo 16 pripadnika romske nacionalne manjine.

Ukupan iznos sredstava utrošenih za aktivnosti opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje u 2016. godini je 829.300,00 kuna.

Zaključno, važno je istaknuti kako u posljednje tri godine financijska sredstva za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. prate trend povećanja. Za ostvarenje mjera i aktivnosti za postizanje ciljeva Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2020. godine, u 2016. godini iz Državnog proračuna utrošeno je ukupno 11.089.223,39 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja i nadalje će provedbom posebnih mjera i aktivnosti ulagati napore za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog obrazovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost svih resursa, ali i angažman svih dionika koji je nužno potreban za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim s dolje navedenim vjerskim zajednicama Republika Hrvatska obvezala se davati godišnje iz Državnog proračuna

iznose koji se izračunavaju na temelju umnoška koeficijenta, utvrđenog navedenim Ugovorima, i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika.

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 91 Ured Komisije Aktivnost A 872003 - Poticaji prema ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica.

Na gore navedenoj poziciji, financijska sredstva za 2016. godinu iznosila su 20,036.900,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega 71,85% otpada na one vjerske zajednice koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Financijski pokazatelji za 2016. godinu (u odnosu na 2015. godinu) daju se u Tablici 1.

Tablica 1: Pregled financijskih potpora za razdoblje 2015. – 2016.

Vjerske zajednice	2015.	2016.
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	9.655.708 kuna	9.655.708 kuna
Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.942.692 kuna	2.942.692 kuna
Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj	551.754 kuna	551.754 kuna
Židovska vjerska zajednica Bet Israel	408.708 kuna	408.708 kuna
Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	158.372 kuna	158.375 kuna
Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	679.476 kuna	679.476 kuna
UKUPNO	**14.396.710** kuna	**14.396.713** kuna

Ocjena stanja i preporuke

U Republici Hrvatskoj dosegnuta je visoka razina prava na očitovanje svoje vjere, kao i prava na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere. U narednoj godini će se u okviru financijskih mogućnosti sredstvima iz Državnog proračuna sufinancirati vjerske zajednice.

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Sukladno članku 63. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13) Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija je Fond Agencije za elektroničke medije. Izvor financijskih sredstava Fonda su sredstva osigurana odredbama Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji - 3% mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe koje uplaćuje Hrvatska radiotelevizija.

Vijeće za elektroničke medije u 2015. godini raspisalo je 3 javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda. Za dva javna natječaja, Fond 1/15 i 2/15 sredstva su dodijeljena u 2015. godini, a sredstva Fonda 3/15 dodijeljena su u 2016. godini. Također se napominje kako su sredstva Fonda 1/15 i 2/15 dodijeljena za dvije godine, za 2015. i 2016. Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima, jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*. Agencija za elektroničke medije

ističe da iznos ukupno dodijeljenih sredstava u ovoj kategoriji ovisi o prijavama nakladnika, odnosno o broju i kvaliteti prijavljenih programa.

Nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. Zakona o elektroničkim medijima, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa **za 2016. godinu dodijeljeno je ukupno 2.866.262,78 kuna.**

Informacije radi, na mrežnim stranicama Agencije za elektroničke medije dostupna je studija pod nazivom Analiza društvenog utjecaja Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Dokument se nalazi na poveznici http://www.e-mediji.hr/hr/pruzatelji-medijskih-usluga/istrazivanja-i-analize/predstavljeno-istrazivanje-analiza-drustvenog-utjecaja-fonda-za-pluralizam-i-raznovrsnost-elektronickih-medija/ .

Nadalje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 16. lipnja 2015. godine u Opatiji seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva".

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinositi promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja. Na seminaru se raspravljalo o pitanjima zastupljenosti manjinskih tema u programima radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i tiskanim medijima, te važnosti uloge medija u očuvanju društveno-kulturnih vrijednosti manjinskoga identiteta, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu.

Iz Izvješća Grada Zagreba – primjer dobre prakse - suradnja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s lokalnim radijskim i televizijskim postajama

U cilju realizacije prava iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ostvarena je komunikacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te manjinskih udruga s lokalnim radijskim i televizijskim postajama.

Povjerenstvo za dodjelu potpora nakladnicima televizija ili radija za proizvodnju i emitiranje audiovizualnih ili radijskih sadržaja je podržalo prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, za veću zastupljenost nacionalnih manjina Grada Zagreba u medijima koji se sufinanciraju iz gradskog proračuna, te je povećan broj emisija i minutaža emisija posvećenih nacionalnim manjinama.

Može se istaknuti nastavak dobre suradnje Vijeća i predstavnika te Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2016. godini sa sljedećim medijima:

Z1 televizija je emitirala polusatnu emisiju tjedno o manjinama. Uz odličnu suradnju s urednicom emisije postigao se sveobuhvatni prikaz manjinskih događanja. U skladu sa svojim mogućnostima pratili su se i snimali događaji. Na prijedlog Koordinacije, koja je sudjelovala i u organizaciji, u emisijama su se izmjenjivale manjinske udruge i predstavnici.

Mreža TV je učestalo kontaktirala Koordinaciju, vijeća ili predstavnike za emitiranje u polusatnoj emisiji tjedno, o nacionalnim manjinama. Suradnja iz ranijih godina postala je kontinuirana i razvila se u odlično praćenje manjinskih događanja kroz emisiju uz neposredni kontakt i suradnju s urednicom i voditeljicom. Kroz praćenje događaja uspješno je proširena suradnja i na dokumentiranje sa pojedinih događaja.

Jabuka TV je redovitije pratila događanja nacionalnih manjina ne samo kroz manjinske emisije već i kroz dnevno praćenje aktualnih događanja u vremenski udarnim terminima. Redovito su izlazili na teren i snimali reportaže sa događanja nacionalnih manjina.

Radio Martin je redovito pratio događaje nacionalnih manjina, uz vrlo dobru suradnju Koordinacije i urednice programa oko emisije, koja se već kontinuirano odvija nekoliko godina. Izlazili su na događaje i radili reportaže sa licu mjesta, konstantno su pratili rad udruga, vijeća i predstavnika pojedinih manjina i u gradu Zagrebu i u županiji. Najaktivnije su pratili događaje nacionalnih manjina i kroz tjednu emisiju „Rodna gruda“, kao i kroz same informativne emisije.

Radio Antena je objavljivala informacije i izvještavala o događajima nacionalnih manjina u informativnim emisijama.

3. program Hrvatskog Radija nastavio je aktivnu i konstruktivnu suradnju vezanu za događaje nacionalnih manjina i planove o emitiranju pojedinih događaja. Snimljeno je i emitirano više reportaža sa događanja i razgovori vezani uz pitanje nacionalnih manjina.

Portal mojzagreb.info je nastavio suradnju i objavljivao obavijesti o nacionalnim manjinama na stranicama.

Radio Sljeme je objavljivao događanja nacionalnih manjina i uključivao iste u emisije.

Radio Marija je emitirala jedanput mjesečno serije emisija o nacionalnim manjinama Grada Zagreba u jednosatnoj emisiji.

Ocjena stanja i preporuke

Savjet za nacionalne manjine kao problem i dalje ističe nedostatak novinara i tv voditelja iz reda nacionalnih manjina te izostanak kvalitetne edukacije urednika i novinara koji se bave manjinskim pitanjima, kako bi se šira javnost na objektivan i profesionalna način informirala i senzibilizirala o negativnim utjecajima govora mržnje u javnom prostoru, te se spriječilo širenje stereotipa i predrasuda u javnosti. Emisije za nacionalne manjine, prema mišljenju Savjeta, nisu integrirane u ostale programe, a aktivnosti nacionalnih manjina nisu vizualno prepoznatljive u smislu integracije u sveukupni javni, kulturni i politički život.

Savjet nadalje izražava zabrinutost govorom mržnje na pojedinim lokalnim televizijama, ali i na HRT-u, te ukazuje da je HRT, kao javni servis, sukladno Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji, Zakonu o elektroničkim medijima ali i obvezama iz ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske, dužan doprinositi suzbijanju diskriminacije na svakoj osnovi u skladu s Ustavom i drugim propisima te doprinositi ostvarivanju ljudskih prava, ravnopravnosti i političkih prava građana te unapređivanju pravne i socijalne države te civilnog društva, kao i objektivnom izvješćivanju i ukazivanju na kršenje ljudskih prava ranjivih skupina.

Pozitivnim se ocjenjuje kontinuirano financiranje nakladnika elektroničkih medija od strane Agencije za elektroničke medije putem Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, koji na javnim natječajima prijavljuju programe u kategoriji „Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj“.

Dodatnim mjerama preporučuje se poticati pripadnike nacionalnih manjina da putem nakladnika predlažu kvalitetne programe i emisije namijenjene nacionalnim manjinama. Također u narednom razdoblju potrebno je dodatno pojačati napore u borbi protiv svih oblika nesnošljivosti u medijima te u tom smjeru intenzivirati edukaciju urednika i novinara.

VI. KULTURNA AUTONOMIJA

Pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i fondacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, nakladničke, muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Djelovanje navedenih institucija sukladno svojim mogućnostima, financiraju Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

Putem udruga i ustanova, pripadnici nacionalnih manjina razvili su brojne aktivnosti na području kulture, izdavaštva i informiranja, kako bi što bolje očuvali svoj nacionalni i kulturni identitet. Razvijene su brojne djelatnosti i aktivnosti te su realizirani brojni programi koji predstavljaju značajan doprinos hrvatskoj kulturnoj sceni. Naročito su razvijene izdavačka i knjižnična djelatnost, kao izraz realne medijske situacije u kojoj stvaraju pripadnici manjina, a Republika Hrvatska je najveće materijalno ulaganje u manjinsku baštinu i ovaj put ostvarila u zaštiti nepokretnih i pokretnih spomenika kulture. Svi spomenici kulture sastavni su dio hrvatske kulturne baštine, ali su ujedno i baština nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Njihova zaštita doprinosi zaštiti i očuvanju kulturnog identiteta nacionalnih manjina.

Financijski pokazatelji za 2016. godinu

Zaštita kulturne baštine

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 61 program na području zaštite kulturne baštine u ukupnom iznosu od 7.416.940,50 kuna. Od toga se na Zaštitu nepokretnih spomenika kulture odnosi 50 programa u ukupnom iznosu 7.082.240,50 kuna i to 48 programa odnosi se na Srbe u iznosu od 6.922.240,50, a 2 programa na Židove u ukupnom iznosu od 160.000,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti A565010 Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture.

Na Zaštitu pokretnih spomenika kulture odnosi se 11 programa u ukupnom iznosu od 334.700,00 kuna, i to 10 programa na Srbe u ukupnom iznosu od 324.100,00 kuna, a 1 program na Židove u ukupnom iznosu od 10.600,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na poziciji A565036 Zaštita pokretnih spomenika kulture.

Plaće i materijalni troškovi

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina i to po jednog djelatnika pri knjižnicama nacionalnih manjina Albanaca, Austrijanaca, Bošnjaka, Čeha, Mađara, Rusina i Ukrajinaca, Slovaka, Slovenaca i Talijana) te dva djelatnika u Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta“. Ministarstvo kulture u 2016. godini osiguralo je sredstva i za jednog djelatnika u Slovačkom kulturnom centru u Našicama. Sredstva za plaće i materijalne troškove osigurana su u ukupnom iznosu od 1.632.207,39 kuna, a plaćena sa pozicije A784002 - Matične službe knjižnica.

nacionalna manjina	plaće	materijalni troškovi	ukupno
Albanci	98.257,44	15.000,00	113.257,44
Austrijanci	100.303,56	15.000,00	115.303,56
Bošnjaci	97.691,96	15.000,00	112.691,96
Česi	111.613,23	15.000,00	126.613,23
Mađari	97.070,28	15.000,00	112.070,28
Rusini i Ukrajinci	105.560,74	15.000,00	120.560,74
Slovaci	147.866,00	15.000,00	162.866,00
Slovenci	101.273,55	15.000,00	116.273,55
Srbi	199.180,59	40.000,00	239.180,59
Talijani	108.328,68	15.000,00	123.328,68
Slovački kulturni centar Slovaci	290.061,36	0,00	290.061,36
	1.457.207,39	**175.000,00**	**1.632.207,39**

Programi investicijske potpore

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 3 programa u ukupnom iznosu od 800.000,00 kuna i to po 1 program za Srbe (200.000,00 kuna), Mađare (500.000,00 kuna) te Slovake (100.000,00 kuna). Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je na poziciji K565018 - Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture.

Glazbena djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 25.000,00 kuna i to za glazbenu djelatnost 1 program za Židove u ukupnom iznosu od 10.000,00 kuna te na kulturno - umjetničkom amaterizmu po 1 program za Srbe (10.000,00 kuna) te Slovake (5.000,00 kuna). Programi su financirani s aktivnosti A565030 - programi kazališne i glazbeno - scenske djelatnosti.

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga

U 2016. godini za izdavačku djelatnost Ministarstvo kulture izdvojilo je 1.091.200,00 kuna za 8 programa. Osam programa financiralo se s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost a odnose se na 3 programa Bošnjaka u iznosu od 44.200,00 kuna, po 1 program za Čehe (10.000,00 kuna), Židove (8.000,00 kuna), Rome (14.000,00 kuna) te Talijane (15.000,00 kuna). U okviru izdavačke djelatnosti Ministarstvo kulture dalo je potporu izdavačkoj kući Edit iz Rijeke (Talijanska manjina) u iznosu od 1.000.000,00 kuna. Ovaj program financiran je s aktivnosti A729024 - Potpora izdavačkoj kući Edit.

Za književne manifestacije Ministarstvo je u 2016. godini izdvojilo 35.000,00 kuna za 4 programa; 2 programa za Rome u iznosu od 20.000,00 kuna, te po 1 program za Čehe (5.000,00 kuna) i Židove (10.000,00 kuna). Ovi programi financirani su s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

U sklopu knjižnične djelatnosti Ministarstvo je u 2016. godini financiralo 2 programa u ukupnom iznosu od 48.993,41 kunu za srpsku nacionalnu manjinu. Programi su financirani s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost.

Za otkup knjiga u 2016. godini Ministarstvo kulture izdvojilo je 88.180,00 kuna za 10 naslova. Otkup je financiran s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost. Financirano je 2 naslova za bošnjačku nacionalnu manjinu (36.550,00 kuna), 3 za srpsku nacionalnu manjinu (17.000,00 kuna), 2 za romsku nacionalnu manjinu (4.7801,00 kuna) te po 1 naslov za bugarsku (9.600,00 kuna), talijansku (2.400,00 kuna) i židovsku nacionalnu manjinu (17.850,00 kuna).

Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja

U 2016. godini u sklopu vizualne djelatnosti Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 25.000,00 kuna i to 2 programa za Židove (20.000,00 kuna) i 1 program za Srbe (5.000,00 kuna). Programi su financirani s aktivnosti A565027 - Programi muzejsko - galerijske djelatnosti.

U sklopu međunarodne kulturne suradnje Ministarstvo kulture je u 2016. godini financiralo 8 programa u ukupno iznosu od 133.757,09 kuna. Šest programa odnose se na romsku nacionalnu manjinu (80.757,09 kuna) te po 1 za crnogorsku (13.000,00 kuna) i srpsku nacionalnu manjinu (40.000,00 kuna). Ovi programi financirani su u okviru proračuna Ministarstva kulture s pozicije A565034 - Međunarodna kulturna suradnja.

SVEUKUPNO NACIONALNE MANJINE U 2016. GODINI		
Zaštita kulturne baštine	61	7.416.940,50
Investicije	3	800.000,00
Glazbena djelatnost i kulturno umjetnički amaterizam	3	25.000,00
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup	24	1.263.373,41
Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja	11	158.757,09
Plaće i materijalni rashodi		1.632.207,39
UKUPNO	**102**	**11.296.278,39**

Usporedba podataka za 2015. i 2016. godinu

U 2015. godini Ministarstvo kulture je na području zaštite kulturne baštine financiralo 65 programa u ukupnom iznosu od 8.072.877,00 kuna dok je u 2016. godini financiralo 61 program u ukupnom iznosu od 7.416.940,50 kuna što je za 8% manje od 2015. godine.

Značajno je smanjenje sredstava u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu u okviru programa investicijske potpore jer su u 2015. godini bila osigurana sredstva u većem iznosu (3.900.000,00 kuna) za izgradnju kulturnog centra u Lugu.

Na području glazbeno - scenske djelatnosti i kulturno - umjetničkog amaterizma Ministarstvo kulture je u 2015. godini financiralo 10 programa u iznosu od 83.000,00 kuna, dok je u 2016. godini financiralo 3 programa u iznosu od 25.000,00 kuna što je 70% manje nego u 2015. godini.

Na području izdavačke djelatnosti, književnih manifestacija te otkupa knjiga Ministarstvo kulture je u 2016. godini financiralo 4 programa manje nego u 2015. godini, ali su isplaćena sredstva za otprilike 50% manja nego u 2015. godini. Do takve situacije je došlo zbog smanjenja potpore izdavačkoj kući Edit koja je za 2015. godinu bila 2.000.000,00 kuna, a u 2016. godini 1.000.000,00 kuna.

U okviru vizualne djelatnosti i međunarodne kulture suradnje došlo je do povećanja programa u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu sa 8 na 11 programa, dok je financiranje tih programa poraslo za 38%.

Na području plaća i materijalnih troškova nije bilo promjene. Materijalni troškovi ostali su na razini 2015. godine, a sredstva za plaće su neznatno porasla u odnosu na 2015. godinu.

USPOREDBA PODATAKA ZA 2015. I 2016. GODINU					
Program	**broj programa u 2015.**	**2015. godina**	**broj programa u 2016.**	**2016. godina**	**indeks**
Zaštita kulturne baštine	65	8.072.877,00	61	7.416.940,50	91,87
Investicije	7	4.416.000,00	3	800.000,00	18,12
Glazbena djelatnost i kulturno umjetnički amaterizam	10	83.000,00	3	25.000,00	30,12
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup	28	2.297.420,00	24	1.263.373,41	54,99
Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja	8	115.000,00	11	158.757,09	138,05
Plaće i materijalni rashodi		1.607.787,33		1.632.207,39	101,52
UKUPNO	**118**	**16.592.084,33**	**102**	**11.296.278,39**	**68,08**

U privitku ovog Izvješća nalazi se detaljan pregled sufinanciranih programa u 2016. godini, s pozicije Ministarstva kulture.

Ostvarivanju programa kulturne autonomije doprinosi i sufinanciranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina iz sredstava državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine. Tijekom 2016. godine na Javni poziv za sufinanciranje prijavljeno je ukupno 1157 programa iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, te je za tu svrhu, putem Savjeta, ukupno utrošeno 31.409.317,73 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

Ministarstvo kulture kontinuirano i sustavno osigurava i potiče kulturnu autonomiju nacionalnih manjina kroz koju pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet, ali ostvaruju i aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu.

Ministarstvo kulture će i u narednom razdoblju objavljivati Pozive za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, u sklopu kojih će sukladno svome djelokrugu i osiguranim sredstvima sufinancirati programe nacionalnih manjina i time ispunjavati svoju ustavnu i zakonsku obvezu očuvanja njihovog nacionalnog identiteta.

Savjet za nacionalne manjine nastaviti će sa sufinanciranjem programa kulturne autonomije nevladinih ustanova i udruga nacionalnih manjina.

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, koji su održani 8. studenoga 2015. godine, ostvarena je potrebna zastupljenost zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, koji su birani u posebnoj, 12. izbornoj jedinici. Naime, u posebnoj izbornoj jedinici, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, izabrano je 8 zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Na redovnim lokalnim izborima koji su održani 19. svibnja 2013. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 309 članova predstavničkih tijela, u ukupno 154 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnicima srpske manjine je jamčeno pravo na izbor ukupno 203 člana predstavničkih tijela jedinica samouprave; pripadnicima talijanske manjine 38 članova; pripadnicima mađarske manjine 18; pripadnicima bošnjačke i romske manjine po 13; pripadnicima češke manjine 12; pripadnicima slovačke manjine 7; pripadnicima rusinske manjine 3; te pripadnicima albanske i ukrajinske manjine po 1 član.

Na izborima je izabrano ukupno 305 zakonom i statutima zajamčenih članova predstavničkih tijela u ukupno 150 jedinica samouprave.

Pravo na izbor po 1 člana u predstavničkim tijelima općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec nisu ostvarili jedino pripadnici romske nacionalne manjine te su u navedenim općinama raspisani dopunski izbori za članove općinskih vijeća iz reda pripadnika romske nacionalnih manjina. Člana predstavničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su samo pripadnici romske nacionalne manjine u Općini Podturen, dok dopunski izbori u općinama Kotoriba, Peteranec i Petrijanec nisu održani iz razloga što nadležna povjerenstva nisu zaprimila niti jedan prijedlog kandidacijske liste.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pripadnici nacionalnih manjina imali su na lokalnim izborima 2013. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 61 zamjenika

općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 60 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 49 općina i gradova te 11 županija. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imali su pravo predložiti kandidate i birati 39 zamjenika; pripadnici talijanske manjine 7 zamjenika; pripadnici češke i mađarske manjine po 4 zamjenika; pripadnici bošnjačke, romske i rusinske manjine po 2 zamjenika; te pripadnici slovačke manjine 1 zamjenika, odnosno predstavnika u izvršnom tijelu općine, grada ili županije.

Na izborima je izabrano ukupno 49 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske

Stanje ostvarivanja prava

Godina	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih nacionalnih manjina	Postotni udio nacionalnih manjina
2015.	50.375	1.713	3,40 %
2016.	49.697	1.689	3,40 %

Na dan 31. prosinca 2016. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 49.697 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.689 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina.

Prema podacima od 31. prosinca 2016. godine od službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u navedenim je tijelima, krajem 2016. godine, najviše bilo zaposleno Srba – 1.103, koji čine 2,22% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 104, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 92, koji čine 0,19% zaposlenih; Mađara - 91, koji čine 0,18% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,16% zaposlenih; Slovenaca – 45, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 9 Roma, koji čine 0,02% zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnilo 149 službenika i namještenika koji čine 0,30% od ukupnog broja službenika i namještenika. Ministarstvo uprave posebno napominje da je u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposleno i 127 osoba koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnile kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave na dan 31. prosinca 2015. godine s podacima o broju pripadnika nacionalnih manjina na dan 31. prosinca 2016. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2016. godine bio manji za 24 zaposlenika ili za 0,05% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2015. godine. Naime, na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.375 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.713 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2016. godine) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 678, odnosno za 1,36%.

Ministarstvo uprave također napominje da je tijekom 2016. godine i dalje bila na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 114/14.) od 26. rujna 2014. godine, te je na sjednici održanoj dana 27. srpnja 2016. godine Vlada Republike Hrvatske donijela novu Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 70/16.) koja je i dalje na snazi. Navedeno se odrazilo na mogućnosti zapošljavanja u državnoj službi općenito, pa tako i za nacionalne manjine.

Mjere u cilju unaprjeđenja ostvarivanja prava

Sva državna tijela obvezna su objavljivati raspisane javne natječaje u Narodnim novinama, na svojoj web stranici i na web stranici Ministarstva uprave.

Ministarstvo uprave kontinuirano, prije objave javnih natječaja i oglasa, provodi kontrolu zakonitosti dostavljenih tekstova natječaja i oglasa za zapošljavanje te ukazuje državnim tijelima na obvezu navođenja dijela teksta vezano uz prednost pod jednakim uvjetima pripadnika nacionalnih manjina.

Također, kandidatima pripadnicima nacionalnih manjina ukazuje se da imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti. O navedenom pravu Ministarstvo uprave pripadnike nacionalnih manjina informira i putem odgovora na upite putem elektroničke pošte, telefonski, kao i putem svoje web stranice.

Kao i prethodnih godina, poštujući odredbe propisa koji reguliraju navedeno područje, tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Stoga su, od navedenih tijela prilikom izrade Plana prijama u državnu službu za 2016. godinu zatraženi podaci o popunjenosti radnih mjesta pripadnicima nacionalnih manjina na dan 1. siječnja 2016. godine te o planiranom zapošljavanju državnih službenika, pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na ukupno planirano zapošljavanje.

Planiranje zapošljavanja

Plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2016. godinu donesen je 12. rujna 2016. godine (Narodne novine, broj 82/16) i njime je planiran prijam u državnu službu za ukupno 41 pripadnika nacionalnih manjina.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

U svrhu povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, provođena je mjera redovnog informiranja mogućih kandidata koji su pripadnici nacionalnih manjina na postojanje odredbe o prednosti pri zapošljavanju, upućivanjem na Internet stranice Ministarstva unutarnjih poslova, prilikom svakog raspisanog natječaja za zapošljavanje, te mjera edukacije članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Napominjemo da za provedbu navedenih mjera nije bilo utroška sredstava u državnom proračunu.

Ministarstvo unutarnjih poslova postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 37/13, 38/13 i 1/15), te Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina te planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

U Ministarstvu unutarnjih poslova je na dan 1. ožujka 2017. godine bilo zaposleno ukupno 1.179 pripadnika nacionalnih manjina. Pritom napominjemo da je za određeni broj zaposlenika ovog Ministarstva nacionalna pripadnost nepoznata ili su se izjasnili kao neopredijeljeni.

Vezano za preporuke u narednom razdoblju, ponovno ističemo da se jedan dio pripadnika nacionalnih manjina, prilikom prijava na natječaje ne izjašnjava o svojoj nacionalnoj pripadnosti, pa je stoga potrebno redovito poticanje istih na izjašnjavanje o svojoj nacionalnoj pripadnosti, jer im navedeno omogućava prednost pri zapošljavanju sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Na plaće i druga materijalna prava pripadnika nacionalnih manjina i osoba koje se nisu izjasnile o svojoj nacionalnoj pripadnosti, u 2016. godini utrošeno je ukupno 140.649.007,07 kuna.

Slijedom svega gore navedenog, posebice pokazatelja o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2016. godini, te broju ukupno zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, vidljivo je da ovo Ministarstvo provodi odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koje se odnose na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno vodi računa o postizanja njihove veće zastupljenosti u službi ovog Ministarstva.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima te službenicima, namještenicima i vježbenicima pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno. Tablica sa statističkim podacima vezanim za broj pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pravosudnim tijelima na dan 31. prosinca 2016. godine, kao i omjer zaposlenih u odnosu na 31. prosinca 2015. godine, nalazi se u privitku.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu potrebna.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo uprave je izvršilo analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2016. godine.

Broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2016. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 126 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2015. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima smanjen je za 2.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 55, dok u 23 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2016. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.608 službenika i namještenika, od čega 504 ili 3,70% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 137 ili 1,01% neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika povećan je za 28, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 8.

Od 504 zaposlena službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba – 271, zatim Talijana – 72, Bošnjaka – 40, Čeha – 25, Slovenaca – 23, Mađara – 20, Crnogoraca – 14, Makedonaca – 9, Slovaka – 7, Nijemaca – 6, Albanaca, Roma i Rusina po 4, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika austrijske, bugarske, rumunjske, ruske i židovske nacionalne manjine.

Edukacija državnih i lokalnih službenika

Državna škola za javnu upravu je u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Ministarstva rada i mirovinskoga sustava provela 25 radionica *Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima* koju je pohađalo 906 polaznika. Provedba navedenih radionica financirana je iz sredstava Prioritetne osi 10: Tehnička pomoć, Operativnog programa Konkurentnosti i kohezija 2014.-2020.

Nastavak provedbe radionice predviđen je u 2017. godini.

U suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava organizirane su i provedene 2 radionice *Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava* koje je pohađalo ukupno 55 polaznika. Za provedbu ove dvije radionice utrošeno je 14.481,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge i 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (troškovi puta i smještaja trenera).

Škola će nastaviti u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provoditi radionice u 2017. godini.

Škola je provela i 2 radionice *Zaštita temeljnih prava u Europskoj uniji i europsko pravo azila i migracija* koju je pohađao 31 službenik. Za provedbu radionica utrošeno je 5.520,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.

Provedba radionica nastavit će se i u 2017. godini.

Škola je provela 12 seminara *Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita* kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Navedeni seminar je pohađalo 1.598 polaznika, a za provedbu je izdvojeno 53.820,00 kuna iz iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.

Provedba seminara predviđena je u 2017. godini.

Ocjena stanja i preporuke

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu zastupljenost u Hrvatskom saboru, a u cijelosti su ostvarili i svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Postotni udio pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske u 2016. godini, u odnosu na 2015. godinu, ostao je isti (3,40%). Broj pripadnika nacionalnih manjina se je smanjio za 24, ali se je smanjio i ukupan broj zaposlenih za 678.

Ministarstvo uprave napominje da je tijekom 2016. godine i dalje bila na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 114/14.) od 26. rujna 2014. godine, a u srpnju 2016. godine Vlada Republike Hrvatske donijela novu Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske koja je i dalje na snazi. Navedeno se odrazilo na mogućnosti zapošljavanja u državnoj službi općenito, pa tako i za nacionalne manjine.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2016. godine u odnosu na 2015. godinu došlo je do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina za 8.

Tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Planom prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2016. godinu planiran je prijam u državnu službu za ukupno 41 pripadnika nacionalnih manjina.

I u ovom Izvješću daje se preporuka da se razmotri donošenje novog dugoročnog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu, a s ciljem dodatnog pojačanja obveze osiguranja odgovarajuće zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u državnoj upravi.

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

U tijeku je mandat članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina izabranima na izborima koji su u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održani 31. svibnja 2015. godine, kada je izabrano ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina.

Od ukupno izabranih vijeća i predstavnika, na dan 14. rujna 2017. godine, u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina upisano je 155 predstavnika te 279 vijeća nacionalnih manjina. Također, u Registar je upisano i 10 koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Nakon upisa u Registar novih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te promjena nastalih nakon izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održanih 31. svibnja 2015. godine, Ministarstvo uprave redovito upisuje i novonastale promjene sjedišta, naziva vijeća, osoba ovlaštenih za zastupanje vijeća te ostalih podataka u Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te je u odnosu na navedene prijave promjene podataka u Registru u stalnom kontaktu s podnositeljima tih prijava s ciljem otklanjanja eventualnih pogrešaka ili nedostataka istih te donošenja rješenja o upisu u Registar.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2016. godini iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pregled sredstava osiguranih u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su dodijeljena za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2016. godini *(pregled je sastavljen po županijama te uključuje i sredstva koja su osigurana u proračunima jedinica lokalne samouprave, odnosno dodijeljena vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina s područja pojedine županije)*:*

1. Zagrebačka županija	2.153.328,67 kn
2. Krapinsko-zagorska županija	0,00 kn**
3. Sisačko-moslavačka županija	940.357,44 kn
4. Karlovačka županija	521.693,66 kn
5. Varaždinska županija	231.550,00 kn

6. Koprivničko-križevačka županija	398.572,29 kn
7. Bjelovarsko-bilogorska županija	556.353,37 kn
8. Primorsko-goranska županija	1.039.097,13 kn
9. Ličko-senjska županija	160.875,00 kn
10. Virovitičko-podravska županija	207.702,07 kn
11. Požeško-slavonska županija	155.236,30 kn
12. Brodsko-posavska županija	326.572,71 kn
13. Zadarska županija	730.846,99 kn
14. Osječko-baranjska županija	1.461.301,87 kn
15. Šibensko-kninska županija	768.474,88 kn
16. Vukovarsko-srijemska županija	823.294,75 kn
17. Splitsko-dalmatinska županija	900.675,81 kn
18. Istarska županija	1.380.566,89 kn
19. Dubrovačko-neretvanska županija	554.000,00 kn
20. Međimurska županija	109.508,91 kn
21. Grad Zagreb	9.270.277,34 kn
Ukupno	**22.690.286,08 kn**

Napomene:
**Iznos sredstava koja su vijeća i predstavnici s područja nekih županija stvarno utrošila za svoj rad je u nekim slučajevima veći, odnosno manji od naznačenih iznosa osiguranih/dodijeljenih sredstava iz proračuna jedinica samouprave.*
***U Krapinsko-zagorskoj županiji, na izborima održanim 31. svibnja 2015. godine, izabrana Predstavnica srpske nacionalne manjine Krapinsko-zagorske županije za čiji je rad u županijskom proračunu za 2016. godine bilo planirano 10.000,00 kuna, koja sredstva nisu utrošena zbog neaktivnosti izabrane predstavnice.*

Iz prikupljenih informacija razvidno je da neka vijeća i predstavnici u jedinicama samouprave tijekom 2016. godine, kao što je to bio slučaj i u prethodnom razdoblju, nisu pokazivala značajniji interes za funkcioniranjem i radom, da nisu izrađivali godišnje planove rada i podnosili zahtjeve za financiranjem iz proračuna jedinica samouprave, da neki nisu dostavili odgovarajuća izvješća te da im je iz tog razloga financiranje uskraćeno.

Seminari o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

O ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina tijekom 2016. godine održana su 2 seminara: 14. travnja 2016. godine u Koprivnici i 9. studenoga 2016. godine u Zadru.

Cilj ovih seminara je bio informiranje i educiranje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima naconalnih manjina, motiviranje i poticanje na bolju suradnju vijeća i predstavnika sa tijelima lokalnih jedinica, kao i razmjena informacija o svim specifičnim problemima pripadnika nacionalnih manjina na lokalnom području. Na seminarima se raspravljalo i o pitanjima koja se odnose na probleme dodjeljivanja OIB-a predstavnicima nacionalnih manjina, zatim na političku zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini, probleme nedostatnog financiranja rada vijeća i predstavnika te na izostanak suradnje s lokalnim tijelima u pojedinim lokalnim sredinama.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u okviru IPA 2012 projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske organizirao je 31. ožujka 2016. godine, uvodnu konferenciju povodom predstavljanja projekta IPA 2012 »Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini« u prostorijama Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj, Kući Europe. Projekt se provodi u suradnji s konzorcijem kojeg čine WYG savjetovanje d.o.o. i Teched savjetodavne usluge d.o.o.

Opći je cilj projekta osigurati cjelovito i učinkovito ostvarivanje ljudskih prava te poboljšanje aktivnog i potpunog sudjelovanja nacionalnih manjina u gospodarskom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, uz očuvanje njihova vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Trajanje projekta je 18 mjeseci – od 1. veljače 2016. do 31. srpnja 2017. godine.

Svrha projekta »Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini« je osigurati preduvjete za aktivnu participaciju vijeća nacionalnih manjina u provedbi praćenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i u razvoju vlastitih lokalnih zajednica na području Republike Hrvatske.

Uključivanje lokalnih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u živote zajednica kojima pripadaju trebalo bi, ne samo osigurati oživotvorenje normi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, već i pridonijeti izgradnji demokracije i promicanju demokratskih vrijednosti u društvu, kao i ukupnom društvenom i gospodarskom razvoju Republike Hrvatske, te postizanju zajedničkih europskih ciljeva do 2020. godine, prije svega socijalne uključenosti.

Tijekom 2016. godine provedena je opsežna GAP analiza (analiza jaza između) kapaciteta i potreba vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na uzorku od 152 vijeća i 91 predstavnika nacionalnih manjina što predstavlja 53% od svih izabranih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Također, tijekom 2016. godine razvijani su on-line alati koji imaju za cilj kako povećati učinkovitosti djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina tako i otvoriti prostor istima za direktno izvještavanje o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina s lokalne razine. Konačno, izrađen je i prvi nacrt Priručnika za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina čija se dorada i tisak očekuje u 2017. godini. Do kraja provedbe projekta planirana je provedba 2 tipa edukacija kojima bi se obuhvatilo 200 predstavnika vijeća i/ili pojedinačnih predstavnika nacionalnih manjina, i to u 5 regionalnih centara. Riječ je o:

a) edukacijama trenera (tzv. treninzi za trenere) za jačanje savjetodavnih kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina kao i
b) edukacijama trenera za jačanje kapaciteta za praćenje i evaluaciju provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Tijekom 2017. godine planira se i objava nalaza GAP analize te njihova distribucija vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, ali i drugim ključnim dionicima.

U prilogu ovog Izvješća nalazi se sažetak, odnosno ključni nalazi GAP analize te preporuke za unaprjeđenje rada i učinkovitosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Ocjena stanja i preporuke

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u svojim lokalnim sredinama još uvijek ne participiraju u dovoljnoj mjeri u provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na lokalnoj razini.

Prema analizi kapaciteta vijeća i predstavnika, koja je izrađena u okviru projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini", kojeg provodi Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, brojni su razlozi za nedovoljno učešće vijeća i predstavnika u javnom životu na lokalnoj razini:

- *nedovoljno poznavanje i primjena odredbi Ustavnog zakona u praksi;*
- *izostanak značajnijeg interesa za funkcioniranjem i radom;*
- *nepotpuno i neredovito dostavljanje statuta, financijskih planova i završnih računa nadležnim lokalnim jedinicama;*
- *nedovoljno ili nepotpuno razumijevanje institucije vijeća i predstavnika među pripadnicima nacionalnih manjina i članovima vijeća i predstavnika;*
- *izrazito slaba izlaznost birača na izbore za vijeća i predstavnike;*
- *problemi nedostatnog financiranja, osiguravanja uredskog prostora, logističke potpore i sustavnog jačanja institucije vijeća i predstavnika;*
- *nespremnost i nedovoljna kapacitiranost lokalnih jedinica za suradnju s vijećima i predstavnicima;*
- *nedovoljno prihvaćanje vijeća i predstavnika kao relevantnih partnera pri donošenju planova i odluka vezanih za nacionalne manjine na lokalnim razinama;*
- *nezainteresiranost pripadnika nacionalnih manjina za realizaciju svojih prava;*
- *nedostatak aktivnih članova među predstavnicima i vijećima nacionalnih manjina;*
- *nedovoljna međusobna suradnja vijeća i predstavnika, posebno općinske razine, s pripadnicima nacionalnih manjina*
- *nedovoljna prepoznatljivost, vidljivost i slabija zastupljenost manjinske tematike i vijeća i predstavnika u lokalnim medijima;*
- *nedostatna informatizacija u radu i nedostatak informatičke opreme i dr.*

Provedba navedenog projekta, kojim se nastoje osigurati preduvjeti za aktivniju participaciju vijeća i predstavnika u praćenju i provedbi Ustavnog zakona u sinergiji s komplementarnim projektom Ministarstva uprave „Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina" koji ima za cilj jačanje institucionalnih kapaciteta Ministarstva uprave i ureda državne uprave u županijama u provedbi Ustavnog zakona, doprinijet će unaprjeđenju sudjelovanja nacionalnih manjina u gospodarskom, kulturnom i društvenom životu društva, uz očuvanje svoga identiteta, kulture i tradicije.

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

U području ostvarivanja prava **na službenu i javnu uporabu jezika i pisma** nacionalnih manjina Savjet za nacionalne manjine konstatira da i dalje postoje prepreke i poteškoće u implementaciji.

Mišljenje je Savjeta da odredbama Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara, KLASA: 012-03/09-01/01, URBROJ: 2196/01-01-15-47, od 17. kolovoza 2015. godine, nisu uređena prava nacionalne manjine na uporabu jezika i pisma na način propisan odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, niti su tim odredbama izrijekom propisana i uređena prava pripadnika manjina na službenu uporabu svoga jezika i pisma u smislu određenja Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Tim se odredbama zapravo odgađa uređenje ostvarivanja ravnopravne službene uporabe jezika i pisma srpske nacionalne manjine u Gradu Vukovaru te istodobno navodi preispitivanje potrebe za ostvarivanje istih. Postupno ostvarivanje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma te periodično razmatranje (listopad svake godine) dostignutog stupnja razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Vukovara predstavlja odgodu uređivanja prava utvrđenih zakonom i dodatne uvjete za njihovo ostvarivanje, kao i određenje da će Gradsko vijeće svake godine, a najkasnije svake druge godine, donositi dopunu Statutarne odluke kojom se pripadnicima srpske manjine priznaju prethodno dogovorena nova prava. Iz načina na koji je predmetno pitanje „uređeno“ nije jasno vidljivo o kojim se tu pravima radi, te konkretna prava zapravo nisu ni priznata, već su prava pripadnika srpske manjine na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma u Gradu Vukovaru spornim aktima utvrđena na sasvim apstraktan način. Osim toga, navedenim odredbama nisu uređene pretpostavke za ostvarenje prava i provedbu obveza, a nije poštovan ni prikladan vremenski okvir vezano uz stupanje na snagu odredbi kojima bi se pravo odnosno obveza uredili.

U području **odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina,** vijeća i predstavnici, udruge i ustanove nacionalnih manjina te druge pravne osobe koje obavljaju djelatnosti kojima se ostvaruju manjinska prava i slobode, a s kojima Savjet surađuje, ukazuju na nekoliko problema koji se odražavaju na najranjivije skupine unutar manjinske zajednice – djecu i mlade.

Položaj nacionalnih manjina u obrazovnom sustavu otežava činjenica da se 3 osnovna modela na jezicima manjina temelje na važećem Nastavnom planu i programu u kojem nacionalne manjine nisu adekvatno zastupljene u predstavljanju hrvatske povijesti, književnosti, jezika, znanosti i kulture. Tako se propušta prilika da se osim zadovoljavanja kulturne i obrazovne potrebe pripadnika nacionalnih manjina, omogući i većinskoj zajednici upoznavanje s kulturom nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Na taj bi se način radilo na povezivanju kultura i naroda, a mladim bi se naraštajima približila kultura kao koncept prožimanja, dijeljenja kulturnih iskustava i prakse.

Vezano uz srpsku nacionalnu manjinu, primjena pozitivnog zakonodavstva vezanog uz pitanja obrazovanja i u 2016. godini je u velikoj mjeri uvjetovana političkim i društvenim kontekstom zbog čega se srpska zajednica u obrazovnom sustavu suočava s brojnim problemima.

Neriješen problem registracije manjinskih škola prenosi se iz godine u godinu. Unatoč ispunjavanju pretpostavki još uvijek nije registrirano osam osnovnih škola u istočnoj Slavoniji.

Usprkos obvezi koja proizlazi iz Programa Vlade Republike Hrvatske o rješenju statusa manjinskih srpskih škola u Republici Hrvatskoj, te izmjenama Zakona o odgoju i

obrazovanju o prijenosu osnivačkih prava s jedinica područne (regionalne) samouprave na jedinice lokalne samouprave, te činjenici da su sve druge nacionalne manjinske zajednice riješile statute svojih manjinskih škola (talijanska, mađarska, češka); srpska manjina isto ne može riješiti ni 20 godina od mirne reintegracije.

Nadalje, još uvijek nisu usklađeni školski programi odnosno nisu uključeni sadržaji školskih programa važnih za srpsku nacionalnu manjinu, te nije započela dogovorena reforma školskih programa. U udžbenicima nema niza značajnih Srba na svim područjima djelovanja, ne obrađuju se književna djela i utjecaj Srba, događaji u kojima su značajno povijesno participirali i na taj način sudjelovali u izgradnji hrvatskog kulturnog bića.

Dodatni sadržaji za nacionalne predmete za manjine se nastoje mehanički ujednačiti za sve etničke grupe pri čemu se ne uvažava specifičnost pojedine manjinske zajednice.

Umanjenje financijskih sredstava tijekom 2016. godine posebno se odrazilo na nabavu udžbenika na manjinskom jeziku te na organizaciju ljetnih i zimskih manjinskih škola kao posebnog programa obrazovanja za manjine.

U ostvarivanju programa **kulturne autonomije** nacionalnih manjina postignut je najveći stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Na temelju članka 35. stavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina objavljen je 4. studenoga 2015. godine u Narodnim Novinama Javni poziv nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja: informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima iz Državnog proračuna u 2016. godini.

Na Javni poziv za 2016. godinu ukupno je prijavljeno 1 157 programa što u odnosu na 2015. godinu predstavlja smanjenje od 17,37% kada je bilo prijavljeno 1358 programa.

Ukupno je za programe u 2016. godini zatraženo 50.415.200,86 kuna što u odnosu na 2015. godinu kada je bilo zatraženo 59.715.551,91 kuna predstavlja smanjenje od 18,44%.

Ukupno su se na Javni poziv prijavile 104 udruge i ustanove nacionalnih manjina što je za tri manje nego u 2015. godini kada ih se na Javni poziv prijavilo 101.

U okviru udruga i ustanova nositelja na Javni se poziv svojim programima prijavilo 249 podružnica, beseda, matica, pododbora i KUD-ova, za razliku od 2015. godine kada se prijavilo 40 podružnica više (ukupno 209).

Savjet je u 2016. godini imenovao članove Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije, i to 2 člana Savjeta i 3 vanjska člana. Savjet je također imenovao Komisiju sastavljenu od djelatnika Stručne službe Savjeta, koja je bila zadužena za otvaranje pristiglih prijava te prosljeđivanje pravodobnih i potpunih prijava na postupanje Povjerenstvu.

Savjet je zadužio Komisiju da sastavi Bodovnu listu kojom se Povjerenstvo vodilo kako pri vrednovanju programa izvršenih u prethodnoj godini, tako i pri odabiru novoprijavljenih programa i pri određivanju visine sredstava koja će se dodijeliti za njihovo ostvarenje.

Nakon pregleda odnosno korekcije Bodovne liste, Povjerenstvo je sastavilo prijedlog Odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu za 2016. godinu i s obrazloženjem istu dostavilo Savjetu.

Odluku o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu za 2016. godinu (Narodne novine, broj 26/16) u razdjelu 02021 Vlada Republike Hrvatske, glava 21 Savjet za nacionalne manjine, aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 tekuće donacije, Savjet je jednoglasno donio na sjednici održanoj 5. svibnja 2016. godine.

Odlukom je predviđeno sufinanciranje programa kulturne autonomije 80 nevladinih ustanova i udruga nacionalnih manjina s ukupnim iznosom od 31.819.500,00 kuna, što u odnosu na 2015. godinu predstavlja smanjenje od 12,16% kada se radilo o ukupnom iznosu od 35.690.500,00 kuna.

Nadalje, Odlukom je u program sufinanciranja kulturne autonomije uključeno 147 KUD-ova, beseda i matica te 54 pododbora (ukupno 201 organizacijski oblik).

Ukupno 1 nova udruga se u 2016. godini prvi puta sufinancirala putem Savjeta za nacionalne manjine, a radi se o udruzi romske nacionalne manjine.

Savjet je na sjednici održanoj 10. studenoga 2016. godine donio nove Kriterije financiranja i ugovaranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina i metodologiju praćenja i vrednovanja provedbe financiranih programa (Narodnim novinama, broj 105/16). Predmetnim su dokumentom objedinjeni u jedinstveni opći akt do tada važeći Kriteriji za dodjelu financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 123/14) i Metodologija praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 129/09 i 70/11).

Stručna služba Savjeta pristupila je izradi predmetnog dokumenta sukladno preporukama i smjernicama revizije financiranja programa udruga i ustanova nacionalnih manjina provedene od Državnog ureda za reviziju u ožujku 2015. godine, proračunskog nadzora Ministarstva financija provedenog u travnju 2016. godine, kao i revizije koja se u Stručnoj službi Savjeta provela od strane Ureda Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju. U skladu s preporukama Ministarstva financija i Državnog ureda za reviziju navedenim su aktom na jednom mjestu utvrđene pretpostavke koje udruge i ustanove trebaju ispunjavati pri zahtjevu za dodjelu potpore iz sredstava Državnog proračuna putem Savjeta, te je osigurano ujednačeno izvještavanje o utrošku dodijeljenih sredstava namijenjenih ostvarivanju programa kulturne autonomije. Uvrštene su odredbe koje se odnose na dopuštene limite prema vrstama troškova za svaki program posebno, te odredbe o iznosima za isplatu plaća zaposlenicima udruga i o naknadama temeljem ugovora o djelu i za autorske honorare. Propisani su obvezni prilozi obrazaca za prijave programa, maksimalni udjeli za troškove članica udruga i ustanova kao krajnjih korisnika, taksativno je navedena dokumentacija koju trebaju sadržavati izvješća o radu i financijska izvješća, visina direktnih troškova za pojedine vrste programa i dr.

Posredan razlog za izradu novih Kriterija i metodologije također je i Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine, broj 26/15). Navedena Uredba nizom odredbi derogira Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina i ne uvažava specifična pitanja djelovanja manjinskih udruga i ustanova.

Tako je člankom 57. Uredbe propisano je da će Ured za udruge koordinirati javne natječaje za financiranje programa udruga iz javnih izvora i davati prethodno mišljenje o usklađenosti područja financiranja i postupka provedbe natječaja s Uredbom, a za natječaje vrijednosti veće od 10 milijuna kuna obavljati kontrolu natječajne dokumentacije i ostalih uvjeta koje moraju ispuniti davatelji sredstava.

Savjet je u više navrata Uredu za udruge kao stručnom nositelju izrade Uredbe upućivao primjedbe na njezin tekst, te povrh toga zatražio od Vlade Republike Hrvatske da se u Uredbu unese odredba kojom će se utvrditi da se na sufinanciranje kulturne autonomije manjina primjenjuju Kriteriji i Metodologija Savjeta. Budući da primjedbe Savjeta nisu uvažene, način da se izbjegne primjena sporne Uredbe na ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina bio je donošenje jedinstvenog akta koji će Savjetu u skladu sa svojim zakonskim ovlastima omogućiti samostalnu provedbu postupka rasporeda sredstava koja se u Državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Navedeno se temelji na člancima 35. i 36. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz kojih proizlazi da Savjet nije upravno tijelo državne vlasti već neovisno tijelo imenovano od Vlade Republike Hrvatske za provođenje Ustavnog zakona koje samostalno većinom glasova donosi odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

Vezano uz **ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima**, predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli su na sjednici Savjeta 30. lipnja 2016. godine Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2015. godini.

Na sjednici je utvrđena nedovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije koja obveza je utvrđena člankom 18. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, člankom 9. stavkom 2. alinejom 6. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji odnosno Ugovorom između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske.

Nadalje, utvrđena je obveza održavanja periodičnih sastanaka predstavnika Savjeta s Ravnateljstvom i Programskim vijećem Hrvatske radiotelevizije radi osiguranja kontinuiteta u razmjeni mišljenja o ostvarivanju prava manjina na pristup javnim medijima i iznošenja prijedloga o sadržaju i udjelu programa namijenjenih manjinama u cjelokupnom programu, radi rješavanja problema izostanka edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima, kao i pitanja emitiranja i proizvodnje programa na jezicima nacionalnih manjina.

Izvješće za 2015. godinu članovi su Savjeta u tehničkom i stručnom smislu ocijenili kvalitetnijim u odnosu na izvješća koja je Hrvatska radiotelevizija podnosila proteklih godina.

Međutim, vezano uz zastupljenost proizvedenog odnosno emitiranog programa namijenjenog pripadnicima nacionalnih manjina u cjelokupnom programu Hrvatske radiotelevizije, ni nakon 14 godina podnošenja Izvješća nije ostvaren napredak u željenom pravcu.

Naime, prema metodologiji koju je Savjet primjenio pri izračunu zastupljenosti u televizijskom programu, manjine koje u ukupnom stanovništvu čine 7,67% u 2015. godini

bile su na sva četiri programa zastupljene s tek 3 sata i 27 minuta (izuzev emisije Manjinski mozaik koja je u 2015. godini emitirala 600 minuta programa).

Članovi su Savjeta izdvojili emisiju Prizma kao iznimno profesionalnu i edukativnu te iskazali zadovoljstvo njezinim pozicioniranjem u bolji termin prikazivanja odnosno najavom povratka emitiranja u starom terminu.

Upravo zbog presudnog značaja medija za promicanje tolerancije i suživota s većinskim narodom te za integraciju u društvo pripadnika nacionalnih manjina uz očuvanje vlastitog identiteta, naglašena je težnja postavljanja manjinskog programa u mainstreim medije umjesto dosadašnje getoizacije u tek dvije emisije.

Potreba veće uloge HRT-a u razvijanju integrirajućeg medijskog modela pokazuje se i u istupima pojedinih sudionika proizvedenih emisija koji su neprimjereni prema pripadnicima nacionalnih manjina, kao i u izostanku afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda.

Članovi su Savjeta istaknuli potrebu rješavanja problema izostanka edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima. Iako je HRT člankom 45. Ugovora s Vladom Republike Hrvatske preuzeo obvezu edukacije novinara pripadnika nacionalnih manjina koji se služe jezicima manjina ili rade emisije na jezicima manjina, Savjet uočava da zbog nedostatka novinara i tv voditelja iz reda manjina i nedovoljne edukacije novinara i urednika za manjinska pitanja, manjine u tv sadržajima nisu vizualno prepoznatljive.

Vezano uz govor mržnje, članovi su Savjeta naglasili edukaciju ključnom kako bi urednici odnosno novinari bili u stanju informirati i senzibilizirati javnost o negativnim utjecajima govora mržnje te spriječiti širenje stereotipa i predrasuda u javnosti.

Zabrinjavajuća je činjenica da programi lokalnih televizija emitiraju emisije u kojima se poziva na nasilje i koje vrve od govora mržnje što stvara ozračje netrpeljivosti prema određenim nacionalnim manjinama. Retorika kojoj smo i u 2016. godini svjedočiti u desno orijentiranim medijima postala dio svakodnevnice, a njezini su autori postali relevantni faktori u kreiranju javnog mnijenja. Dokazuje to čitav niz javnih okupljanja, grafita na ulicama hrvatskih gradova, povika na stadionima, ali i diskriminatornih, revizionističkih izjava. Čitateljski komentari na gotovo svim portalima i njihovim društvenim mrežama i dalje su uobičajeno mjesto širenja netolerancije. Zabrinjava što je količina takvog sadržaja sve prisutnija i na Hrvatskoj radioteleviziji kao javnom servisu. Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji koji regulira obaveze HRT-a kao javne televizije zabranjuje se širenje netrpeljivosti i poticanje na nasilje na jednak način kao što je to učinjeno Zakonom o elektroničkim medijima. HRT je sukladno ovom Zakonu dužan pridonositi suzbijanju diskriminacije na svakoj osnovi u skladu s Ustavom i propisima te je također dužan programskim sadržajem pridonositi ostvarivanju ljudskih prava, ravnopravnosti i političkih prava građana te unapređivanju pravne i socijalne države te civilnog društva, kao i objektivnom izvješćivanju i ukazivanju na kršenje ljudskih prava ranjivih skupina.

Na smanjenje sadržaja kojima se promovira etička netrpeljivost nije utjecala ni odluka Vijeća za elektroničke medije kojom je u siječnju na tri dana oduzelo koncesiju Z1 televiziji zbog govora mržnje emitiranog u emisiji Markov trg. Dokazuje to činjenica da se u dijelu emisija prikazanih na lokalnim, komercijalnim televizijama nakon odluke Vijeća za elektroničke medije nikada žešće nije pozivalo na nasilje, kao ni javno odobravalo, poricalo

ili znatno umanjivalo genocid i holokaust počinjen u Drugom svjetskom ratu, za što je člankom 325. Kaznenog zakona propisana kazna do tri godine zatvora.

Također, Savjetu se obraćaju pripadnici srpske, romske i židovske nacionalne manjine zabrinuti toleriranjem rehabilitacije i revizije pitanja vezanih uz period Drugog svjetskog rata, a naročito pitanja vezanih uz ustaški logor Jasenovac. Naglasak na ovo pitanje Savjet stavlja temeljem svoje obveze propisane člankom 35. stavkom 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina da daje mišljenja i prijedloge na tretiranje manjinskih pitanja kako u programima javnih radio postaja i javne televizije, tako i u drugim sredstvima priopćavanja.

Prateći aktivnosti **vijeća i predstavnika nacionalnih manjina** na lokalnoj razini, Savjet je utvrdio kako još uvijek nije ostvarena njihova puna uloga propisana člankom 31. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Savjet je od Ministarstva uprave kao stručnog nositelja izrade Zakona o registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 80/11 i 34/12), u više navrata tražio njegove izmjene i dopune. Naime, zbog nereguliranja statusa predstavnika nacionalnih manjina kao neprofitnih pravnih osoba, Savjet i dalje zaprima pritužbe vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina odnosno načelnika općina, gradonačelnika i župana.

Savjet je također Vladi Republike Hrvatske predlagao donošenje posebnog zakona kojim bi se regulirao rad i funkcioniranje vijeća i predstavnika odnosno kojim bi se uredila pitanja upisa birača, organizacije izbora za manjinsku samoupravu i njihove promidžbe. Istu je obvezu zakonodavac odredio člankom 136. Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, broj 144/12), izrijekom propisavši da će se postupak izbora vijeća i predstavnika koji se biraju sukladno odredbama Ustavnog zakona urediti posebnim zakonom.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina još uvijek nisu stekli pune uvjete za obavljanje funkcije unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu kroz sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima. Još uvijek nisu stvoreni zadovoljavajući preduvjeti za ostvarivanje njihove pune uloge te nisu percipirani kao sastavni dio lokalne i područne (regionalne) samouprave. Vijeća i predstavnici u Gradu Zagrebu uživaju potporu gradskih vlasti što je razvidno kroz činjenicu da osim što manjinska tijela sudjeluju u radu Gradske skupštine, sudjeluju također i kao članovi u radu Odbora za nacionalne manjine pri Gradskoj skupštini sa tri člana koja u načelu predlaže Koordinacija vijeća i predstavnika Grada Zagreba. Na taj način direktno suodlučuju u pitanjima značajnim za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu. Takav je pozitivan primjer u praksi rijedak budući da s financijskog aspekta nisu svi gradovi i županije u mogućnosti adekvatno pomagati rad vijeća i predstavnika. Međutim, razvidan je pozitivan trend koji ukazuje kako lokalna samouprava sve više akceptira rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Osnivanje koordinacija vijeća na državnoj razini omogućava da se ta financijska neravnopravnost prevlada odnosno da se pruži potpora većoj vidljivosti vijeća i predstavnika odnosno provedbi njihovih programa. Koordinacija pomaže kako ostvarivanju zajedničkih ciljeva vijeća, tako i lokalnoj samoupravi u komunikaciji s nacionalnim manjinama. To je tijelo koje s jedne strane povezuje s javnosti, a s druge ima zadaću pomoći međusobnoj komunikaciji i povezivanju pojedinih nacionalnih manjina, suorganizaciji u provedbi programa odnosno organizaciji obilježavanja zajedničkih datuma.

Vezano uz parlamentarne izbore, Savjet je podržao prijedlog Pučke pravobraniteljice, a koji je i sam kao tijelo u više navrata isticao, da se za pripadnike nacionalnih manjina tiska poseban izborni listić na kojemu bi bila i lista opće izborne jedinice i manjinska lista, čime se pripadnici manjina na biračkom mjestu ne bi morali izjašnjavati hoće li glasati za opću listu ili onu posebne (manjinske) izborne jedinice.

Savjet je bio suorganizator jubilarne dvadesete po redu međunarodne znanstvene konferencije Nacionalne manjine u demokratskim društvima održane na Brijunima od 19. do 22. svibnja 2016. godine. Tema ovogodišnje konferencije na kojoj su sudjelovali brojni znanstvenici iz Republike Hrvatske i zemalja jugoistočne Europe bila je Manjine i migracije u fokusu izbjegličke krize. Suorganizatori konferencije bili su Zaklada Friedrich Ebert, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Centar za međunarodne sigurnosne studije, Fakultet političkih nauka Univerziteta Beograd, Istarska županija, Grad Pula i Općina Medulin. Generalni cilj konferencije bio je razmatranje tema koje se odnose na pitanja pomoći u rješavanju međuetničkih napetosti, prvenstveno s obzirom na aktualna zbivanja i najnovije izazove migracijskih tokova i izbjegličke krize na postizanju zajedničke suradnje u razmjeni strategija, iskustava i politike za uključivanje, integraciju i upravljanje raznolikošću. Na konferenciji su razmatrane brojne druge teme vezane uz manjinsku politiku i migrantsku krizu kao što su: ostvarivanje prava nacionalnih manjina u susjednim državama, utjecaj suradnje sa susjednim zemljama na zaštitu nacionalnih manjina, političko predstavljanje i ostvarivanje prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, individualna prava u svjetlu globalnih politika — migrantska kriza i pravo na azil, suvremeni sigurnosni izazovi euroatlantizmu i dihotomija odgovora Sjevernoatlantskog saveza na migrantsku krizu, prava migranata – poštovanje univerzalnih ljudskih prava i pravo na razvoj itd.

Vezano uz **zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica samouprave** Savjet je mišljenja da su pripadnici nacionalnih manjina na neki način stigmatizirani člankom 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koji uređuje prednost pri zapošljavanju pod istim uvjetima budući da javnost stječe dojam da su kroz takvu prednost privilegirani. Veliki broj pripadnika nacionalnih manjina i ne zna za to zakonsko rješenje, dok veliki dio koji zna nije upoznat s činjenicom da se predmetni članak primjenjuje samo na segment tijela državne uprave, pravosudna tijela i tijela uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Osim nacionalnih manjina, još tri kategorije stanovništva imaju pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima i to; hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, osobe s invaliditetom i civilni invalidi rata temeljem Zakona o zaštiti civilnih i vojnih invalida rata. Navedene tri kategorije stanovništva imaju pravo prednosti pri zapošljavanju u tijelima državne uprave, tijelima sudbene vlasti, tijelima državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javnim službama i javnim ustanovama kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općinama, gradovima, županijama, izvanproračunskim i proračunskim fondovima, pravnim osobama u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske odnosno u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravnim osobama s javnim ovlastima. Slijedom navedenoga, prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima za navedene tri kategorije stanovništva Republike Hrvatske odnosi se na oko 250 000 radnih mjesta.

Mišljenje je Savjeta, a koji je prijedlog također inicirala i Pučka pravobraniteljica, da je i pripadnicima nacionalnih manjina potrebno osigurati zastupljenost u navedenim javnim

tijelima na način da prilikom provedbe javnih natječaja za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta ostvaruju prednost pri zapošljavanju pod istim uvjetima.

Također, s obzirom na zabranu novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, Savjet smatra da postoji nužna potreba uspostave sistema koji bi omogućio zapošljavanje kategorije pripravnika budući da mladi ljudi nakon završenog školovanja nemaju mogućnost stjecanja pripravničkog staža u struci.

Radi se o sveobuhvatnoj zabrani zapošljavanja koja naročito negativno utječe na pripadnike nacionalnih manjina i koja onemogućuje efikasnu primjenu članka 22. Ustavnog zakona te pogoduje trendu daljnje podzastupljenosti pripadnika manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica samouprave. U praksi se događa da se prilikom odlaska državnih službenika u mirovinu, upražnjeno radno mjesto popunjava osobom već zaposlenom u sustavu što također ne ide u prilog zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina.

Dodatna otežavajuća okolnost koja posebno dolazi do izražaja kod pripadnika romske nacionalne manjine jest problem pronalaska mjesta za odrađivanje praktične nastave izvan škole (stručne prakse) koja je obvezna u strukovnim srednjim školama. Zbog izrazito teške mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine, provodi se zapošljavanje na programima javnih radova u lokalnim zajednicama. Isto se unatoč ustrajnom trudu zastupnika romske manjine na terenu u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ostvaruje jako sporo čak i kad su za predmetnu namjenu osigurana financijska sredstva.

U cilju potpunijeg ostvarivanja prava zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica samouprave, smatramo potrebnim ustrajati na edukacijama o primjeni članka 22. Ustavnog zakona općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika odnosno na edukacijama državnih i lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima, kao i samih pripadnika nacionalnih manjina. Postizanje klime poštivanja kulture pozitivne diskriminacije u velikoj bi mjeri utjecalo i na same pripadnike nacionalnih manjina da se u prijavi na javni natječaj za slobodno radno mjesto izjašnjavaju o nacionalnoj pripadnosti.

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

Prema informacijama koje je Središnji državni ured za stambeno zbrinjavanje dobio iz ureda državne uprave u županijama i nadležnog upravnog tijela Grada Zagreba ukupni broj zahtjeva za stambeno zbrinjavanje temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi u 2016. godini iznosio je 9199.

Od toga broja, njih 3023 odnosi se na bivše nositelje stanarskog prava, dok se broj od 6176 zahtjeva odnosi na ostale korisnike koji se zbrinjavaju sukladno listama prvenstva za tekuću godinu. U 2016. godini, sukladno listama prvenstva, uredi državne uprave te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba rješavali su zahtjeve po modelima kako slijedi:

- za model A/C (davanje u najam obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu), u planu je bilo za riješiti 174 zahtjeva o pravu na stambeno zbrinjavanje, dopunom plana dodano je još 88 zahtjeva te je s liste uklonjeno 5 stambenih jedinica, što ukupno čini 257

zahtjeva za riješiti. Od toga je ukupno riješeno 13 za model A i 171 za model C (najam stana).

- za model B (davanje u najam oštećene obiteljske kuće u državnom vlasništvu i darovanje građevinskog materijala za obnovu iste) od planiranih 75 te dopunom još 11, riješeno je 28. Ovom prilikom napominjemo kako se broj od 28 riješenih zahtjeva za navedeni model može pojasniti i manjim brojem zaprimljenih zahtjeva u odnosu na broj raspoloživih stambenih jedinica.

- za model D (darovanje građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i dodjela građevinskog materijala za izgradnju obiteljske kuće) od planiranih 2 doneseno je 5 rješenja, odnosno razvidno povećanje se pojašnjava donesenim izmjenama postojećih rješenja.

- za model E (darovanje materijala za popravak, obnovu i nadogradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu podnositelja) od planiranih 201 te dopunom plana za još jedno rješenje, doneseno je 169 pozitivnih rješenja.

Ukupni broj negativnih rješenja po svim modelima iznosi 15587, a odnosi se na razdoblje od trenutka kad su uredi državne uprave u županijama preuzeli nadležnost za rješavanje u prvom stupnju, sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi. Ovaj broj negativnih rješenja odnosi se na podnositelje zahtjeva koji nisu izvršili potrebne nadopune tražene dokumentacije ili ne udovoljavaju uvjetima utvrđivanja prava. Naime, pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se u skladu s listama prvenstva koje za tekuću godinu utvrđuju uredi državne uprave u županijama, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, koji izdaju pozitivna i negativna rješenja, a u skladu s osiguranim sredstvima u državnom proračunu i raspoloživom stambenom fondu u državnom vlasništvu. S obzirom da su sredstva iz državnog proračuna u protekloj 2016. godini bila smanjena, Središnji državni ured izdvaja kako su postupali prema raspoloživim sredstvima u državnom proračunu i raspoloživom stambenom fondu u državnom vlasništvu.

Zaključno, od planiranih ukupno 547 prvostupanjskih rješenja, doneseno je 386, što daje postotak izvršenja Plana stambenog zbrinjavanja ostalih korisnika od 71%, uz napomenu da se rješenja izdana od strane ureda državne uprave u županijama još zaprimaju. Što se tiče bivših nositelja stanarskog prava, od ukupno 3023 neriješenih zahtjeva, u 2016. godini riješeno je njih 665. Od toga je u prvom stupnju izdano 105 pozitivnih rješenja, 560 negativno te je preostalo za riješiti 2358. Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je tijekom 2016. godine uselio 117 obitelji bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi.

Tijekom 2016. godine, ukupno je doneseno 1354 rješenja u drugom stupnju, koja se odnose na zahtjeve za obnovu, stambeno zbrinjavanje te utvrđivanje statusnih prava izbjeglica, prognanika i povratnika:

- 200 drugostupanjskih rješenja o obnovi,
- 1138 drugostupanjskih rješenja o stambenom zbrinjavanju te
- 14 drugostupanjskih rješenja o statusnim pravima izbjeglica, prognanika i povratnika

Drugostupanjska rješenja				
Vrsta	**Početno Stanje (01.01.2016.)**	**Primljeno (01.01.-31.12.2016.)**	**Riješeno (2016.)**	**Stanje 31.12.2016.**
Status prognanika, povratnika i izbjeglica	2	13	14	1
Obnova	375	138	200	313
Stambeno zbrinjavanje	1143	357	1138	362
Šutnja uprave	0	2	2	0
UKUPNO	1520	510	1354	676

Prema podacima iz elektroničke baze, sukladno članku 7. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica, u statusu prognanika, povratnika i izbjeglice evidentirano je još 419 osoba, od toga 131 prognanik, 41 povratnik i 247 izbjeglica u odnosu na 2015. godinu kada je bilo evidentirano ukupno 429 osoba u statusu prognanika, povratnika i izbjeglica.

Središnji državni ured kontinuirano provodi upis i evidenciju rješenja donesenih po uredima državne uprave u županijama i upravnom tijelu Grada Zagreba, donesenih u reviziji statusa sukladno odredbi članka 12. Uredbe o uvjetima za utvrđivanje i gubitak statusa izbjeglice, prognanika odnosno povratnika (Narodne novine, broj 133/13), kao i rješenja donesenih po zahtjevima za utvrđivanje statusa povratnika. Sukladno tome, tijekom 2016. godine, upisano je i evidentirano ukupno 63 rješenja ureda državne uprave.

Temeljem članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 76/14), Središnjem državnom uredu omogućeno je sklapanje nagodbe sa vlasnikom kojemu je objekt vraćen u posjed na temelju Programa povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba (Narodne novine, broj 92/98).

Tijekom 2016. godine završen je rad u predmetima koji se odnose na neovlaštena ulaganja privremenih korisnika u privatnu imovinu i to kako slijedi:

- u tri predmeta potpisane su nagodbe sukladno članku 5. Zakona područjima posebne državne skrbi,
- u jednom predmetu donesena je pravomoćna sudska presuda u korist vlasnika objekta
- u dva predmeta nadležno općinsko državno odvjetništvo dalo je negativno mišljenje za sklapanje nagodbe.

Ovom prilikom Središnji državni ured navodi da se rad na predmetima smatra završenim potpisivanjem nagodbi, zatim, ukoliko je pravomoćnom presudom utvrđeno da vlasnik nije odgovoran za neovlaštena ulaganja i konačno ako je utvrđeno da se ne udovoljava zahtjevu vlasnika, o čemu mišljenje daje nadležno Općinsko državno odvjetništvo.

Sukladno članku 4. potpisanih nagodbi Republika Hrvatska preuzima obveze vlasnika po presudama za neovlaštena ulaganja čime je u cijelosti zaštićen vlasnik, stoga je irelevantno je li novčani iznos uplaćen privremenom korisniku ili nije. U predmetima neovlaštenih ulaganja je završen rad na 6 predmeta. Preostala su još 2 predmeta neovlaštenih ulaganja.

Vezano uz zauzetu imovinu sklopljene su dvije nagodbe koje su aktualne. Prema informacijama Sektora za upravno pravne poslove Središnjeg državnog ureda, primijećen je veći broj tužbi koje pokreću vlasnici radi naknade štete zbog nemogućnosti korištenja svoje imovine. Tužbe se temelje na Zakonu o obveznim odnosima i puno su veći utuženi iznosi od onih koje bi dobili da potpišu nagodbu. Naime, po nagodbi Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje može platiti 7,00 kuna po metru površine. Stoga u posljednjih godinu dana Središnji državni ured nije zaprimio zahtjeve za nagodbe već uglavnom sudske tužbe radi naknade štete.

Tijekom 2016. godine, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje obavijestio je sve urede državne uprave i nadležno upravno tijelo Grada Zagreba o raspoloživom stambenom fondu i osiguranim sredstvima u državnom proračunu za stambeno zbrinjavanje. Za model A/C, odnosno stambeno zbrinjavanje davanjem u najam obiteljskih kuća i stanova u državnom vlasništvu, predviđene su 262 stambene jedinice, od čega su 174 stambene jedinice bile predviđene Planom stambenog zbrinjavanja, a 88 stambenih jedinica je naknadno osigurano dopunama plana. Za model B, odnosno stambeno zbrinjavanje davanjem u najam oštećenih obiteljskih kuća u državnom vlasništvu i dodjelom građevnog materijala, planirano je ukupno 86 stambenih jedinica od čega je 75 stambenih jedinica bilo predviđeno Planom stambenog zbrinjavanja te dopunom plana dodatnih 11 stambenih jedinica. Za stambeno zbrinjavanje darovanjem građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i građevnog materijala za izgradnju obiteljske kuće, predviđeno je izdavanje 2 nova rješenja.

Naziv aktivnosti kojom se ostvaruje plan stambenog zbrinjavanja	**Model**	**Ukupno**	**Plan STZB - izdavanje novih rješenja**	**Dopuna plana - izdavanje novih rješenja**
Stambeno zbrinjavanje davanjem u najam obiteljskih kuća i stanova u državnom vlasništvu	A/C	262	174	88
Stambeno zbrinjavanje davanjem u najam oštećenih obiteljskih kuća u državnom vlasništvu i dodjelom građevnog	B	86	75	11
Stambeno zbrinjavanje darovanjem građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu i građevnog materijala za izgradnju obiteljske kuće	D	2	2	0

Što se tiče financijskih sredstava, Središnji državni ured je tijekom 2016. godine, na isporuku građevinskog materijala za obnovu, sanaciju i izgradnju obiteljskih kuća, ukupno utrošio 38 milijuna i 495 tisuća kuna. Isplaćena je novčana potpora za 25 obiteljskih kuća za popravaka objekata I-III kategorije oštećenja temeljem zaprimljenih pravomoćnih rješenja. Također, organizirana je obnova objekata IV-VI stupnja oštećenja u sklopu koje je obnovljeno 59 obiteljskih kuća dok je u postupku obnove odnosno završetka izgradnje bilo 11 stambenih zgrada. Središnji državni ured je tijekom 2016. godine isporučio građevinski materijal za gradnju 296 kuća te 17 kuća po B i D modelu.

Nadalje, tijekom 2016. godine sklopljeno je 1200 ugovora o darovanju nekretnina, 185 ugovora o prodaji stambenih jedinica na području posebne državne skrbi te 122 ugovora izvan područja posebne državne skrbi. Također, potpisano je 153 ugovora o darovanju građevinskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te 14 ugovora o kupoprodaji

nekretnina na Hrvatskom Podunavlju temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 01/14). Sklopljeno je 1524 ugovora o najmu na i izvan područja posebne državne skrbi (prema Listi prvenstva i bivši nositelji stanarskog prava na i izvan područja posebne državne skrbi).

Vezano za rokove za zatvaranje svih objekata organiziranog smještaja iz nadležnosti Središnjeg državnog ureda, Ured obavještava da je u svima objektima smanjen broj korisnika kroz provođenje Nacionalnog i Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja. Zbog prolongiranih postupaka izdavanja uporabnih dozvala za naselje Dumače, odgođeno je zatvaranje objekta sa najvećim brojem korisnika (204), prognaničkog naselja Mala Gorica.

Zaključno, Središnji državni ured je na dan 31. prosinac 2016. godine evidentirao 339 korisnika objekata organiziranog smještaja u odnosu 31. prosinac 2015. godine kada ih je bilo evidentirano 346. Predviđeni rok za zatvaranje svih objekata organiziranog smještaja je lipanj 2017. godina. Veliki broj korisnika organiziranog smještaja nominiran je za RHP program-Dom Glina, čiji je završetak planiran u veljači 2017. godine, dok će po završetku izgradnje projekata Regionalnog programa u Benkovcu i Kninu i ostali korisnici u Zadarskoj i Šibensko-kninskoj županiji biti riješeni. Najveći problem za sada su korisnici smješteni u Domu Matija, Babinec u Varaždinu. Naime, radi se o 16 korisnika koji su strani državljani sa teškim psihičkim dijagnozama, nepokretni. Matične države ih ne žele preuzeti, dok ih ovaj Središnji državni ured, u suradnji s Ministarstvom socijalne skrbi, pokušava zbrinuti prelaskom u sustav socijalne skrbi, kako bi osobe s tako teškim dijagnozama mogle biti zbrinute u odgovarajućim specijaliziranim ustanovama.

Objekti organiziranog smještaja	**Broj korisnika**	**Model zbrinjavanja davanje u najam kuće/stana/organizirana ugradnja grad. mater.**	**Model zbrinjavanja prelazak u sustav socijalne skrbi**	**Utvrđivanje modela u tijeku i iseljenje**	**Planirani rok zatvaranja objekta**
P.N. Mala Gorica	204	41 obitelj/199 osoba		1l osoba-3 obitelji utvrđivanje modela/ l osoba- iseljenje	lipanj 2017.
P.N. Kovačevac	17	3	14		Njih 14 nominirano za RHP-Dom Glina, dok je lipanj 2017.krajnji rok za zatvaranje.
Kuća skrbi Polikarpa	42		42		Svi nominirani za RHP-Dom Glina Veljača 2017.
Dom Matija	16		16		lipanj 2017.
Hotel Medena	2			2-Utvrđeno pravo na obnovu.	lipanj 2017.
Hotel Industrogradnje	2	1 (Dragmila Mazalica, org. org.obnova u tijeku. Završetak se očekuje do veljače 2017.	L(IvanŠitum,nominiran za RHP - Dom Glina veljača 2017.)		lipanj 2017.
Caritas Zadarske nadbiskupije (plaćanje najma)	39	13 osoba nominiranih za RHP program st. zb.		26 osoba nominiranih za utvrđivanje prava preko RHP programa st. zb.	lipanj 2017.

Golubić-bungalovi	17	12 (6 osoba čeka skrb kroz RHP program dodjelom stana u Kninu, dok ostalih 6 je u programu izgradnje kuće na državnom zemljištu.)		5 Utvrđivanje prava na st. zb. u tijeku	lipanj 2017.
Ukupno	**339**				

Regionalni program stambenog zbrinjavanja

Regionalni program stambenog zbrinjavanja (RHP) je višegodišnji program s ciljem trajnog rješavanja stambenih potreba najugroženijih kategorija izbjeglih i interno raseljenih osoba, a rezultat je zajedničke inicijative Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Crne Gore i Republike Srbije, utemeljen na zajedničkoj deklaraciji koju su potpisali ministri vanjskih poslova zemalja partnera u Beogradu 2011. godine. Putem RHP-a planira se pružiti trajno stambeno rješenje najugroženijim kategorijama izbjeglica, povratnika, interno raseljenih osoba i bivših nositelja stanarskog prava. Sve korisnike RHP-a, procjenjuje i odabire Zajednička radna skupina temeljem kriterija ranjivosti. Na temelju Okvirnog sporazuma, potpisanog od strane Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe dana 3. prosinca 2013. godine, (stupio na snagu 1. lipnja 2014. godine), kojim je definiran pravni okvir za korištenje financijskih sredstava iz Fonda RHP-a, do sada je Republici Hrvatskoj sveukupno odobreno 14.418.796,00 eura bespovratnih sredstava za realizaciju šest potprojekata. Od toga iznosa, Republika Hrvatska je do kraja 2016. godine povukla 9.967.063,40 eura bespovratnih sredstava. Kroz, trenutno 6 odobrenih potprojekata, planira se ukupno stambeno zbrinuti 328 obitelji prognanika, povratnika i izbjeglica, a do danas je stambeno zbrinuto ukupno 88 obitelji kroz potprojekt HRl - Korenica i HR4 - kupnja stanova.

Provedba postojećih potprojekata

Slijedi opis trenutno odobrenih potprojekata u Republici Hrvatskoj:

1.) Završeni potprojekti:

Naziv potprojekta: Izgradnja višestambene zgrade u Korenici za 29 obitelji (HR1)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 1.398.211,00 eura Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 349.553,00 eura
- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 1.048.658,00 eura

Potprojekt u Korenici, prvi je realizirani projekt u sklopu RHP-a za sve četiri zemlje. Ukupna vrijednost ovog projekta iznosi 1.398.211 eura. Početkom prosinca 2016. godine, useljen je posljednji planirani korisnik u višestambenu zgradu u Korenici. Nakon dostave završenog izvješća o napretku projekta predviđenog 16. siječnja 2017. godine u Razvojnu banku Vijeća Europe i odobrenja istoga, službeno će se zatvoriti potprojekt.

2.) Potprojekti u tijeku:

Naziv potprojekta: Izgradnja dviju višestambenih zgrada u Kninu za 40 obitelji (HR2)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 3.475.781,00 eura. Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 888.744,00 eura

- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 2.587.037,00 eura

Svrha ovog projekta je stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava i osoba iz organiziranog smještaja. Radovi na gradilištu započeli su u studenom 2015. godine, no zbog nepredviđenih radova na gradilištu tijekom 2016. godine, useljavanje prvih korisnika očekuje u svibnju 2017. godine.

Naziv potprojekta: Rekonstrukcija Doma za starije i nemoćne osobe u Glini kapaciteta za 75 osoba (HR3)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 4.259.039,00 eura. Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 1.173.514,00 eura
- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 3.085.525,00 eura

Dom za starije i nemoćne osobe u Glini, planiranje i zamišljen kao trajno rješenje za stambeno zbrinjavanje osoba u statusu izbjeglica, povratnika i prognanika koji se trenutno nalaze u objektima organiziranog smještaja (Polikarpa, Prognaničko naselje Kovačevac, Dom Matija) te ostalih povratnika, koji zbog visoke životne dobi nisu sposobni za samostalan život. Radovi na gradilištu započeli su u rujnu 2015. godine, a planirani završetak radova je travanj 2017. godine.

Naziv potprojekta: Kupnja stanova za 101 potencijalnog korisnika (HR4)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 5.717.140,00 eura. Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 1.429.285,00 eura
- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 4.287.855,00 eura

U sklopu RHP-a predviđena je i kupnja stambenih jedinica na području cijele Republike Hrvatske za potrebe bivših nositelja stanarskih prava i osobe koje se još uvijek nalaze u organiziranom smještaju. Tijekom 2016. godine, između kolovoza i listopada, kupljeno je 8 stanova na PPDS-u po 3. Javnom pozivu, a krajem prosinca dodatne 34 stambene jedinice prema 4. Javnom pozivu. Do sada je na temelju 4 javna poziva ukupno realizirana kupnja 92 stambene jedinice. Preostali stanovi planiraju se kupiti tijekom 2017. godine.

Naziv potprojekta: Izgradnja višestambene zgrade za 21 obitelj u Benkovcu (HR5)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 1.323.103,00 eura. Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 323.382,00 eura
- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 999.721,00 eura

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je krajem rujna 2015. godine, a radovi na izgradnji započeli su u travnju 2016. godine i odvijaju se prema dinamičkom planu. Planirani završetak radova je svibanj 2017. godine. Ovim projektom planiraju se stambeno zbrinuti bivši nositelji stanarskog prava te osobe koje se nalaze u organiziranom smještaju.

Naziv potprojekta: Obnova, rekonstrukcija ili izgradnja 62 obiteljske kuće (HR6)

- Procijenjeni ukupni troškovi Potprojekta, bez PDV-a: 2.666.670,00 eura. Učešće Republike Hrvatske u Potprojektu, bez PDV-a: 666.670,00 eura
- Ugovoreni iznos bespovratnih sredstava: 2.000.000,00 eura

Cilj projekta je osigurati trajno stambeno zbrinjavanje 62 obitelji, koje ispunjavaju kriterije socijalne ranjivosti iz Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, čije su kuće oštećene tijekom oružanih sukoba u Republici Hrvatskoj i koje od tada nisu mogle osigurati trajno rješenje stambenog pitanja. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je u srpnju 2016. godine. Kraj projekta planiran je u studenom 2017. godine.

Planirani, dodatni projekti

Uz prvotno definirani cilj kojim je planirano stambeno zbrinjavanje 328 obitelji korisnika u sklopu RHP-a, postoje puno veće potrebe za dodatnim zbrinjavanjem osoba koje ni nakon 25 godina još nisu uspjele riješiti vlastito stambeno pitanje.

Sukladno tome, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje dostavio je početkom lipnja 2016. godine dodatak Izvješću o izvodljivosti, za Nacionalni program stambenog zbrinjavanja Republike Hrvatske u sklopu RHP-a, kojim se predlaže proširenje projekta HR4 i HR6. Budući da je evaluacijom dosadašnjeg tijeka Programa u Republici Hrvatskoj Europska Komisija utvrdila da postoji nedostatak korisnika u procesu povratka iz trećih zemalja u Republiku Hrvatsku, Republika Hrvatska je u svom proširenju i nominiranju novih projekata obuhvatila i proces integracije prognanika, povratnika i izbjeglica koji trenutno borave u Republici Hrvatskoj i nemaju riješeno svoje stambeno pitanje.

Dakle, osim nastavka projekata HR4 i HR6, predložen je i novi projekt: Organizirana obnova zgrada (krovišta, vanjske stolarije i fasade) s ciljem poboljšanja kvalitete stanovanja i životnih uvjeta izbjeglica, prognanika i povratnika.

Procijenjena vrijednost predloženih novih projekata iznosi 15,8 milijuna eura i sastoji se od:

1. Kupnje stanova za ukupno l64 korisnika ukupne vrijednosti: 9.310.509.00 eura
2. Obnove/rekonstrukcije/izgradnje 100 obiteljskih kuća ukupne vrijednosti: 3.998.881,00 eura
3. Obnove već useljenih 14 višestambenih zgrada: 2.560.057,50 eura

U 2016. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika, iz Državnog proračuna osigurao 125.516.792,00 kuna uključujući i proračunsku aktivnost *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062)* koja je 2016. godine iznosila 2.775.000,00 kuna. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine. Za ostale pripadnike nacionalnih manjina Središnji državni ured nema podatke.

Iznos vrijednosti stanova koje je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) kupila svojim sredstvima, a Središnji državni ured preuzeo na upravljanje u 2016. godini iznosio je 16.334.243,88 kuna (28 stambenih jedinica).

Ocjena stanja i preporuke

I tijekom 2016. godine uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba zaprimili su znatan broj zahtjeva za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava.

U okviru Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja (RHP-a), kroz trenutno odobrenih 6 projekata, planira se ukupno stambeno zbrinuti 328 obitelji prognanika, povratnika i izbjeglica. Do ožujka 2017. godine je stambeno zbrinuto ukupno 88 obitelji kroz potprojekt HRl - Korenica i HR4 - kupnja stanova.

U sklopu RHP-a predviđena je i kupnja stambenih jedinica na području cijele Republike Hrvatske za potrebe bivših nositelja stanarskih prava i osobe koje se još uvijek nalaze u organiziranom smještaju. Tijekom 2016. godine realizirana je ukupno kupnja 92 stambene jedinice, a preostali stanovi planiraju se kupiti tijekom 2017. godine.

Zbog povećanih potreba za dodatnim zbrinjavanjem osoba koje ni nakon 25 godina još nisu uspjele riješiti stambeno pitanje Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, u dodatku Izvješću o izvodljivosti za Nacionalni program stambenog zbrinjavanja Republike Hrvatske u sklopu RHP-a, predložio je Europskoj komisiji proširenje 2 projekta i nominirao novi projekt s ciljem poboljšanja kvalitete stanovanja i životnih uvjeta izbjeglica, prognanika i povratnika koji trenutno borave u Republici Hrvatskoj.

U narednom razdoblju također se planira nastaviti i s rješavanjem preostalih predmeta takozvane lažne kupnje, predmeta zauzete imovine i neovlaštenih ulaganja, zatvaranja objekata organiziranog smještaja te nastaviti kontinuirano rješavanje zahtjeva za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi (I i II skupina) tijekom 2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine

Područja od posebne državne skrbi Republike Hrvatske i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvitak utvrđeni su Zakonom o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15). Prilikom određivanja navedenih područja u obzir su uzimane okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine) te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina).

Navedena područja utvrđena su radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Ujedno, ovo su i područja na kojima je, u odnosu na ostale nacionalne manjine, prisutnija populacija srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

Područja od posebne državne skrbi (PPDS) I. i II. skupine utvrđena su na područjima 11 policijskih uprava i to: bjelovarsko - bilogorskoj, brodsko - posavskoj, karlovačkoj, ličko - senjskoj, osječko - baranjskoj, požeško - slavonskoj, sisačko - moslavačkoj, šibensko - kninskoj, virovitičko - podravskoj, vukovarsko - srijemskoj i zadarskoj.

Stanje i kretanje kriminaliteta

Tijekom 2016. godine na područjima od posebne državne skrbi zabilježena su 4.332 kaznena djela, što u odnosu na isto razdoblje 2015. godine predstavlja smanjenje za 710 kaznenih djela, odnosno 14,1%, kada su zabilježena 5.042 kaznena djela.

Zabilježena je nešto manja razriješenost kaznenih djela. Naime, u 2016. godini razriješeno je 2.469 kaznenih djela, što predstavlja smanjenje razriješenosti za 432 kaznena djela, odnosno 14,9% manje u odnosu na prethodnu godinu (u 2015. godini razriješeno je 2.901 kazneno djelo).

Naknadna otkrivenost kaznenih djela također je smanjena obzirom su u 2016. godini naknadno otkrivena 1.272 kaznena djela, odnosno za 341 manje (21,1%), u odnosu na 2015. godinu kada je otkriveno 1.613 kaznenih djela.

Najveći porast broja zabilježenih kaznenih djela u 2016. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi zadarskoj i to za 18 kaznenih djela ili 5,7%, dok je najveći pad zabilježen u Policijskoj upravi brodsko-posavskoj za 41 kazneno djelo ili 31,8%.

Stanje javnog reda i mira

Tijekom 2016. godine na PPDS-u su ukupno zabilježena 1.734 počinjena prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (Narodne novine, broj 4/77, 55/89, 5/90 – proč. tekst, 30/90, 47/90 i 29/94), što predstavlja pad od 474 prekršaja ili 21,5% u odnosu na isto razdoblje 2015. godine, kada ih je zabilježeno 2.208.

Najveći porast broja prekršaja u 2016. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi virovitičko-podravskoj za 7 prekršaja ili 26,9%, dok je najveći pad broja prekršaja u 2016. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježen u Policijskoj upravi zadarskoj za 79 prekršaja ili 34,6%.

Nadalje, u 2016. godini je na područjima od posebne državne skrbi ukupno zabilježeno 20 događaja koji imaju obilježja međuetničke netrpeljivosti te su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti i to:

Broj događaja	Nacionalnost počinitelja	Nacionalnost osoba na štetu kojih je počinjen događaj ili zaštićeno pravno dobro
1	NN	Srpska i opće društvene vrijednosti
9	Hrvatska	Srpska i opće društvene vrijednosti
0	Srpska	Opće društvene vrijednosti
4	NN	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
1	Hrvatska	Opće društvene vrijednosti
4	Srpska	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
1	Srpska i Hrvatska	Srpska i Hrvatska
0	Hrvatska	Srpska

Za usporedbu, tijekom 2015. godine ukupno je zabilježen 31 događaj sa obilježjima međuetničke netrpeljivosti, koji su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti.

Tijekom 2016. godine na području od posebne državne skrbi zabilježen je povratak tri raseljene osobe.

Ukupno se do sada na područja od posebne državne skrbi vratilo 102.547 osoba – izvor su izvješća 11 policijskih uprava.

Analizirajući stanje sigurnosti u 2016. godini na PPDS, u usporedbi sa istim razdobljem 2015. godine, može se konstatirati da je stanje kaznenih djela u padu za 14,1%, kao i broj prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira, koji je također u padu za 21,5%.

Također, iz priloženih se podataka može konstatirati da se kaznena i prekršajna problematika na PPDS-u u smislu brojčanih pokazatelja kaznenih djela i prekršaja protiv javnog reda i mira i njihovog kretanja u promatranom periodu bitno ne razlikuje i ne odstupa od podataka na cjelokupnim područja policijskih uprava na kojima su zakonom utvrđena PPDS.

Preventivni projekti, programi i akcije

Ministarstvo unutarnjih poslova tijekom 2016. godine provelo je sljedeće preventivne projekte, programe i akcije:

„Živim život bez nasilja“ – nacionalni preventivni projekt koji se provodi već šestu godinu za redom, a usmjeren je na sprječavanje nasilja prema ženama, nasilja u obitelji, nasilja među mladima te izgradnje kulture nenasilja, nediskriminacije i tolerancije. Tijekom 2016. godine projekt se provodio u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, udrugom mladih Status M, dramsko umjetničkom udrugom Riječi/Prave/Predstave pod vodstvom poznatog glumca Zijaha Sokolovića, glazbenim umjetnicima te drugim društveno odgovornim osobama iz javnog života. Projekt objedinjava tri komponente (interaktivna-radionica, umjetničko-edukativni program, interaktivna parlaonica) i ciljano je usmjeren na sprječavanje nasilja među mladima, nasilja prema ženama i nasilja u obitelji, te izgradnji kulture nenasilja, nediskriminacije i tolerancije uz osnaživanje mladih u odabiru pozitivnih životnih vrijednosti, a proveden je na području 7 županija s učenicima iz ukupno 16 osnovnih škola čime je obuhvaćeno 1579 učenika u dobi od 13 i 14 godina, a među kojima i određeni broj djece pripadnika nacionalnih manjina.

Program se provodi u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova dok je dio sredstava pokriven od strane nadležnog ministarstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja.

„Imam izbor“ - nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“, kao i svake godine, provodio se i školske godine 2015./2016. u jednoj odgojno-obrazovnoj ustanovi na području Međimurske županije uz koordinaciju Službe prevencije Ravnateljstva policije i neposrednu provedbu Policijske uprave međimurske i partnera, a po istom obrascu provodi se i tijekom školske godine 2016./2017. na području iste županije, ali u drugoj odgojno-obrazovnoj ustanovi. Kroz ovaj Projekt policija je uspostavila kvalitetnu suradnju s romskim udrugama, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem provedbe zajedničkih aktivnosti. Projekt je tematski usmjeren na osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu, s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije i sprječavanja svih oblika mržnje.

Ciljana skupina u projektu su djeca u dobi od 10 i 11 godina, a u 2015./2016. godini projektom je obuhvaćeno 70 učenika dok ih se u ovoj školskoj godini planira obuhvatiti

preko 40. Provedena evaluacija potvrđuje prihvaćenost projekta među djecom te partnerima u projektu.

Program se provodi u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova.

„Zajedno više možemo“ – namijenjen je učenicima 4., 5. i 6. razreda osnovnih škola uključujući i roditelje djece. Projekt je ciljano usmjeren na prevenciju zlouporabe sredstava ovisnosti, posebice zlouporabe droga, prevenciju vandalizma, vršnjačkog nasilja i svih ostalih oblika rizičnog ponašanja djece, a provodi ga policija kroz suradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama te ostalim društveno odgovornim subjektima. Program, odnosno pojedine njegove komponente su tijekom 2016. godine provedene u 11 županija od strane nadležnih policijskih uprava uz koordinaciju Službe prevencije Ravnateljstva policije, a istim je obuhvaćeno preko 10 000 roditelja (10169) te više od 40 000 učenika (42349), a među kojima su obuhvaćeni i učenici pripadnici nacionalnih manjina.

Program se provodi u okvirima redovnog rada policije te su troškovi dio redovnih sredstava iz državnog proračuna Ministarstva unutarnjih poslova, a dio sredstava pokrivaju Vijeća za prevenciju odnosno lokalna uprava i samouprava.

„Poštujte naše znakove“- preventivna akcija policije i partnera koja se provodi već više od 20 godina, primarno je usmjerena na sigurnost djece u prometu, a osobito prati prvašiće u njihovim prvim tjednima odlaska u školu. Akcija se temelji na aktivnostima iz Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog programa i u skladu s ciljevima Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Prošle godine, aktivnost je provodila Služba prevencije u suradnji sa Službom za sigurnost cestovnog prometa Ravnateljstva policije te zajedno s brojnim partnerima. Tijekom 2016. godine u sklopu akcije „Poštujte naše znakove“ provedeno je ukupno 11 preventivno-edukativnih aktivnosti usmjerenih na učenike nižih razreda osnovnih škola.

Akcijom koja je provedena na području Policijske uprave osječko-baranjske u osnovnoj školi „Dr. Franjo Tuđman“ u Belom Manastiru i Gradskom kazalištu Beli Manastir, 19. prosinca 2016. godine, obuhvaćeno je ukupno 300 učenika u kojem broju su ciljano bila uključeni i učenici pripadnici nacionalnih manjina.

Aktivnost za preventivnu akciju "Poštujte naše znakove" u Belom Manastiru u iznosu od 5.898,60 kuna financirana je iz projekta K553092 - Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa na skupinama računa 32 Materijalni rashodi, Razdjel 040, Glava 05 Ministarstvo unutarnjih poslova za 2016. godinu.

XII. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2020. GODINE

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2020. godine u cilju poboljšanja položaja romske nacionalne manjine kojim se na sustavan način pripadnicima romske nacionalne manjine nastoje osigurati poboljšani uvjeti života u više područja. Nacionalna strategija usklađena je s temeljnim strateškim i programskim dokumentima Europske unije, Europa 2020 i Okvir Europske unije za

nacionalne strategije integracije Roma do 2020. Opći cilj ovog novog dokumenta usmjeren je na poboljšanje položaja romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj smanjivanjem višedimenzionalnog socioekonomskog jaza između romske i neromske populacije u cilju postizanja sveobuhvatnog uključivanja Roma u sve segmente društva što će se postići podizanjem razine općeg i ciljanog obrazovanja, poboljšanjem ekonomskog i zdravstvenog statusa, te poboljšanjem društvenog položaja Roma, uključujući statusna pitanja, zdravstvo, socijalnu skrb, stanovanje i prostorno uređenje, obrazovanje, zapošljavanje, suzbijanje diskriminacije, očuvanje tradicijske kulture, zaštita obitelji, materinstva i mladeži te uključivanje u društveni i politički život.

Za uspješnu provedbu mjera osobito su važne aktivnosti na regionalnoj i lokalnoj razini koje jedinice regionalne i lokalne samouprave nastavljaju provoditi, često u suradnji s drugim relevantnim dionicima, uključujući romske organizacije civilnog društva.

Provedbom mjera i aktivnosti za ispunjenje ciljeva Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine u 2016. godini postignut je značajan napredak u području **odgoja i obrazovanja** djece pripadnika romske nacionalne manjine njihovim uključivanjem na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. U 2016. godini vidljivo je daljnje značajno povećanje broja djece kojoj se osigurava uključivanje u programe predškolskog odgoja i predškole kako bi se premostio jaz između njihove socio-ekonomske situacije i mogućnosti za uspješnu integraciju tijekom daljnjeg obrazovanja, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj.

Tako je u početkom pedagoške godine 2016./2017. u programu predškolskog odgoja/predškole bilo uključeno 1.118 (600m, 518ž), i to u integriranim programima predškolskog odgoja/vrtiću 652 (351m, 301ž) djece te u predškoli 466 (249m, 217ž) djece. U 2015./2016. pedagoškoj godini bilo je uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece. Iz Državnog proračuna za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je ukupno 5.178.164,15 kuna. U 2016. godini došlo je do značajnog povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole te je nastavljeno organiziranje predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj.

U osnovnoškolskom sustavu odgoja i obrazovanja i dalje se osigurava produženi boravak te posebna pomoć u učenju hrvatskoga jezika za učenike koji ne poznaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik. Osim navedenog osigurava se provedba škole u prirodi, te maturalna putovanja. To je iznimno važno, budući da navedene aktivnosti predstavljaju preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja, te su i dalje potrebni dodatni napori za postizanje adekvatne pripreme učenika za ulazak u obrazovni sustav, zadržavanje u sustavu obrazovanja kao i uspješno završavanje osnovnog školovanja.

Tome su svakako pridonijele mjere osiguravanja uvjeta za uspješno školovanje – osiguravanje srednjoškolskih stipendija i smještaja u učenički dom. Sve mjere i aktivnosti koje su se provodile u prethodnom razdoblju imale su za cilj poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju uključujući obrazovanje i skrb pruženu u ranom djetinjstvu, ali i tijekom osnovnog, srednjeg i sveučilišnog obrazovanja s posebnim naglaskom na uklanjanje moguće segregacije u školama, sprječavanje preuranjenog prekida školovanja i osiguravanja laganog prijelaza iz škole do zaposlenja.

U osnovnoškolskom sustavu vidljivo je smanjenje broja učenika u odnosu na prošlu školsku godinu. Tako je u školskoj godini 2015./2016. ukupno 5.420 (2.740ž, 2.680m)

učenika dok je na početku školske godine 2016./2017. u osnovnoškolskom sustavu 5.263 (2.640m, 2.623ž). Na početku školske godine 2015./2016. uključeno je 318 (169m, 149ž) učenika dok ih je početkom 2016./2017. uključeno 282 (130m, 152ž). Uz produženi boravak u 2016. godini, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2016./2017. školskoj godini osigurava se posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je na početku 2016./2017. školske godine posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primilo 403 (196m, 207ž) učenika.

Provođenje navedenih aktivnosti iznimno je važno u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja. Osim navedenog, Ministarstvo znanosti i obrazovanja financira rad romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturalna putovanja, školu u prirodi te smještaj u dom iz Državnog proračuna u 2016. godini ukupno je utrošeno 1.940.859,24 kuna.

I u 2016. godini nastavljen je uzlazni trend povećanja broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Tako je 2013./2014. školske godine srednju školu pohađalo tek 588 (327m, 261ž) učenika, u školskoj godini 2015./2016. upisano je 746 (406m, 340ž) učenika, dok je početkom 2016./2017. u srednjoškolske programe uključeno 820 (433m, 387ž) učenika. Vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede trogodišnjih srednjih škola te je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima. Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je stipendije za 675 (373m, 302ž) učenika na što je iz Državnog proračuna u 2016. godini utrošeno ukupno 2.950.900,00 kuna. Osim srednjoškolskih stipendija putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2016. godini osigurane su stipendije za 16 (9m, 7ž) studenta te je na visokoškolske stipendije utrošeno ukupno 160.000,00 kuna. To je nešto manje nego 2015. godine kad su stipendije bile osigurane za 21 (9ž, 12m) studenta od čega za 1 studenta poslijediplomskog studija te je na visokoškolske stipendije bilo utrošeno ukupno 217.000,00 kuna. Napominjemo kako dio studenata prima stipendije jedinica lokalne ili područne samouprave, o čemu Ministarstvo znanosti i obrazovanja nema detaljne podatke.

Osim navedenog Ministarstvo znanosti i obrazovanja i u 2016. godini sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika kao i obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta u ukupnom iznosu od 30.000,00 kuna.

I u 2016. godini najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja. Važno je napomenuti kako u posljednje četiri godine financijska sredstva za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. imaju trend povećanja. Za ostvarenje mjera Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2015. godine u 2016. godini iz Državnog proračuna za aktivnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja utrošeno je ukupno 11.089.223,39 kuna.

Brojni su primjeri i u 2016. godini različitih programa i projekata kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu. Takvi primjeri su .nastavak programa „Poticajno roditeljstvo“ u Hrastelnici, Sisku i Slavonskom Brodu.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja godišnje objavljuje natječaj kojem je jedan od glavnih ciljeva, u suradnji s udrugama kao ravnopravnim partnerima, provedbom različitih projekata, zadovoljiti interese i potrebe djece i mladih. S obzirom na to da u redovitom odgojno-obrazovnom procesu, kao i u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, postoji potreba za dodatnim razvijanjem interesa i potencijala djece i mladih te stjecanjem novog znanja, vještina i kompetencija, to se nastoji omogućiti izvaninstitucionalnom provedbom projekata organizacija udruga. Slijedom navedenoga, Ministarstvo znanosti i obrazovanja je putem Natječaja za financijske potpore projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2015./2016. sufinanciralo projekt Udruženja Roma „Ludari“ rumunjskog porijekla – „Zajedno možemo više!“ i to u okviru područja: Unapređenje kvalitete života djece i mladih (potpodručje: poticanje kreativnosti i stvaralaštva djece i mladih). Projektne aktivnosti odnosile su se na uključivanje šire javnosti u problematiku obrazovanja romske populacije, pomoć mladima u savladavanju informatičke pismenosti te edukativne radionice s ciljem upoznavanja romske zajednice te usvajanja praktičnog informatičkog znanja potrebnog za buduće obrazovne aktivnosti.

Također, Agencija za odgoj i obrazovanje uz partnerske organizacije iz Rumunjske, Turske, Mađarske i Njemačke sudjeluje u provedbi KA1 Projekta: *Sprečavanje ranog napuštanja školovanja pomoću inkluzivnih strategija* u okviru programa Erasmus + za 2016. godinu. Ciljevi projekta PEARLS su provoditi mjere podrške u školama koje sudjeluju u projektu, stvaranje mreže suradnje ravnatelja i učitelja s drugim dionicima (vijećima nacionalnih manjina, udrugama, roditeljima, poduzećima) te razvijanje mentorskih programa tijekom produžene nastave koji mogu pridonijeti poticanju i osnaživanju učenika da se nose s rizikom ranog napuštanja školovanja.

Na području **zdravstvene zaštite** kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno da li se radi o pripadnicima romske nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke jedino za pripadnike romske nacionalne manjine. Međutim, pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu "Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU", koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog "Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavonskog Broda i Siska", čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog progama "Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020" i to putem Poziva na dostavu projektnih

prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravstva u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz državnog proračuna i sredstava Europske unije u omjeru 90:10%. Ciljna skupina projekta je 1500 stanovnika dva romska naselja u Slavonskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavonskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u romskoj zajednici - Romi medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi. Na ovaj način bit će, barem dijelom, omogućeno vođenje evidencije o Romima korisnicima zdravstvene zaštite.

U području **zapošljavanja** Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da je krajem prosinca 2016. godine bilo evidentirano ukupno 4.777 osoba romske nacionalne manjine što je činilo 2% od ukupne nezaposlenosti u Hrvatskoj. U 2016. godini ukupno je 5.202. osoba, od čega 2.325 žena pripadnica romske nacionalne manjine uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla bile su obuhvaćene ukupno 24 osobe od čega 8 žena.

Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su u tu svrhu značajno povećana financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2013. godinu iznosili su 8.961.576,03 kuna, za 2014. godinu iznosili su 9.995.520,80 kuna, za 2015. godinu 10.816.203,94 kuna, a za 2016. godinu 9.265.362,64 kuna.

U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2016. godini ukupno je zaposleno 655 osoba (247 ž). Kroz mjeru sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 16 pripadnika romske nacionale manjine (3 ž). Kroz mjeru Javni radovi zaposleno je 628 osoba (241 ž). U mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje ukupno su uključene 3 osobe (1 ž). Kroz mjeru Sufinanciranje samozapošljavanja osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 8 osoba (2 ž).

Ukupan broj oglašenih slobodnih radnim mjesta iz evidencije Zavoda se povećao, što je omogućilo nove prilike za zapošljavanje nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine. U 2013. godini na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja) zaposleno je 226 osoba od toga 114 žena, u 2014. godini 231 osoba (107 ž), u 2015. godini 399 osoba (151 ž), a u 2016. godini 566 osoba (180 ž). U aktivnost profesionalnog informiranja u 2016. godini uključeno je ukupno 168 učenika pripadnika romske nacionalne manjine te u aktivnost profesionalnog savjetovanja ukupno 190 učenika. Broj nezaposlenih osoba uključenih u aktivnost profesionalnog savjetovanja iznosio je ukupno 764 osobe.

HZZ provodi aktivnosti koje su usmjerene na stvaranje pozitivne klime kod poslodavaca, a u cilju boljeg zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine, što je dovelo do znatnog povećanja broj zaposlenih Roma na otvorenom tržištu rada (bez uključivanja u poticajne mjere zapošljavanja). Obavljeno je 189 posjeta poslodavcima s ciljem utvrđivanja

mogućnosti zapošljavanja pripadnika romske nacionalne manjine u 2016. godini, a u 2015. godini 190 posjeta.

U cilju informiranja i osvještavanja poslodavaca i ostalih dionika na tržištu rada o mogućnostima uključivanja osoba romske nacionalne manjine u mjere aktivne politike zapošljavanja i samozapošljavanja područni uredi organiziraju promociju mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje kroz okrugle stolove, sajmove poslova. U razdoblju od siječnja do prosinca 2016. godine izvršeno je 87 promocija o mjerama za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. Ukupno je u 2016. godini, 212 romskih udruga i poslodavaca sudjelovalo u promociji mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. Za usporedbu, u promociji ovih mjera u 2015. godini sudjelovalo je 260 romskih udruga i poslodavaca.

Izazov su svakako bile poteškoće u prikupljanju točnih statističkih podataka, obzirom da HZZ ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti, već broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje posredno, prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te prema poznavanju romskog ili bajaškog rumunjskog jezika.

Otežavajuća okolnost pri stvaranju baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine je i činjenica da se osobe romske nacionalne manjine često deklariraju različito. Stoga za pojedine mjere nije bilo moguće utvrditi točan broj korisnika mjere, već samo procjene. Isto tako, za niz vrijednosti pokazatelja učinka na razini posebnih aktivnosti sustav trenutno ne omogućava popunjavanje pokazatelja podacima, budući da su oni nedostupni ili nisu ostvarene pretpostavke za njihovo prikupljanje.

Prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2016. godine, u tijelima državne uprave (ministarstva, središnji državni uredi, državne upravne organizacije i uredi državne uprave u županijama) i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 9 pripadnika romske nacionalne manjine. Izvješće Ministarstva unutarnjih poslova ističe brojne aspekte redovite provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Ministarstvo unutarnjih poslova potiče pripadnika manjina pa tako i pripadnike romske nacionalne manjine na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, te njihovo upućivanje da imaju pravo pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednost pri zapošljavanju. Također, prilikom provođenja svakog natječajnog postupka, edukacijom članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa za odabir kandidata, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Uz to, Ministarstvo unutarnjih poslova vodi evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika koji su pripadnici romske nacionalne manjine, uspoređuje stanje njihove zaposlenosti u odnosu na prethodno razdoblje, prati trend njihova zapošljavanja te obavlja druge poslove temeljem navedenog Ustavnog zakona. Isto tako, Ministarstvo unutarnjih poslova postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima i Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike svih nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine, te planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina, a među njima i službenika romske nacionalne manjine. Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2016. godini zaprimio 5 prijava pripadnika romske manjine za upis u Program srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac. Međutim, s obzirom da isti nisu zadovoljili na testiranju kandidata, odnosno na provjeri tjelesnih i zdravstvenih sposobnosti i psihološkom testiranju, niti jedan od njih nije upisan u navedeni Program. Na javne natječaje i poziv za stručnim osposobljavanjem bez zasnivanja radnog odnosa, koji su

bili objavljeni tijekom 2016. godine, prijave nije podnio ni jedan pripadnik romske nacionalne manjine te su u Ministarstvu unutarnjih poslova trenutno zaposlena 4 pripadnika romske nacionalne manjine.

U području **stanovanja** i u 2016. godini, posebna pozornost bila je posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji nastavilo sa sufinanciranjem/financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka) potrebne za izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima kao preduvjetu za postupke legalizacije i zadržavanje bespravnih zgrada u prostoru. Izrađena je i nadležnim stručnim upravnim tijelima dostavljena dokumentacija (geodetski i arhitektonski snimci). Navedene aktivnosti Ministarstvo je financiralo u 100-postotnom iznosu, uz uvjet da su zgrade manje od 400 m². U 2015. godini provedeni su natječaji javne nabave, te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća romska naselja: Josip Rimac (Grad Slavonski Brod), za 180 objekata, Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica), za 94 objekta, Stiska (Grad Đurđevac), za 17 objekata, Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška), za 23 objekta, Kuršanec (Grad Čakovec), za 140 objekata, Capraška Poljana (Grad Sisak), za 69 objekta, Vidrenjak (Grad Popovača), za 10 objekata, Rujevica (Grad Rijeka), za 84 objekta. Kako je za četiri naselja provedena objedinjena javna nabava, dio realizacije i plaćanja obavljen je tijekom 2016. godine u iznosu 416.625,00 kuna. Sveukupno, od početka realizacije ovog projekta, u 11 romskih naselja izrađena je potrebna dokumentacija za 765 objekta, za što je iz proračuna Ministarstva plaćeno 1.360.846,25 kuna.

Osobito je važan razvoj integriranog pristupa regeneraciji depriviranih područja, prvi puta u kontekstu Republike Hrvatske. Novi pristup predviđen je komplementarnim aktivnostima u okviru Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima (u nastavku teksta: Program) koji se financira iz operativnih programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ te „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020“, čija je ukupna vrijednost 120 milijuna eura (100 mil. eura iz EFRR-a i 20 mil. eura iz ESF-a).

Programom su gradovi Beli Manastir, Benkovac, Knin, Petrinja i Vukovar te općina Darda dobili priliku poboljšati svoju cjelokupnu gospodarsku sliku te povećati atraktivnost življenja svoga stanovništva. Navedeni gradovi i općina kao pilot područja odabrani su Odlukom o pilot područjima za provedbu Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima, koju je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, upravljačko tijelo za pripremu i provedbu Programa (u nastavku teksta: Ministarstvo), donijelo 18. veljače 2015. godine. Kriteriji postupka odabira pilot područja – indeks višestruke deprivacije, veličina grada prema broju stanovnika (10.000 do 35.000 stanovnika), te stanje okupiranosti u tijeku agresije na Republiku Hrvatsku. Pri tom je poštivana i obveza da jedno od pilot područja karakterizira značajan udio pripadnika romske nacionalne manjine i stoga je pilot područje grada Belog Manastira prošireno na općinu Darda zbog značajnog udjela romskog stanovništva, gotovo 10 posto ukupnog stanovništva općine, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine.

U svrhu pripreme Programa, Ministarstvo je u studenom 2015. godine sklopilo ugovor za projekt *Tehnička pomoć Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u pripremi Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima* u okviru kojeg su, među ostalim, u srpnju 2016. godine izrađene analize područja kao svojevrsne podloge za izradu intervencijskih planova za četiri

grada: Beli Manastir i općinu Darda, Benkovac, Petrinju i Vukovar, dorađena Analiza stanja za grad Knin te izrađen Intervencijski plan Grada Knina koji je poslužio kao 'pilot' ostalim pilot područjima, prihvaćen od strane Ministarstva u rujnu 2016. Sporazum o provedbi intervencijskog plana Grada Knina između Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Grada Knina potpisan je u prosincu 2016. godine.

Ministarstvo je u kolovozu 2016. sklopilo i ugovor za projekt *Tehnička pomoć za izradu intervencijskih planova gradovima Beli Manastir (uključujući Dardu), Benkovac, Petrinja i Vukovar*, čija je svrha pomoć gradovima Beli Manastir i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru u izradi njihovih intervencijskih planova koji su koncem 2016. godine bili u visokoj fazi izrade te se njihova izrada i prihvaćanje od strane Ministarstva, a potom i potpisivanje sporazuma o provedbi intervencijskih planova očekuje u prvom kvartalu 2017. godine. Isto tako, u travnju 2016. godine Ministarstvo je sklopilo ugovor o uslugama *ex ante evaluacije intervencijskih planova za gradove Beli Manastir (uključujući Dardu), Benkovac, Knin, Petrinja i Vukovar.*

I na području **socijalne skrbi** nastavljena su daljnja unaprjeđenja. U 2016. godini u centrima za socijalnu skrb s najvećim udjelom romske populacije bila su 3 nova zapošljavanja stručnih radnika i to dva u Rijeci i jedno u Belom Manastiru. Na temu provedbe mjera pružanja pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji centri za socijalnu skrb izvještavaju o pružanju ukupno 1263 usluge podrške uglavnom u vidu savjetovanja ili organiziranja radionica. Također je korisnicima koji su pripadnici romske populacije pruženo 720 različitih usluga koje obuhvaćaju savjetovanja, programe i radionice za osnaživanje i edukaciju djece i roditelja.

Na razini Republike Hrvatske ukupno su 35 romske obitelji u 2016. godini prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Promjene u kvaliteti ispunjavanja sadržaja roditeljske skrbi uočene su kod ukupno 51 romske obitelji. Navedene promjene očituju se u odgovornijem pristupu redovitom školovanju, zdravstvenoj njezi, osobnoj i stambenoj higijeni. Također, kod pojedinih obitelji došlo je do prestanka ili smanjenja nasilničkog ponašanja i općenito poboljšanja obiteljskih i bračnih odnosa.

Nadalje, tijekom 2016. godine romskim obiteljima pružani su različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 203 282 djece na razini Republike Hrvatske je izdvojeno iz biološke obitelji, te je izrađen ukupno 347 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa. U 2016. godini u Republici Hrvatskoj udomljeno je ukupno 273 romske djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 20 romskih obitelji bilo je uključeno u edukacije i programe za udomitelje. Također su tijekom 2016. godine centri za socijalnu skrb organizirali različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 272 romske djece. Kao primjer dobre prakse ističe se rad Centra za socijalnu skrb Čakovec koji ujedno ima najveći broj pripadnika romske populacije, a čiji stručni radnici osmišljavaju i provode različite programe za unaprjeđenje socijalnih vještina, osnaživanje obitelji i općenito integraciju u život zajednice.

I u 2016. godini Ministarstvo unutarnjih poslova nastojalo je pomoći romskoj populaciji u Republici Hrvatskoj koja se suočava s problemima vezanima **uz reguliranje statusa**, posebno u slučajevima kada se radi o osobama neutvrđenog državljanskog statusa. U Ministarstvu ističu kako poteškoće u reguliranju statusa romske populacije postoje najčešće

zbog nepostojanja isprava o identitetu te još uvijek zbog njihovog nedovoljnog interesa za podnošenje zahtjeva radi reguliranja statusa, budući da se radi o postupcima koji se ne mogu pokrenuti po službenoj dužnosti već isključivo na zahtjev stranke. Iako je Zakonom o strancima znatno olakšan postupak reguliranja boravka članovima obitelji hrvatskih državljana, pripadnici romske nacionalnosti još su suočeni s problemom reguliranja svog statusa, budući da u nemalom broju slučajeva, ne posjeduju važeću putnu ispravu te nemaju utvrđen državljanski status, slijedom čega zahtjevi sadrže formalne nedostatke koji sprječavaju postupanje po njima ili se iz navedenih razloga postupci usporavaju.

Ministarstvo unutarnjih poslova navedenoj kategoriji stranaca pruža svu potrebnu pravnu pomoć, te im pomaže prilikom reguliranja boravka u Republici Hrvatskoj, što je pretpostavka za stjecanje hrvatskog državljanstva po brojnim pravnim osnovama. Ponekad primjenjivost odluka može biti ograničena procedurama utvrđenim zakonima država podrijetla, zbog česte pojave neutvrđenog državljanskog statusa romske populacije, što može dovesti do pojave „pravne nevidljivosti“ za osobe koje nisu prošle formalne postupke utvrđivanja apatridnosti.

Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Na temelju vanjske evaluacije Nacionalne strategije za uključivanje Roma (NSUR) za razdoblje od početka provedbe Akcijskog plana za provedbu NSUR 2013.-2015., do konca 2014. godine, provedene tijekom 2015. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je pokrenuo izradu novog Akcijskog plana uz financijsku potporu UNICEF-a. U okviru projekta «Platforma za uspješnu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma u periodu 2016.-2018.» provedeno je 6 fokusiranih grupa prema strateškim područjima Nacionalne strategije za uključivanje Roma s ciljem izrade novog Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2018.-2020. godine. Fokusirane grupe provedene su s nadležnim tijelima, organizacijama civilnog društva, članovima akademske zajednice te predstavnicima romske nacionalne manjine, od lipnja do rujna 2016. godine, kako bi se osigurala uključenost svih dionika i šire javnosti u proces definiranja mjera i taktika za provedbu NSUR-a u AP-u za razdoblje 2018.-2020. Posebno su organizirane 2 fokusirane grupe u romskim naseljima sa ženama kako bi se dobio uvid u potrebe i prioritete pripadnica romske nacionalne manjine i djece. Dodatne fokusirane grupe ukazale su vrlo jasno na potrebu osnaživanja majki kako bi iste mogle preuzeti aktivniju ulogu kako u odgoju svoje djece tako i u životima lokalnih zajednica.

Rezultat rada članova fokusiranih grupa bila je nacrtna verzija novog Akcijskog plana koja je poslužila kao podloga za rad predstavnicima nadležnih tijela imenovanim u Radnu skupinu za izradu novog Akcijskog plana.

Održane su i dvije regionalne rasprave u Sisku (održana 22.-23. rujna 2016. godine s 30 sudionika) i Međimurskoj županiji (održana 6.-7. listopada 2016. godine s 28 sudionika), a u međuvremenu, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je proveo dodatne aktivnosti u sklopu projekta Nacionalna platforma za Rome financiranog od strane Europske komisije (DG JUSTICE), još 2 regionalne rasprave u Belom Manastiru i Crikvenici, te 2 fokusirane grupe (jedna s mladima i jedna s Romkinjama) na temu unapređenja AP-a za provedbu NSUR-a za razdoblje 2018.-2020. Regionalne rasprave su ukazale na raznolikost poteškoća s kojima se romska zajednica suočava na pojedinom lokalitetu: dok su u nekim regijama više u fokusu stambene poteškoće u nekim drugim do izražaja puno više dolaze

druge potrebe, npr. potrebe za socijalnim radom u zajednici i sl. te dovodi do zaključka kako je na regionalne potrebe nužno odgovoriti upravo mjerama koje ciljaju prepoznate potrebe na pojedinom području, i to na način da intervencije provedene osobito kroz ESF pruže podršku regionalnim sredinama za provedbu prioritetnih aktivnosti usuglašenih na regionalnim raspravama.

Pored navedenog, aktivnosti čiji će nositelj biti Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina unutar novog AP-a sasvim sigurno predstavljaju kvalitativni pomak u odnosu na prethodni dokument. Riječ je o aktivnostima vezano uz praćenje i izvještavanje o provedbi planiranog dokumenta. Naime, Ured planira provesti istraživanje baznih podataka za sve definirane pokazatelje unutar AP-a te osigurati praćenje provedbe u odnosu na početnu vrijednost dobivenu istraživanjem. Osim toga, Ured će izraditi on-line platformu za praćenje provedbe AP-a te na taj način olakšati praćenje provedbe dokumenta, kao i izvještavanje po istom. Dovršetak izrade AP očekuje se krajem 2017 godine.

Projekt Nacionalne platforme „Živjeti jednakost“, financiran, unutar programa REC Europske komisije (DG JUSTICE) imao je za cilj otvoriti prostor za razgovor, konzultacije i uključivanje u provedbu NSUR-a svih dionika, a posebno Roma. Europska komisija je sredstva odobrila putem natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava za sve države članice u okviru kreiranja nacionalnih platformi za Rome kao načina dosezanja i uključivanja svih relevantnih dionika za provedbu nacionalnih strategija za uključivanje Roma i na nacionalnoj i na lokalnoj razini. Provedbeni period je bio svibanj 2016.- svibanj 2017. godine.

Platforma je omogućila i dijeljenje primjera dobrih praksi na nacionalnoj, ali i europskoj razini putem radnih sastanaka i regionalnih rasprava. Posebne aktivnosti planirane su za žene i mlade .Poticale su se aktivnosti umrežavanja nadležnih tijela, jedinica regionalne i lokalne samouprave, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, te usklađivanje nositelja mjera predviđenih Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pripadajućim AP-om na nacionalnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Pored navedenog, definirani su područni (regionalni) i lokalni prioriteti, što bi u konačnici trebalo dovesti i do vremenskog usklađivanja djelovanja nositelja mjera na razini strateškog dokumenta.

Projekt je pomogao procesu osvještavanja i povezivanja ciljanih skupina – pripadnika i pripadnica romske nacionalne manjine, nacionalnih, regionalnih i lokalnih lidera, privatnog poduzetništva, profesionalnih udruženja, akademske zajednice, tijela za pitanja ravnopravnosti i međunarodnih organizacija. Nastojalo se što je moguće više osnažiti i posebno ciljane skupine, krajnje korisnike programa – žene i mlade pripadnike odnosno pripadnice romske populacije da aktivno sudjeluju u provedbi programa te im olakšati povezivanje s drugim dionicima.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina proveo je u svrhu ostvarenja navedenih ciljeva više aktivnosti: 2 nacionalne konferencije: Početna („kick off“) konferencija Nacionalne platforme za Rome, održana je 12. srpnja 2016. godine, a završna konferencija 4. travnja 2017. godine. Održane su i 4 regionalne rasprave u Sisku (22.-23. rujna 2016. godine), Čakovcu (6. i 7. listopada 2016. godine); Crikvenici (26. i 27. listopada 2016. godine) i Belom Manastiru (3. i 4. studenog 2016. godine). Održane su i 2 fokus grupe sa mladima i ženama (7. i 8. prosinca 2016. godine) te sastanak mladih i žena (6. prosinca 2016. godine).

Susreti u formi fokus grupa i radnih sastanaka omogućili su sudionicima da izraze svoja razmišljanja i iskustva u pogledu raznih aspekata procesa integracije. U sklopu sastanaka producirani su dokumenti koji mapiraju mrežu dionika te strukturiraju potrebe mladih i žena, pripadnika i pripadnica romske populacije. Dio evidentiranih i nedovoljno znanih primjera dobre prakse predstavljen je u publikaciji pod nazivom *Pregled odabranih primjera dobre prakse: integracije pripadnika romske nacionalne manjine*.

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine.

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine (Narodne novine, br. 86/13, 126/13 i 40/14) (u daljnjem tekstu Povjerenstvo) u svrhu praćenja provedbe cjelokupnog operativnog dijela Strategije i pratećeg Akcijskog plana.

Predsjednik Povjerenstva je jedan od potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, zamjenik predsjednika je zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, a članovi Povjerenstva su iz reda predstavnika nadležnih državnih tijela i jednakog broja predstavnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Zadaće Povjerenstva su: sustavno praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma; predlaganje mjera za unaprjeđenje provođenja Strategije i Akcijskog plana; izrada preporuka, mišljenja, stručnih obrazloženja i izvješća, te smjernica u vezi s provedbom Strategije; predlaganje izmjena i dopuna Strategije; praćenje rasporeda i utroška sredstava za provođenje Strategije za koju se sredstva izdvajaju iz državnog proračuna; raspodjeljivanje financijskih sredstva za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine. Sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva u rad Povjerenstva mogu se uključiti i predstavnici drugih tijela i institucija, odnosno stručnjaci koji nisu članovi Povjerenstva, ukoliko za to postoji potreba. Administrativno-stručne poslove za Povjerenstvo obavlja Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Ured je u ožujku 2016. godine uputio dopis i zatražio mišljenja nadležnih državni tijela na Prijedlog odluke o osnivanju Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Nakon zaprimljenih mišljena Ured je Prijedlog Odluke o osnivanju Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma s obrazloženjem i očitovanjima nadležnih tijela Vladi Republike Hrvatske dostavio u travnju 2016. godine. Vlada Republike Hrvatske je na 18. sjednici održanoj 4. svibnja 2016. godine donijela (novu) Odluku o osnivanju Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. do 2020. godine (Narodne novine, broj 44/2016). Sukladno navedenoj Odluci o osnivanju Povjerenstva Ured je 18. svibnja 2016. godine objavio Javni poziv za prikupljanje prijedloga za imenovanje članova i zamjenika članova Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine iz reda pripadnika romske nacionalne manjine. Javnim pozivom pozvane su koordinacije vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te udruge romske nacionalne manjine da predlože kandidate za članove i zamjenike članova Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma. U međuvremenu Hrvatski sabor je 16. lipnja 2016. godine izglasao nepovjerenje i donio odluku o neiskazivanju povjerenja predsjedniku Vlade Republike Hrvatske Tihomiru Oreškoviću. Zbog ponovljenih parlamentarnih izbora u 2016. godini Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne

strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine nije konstituirano, nije donosilo odluke, nije rasporedilo financijska sredstva koja su bila osigurana na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, a koja su bila namijenjena za rješavanje problema i teškoća života pripadnika romske nacionalne manjine. Nadalje, Povjerenstvo iz istog razloga nije razmatralo nacrt Izvješća o provedbi Akcijskog plana za provedbu NSUR-za 2015. godinu.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u vezi s romskom zajednicom

U okviru provedbe Nacionalnog programa za uključivanje Roma policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica te suzbijanja diskriminacije Roma. Sukladno Nacionalnom programu, a u suradnji s ostalim tijelima, policija je odgovorna za djelovanje u cilju provedbe sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima.

Tijekom 2016. godine nisu zabilježena sustavna nacionalno i rasno motivirana nasilja nad Romima, nego se uglavnom radilo o verbalnom nasilničkom ponašanju mlađih osoba, često pod utjecajem alkohola. Također, zapažena su nasilnička ponašanja i među samim Romima.

Romi i drugi građani se putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine potiču na prijavljivanje nacionalnog, rasnog i drugih oblika nasilja protiv njih, a svi se poznati slučajevi svakog nasilja evidentiraju i analitički prate.

Od 1. siječnja 2004. godine analitički se prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju kvartalne analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera. Jednom godišnje o tome se obavještava Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Također, s ciljem dosljedne provedbe mjera, policija sukladno sigurnosnoj prosudbi i saznanjima u suradnji sa nadležnim institucijama (državnim odvjetništvima, sudovima i inspekcijskim službama) intenzivno i dosljedno planira i poduzima policijske mjere i radnje te odgovarajuće aktivnosti u svrhu efikasnog procesuiranja, kao i praćenja tijeka postupka do konačnog sankcioniranja počinitelja svih protupravnih kažnjivih radnji. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama i u suradnji sa romskom zajednicom provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja. Policija provodi i ostale brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu na razini jedinica lokalne samouprave itd. Također, što je posebice bitno, zajedno s Romima radi se i na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

U vezi počinjenja kaznenih djela i prekršaja na štetu Roma, unutar romskih zajednica te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti, tijekom 2016. godine evidentirano je:

- Kaznenih djela:
    - 78 kaznenih djela od strane 37 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 91 osobe romske nacionalnosti;
    - 155 kaznena djela unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 206 počinitelja romske nacionalnosti kaznena djela počinilo nad 214 Roma kao oštećenika;
    - 1.075 kaznena djela od strane ukupno 1.477 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 703 osobe drugih nacionalnosti te na štetu 288 pravnih osoba.

Za usporedbu, tijekom 2015. godine evidentirano je 62 kaznena djela na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 141 kazneno djelo počinjenih unutar romske zajednice te 1.062 kaznena djela počinjena od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

- Prekršaja:
    - 17 prekršaja od strane 11 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 20 osoba romske nacionalnosti;
    - 441 prekršaj unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 728 počinitelja romske nacionalnosti prekršaje počinilo nad 811 Roma kao oštećenika;
    - 1.246 prekršaja od strane ukupno 1.410 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 272 osobe drugih nacionalnosti.

Također, za usporedbu, tijekom 2015. godine evidentirano je 59 prekršaja na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 433 prekršaja počinjenih unutar romske zajednice te 1.348 prekršaja počinjenih od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Na temelju svih relevantnih pokazatelja može se zaključiti da je stanje sigurnosti romske nacionalne manjine stabilno. Naime, kaznena i prekršajna problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada. Policija zadovoljavajuće poduzima zakonske mjere iz svoje nadležnosti u cilju osiguranja prava i sloboda nacionalnih manjina u skladu s odredbama Ustavnog zakona.

Program IPA 2012

Uslijed neispunjavanja preduvjeta za provedbu Komponente III „Potpora lokalnim inicijativama za uključivanje Roma“, unutar programa IPA 2012, pokrenut je postupak izmjene Projektnog sažetka u dijelu Komponente III.

S obzirom da je izrada natječajne dokumentacije za ovaj projekt ovisila o zainteresiranosti jedinica lokalne samouprave za sudjelovanje i njihovoj dostavi odgovarajućih podataka, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2015. godine uložio dodatne napore kako bi osigurao njihovo sudjelovanje, te su, između ostaloga, osigurana dodatna vanjska (donatorska) sredstva za izradu tehničkog dijela dokumentacije i obavljeni brojni terenski posjeti. Zbog nedostatnih podataka lokalnih jedinica nisu ispunjeni preduvjeti za provedbu projekata, a zbog niske razine spremnosti lokalnih jedinica na sudjelovanje, rizici postoje i uz održivost rezultata projekta.

Tijekom 2016. godine Ured je pripremio potrebnu dokumentaciju za nadležnu opću upravu Europske komisije vezano uz izmjene Projektnog sažetka te izradio natječajnu dokumentaciju (Opis posla) za postupak javne nabave po novo odobrenom projektu: „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“. Ugovor je potpisan 29. studenog 2016. godine (broj ugovora 2012-01-23-030301, vrijednost Ugovora: 689.278,35 eura), a provedba aktivnosti planirana je tijekom 2017. i 2018. godine.

Svrha projekta je provedba potrebnih istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, te aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeti za integraciju Roma na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Projektom će se napraviti opsežno istraživanje baznih podataka za praćenje Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. – 2020. i pratećeg Akcijskog plana – što uključuje prikupljanje kvantitativnih pokazatelja i podataka kvalitativne prirode u svim lokalnim zajednicama u kojima živi minimalno 30 i više stanovnika romske nacionalne manjine; održat će se nacionalna (u Zagrebu) i regionalne prezentacije baznih podataka (u Primorsko-goranskoj, Osječko-baranjskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj, i Sisačko-moslavačkoj županiji) za predstavnike romske nacionalne manjine, tijela državne uprave, jedinica lokalne i regionalne samouprave, međunarodnih organizacija, organizacija civilnog društva, akademske zajednice itd.; razvit će se i testirati učinkovit skup mrežnih alata za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. – 2020. i pratećeg Akcijskog plana usklađenih s on-line alatom Europske komisije za praćenje Nacionalne strategije za uključivanje Roma među članicama Europske unije; održat će se regionalne fokusirane grupe s ciljem definiranja regionalnih/lokalnih prioritetnih implementacijskih mjera (u Primorsko-goranskoj, Osječko-baranjskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji) te treninzi za zaposlenike tijela regionalne/lokalne samouprave i državne uprave te romske aktiviste (zadužene za izvještavanje o provedbi NSUR-a) o upotrebi web baziranih on-line alata.

Uz posebnu pozornost pridanu mladim Romima i Romkinjama u okviru Nacionalne platforme za Rome i izrade novog AP, tijekom 2016. godine završen je i program u kojemu su ciljna skupina bili mladi pripadnici romske nacionalne manjine. Konzorcij sastavljen od tri partnerske organizacije: Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterskog centra Osijek i Romske organizacije mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti fondova Europske unije za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF), a u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, pokrenuo je višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama. Provedba je počela tijekom 2015. godine uz sudjelovanje 10 mladih Romkinja i Roma iz svih krajeva Republike Hrvatske. Tijekom 2016. godine održano je još 5 modula. Detaljnije o programu PGF-a vidjeti na web stranici:
http://www.pgfhr.org/images/Docu/PGF_Hrvatska_2013_2016_Uspjesno_podrzani_projekti.pdf

Nastavno na natječaj fonda „Making the Most of EU Funds for Roma“ za stipendiranje mladih Roma za vježbeništvo u tijelima, institucijama i udrugama koje se bave

EU integracijama u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Kosovu, Makedoniji i Srbiji objavljen u srpnju 2014. godine, program je u cijelosti dovršen u rujnu 2016. godini. Putem tog programa, u Republici Hrvatskoj, bilo je zaposleno 3 mladih Roma (1m, 2ž), po jedna osoba u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Uredu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj te na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu/PUO Korak po korak.

Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. godine provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provođene su u Sisačko-moslavačkoj županiji. Tim sredstvima je osigurano prikupljanje podataka za Atlas romskih naselja u Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji, koji sadržava podatke o društvenom i ekonomskom položaju Roma u 37 područja. Atlas romskih naselja nalazi se na web stranici http://www.atlas-romskihnaselja.hr/

Razvijanje takvog društveno-grafičkog kartiranja romskih naselja je preporuka Europske komisije da zemlje članice prošire svoje istraživanje o stanju romskih zajednica ili provedbom fokusiranih istraživanja ili redovnim istraživanjima s dodatnim uzorkom Roma.

Dodatni obol izradi lokalnih akcijskih planova dale su aktivnosti projekata usmjerenih na poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine koje udruge provode u okviru natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda Europske unije u ostvarenju ljudskih prava“, kojeg provodi Ured za udruge u okviru programa IPA 2012. U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanja djelotvorne provedbe standarda Europske unije u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda Europske unije u osnaživanju ljudskih prava. Svrha natječaja je osnažiti doprinos civilnoga društva dosljednom provođenju europskih standarda zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, unaprijediti sudjelovanje građana u zaštiti ljudskih prava te poboljšati položaj i ostvarivanje prava Roma u Hrvatskoj. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 eura a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine:

- GTF inicijativa za održivi rast provodi projekt „ROMA LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“ u partnerstvu udruge „Gačanka“ i udruge žena Romkinja u Hrvatskoj „Bolja budućnost“. Cilj projekta je osnažiti i bolje predstaviti interese romske nacionalne manjine kroz jačanje kapacitete mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji i povećanje svijesti o zbližavanju romskih OCD-ova i (većinske) zajednice i institucija.
- Informativno pravni centar u partnerstvu s Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu, Brodsko-posavskom županijom i Mrežom romskih udruga Hrvatske provodi projekt „Pravno uključivanje i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“ čiji je cilj olakšati pristup romske populacije u 6 županija besplatnoj pravnoj pomoći; jačati romske organizacije civilnoga društva i Vijeća romske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji; izraditi nacrt i promicati nove mehanizme praćenja i nadzora

provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i lokalnih akcijskih planova.

- Nansen dijalog centar u partnerstvu s udrugom Romski nacionalni forum provodi projekt „Izgradnja prekretnica u zaštiti ljudskih prava romske zajednice – postupno jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“ s ciljem jačanja Romskog nacionalnog foruma kao mreže 32 romske organizacije i romskih nacionalnih vijeća za zaštitu ljudskih prava na lokalnoj i nacionalnoj razini, poticanja međusektorskih partnerstva između romskih organizacija i javnih institucija s naglaskom na postojeće strategije i akcijske planove za romsku zajednicu, povećanje svijesti i pružanje pomoći pripadnicima romske zajednice u zaštiti od kršenja ljudskih prava i omogućavanja razmjene dobre prakse i znanja između romskih organizacija i javnih institucija u Hrvatskoj i Europi.
- Projekt „Gelem, Gelem – World4Them“ provodi Otvorena medijska grupacija u partnerstvu Udruge Roma Zagreba i Zagrebačke županije, Osnovna škole Augusta Cesarca Zagreb, Centra za kulturne djelatnosti i Ekonomske i trgovačke škola Čakovec. Ciljevi projekta su uspostaviti suradnju i koordinaciju aktivnosti partnerskih organizacija usmjerenu na poticanje učinkovite primjene zaštite ljudskih prava, uspostaviti suradnju između organizacija civilnoga društva koji se bave ljudskim pravima i obrazovnih institucija i time poticati bolji pristup ranjivih skupina ljudskim pravima.
- Projekt građanskih prava Sisak provodi projekt „Važno je biti Rom“ s ciljem pružanja besplatne pravne pomoći pripadnicima romske nacionalne manjine, uspostave redovne veze između javnog i civilnog sektora i romske nacionalne manjine i podržavanja lokalne vlasti i institucije za bolju provjeru socioekonomskih životnih uvjeta Roma i lakši pristup korisnicima. Projekt se provodi u partnerstvu Romskog kulturnog centra, Romska prava i udruge Novi svijet Luščani.
- Romsko nacionalno vijeće provodi projekt „Poticanje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na lokalnoj i regionalnoj razini“ zajedno s partnerima Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć. Ciljevi projekta su poboljšanje kapaciteta lokalnih i regionalnih vijeća romske nacionalne manjine i pojedinačnih predstavnika romske nacionalne manjine i romskih organizacija civilnoga društva za njihovo aktivno sudjelovanje u provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na regionalnoj razini; poticanje dijaloga i suradnje između lokalnih i regionalnih romskih dionika i lokalnih i regionalnih vlasti i relevantnih javnih institucija o uključenosti Roma.
- Udruga žena Romkinja „Romsko srce“ s partnerima Osnovnom školom Jagodnjak, Osnovnom školom Darda i udrugom romskih žena Kašmir iz Belišća provodi projekt „Obrazovanjem do ljudskih prava“. Cilj projekta je promicati jednake mogućnosti u pristupu obrazovanju za djecu predškolske i školske dobi i razvijati suradnju između udruga, školskih ustanova i roditelja u integraciji romske djece u obrazovni sustav.

Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih projekata Europske unije koje provode organizacije civilnoga društva. Tijekom 2015. godine ukupno su sufinancirana 4 projekta usmjerenih ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri, a provođeni su tijekom 2016. godine:

- Udruga GTF – Inicijativa za održivi rast (IPA 2012. I. komponenta), „ROMA-LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“, sufinanciran u iznosu 26.365,70 kuna.

- Udruga Nansen Dijalog Centar (IPA 2012. I. komponenta), „Izgradnja prekretnica zaštiti ljudskih prava romske zajednice - postupno jačanje kapaciteta OCD-a i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“, sufinanciran u iznosu od 42.853,40 kuna.
- Udruga Projekt građanskih prava Sisak (IPA 2012. I. komponenta), „Važno je zvati se Rom“, sufinanciran u iznosu od 55.202,12 kuna.
- Udruga Informativni pravni centar (IPA I. komponenta), „Pravna inkluzija i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“, sufinanciran u iznosu od 21.478,65 kuna.

Suradnja unutar Europske unije

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ima ulogu kontaktne točke za praćenje provedbe strateških mjera od strane nositelja mjera i drugih uključenih aktera i dionika. Također, Ured je i nacionalna kontakt točka za Rome u kontekstu nacionalnih strategija za integraciju Roma na razini Europske unije. Između ostalog, Ured sudjeluje u izradi dokumenata Europske unije koji se odnose na romsku nacionalnu manjinu i programskim aktivnostima Europske komisije. Tako je i 2016. godine, zajedno s drugim nadležnim tijelima, sudjelovao u izradi nacrta Zaključaka Vijeća Europske unijhe o ubrzavanju procesa integracije Roma. Više informacija se može naći na web stranici http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15406-2016-INIT/hr/pdf

Zaključci Vijeća, usvojeni 8. prosinca 2016.godine temelje se na Tematskom izvješću broj 14/2016 Revizijskog suda Europske unije o napretku postignutom u integraciji Roma pod nazivom *Političke inicijative i financijska potpora EU-a za integraciju Roma:* tijekom posljednjeg desetljeća postignut je znatan napredak, ali potrebni su dodatni napori na terenu. Više na web stranici http://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=36850

Zaključci pozivaju države članice na daljnje unaprijeđenja provedbe okvira Europske unije za integraciju Roma, ″u skladu sa sveobuhvatnim pristupom utemeljenim na dokazima″.

U veljači 2016. godine Europskoj komisiji je podneseno godišnje izvješće o napretku integracije pripadnika romske nacionalne manjine za 2015. godinu. Na poziv Agencije za temeljna prava Europske unije (FRA) od 2012. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina sudjeluje u Radnoj skupini Agencije za izradu zajedničkih indikatora praćenja Nacionalnih strategija za uključivanje Roma. Osim aktivnosti umrežavanja s europskim partnerima, pružena je potpora sudjelovanju Republike Hrvatske u predsjedanju Slovačke Europskom unijom, koje je među prioritetima imalo i napredak integracije Roma. Četvero mladih Roma i Romkinja sudjelovalo je na europskom susretu na visokoj razini posvećenom osnaživanju mladih Roma u Europi, održanom u Bratislavi 9.-11. listopada 2016.godine.

Potpora je pružena i provedbi paneuropskog projekta *„za Rome, s Romima“* (for Roma, with Roma). Za više detalja molimo vidjeti mrežnu stranicu Europske komisije: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/for-roma-with-roma/index_en.htm

U okviru projekta poduzete su ciljane aktivnosti za borbu protiv diskriminacije Roma i stereotipa o Romima. Predstavnici Republike Hrvatske, uključujući veći broj osnovnih škola i 3 novinara, sudjelovali su i u paneuropskom natjecanju školskih crteža i aktivnostima za novinare.

Bilateralna suradnja s drugim državama članicama, potvrđena je i sudjelovanjem predstavnika Urada za narodnosti Republike Slovenije na aktivnostima regionalne platforme za Rome u Čakovcu te predstavnica Republike Mađarske koje su na regionalnoj platformi u Belom Manastiru prikazali primjere integriranih intervencija u obližnjem Pečuhu, uz potporu Ministarstva ljudskih kapaciteta Republike Mađarske.

EUMIDIS (European Union minorities and discrimination survey) - Europska unija o manjinama i diskriminaciji

Iako su Romi najveća etnička manjina u Europi, ne postoji sustavno prikupljanje podataka o Romima u državama članicama Europske unije. Stoga se statistički pokazatelji strategije Europa 2020. za zapošljavanje, siromaštvo i obrazovanje ne mogu razvrstati za Rome. Uz vrlo malo iznimaka, opsežna istraživanja diljem Europske unije – poput statistike Europske unije o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) i ankete o radnoj snazi (ARS) – trenutačno ne prikupljaju podatke o etničkoj pripadnosti i ne obuhvaćaju etničke manjine u dovoljnoj mjeri, uključujući Rome. Stoga je FRA 2008. godine ispitao Rome u 7 država članica Europske unije, 5 u kontekstu prvog istraživanja Europske unije o manjinama i diskriminaciji (EU-MIDIS I). FRA je 2011. godine, zajedno s Europskom komisijom, Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i Svjetskom bankom proveo 2. istraživanje o Romima u 11 država članica Europske unije. Istraživanjem su prikupljeni podaci o njihovoj društveno-ekonomskoj situaciji u zapošljavanju, obrazovanju, stanovanju i zdravlju, o iskustvima s diskriminacijom i svijesti o pravima. FRA je 2016. godine ispitao Rome po 3. put, kao dio istraživanja EU-MIDIS II, da procijeni napredak tijekom vremena, što odražava utjecaj pravnih i političkih zbivanja na terenu. Republika Hrvatska nije bila uključena u anketu o Romima iz 2011. godine, a u anketi 2016. godine u Hrvatskoj su prikupljeni podaci u okviru 538 individualnih razgovora o 2 800 Roma pojedinaca koji žive u kućanstvima ispitanika.
Izvadak iz sažetka dostupnog i na hrvatskom jeziku:
http://fra.europa.eu/en/publication/2016/eumidis-ii-roma-selected-findings

EUMIDIS prikazuje lošije rezultate ankete u Republici Hrvatskoj od prosjeka Europske unije u sljedećim kategorijama: siromaštvo (stopa osoba u riziku od siromaštva u usporedbi s općom populacijom; postotak Roma koji žive u kućanstvima u kojem je u prethodnom mjesecu barem 1 član otišao spavati gladan jednom, nekoliko puta ili 4 ili više puta); obrazovanje (djeca 4 godine i godine u kojoj DČ propisuje upis u školu koja sudjeluju u obrazovanju u ranom djetinjstvu, ISCED 3 i ISCED 4); zapošljavanje (Romi u dobi između 0 i 59 godina koji žive u kućanstvu s trenutačno niskim intenzitetom rada; samodeklarirani glavni status aktivnosti, sve osobe u kućanstvu iznad 16 god (zaposleni, nezaposleni, plaćeni posao; NEET)); stanovanje (prosječan broj prostorija po osobi u kućanstvima, romskim i općim; Romi koji žive u kućanstvu bez toaleta, tuša ili kupaonice; žive u stambenom prostoru s krovom koji propušta, vlažnih zidova, podova ili temelja, ili s trulih prozorskih okvira ili poda; Romi koji žive u područjima zahvaćenim zagađenjem, kriminalom, nasiljem i vandalizmom u usporedbi s općom populacijom;) i diskriminaciji (ukupna učestalost diskriminacije na temelju romskog podrijetla u posljednjih 5 godina i posljednjih 12 mjeseci (osobito obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i pristup ostalim uslugama).

Rezultati su bolji od prosjeka Europske unije u sljedećim kategorijama: djeca u dobi obveznog obrazovanja koja sudjeluju u obrazovanju, ISCED 1+2; Romi u dobi od 16 godina ili stariji koji navode da su obuhvaćeni nacionalnim osnovnim zdravstvenim osiguranjem ili

dopunskim osiguranjem; Romi koji su prijavili posljednji slučaj diskriminacije na temelju romskog podrijetla ili podnijeli tužbu zbog njega; Svijest među Romima o postojanju zakona kojima se zabranjuje diskriminacija na temelju boje kože, etničkog podrijetla ili vjere.

Suradnja s Vijećem Europe

Na 12. sjednici Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe (CAHROM) ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ponovno velikom većinom je izabran za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe osnovan je 2011. godine, odgovoran je Odboru ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika (Travellers).

U kontekstu Vijeća Europe, važno je prvo sudjelovanje ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i predsjednika Ad hoc odbora stručnjaka za romska pitanja (CAHROM) u radu Izvjestiteljske skupine za socijalna prava (GR-SOC), a u okviru koje se razmatra i pitanje romske nacionalne manjine. početkom studenog 2016. godine. Između ostaliog, izvijestio je o učinkovitosti nove metodologije rada CAHROM-a s naglaskom na tematski pristup te prioritete CAHROM-a za 2017. godine s fokusom na adresiranje glavnih izazova na području nediskriminacije, obrazovanja, zapošljavanja, pristupa pravdi, zaštiti ranjivih skupina te zaštiti romskog jezika, kulture i povijesti.

Provedba kampanje Vijeća Europe *Dosta!*, usmjerene na borbu protiv predrasuda prema Romima, tijekom 2016. godine je obuhvatila nekoliko aktivnosti održanih 9. prosinca 2016. godine, u Kinu Europa u Zagrebu u okviru Human Rights Film Festivala koje, između ostalog, ukazuju na kulturni identitet nove generacije mladih Roma. Program je otvorio obnašatelj dužnosti ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i predsjedavajući Odbora stručnjaka Vijeća Europe za romska pitanja. Kratki dokumentarni film „Korita – Skăldră“ rezultat je suradnje romske zajednice grada Kutine i OŠ Stjepana Kefelje Kutina o baštinskom nasljeđu Roma Bajaša - izradi korita i ostalih predmeta od drveta. Film koji je osvojio glavnu nagradu na Dubrovačkom filmskom festivalu za djecu i mlade Mediterana te dobio priznanje Međunarodnog Etno film festivala Srce Slavonije – „Special heart of Slavonia“ potvrđuje važnost suradnje, međusobne otvorenosti i povezivanja romske zajednice s lokalnom zajednicom. Uz njega je prikazan i „Audiovizualni rječnik bajaško-rumunjskog jezika“, jezika kojim govore Romi Bajaši iz Kutine. Autori tog projekta su također romska zajednica grada Kutine, u suradnji s Foto video klubom Kutina, OŠ Vladimira Vidrića te Tehničkom školom Kutina. Postavljena je i izložba Romski otvoreni muzej, prikaz fotografija na kojima prepoznajemo lica svjetskih umjetnika koji su porijeklom Romi. Izložbu su pokrenuli mladi Romi iz RKUD-a Darda, kulturno umjetničkog društva koje se bori kulturom protiv diskriminacije. Članovi neformalne Inicijative mladih Roma organizirali su Živu knjižnicu, prigodu za informiranje o problemima s kojima se suočavaju mladi Romi, ali i pozitivnim pričama. Na kraju događanja održana je rasprava o položaju mladih Roma i njihovoj ulozi u društvu, mogućnostima integracije i održavanja kulturnog identiteta.

EURoma

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, zajedno s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Ministarstvom rada i mirovinskog sustava, je završio sudjelovanje u projektu Europske mreže za socijalno uključivanje i Rome u okviru strukturnih fondova (EURoma), koja je tijekom 2016. godine objavila završno izvješće za programsko razdoblje 2007-2013 godine *"Poticanje korištenja sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI) za uključivanje Roma – Pregled osmogodišnjeg perioda djelovanja mreže EURoma i predviđeni načini uključivanja Roma u programskom razdoblju 2014-2020"*.
Izvješće i sažetak istog dostupni su na sljedećim internetskim adresama:
Tehničko tajništvo mreže EURoma:
https://www.gitanos.org/centro_documentacion/publicaciones/fichas/117000.html.en

Cjelovito izvješće:
http://www.gitanos.org/publications/Euroma.Final.Report.2007_2013.Programming.Period.pdf

Sažetak izvješća:
http://www.gitanos.org/publications/Euroma.Final.Report.2007_2013.Programming.Period_executive.sumary.pdf

Mrežu EURoma činili su predstavnici 14 zemalja članica Europske unije, a svrha joj je uspostavljanje konstruktivnih komunikacijskih kanala te razmjena dobrih praksi, strategija i inicijativa o pristupu strukturnim fondovima, u cilju kreiranja i provedbe politika i projekata usmjerenih na povećanje uključivanja Roma. Navedeno izvješće je predstavilo razvojni put mreže EURoma, njezine glavne rezultate kao i ukupni doprinos tematici tijekom osmogodišnjeg djelovanja te načine na koje su zemlje članice mreže EURoma (Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Grčka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Španjolska i Švedska) obradile pitanje uključivanja Roma u Operativnim planovima za korištenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI) za programsko razdoblje 2014.-2020., identificirajući prisutne trendove i glavne izazove u provedbenoj fazi.

Ocjena stanja i preporuke

Iz svih navedenih podataka razvidan je daljnji napredak u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine. Provedba aktivnosti tijekom 2016. godine u području obrazovanja, zdravstvene zaštite, zapošljavanja, stanovanja, socijalne skrbi te reguliranja statusnih prava kao i uspješna provedba brojnih projekata na državnoj razini te projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini, doprinijele su daljnjoj integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama.

S obzirom na brojne izazove koji još predstoje za punu integraciju pripadnika romske nacionalne manjine, preporučuje se nastaviti provoditi dokazano uspješne programe i aktivnosti, nastaviti davati potrebnu pozornost mladim Romima i Romkinjama, aktivnostima na lokalnoj razini te jačanju suradnje svih dionika.

Aktivnosti kojima će su osigurati kvalitetno praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013.-2020. godine putem prikupljenih baznih podataka te uskladiti s Okvirom Europske unije i metodama praćenja na razini Europske unije omogućit će i kreiranje, praćenje i evaluaciju relevantnih politika utemeljenih na činjenicama na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, no pri tom je nužno osigurati sudjelovanje svih dionika.

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Prema Izvješću pučke pravobraniteljice za 2016. godinu, podaci o broju pritužbi u 2015. godini, po osnovama diskriminacije, je sljedeći:

Osnova diskriminacije	Broj pritužbi	Postotak
Rasa, etnička pripadnost ili boja kože, nacionalno podrijetlo	117	30,2
Dob	27	7
Zdravstveno stanje	13	3,4
Obrazovanje	17	4,4
Političko ili drugo uvjerenje	24	6,2
Vjera	31	8
Društveni položaj	11	2,8
Imovno stanje	5	1,3
Invaliditet	6	1,5
Spol	10	2,6
Bračni ili obiteljski status	5	1,3
Članstvo u sindikatu	4	1
Spolna orijentacija	4	1
Višestruka diskriminacija	63	16,3
Nema osnove po ZSD-u	50	13
Ukupno	**387**	**100**

U 117 pritužbi koje je Ured pučke pravobraniteljice zaprimio u 2016. godini, odnosno u 30,2%, građani su se prituživali kako su diskriminirani na temelju rase ili etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla, što predstavlja povećanje zaprimljenih pritužbi u odnosu na 2015. godinu kada ih je zaprimljeno 68 ili 23,9 %.

Diskriminacija i zločin iz mržnje

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2016. godini, kao središnje tijelo za prikupljanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, od Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće statističke podatke o zločinu iz mržnje:

ZLOČIN IZ MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2016. *(uključuje i podatke za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz čl.325. Kaznenog zakona)*	
Broj evidentiranih slučajeva od strane Ministarstva unutarnjih poslova	35
Broj predmeta u kojima je postupalo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske *(uključuje predmete prenesene iz prethodnog razdoblja)*	37
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda	7

Promatrajući podatke o zločinu iz mržnje u 2016. godini, uočava se porast evidentiranih slučajeva od strane Ministarstva unutarnjih poslova, pad broja predmeta u kojima je postupalo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, te jednaki broj pravomoćnih osuđujućih presuda. Nacionalno i etničko podrijetlo je i dalje najčešće motiv počinjenja zločina iz mržnje. U odnosu na podatke Ministarstva unutarnjih poslova vezane uz zločin iz mržnje, važno je naglasiti da se značajan dio evidentiranih kaznenih djela odnosi na produljeno kazneno djelo počinjeno od strane istog počinitelja (čl. 52. Kaznenog zakona).

Podaci o prekrajnim djelima ukazuju na pad broja prekršajnih djela vezanih uz motiv mržnje te pad broja osuđujućih presuda u prekršajnom postupku.

PREKRŠAJI VEZANI UZ MOTIV MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2016.	
Broj prekršajnih djela	5
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda u prekršajnom postupku	4

Ministarstvo pravosuđa, sukladno obvezama preuzetim iz Protokola za postupanje u slučaju zločina iz mržnje, popunjava Obrazac za statističko praćenje kaznenih djela vezano uz zločine iz mržnje kao i jedinstveni Obrazac za statističko praćenje prekršajnih djela posebno označenih uz motiv mržnje.

Iz prethodnog razdoblja ostao je jedan neriješen kazneni predmet vezan uz zločin iz mržnje na temelju etničke pripadnosti, dok su primljena dva takva predmeta, podjednako kao i prethodne godine kada su ostala dva neriješena predmeta a primljen je jedan. Ukupno je riješen jedan takav predmet (izrečena je oslobađajuća presuda) te su na kraju 2016. godine ostala dva neriješena predmeta, što je podjednako kao i prethodne godine kada su riješena dva a ostao neriješen jedan predmet. Trajanje postupka predmeta riješenog u 2016. godini bilo je duže od 12 mjeseci, dok je prethodne godine jedan postupak trajao kraće a jedan duže od 12 mjeseci. Iz prethodnog razdoblja ostala su 4 neriješena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju nacionalnog podrijetla, primljena su 3 takva kaznena predmeta, što je manje nego prethodne godine kada je primljeno 6 takvih predmeta. Riješena su ukupno 4 predmeta (sva četiri osuđujućom presudom), podjednako kao prethodne godine, kada je bilo 5 predmeta, te su na kraju 2016. godine ostala neriješena 3 takva predmeta, podjednako kao i prethodne godine kada su ostala 4 neriješena predmeta. Trajanje riješenih predmeta bilo je u 2 predmeta kraće od 12 mjeseci, a u 2 predmeta duže od 12 mjeseci, što je podjednako kao i prethodne godine.

U odnosu na prekršajna djela posebno označena uz motiv mržnje, u 2016. godini bila su ukupno 2 takva djela, što je manje nego u 2015. godini kada ih je bilo 12. Niti jedan optužni prijedlog nije odbačen te su donesene 3 odbijajuće ili oslobađajuće presude, isto kao i prethodne godine. Donesene su ukupno 2 pravomoćne presude što je manje nego u prethodnoj godini kada ih je bilo 7.

U odnosu na kaznena djela vezana za diskriminaciju, u 2016. godini ukupno je primljeno 6 novih predmeta, od kojih se 1 odnosio na etničku a 1 na nacionalnu pripadnost, dok su se prethodne godine od ukupno 2 nova predmeta oba odnosila na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. Pravomoćno su riješena 3 predmeta od kojih su se 2 odnosila na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla što je isto kao i prethodne godine, dok je broj osuđujućih presuda u predmetima vezanim za ovaj motiv diskriminacije porastao sa 1 osuđujuće presude na 2 u odnosu na prethodnu godinu. U 2016. godini izrečene su ukupno 4 kazne od čega 3 u predmetima vezanim za diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla što predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada se od ukupno 2 kazne 1 odnosila na ovu vrstu predmeta.

U odnosu na građanske predmete vezane za diskriminaciju, u 2016. godini primljeno je ukupno 53 predmeta od čega se 1 predmet odnosio na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti a 2 na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. Isto predstavlja značajan pad u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo 6 novih predmeta vezanih za diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti te 45 predmeta vezanih za diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. Ukupno su pravomoćno riješena 43 predmeta, od čega se 1 odnosi na diskriminaciju zbog etničke pripadnosti a 8 na diskriminaciju zbog nacionalnog podrijetla. Ovo predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu kada su se od 73 riješena predmeta 2 odnosila na predmete diskriminacije zbog etničke pripadnosti, a 41 na predmete diskriminacije zbog nacionalnog podrijetla. U odnosu na riješene predmete koji se odnose na diskriminaciju zbog nacionalnog podrijetla, u 5 je predmeta odbijen tužbeni zahtjev dok je u 3 predmeta riješen na drugi način, što predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu. Jedini riješeni predmet zbog diskriminacije temeljem etničke pripadnosti riješen je na drugi način.

U prekršajnim predmetima vezanim za diskriminaciju, u 2016. godini, primljeno je ukupno 132 predmeta, podjednako kao i prethodne godine kada ih je bilo 125. Od tog broja, 11 se predmeta odnosilo na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je manje nego prethodne godine, kada ih je bilo 27. Broj novih predmeta vezanih za diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla iznosio je 60, podjednako kao i prethodne godine kada ih je bilo 56. U 2016. godini ukupno su pravomoćno riješena 103 predmeta što je porast u odnosu na 81 riješeni predmet prethodne godine. Od toga, doneseno je 9 presuda zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (7 osuđujućih, 1 oslobađajuća i 1 na drugi način), što je pad u odnosu na prethodnu godinu i 17 riješenih predmeta. U predmetima zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla doneseno je 45 presuda (23 osuđujuće presude, 16 oslobađajućih i 7 predmeta je riješeno na drugi način), što predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada je doneseno 29 pravomoćnih presuda u odnosu na ovu vrstu predmeta.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Tijekom 2016. godine Ministarstvo unutarnjih poslova evidentiralo je ukupno 35 kaznenih djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. U odnosu na 2015. godinu kada je evidentirano 25 takvih kaznenih djela zaključuje se da je tijekom 2016. godine došlo do povećanja broja kaznenih djela motiviranih mržnjom za 40%.

Navedeno povećanje dijelom proizlazi iz brojnih preventivnih aktivnosti usmjerenih na jačanje svijesti građana o štetnosti zločina iz mržnje te potrebu prijavljivanja takvih

kaznenih djela. Vezano za razriješenost kaznenih djela motiviranih mržnjom potrebno je napomenuti kako je od navedenih 35 kaznenih djela uspješno razriješeno 32 kaznena djela ili 94%, dok je tijekom 2015. godine od 25 kaznenih djela motiviranih mržnjom uspješno razriješeno 23 kaznena djela ili 92%. Provedba navedenih mjera nije zahtijevala angažiranje dodatnih proračunskih sredstava izvan redovnih sredstava proračuna Ministarstva unutarnjih poslova.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u području suzbijanja diskriminacije

Tijekom 2016. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je koordinirao proces izrade nacrta Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije. Ciljevi koji se Nacionalnim planom nastoje ostvariti su zaštita od diskriminacije te promicanje i unaprjeđenje prava na jednako postupanje u Republici Hrvatskoj te podizanje javne svijesti o važnosti poznavanja i ostvarivanja ovog prava.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je 9. prosinca 2016. godine u prostorijama Hrvatskog sabora obilježio Međunarodni dan ljudskih prava, u okviru kojeg je djelatnik Ureda održao izlaganje na temu prijavljivanja zločina iz mržnje i govora mržnje, kao najekstremnijim oblicima diskriminacije. Tim povodom je na mrežnim stranicama Ureda pokrenuta i kampanja poticanja prijavljivanja zločina iz mržnje i govora mržnje https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/kampanja-poticanja-na-prijavljivanje-zlocina-iz-mrznje-i-govora-mrznje/690).

U okviru obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava, Ured je održao predavanje o suzbijanju diskriminacije na javnoj tribini u Karlovcu u organizaciji Koordinacije za ljudska prava Karlovačke županije. Također, djelatnici Ureda sudjelovali su kao predavači u provedbi ciklusa edukacija na temu antidiskriminacije, ravnopravnosti spolova i pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima na Državnoj školi za javnu upravu. Edukacijama je bilo obuhvaćeno sveukupno 989 službenika.

Ocjena stanja i preporuke

Vlada Republike Hvatske je na sjednici održanoj 1. prosinca 2017. godine, donijela novi Nacionali plana za borbu protiv diskriminacije, za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Provedba navedenog dokumenta doprinijeti će daljnjem poticanju provedbe različitih mjera usmjerenih na borbu protiv diskriminacije u svim značajnim područjima života definiranih Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

I u narednom razdoblju potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije te nastaviti informirati širu javnosti o pravima nacionalnih manjina i problemima s kojima se susreću. Potrebno je kontinuirano provoditi edukaciju pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama i nadalje je potrebno provoditi organizirane oblike informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine, organizirao je Seminar o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 3. svibnja 2016. godine u Maloj vijećnici Hrvatskoga sabora.

Spomenuti je seminar posvećen Četvrtom mišljenju Savjetodavnog odbora Vijeća Europe, kao i danim preporukama za unaprjeđenje razine zaštite, ostvarivanja i promocije prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, a skupu su nazočili zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, predstavnici nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela i institucija koji su zaduženi za provedbu Konvencije, predstavnici Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, vijeća, koordinacija i udruga nacionalnih manjina, akademske zajednice i eksperti za navedeno područje.

Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina Hrvatski sabor je potvrdio u rujnu 1997. godine, a stupila je na snagu 17. listopada 1997. godine. Vlada Republike Hrvatske sukladno članku 25. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina podnijela je Vijeću Europe do sada četiri izvješća o provedbi Okvirne konvencije, posljednje za razdoblje od 2009. – 2013. godine.

Sredinom svibnja 2016. godine Republika Hrvatska je uputila Savjetodavnom odboru Vijeća Europe Očitovanje na Četvrto mišljenje o provedbi Okvrine konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, nakon čega se očekuje da će Odbor ministara Vijeća Europe, u 2017. godini, donijeti Rezoluciju o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina za Republiku Hrvatsku.

XIV. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska je potpisala bilateralne sporazume o zaštiti prava manjina s Crnom Gorom, Talijanskom Republikom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom. Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Republikom Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine, koji u članku 7. jamči određena manjinska prava gradišćanskim Hrvatima. Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojeni su s Crnom Gorom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom međuvladini mješoviti odbori, koji bi se trebali naizmjenično održavati jednom godišnje te razmatrati aktualna pitanja od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore

Tijekom 2016. godine kontinuirano su održavani kontakti s crnogorskom stranom u vezi s provedbom preporuka navedenih u Zapisniku s 1. sjednice Međuvladinog Mješovitog odbora (MMO) održane 2015. godine. Potpisani Zapisnik jamstvo je osiguravanja još više razine i sada visokih standarda manjinskih prava u obje države, a suradnja na području zaštite manjina zasigurno je dodatan poticaj za još bolje bilateralne odnose dviju država.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Mađarske

Tijekom 2016. godine intenzivirana je suradnja, održani su pripremni sastanci supredsjedatelja hrvatske i mađarske strane te je (XIII.) sjednica Međuvladinog Mješovitog odbora održana 23. veljače 2017. godine u Zagrebu.

Treba istaknuti da je visoka povjerenica za nacionalne manjine Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) gospođa Astrid Thors, u svome izvješću nakon posjeta hrvatskim institucijama u svibnju 2016. godine u Zagrebu, istaknula ovaj MMO kao ogledni primjer kvalitetne i učinkovite između država u području zaštite manjina te su rad i pozitivni učinci MMO-a između Republike Hrvatske i Mađarske predstavljeni na tematskoj sjednici (Suppementary Human Dimension Implementation Meeting) održanoj u Beču tijekom studenoga 2016. godine.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Makedonije

Makedonska strana kao domaćin 3. sjednice međuvladinog Mješovitog odbora nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske je kontinuirano djelovao proaktivno te je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji stalno poticao makedonsku stranu na organiziranje 3. sjednice MMO-a. Nadalje, Ured je u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicom hrvatske manjine u makedonskom dijelu MMO-a.

Unatoč brojnim poticajima hrvatske strane te iznošenja ovoga pitanja u svim bilateralnim susretima s makedonskom stranom od 2012. godine do danas, još uvijek se čeka potvrda makedonske strane za održavanje 3. sjednice MMO-a.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije

Kako se sjednice održavaju naizmjenično u dvije države, 7. sjednica MMO-a treba se održati u Republici Srbiji – na 6. sjednici je dogovoreno održavanje tijekom 2015. godine, ali srpska strana nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu.

Hrvatska strana je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Srbiji poticala srpsku stranu na organiziranje 7. sjednice MMO-a i tijekom 2016. godine. Ured je također u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicima hrvatske manjine u srpskom dijelu MMO-a. Ured ističe da se uspješnom provedbom preporuka MMO-a, što svakako znači podizanje razine manjinskih prava, pridonosi i cjelokupnom razvoju i stabilnosti obiju država – Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Naposljetku, radi potpunijeg pregleda i cjelokupnog izdvajanja iz Državnog proračuna Republike Hrvatske dostavljamo podatke o financijskoj potpori hrvatskim nacionalnim manjinama u europskim državama za 2016. godinu su sljedeći: za rad hrvatskih udruga na području Austrije doznačeno je 340.000,00 kuna; Bugarske 35.000.00 kuna; Crne Gore

230.000,00 kuna; Češke 76.000,00 kuna; Italije 304.000,00 kuna; Kosova 155.000,00 kuna; Mađarske 341.000,00 kuna; Makedonije 190.000,00 kuna; Rumunjske 190.000,00 kuna; Slovačke 152.000,00 kuna; Slovenije 342.000,00 kuna; Srbije 645.000,00 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2016. godine, unatoč naporima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, nisu održane planirane sjednice MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore, Republike Hrvatske i Mađarske, Republike Hrvatske i Republike Makedonije te Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Iz objektivnih razloga tijekom 2016. godine nije se mogla održati sjednica MMO-a, ali je dogovoren termin sastanka supredsjedatelja s hrvatske i crnogorske strane, a 2. sjednica Međuvladinog Mješovitog odbora održana je u Zagrebu 24. svibnja 2017. godine.

U narednom razdoblju, potrebno je nastaviti ulagati daljnje napore s ciljem unaprjeđenja prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u državama s kojima su potpisani bilateralni sporazumi.

XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI (iznosi i pozicije u proračunu)

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od **31.085.019,61 kuna** i to za sljedeće aktivnosti**:**

- *Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina* (A577131), *Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina* (A577137), provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine: *Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome* (A767015) te provedbu Nacionalnog programa za Rome (A767003), rad predškolskih ustanova. U skladu s člankom 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - *Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina* (A578003).

U 2016. godini Ministarstvo je osiguralo sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina na Razdjelu 080, Glavi 05. Na smanjenje, odnosno povećanje sredstava na jednoj aktivnosti, uvjetovano je rebalansom Državnog proračuna. Vidljiv je porast sredstava za provođenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, jer se povećao broj korisnika predškole i integriranog predškolskog odgoja (Tablica 16.).

Tablica 16.

	Isplaćeno u 2015.	Isplaćeno u 2016.	Povećanje/smanjenje
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	1.707.250,00	1.742.750,00	+ 35.500,00
A 577131 - Poticaji obrazovanja	1.191.713,00	1.274.478,06	+ 82.765,06

nacionalnih manjina			
A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	966.601,20	731.880,09	- 234.721,11
A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome	4.532.879,94	4.054.627,88	- 478.252,06
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	2.477.499,36	4.371.735,51	+ 1.894.236,15
UKUPNO	**10.875.943,50**	**12.175.471,54**	**+ 1.299.528,04**

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2016. godini isplaćena su sredstva i za:
- izradu ispitnih inačica za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prijevod ispita, lekturu ispita, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (A814001 – *Državna matura*, iznos od 380.620,64 kuna),
- plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 25 suradnika – romskih pomagača (A579000 – *Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna za plaće učitelja u osnovnim školama i A58000 – *Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama) isplaćeno je 17.478.489,60 kuna uvećano za iznos isplaćenih plaća učitelja od 61.137,80 kuna za 2016./2017. školsku godinu što je ukupno 17.539.627,40 kuna.

Pored navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:
- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (A679066 – *Stipendije za studente Rome* - utrošeno je 160.000,00 kuna)
- uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (A580014 - *Razvoj obrazovanja odraslih* – 829.300,00 kuna).

<u>Ministarstvo kulture</u>

Putem Ministarstva kulture u 2016. godini je za potrebe nacionalnih manjina iz Državnog proračuna Republike Hrvatske utrošeno je ukupno **11.296.278,39 kuna** i to za:
- zaštitu kulturne baštine - 7.416.940,50 kuna
- plaće i materijalni rashodi - 1.632.207,39 kuna
- investicije - 800.000,00 kuna
- glazbena djelatnost i kulturno umjetnički amaterizam - 25.000,00 kuna
- izdavačku djelatnost, književne manifestacije i otkup - 1.263.373,41 kuna
- vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja - 158.757,09 kuna.

Zaštita kulturne baštine

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 61 program na području zaštite kulturne baštine u ukupnom iznosu od 7.416.940,50 kuna. Od toga se na Zaštitu nepokretnih spomenika kulture odnosi 50 programa u ukupnom iznosu 7.082.240,50 kuna i to 48 programa odnosi se na Srbe u iznosu od 6.922.240,50, a 2 programa na Židove u ukupnom iznosu od 160.000,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na aktivnosti *A565010 Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture*.

Na Zaštitu pokretnih spomenika kulture odnosi se 11 programa u ukupnom iznosu od 334.700,00 kuna, i to 10 programa na Srbe u ukupnom iznosu od 324.100,00 kuna, a 1

program na Židove u ukupnom iznosu od 10.600,00 kuna. Sredstva za ove programe osigurana su u proračunu Ministarstva kulture na poziciji *A565036 Zaštita pokretnih spomenika kulture*.

Plaće i materijalni troškovi

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina i to po 1 djelatnika pri knjižnicama nacionalnih manjina Albanaca, Austrijanaca, Bošnjaka, Čeha, Mađara, Rusina i Ukrajinaca, Slovaka, Slovenaca i Talijana) te 2 djelatnika u Srpskom kulturnom društvu „Prosvjeta". Ministarstvo kulture u 2016. godini osiguralo je sredstva i za 1 djelatnika u Slovačkom kulturnom centru u Našicama. Sredstva za plaće i materijalne troškove osigurana su u ukupnom iznosu od 1.632.207,39 kuna, a plaćena sa pozicije *A784002 - Matične službe knjižnica*.

Programi investicijske potpore

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je ukupno 3 programa u ukupnom iznosu od 800.000,00 kuna i to po 1 program za Srbe (200.000,00 kuna), Mađare (500.000,00 kuna) te Slovake (100.000,00 kuna). Sredstva za ove programe Ministarstvo kulture osiguralo je na poziciji *K565018 - Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture.*

Glazbena djelatnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2016. godini Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 25.000,00 kuna i to za glazbenu djelatnost 1 program za Židove u ukupnom iznosu od 10.000,00 kuna te na kulturno - umjetničkom amaterizmu po 1 program za Srbe (10.000,00 kuna) te Slovake (5.000,00 kuna). Programi su financirani s aktivnosti *A565030 - programi kazališne i glazbeno - scenske djelatnosti.*

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije i otkup knjiga

U 2016. godini za izdavačku djelatnost Ministarstvo kulture izdvojilo je 1.091.200,00 kuna za 8 programa. Osam programa financiralo se s aktivnosti A781002 - Izdavačka djelatnost a odnose se na 3 programa Bošnjaka u iznosu od 44.200,00 kuna, po 1 program za Čehe (10.000,00 kuna), Židove (8.000,00 kuna), Rome (14.000,00 kuna) te Talijane (15.000,00 kuna). U okviru izdavačke djelatnosti Ministarstvo kulture dalo je potporu izdavačkoj kući Edit iz Rijeke (Talijanska manjina) u iznosu od 1.000.000,00 kuna. Ovaj program financiran je s aktivnosti *A729024 - Potpora izdavačkoj kući Edit.*

Za književne manifestacije Ministarstvo je u 2016. godini izdvojilo 35.000,00 kuna za 4 programa; 2 programa za Rome u iznosu od 20.000,00 kuna, te po 1 program za Čehe (5.000,00 kuna) i Židove (10.000,00 kuna).Ovi programi financirani su s aktivnosti *A781002 - Izdavačka djelatnost.*

U sklopu knjižnične djelatnosti Ministarstvo je u 2016. godini financiralo 2 programa u ukupnom iznosu od 48.993,41 kunu za srpsku nacionalnu manjinu. Programi su financirani s aktivnosti *A781002 - Izdavačka djelatnost.*

Za otkup knjiga u 2016. godini Ministarstvo kulture izdvojilo je 88.180,00 kuna za 10 naslova. Otkup je financiran s aktivnosti *A781002 - Izdavačka djelatnost.* Financirano je 2 naslova za bošnjačku nacionalnu manjinu (36.550,00 kuna), 3 za srpsku nacionalnu manjinu (17.000,00 kuna), 2 za romsku nacionalnu manjinu (4.7801,00 kuna) te po 1 naslov za

bugarsku (9.600,00 kuna), talijansku (2.400,00 kuna) i židovsku nacionalnu manjinu (17.850,00 kuna).

Vizualna djelatnost i međunarodna kulturna suradnja

U 2016. godini u sklopu vizualne djelatnosti Ministarstvo kulture financiralo je 3 programa u ukupnom iznosu od 25.000,00 kuna i to 2 programa za Židove (20.000,00 kuna) i 1 program za Srbe (5.000,00 kuna). Programi su financirani s aktivnosti *A565027 - Programi muzejsko - galerijske djelatnosti.*

U sklopu međunarodne kulturne suradnje Ministarstvo kulture je u 2016. godini financiralo 8 programa u ukupno iznosu od 133.757,09 kuna. Šest programa odnose se na romsku nacionalnu manjinu (80.757,09 kuna) te po 1 za crnogorsku (13.000,00 kuna) i srpsku nacionalnu manjinu (40.000,00 kuna). Ovi programi financirani su u okviru proračuna Ministarstva kulture s pozicije *A565034 - Međunarodna kulturna suradnja.*

Komisija za odnose s vjerskim zajednicama

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 91 Ured Komisije *Aktivnost A 872003 - Poticaji prema ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica.*

Na navedenoj poziciji financijska sredstva planirana za 2016. godinu iznosila su 20,036.900,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega je 71,85%, odnosno **14.396.713,00 kuna** namijenjeno onim vjerskim zajednicama koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Agencija za elektroničke medije

U 2016. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* dodijeljeno je ukupno 2.866.262,78 kuna.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Putem Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2016. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina sveukupno je utrošeno **14.560.082,41 kuna.**

Sredstva udrugama nacionalnih manjina

A513 031 Zajedničko vijeće općina Vukovar	375.000,00 kuna
A513 035 Romsko nacionalno vijeće Zagreb	375.000,00 kuna
A513 049 Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar	210.000,00 kuna
A513 048 Talijanska unija, Rijeka	500.000,00 kuna
A513 034 Srpsko narodno vijeće, Zagreb	1.875.000,00 kuna
A513 036 Savez mađarskih udruga, Beli Manastir	300.000,00 kuna
UKUPNO:	3.635.000,00 kuna

A513 002 Program za nacionalne manjine

Tekuće donacije	10.800.000,00 kuna
Seminari – Zakupnine najamnine (najam dvorane i opreme, prijevoz busom)	5.510,00 kuna
Intelektualne usluge Usluge prijevoda očitovanja na 4. Mišljenje Savjetodavnog odbora za provedbu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, predavanja; provjera izdataka i izvještavanja za udruge nacionalnih manjina	20.370.00 kuna
Reprezentacija	3.075,00 kuna
UKUPNO:	10.828.955,00 kuna

A 513 030 Program za Rome

Zakupnine najamnine	7.525,42 kuna
Intelektualne usluge	9.216,44 kuna
Reprezentacija	4.603,00 kuna
UKUPNO:	21.344,86 kuna

A 513032 Jačanje struktura za programe koji promiču integraciju Roma

Zakupnine najamnine	950,00 kuna

A 513 041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. – 2020.

Zakupnine i najamnine	4.620,00 kuna
Intelektualne usluge	15.301,25 kuna
Reprezentacija	606,80 kuna
UKUPNO:	20.528,05 kuna

A 513 051 Nacionalna platforma za Rome

Zakupnine i najamnine	8.097,26 kuna
Službena putovanja	1.111,43 kuna
Intelektualne usluge	10.671,71 kuna
Reprezentacija	12.627,20 kuna
Usluge promidžbe	3.704,24 kuna
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	3.029,20 kuna
UKUPNO:	39.241,04 kuna

A 681 000 Administracija i upravljanje

Oglasi – imenovanja članova Savjeta	14.063,46 kuna

<u>Savjet za nacionalne manjine</u>

Odluku o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu za 2016. godinu (Narodne novine, broj 26/16) u *razdjelu 02021 Vlada Republike Hrvatske, glava 21 Savjet za nacionalne manjine, aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 tekuće donacije*, Savjet je jednoglasno donio na sjednici održanoj 5. svibnja 2016. godine.

Ukupno je za sufinanciranje programa kulturne autonomije 80 nevladinih ustanova i udruga nacionalnih manjina utrošeno **31.409.317,73 kuna.**

Državna škola za javnu upravu

U 2016. godini za provedbu radionica i seminara koje su u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno **73.821,00 kuna**, i to:

- za provedbu 2 radionice *Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava* utrošeno je 14.481,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge i 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (troškovi puta i smještaja trenera),
- za provedbu 2 radionice *Zaštita temeljnih prava u Europskoj uniji i europsko pravo azila i migracija* utrošeno je 5.520,00 kuna iz Državnog proračuna, Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge, te
- za provedbu 12 seminara *Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita* kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, utrošeno je 53.820,00 kuna iz iz Državnog proračuna, *Glava 9515 Državna škola za javnu upravu, Aktivnost 677018 Administracija i upravljanje, 3237 Intelektualne i osobne usluge.*

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje je u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika iz Državnog proračuna osigurao 125.516.792,00 kuna uključujući i proračunsku aktivnost *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062)* koja je 2016. godine iznosila **2.775.000,00 kuna**. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine. Za ostale pripadnike nacionalnih manjina Središnji državni ured nema podatke.

Iznos vrijednosti stanova koje je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) kupila svojim sredstvima a Središnji državni ured preuzeo na upravljanje u 2016. godini iznosio je 16.334.243,88 kuna (28 stambenih jedinica).

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Prema podacima Ministarstva uprave, za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2016. godini utrošeno je **22.690.286,08 kune.**

Napomena: Iznos ukupno utrošenih sredstava za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013.-2020. godine, za 2016. godinu, biti će dostupan u posebnom izvješću, čija je izrada u završnoj fazi.

Sveukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2016. godini utrošeno **131.152.781,00 kuna,** što je smanjenje u odnosu na 2015. godinu, u kojoj je za provedbu Ustavnog zakona utrošeno 148.640.839,61 kuna.

Tablica: Pregled sveukupno utrošenih sredstava za provođenje Ustavnog zakona u 2016. godini

Red. br.	Naziv tijela	Izos u kunama
1.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja	31.085.019,61
2.	Ministarstvo kulture	11.296.278,39
3.	Komisija za odnose s vjerskim zajednicama	14.396.713,00
4.	Agencija za elektroničke medije	2.866.262,78
5.	Savjet za nacionalne manjine	31.409.317,73
6.	Državna škola za javnu upravu	73.821,00
7.	Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	2.775.000,00
8.	Vijeća i predstavnici – lokalna razina	22.690.286,08
9.	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	14.560.082,41
SVEUKUPNO		**131.152.781,00**

ZAKLJUČAK

Tijekom 2016. godine nadležna tijela državne uprave i druga nadležna tijela provodila su redovite aktivnosti usmjerene na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina koja su osigurana Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i drugim posebnim propisima.

U području ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na **službenu i ravnopravnu uporabu svog jezika i pisma** u 2016. godini uočeno je povećanje broja izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na 2015. godinu. Najveći broj dvojezičnih osobnih iskaznica na godišnjoj razini, zatražili su pripadnici talijanske, srpske, češke i mađarske nacionalne manjine. Također je, u odnosu na 2015. godinu, razvidno značajno povećanje broja postupaka pred tijelima sudbene vlasti koji su se vodili na jeziku nacionalne manjine.

Međutim, razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2016. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva, odnosno nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje, a iz razloga nepostojanja i neiskazivanja interesa pripadnika nacionalnih manjina na korištenje svog jezika u navedenim postupcima.

U području **odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina** postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Ministarstvo znanosti i obrazovanja u potpunosti ostvaruje svoje obveze iz Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema učenicima osnovnih i srednjih škola pripadnicima nacionalnih manjina, čime se potvrđuje da hrvatska obrazovna politika u odnosu na odgoj i obrazovanje nacionalnih manjina primjenjuje najviše standarde.

Uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema Modelu A, dok se sve više učenika u srednjim školama uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina prema Modelu C.

Tijekom provedbe Cjelovite kurikularne reforme, kojom je 2015. godine započela realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, osnovane se stručne radne skupine za izradu nastavnih planova i programa za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Postignut je značajan napredak u području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine njihovim uključivanjem na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. Ministarstvo znanosti i obrazovanja kontinuirano poduzima napore za ostvarivanje definiranih zadataka i mjera, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost postavljenih ciljeva za unapređenje obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine uključujući odgoj i obrazovanje djece u ranom djetinjstvu, ali i osnovnom, srednjem i sveučilišnom obrazovanju te obrazovanju odraslih.

I dalje najveći izazov predstavlja osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja i nadalje će provedbom posebnih mjera i aktivnosti ulagati napore za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog obrazovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine.

U području ostvarivanja prava nacionalnih manjina na **pristup javnim medijima** Savjet za nacionalne manjine kao problem i dalje ističe nedostatak novinara i tv voditelja iz reda nacionalnih manjina te izostanak kvalitetne edukacije urednika i novinara koji se bave manjinskim pitanjima, kako bi se šira javnost na objektivan i profesionalna način informirala i senzibilizirala o negativnim utjecajima govora mržnje u javnom prostoru, te se spriječilo širenje stereotipa i predrasuda u javnosti.

Stoga je u narednom razdoblju potrebno da mediji, posebice HRT kao javni servis, a sukladno Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji, Zakonu o elektroničkim medijima ali i obvezama iz ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske, dodatno pojačaju napore u borbi protiv svih oblika izražavanja nesnošljivosti u medijima.

U području ostvarivanja **kulturne autonomije** pripadnici nacionalnih manjina sustavno se potiču na aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Ministarstvo kulture kontinuirano financira opremanje knjižnica, novinsku i književno-nakladničku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost, međunarodnu kulturna suradnja, arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina.

Programi brojnih manjinskih udruga i ustanova i u 2016. godini financirani su značajnim sredstvima putem Savjeta za nacionalne manjine.

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu **zastupljenost** u Hrvatskom saboru, a u cijelosti su ostvarili i svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Postotni udio pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske u 2016. godini, u odnosu na 2015. godinu, ostao je isti (3,40%). Broj pripadnika nacionalnih manjina se je smanjio za 24, ali se je smanjio i ukupan broj zaposlenih za 678.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2016. godine u odnosu na 2015. godinu, došlo je do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina za 8.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u svojim lokalnim sredinama još uvijek ne participiraju u dovoljnoj mjeri u provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina na lokalnoj razini.

Projekt kojeg provodi Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“, kojim se nastoje osigurati preduvjeti za aktivniju participaciju vijeća i predstavnika, kao i projekt kojeg provodi Ministarstvo uprave „Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“, koji ima za cilj jačanje institucionalnih kapaciteta Ministarstva uprave i ureda državne uprave u županijama u provedbi Ustavnog zakona,

doprinijet će unaprjeđenju sudjelovanja nacionalnih manjina u gospodarskom, kulturnom i društvenom životu društva, uz očuvanje svoga identiteta, kulture i tradicije.

U provođenju **„Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine“** razvidan je daljnji napredak u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine. Provedba aktivnosti tijekom 2016. godine u području obrazovanja, zdravstvene zaštite, zapošljavanja, stanovanja, socijalne skrbi te reguliranja statusnih prava kao i uspješna provedba brojnih projekata na državnoj razini te projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini, doprinijele su daljnjoj integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama. S obzirom na brojne izazove koji još predstoje za punu integraciju pripadnika romske nacionalne manjine, nastavit će se s provođenjem različitih aktivnosti u cilju postizanja sveobuhvatnog uključivanja Roma u sve segmente društva.

U području **suzbijanja diskriminacije** tijekom 2016. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je proces izrade nacrta Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije. Ciljevi koji se Nacionalnim planom nastoje ostvariti su zaštita od diskriminacije te promicanje i unaprjeđenje prava na jednako postupanje u Republici Hrvatskoj te podizanje javne svijesti o važnosti poznavanja i ostvarivanja ovog prava.

Nastavljena je dobra praksa organiziranja okruglih stolova i javnih tribina koji su doprinijeli daljnjem promicanju tolerancije i suzbijanju stereotipa, kao i provođenja različitih edukacija na temu antidiskriminacije.

Zaključno se može konstatirati da je Vlada Republike Hrvatske tijekom 2016. godine, putem nadležnih tijela, provodila brojne aktivnosti u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je za tu svrhu utrošeno 131.152.781,00 kuna.

PRILOZI

Prilog 1. Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2016. godinu

(Agencija za elektroničke medije)

Nakladnici radija Fond 1/15	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	53.181,88	80	27.754,11
MICROFONO APERTO	53.181,88	80	27.754,11
DIFUZIJA d.o.o.	32.000,00	80	16.699,89
SPEKTAR	32.000,00	80	16.699,89
GLAS PODRAVINE d.o.o.	33.100,00	95	20.512,81
CIVILIAN	33.100,00	95	20.512,81
GRADSKI RADIO d.o.o.	45.560,00	71	21.101,61
UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI	45.560,00	71	21.101,61
Građanska inicijativa NG Buntovnici	22.920,00	90	13.456,46
Zajedno u bogatstvu različitosti	22.920,00	90	13.456,46
HILARIS d.o.o.	40.500,00	70	18.493,82
ZAJEDNO	40.500,00	70	18.493,82
HRVATSKI RADIO - RADIO GOSPIĆ	26.673,09	75	13.049,93
Modus vivendi	26.673,09	75	13.049,93
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	60.000,00	80	31.312,29
MOZAIK 8	60.000,00	80	31.312,29
ILOK TON d.o.o.	28.623,91	60	11.203,50
VYSIELANIE V SLOVENSKEJ REČI	28.623,91	60	11.203,50
INFANTINFO d.o.o.	84.827,62	60	33.201,84
U MANJINI	84.827,62	60	33.201,84
INFORMATIVNI CENTAR VIROVITICA	30.000,00	70	13.699,13
Nek se čuje i naš glas	30.000,00	70	13.699,13
KRUGOVAL 93,1 MHZ d.o.o.	62.280,00	80	32.502,16
KONAC	62.280,00	80	32.502,16
KULT RADIO d.o.o.	36.146,88	75	17.685,03
NACIONALNO BLAGO	36.146,88	75	17.685,03
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	25.000,00	70	11.415,94
MOZAIK	25.000,00	70	11.415,94
NOVI RADIO d.o.o.	45.000,00	65	19.080,93
MOST	45.000,00	65	19.080,93
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	31.200,00	55	11.194,14
ISTOČNI TOKOVI	31.200,00	55	11.194,14
RADIO BARANJA d.o.o.	41.000,00	85	22.734,03
BARANJSKE MANJINE	41.000,00	85	22.734,03
RADIO DARUVAR d.o.o.	70.000,00	86	39.270,83
ČESKÉ VYSÍLÁNÍ	70.000,00	86	39.270,83

RADIO ĐAKOVO d.o.o.	36.374,63	85	20.169,31
ZVEČERA JE NAŠA PIESEN	36.374,63	85	20.169,31
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	45.000,00	65	19.080,93
ČEŠKA REČ	45.000,00	65	19.080,93
RADIO LABIN d.o.o.	57.079,20	90	33.511,51
SETTIMANALE ALBONESE	57.079,20	90	33.511,51
RADIO NAŠICE d.o.o.	32.000,00	75	15.656,15
KVAPKA SLOVENSKEHO ŽIVOTA	32.000,00	75	15.656,15
RADIO OTOK KRK d.o.o.	30.000,00	75	14.677,64
TO SMO MI	30.000,00	75	14.677,64
RADIO PITOMAČA d.o.o.	60.000,00	60	23.484,22
EMISIJA NA MAĐARSKOM JEZIKU	60.000,00	60	23.484,22
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	28.380,00	80	14.810,71
NAŠI KORIJENI	28.380,00	80	14.810,71
RAPSODIJA d.o.o.	30.670,00	90	18.006,52
BAŠTINA	30.670,00	90	18.006,52
ROSS d.o.o.	10.225,04	52	3.468,50
MAKEDONSKA URA	10.225,04	52	3.468,50
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	25.000,00	80	13.046,79
Slovaci	25.000,00	80	13.046,79
S-TEL d.o.o.	46.000,00	70	21.005,33
IMPULS	46.000,00	70	21.005,33
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	49.600,00	70	22.649,22
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI	49.600,00	70	22.649,22
UKUPNO	**1.218.342,25**	**2.239**	**593.935,28**

Nakladnici radija Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
Kombel d.o.o.	11.149,20	90	4.423,43
Mostovi	11.149,20	90	4.423,43
RADIO PITOMAČA d.o.o.	28.000,00	55	6.788,80
ROMI U ZAJEDNICI	28.000,00	55	6.788,80
REFUL RADIO d.o.o.	25.000,00	65	5.014,46
Mostovi	25.000,00	65	5.014,46
UKUPNO	**64.149,20**	**210**	**16.226,69**

Nakladnici televizije Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
DUBROVACKA TELEVIZIJA d.o.o.	251.795,26	70	131.673,52
BUMBETA	251.795,26	70	131.673,52
KA-VISION d.o.o.	600.000,00	51	228.598,98
IVER	600.000,00	51	228.598,98

NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	250.000,00	60	112.058,32
MANJINE U MEDIJIMA	250.000,00	60	112.058,32
OAR d.o.o.	158.669,71	65	77.047,80
LATHATAROK	158.669,71	65	77.047,80
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	279.542,86	100	208.834,03
MANJE JE VIŠE	279.542,86	100	208.834,03
TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o.	193.500,00	85	122.871,95
ZAJEDNO	193.500,00	85	122.871,95
TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o.	256.550,00	60	114.994,25
PRVI MEĐU JEDNAKIMA: MANJINE	256.550,00	60	114.994,25
TV ISTRA D.O.O.	661.253,73	65	321.095,60
STORIE SENZA CONFINE	661.253,73	65	321.095,60
TV NOVA d.o.o.	231.000,00	95	163.941,33
COMUNITA	231.000,00	95	163.941,33
VTV d.o.o.	133.000,00	90	89.422,54
OBJEKTIV	133.000,00	90	89.422,54
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	337.667,20	60	151.353,68
NACIONALNE MANJINE	337.667,20	60	151.353,68
UKUPNO	**3.352.978,76**	**801**	**1.721.892,03**

Nakladnici radija potpore državne vrijednosti Fond 3/15 - dofinanciranje	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
REFUL RADIO d.o.o.	19.985,54	65,00	12.414,60
MOSTOVI	19.985,54	65,00	12.414,60
UKUPNO	**19.985,54**	**65,00**	**12.414,60**

Nakladnici radija potpore državne vrijednosti Fond 3/15	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
YAMMAT d.o.o.	63.450,00	90,00	47.783,00
CROMANJINAC	63.450,00	90,00	47.783,00
UKUPNO	**63.450,00**	**90,00**	**47.783,00**

Nakladnici radija male potpore Fond 3/15 dofinanciranje	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
RADIO DARUVAR d.o.o.	30.729,17	86	25.386,58
ČESKÉ VYSÍLÁNÍ	30.729,17	86	25.386,58
UKUPNO	**30.729,17**	**86**	**25.386,58**

Nakladnici radija male potpore novi programi Fond 3/15	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o.	36.370,00	80	27.950,42

OKO STOLA	36.370,00	80	27.950,42
MT ETER D.O.O.	66.500,00	80	48.031,37
RODNA GRUDA (NA JEZICIMA MANJINACA)	66.500,00	80	48.031,37
NOVOSTI d.o.o.	50.000,00	80	38.425,10
MULTIKULTURA	50.000,00	80	38.425,10
Radio Prkos j.d.o.o.	50.000,00	55	26.417,26
Poštujmo različitosti	50.000,00	55	26.417,26
RADIO PSUNJ d.o.o.	90.000,00	52	44.957,36
NACIONALNE MANJINE	90.000,00	52	44.957,36
RADIO SISAK d.o.o.	42.000,00	90	36.311,72
MANJINSKI PARLAMENTARAC	42.000,00	90	36.311,72
SLAVONSKA POSAVINA d.o.o.	118.652,62	51	48.031,37
ŽIVOT, A NE SUŽIVOT	118.652,62	51	48.031,37
UKUPNO	**453.522,62**	**488**	**270.124,60**

Nakladnici TV Fond 3/15 dofinanciranje	Ukupno tražena sredstva	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva
KA-VISION d.o.o.	350.000,00	51	178.500,00
IVER	350.000,00	51	178.500,00
UKUPNO	**350.000,00**	**51**	**178.500,00**

UKUPNO DODIJELJENI IZNOS ZA 2016. GODINU ZA KATEGORIJU NACIONALNE MANJINE: 2.866.262,78 kuna

Prilog 2. Pregled programa nacionalnih manjina - Zaštita nepokretnih spomenika, financiranih u 2016. godini
(Ministarstvo kulture)

Bjelovar, Hram Svete Trojice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Bjelovar	230.000,00
Dišnik, Crkva svetog Tome apostola	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	100.000,00
Donja Kovačica, Crkva svete Petke (Marije Magdalene)	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	50.000,00
Donja Kovačica, Crkva svete Petke (Marije Magdalene)	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	40.175,00
Gudovac, Crkva svetog Petra i Pavla	
- Pravoslavna crkva sv. Trojice	300.000,00
Veliki Bastaji, Crkva Velikomučenika Georgija	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	120.000,00
Mašić, Crkva svetog Ilije	
- Eparhija Slavonska, Pakrac	20.000,00
Gornja Trebinja, Crkva Rođenja Presvete Bogorodice	
- Crkvena pravoslavna općina Trebinja	67.910,00
Gornje Dubrave, Parohijski dom uz crkvu svetog Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Ogulin	115.000,00
Karlovac, Barakova zgrada	
- Crkvena pravoslavna općina Karlovac	100.000,00
Karlovac, Mrtvačnica na židovskom groblju	
- Grad Karlovac	45.000,00
Ogulin, Parohijski dom uz crkvu svetog Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Ogulin	180.000,00
Plaški, Crkva Vavedenja Bogorodice (Saborna crkva)	
- Eparhija gornjokarlovačka crkvena općina Vrhovine	150.000,00
Srednji Poloj, Crkva Uspenija Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Kolarić	70.000,00
Koprivnica, Židovsko groblje	
- Grad Koprivnica	80.000,00
Koprivnica, Židovsko groblje	
- Grad Koprivnica	80.000,00
Lepavina, Hram Vavedenja Bogorodice	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	202.249,50
Lepavina, Hram Vavedenja Bogorodice	
- Eparhija zagrebačko-ljubljanska, Zagreb	250.000,00

Doljani, Crkva Rođenja Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Donji Lapac	50.000,00
Donji Kosinj, Crkva svetog Oca Nikolaja	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	100.000,00
Donji Mekinjar, Crkva svetog Velikomučenika Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	50.000,00
Glavace, Crkva svete Petke	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Otočac	80.000,00
Jošan, Hram svetog Jovana Krstitelja	
- Srpska pravoslavna općina Korenica	100.000,00
Jošan, Srednjovjelovna utvrda	
- Eparhija Gornjokarlovačka, Karlovac	32.760,00
Korenica, Crkva Uspenja Presvete Bogorodice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Korenica	100.000,00
Vrhovine, Crkva svetog Arhangela Mihaila i Gavrila	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Vrhovine	100.000,00
Gazije, Crkva silazaka svete Trojice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Gazije	47.500,00
Jagodnjak, Crkva svetog Nikolaja	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Jagodnjak	300.000,00
Koprivna (Šodolovci), Crkva Male Gospojine u Koprivni	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Petrova Slatina	55.000,00
Poganovci, Crkva svetog Ilije	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Poganovci	70.000,00
Pakrac, Crkva svetog Duha (svete Trojice)	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	150.000,00
Pakrac, Episkopski dvor	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	200.000,00
Pakrac, Episkopski dvor	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	600.000,00
Gomirje, Manastir Gomirje	
- Eparhija gornjokarlovačka, Karlovac	250.000,00
Petrinja, Parohijski dom	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Petrinja	80.000,00
Rujevac, Hram Preobraženja Hristovog	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Javoranj	100.000,00
Stupovača, Crkva svetog Dimitrija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Stupovača, Kutina	90.000,00
Topusko, Parohijski dom	

- Srpska pravoslavna općina Topusko	76.646,00
Kistanje, Manastir svetog Arkanđela Mihaila (Krka)	
- Srpski pravoslavni manastir Krka, Kistanje	250.000,00
Kistanje, Manastir svetog Arkanđela Mihaila (Krka)	
- Srpski pravoslavni manastir Krka, Kistanje	700.000,00
Skradin, Crkva svetog Spiridona, nova	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Skradin	200.000,00
Čukovec, Crkva svetog Oca Nikolaja	
- Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb	80.000,00
Duzluk, Manastir svetog Nikole	
- Pravoslavna eparhija slavonska, Pakrac	70.000,00
Slatinski Drenovac, Crkva svetog Georgija	
- Eparhija Slavonska Pakrac	150.000,00
Bobota, Crkva Velikomučenika Georgija	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Bobota	50.000,00
Borovo, Crkva Prvomučenika i arhiđakona Stefana	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Borovo	200.000,00
Bilišane, Crkva svetog Jovana Krstitelja	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Obrovac	100.000,00
Bruvno, Crkva Rođenja svetog Jovana Pretače	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Gračac	100.000,00
Krupa, Manastir sa crkvom Uspenja Bogorodice	
- Srpski pravoslavni manastir Krupa, Obrovac	200.000,00
Tribanj, Crkva svete Trojice	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Zadar	150.000,00
Daruvar, crkva 318 Bogonosnih otaca, ikonostas	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Daruvar	60.000,00
Dubrovnik, Muzej ikona, ikona Kalendar	
- Srpska pravoslavna crkvena općina, Dubrovnik	30.000,00
Zagreb, Židovska općina, biblioteka Lavoslava Šika	
- Židovska općina Zagreb	10.600,00
Karlovac, Eparhija gornjokarlovačka, knjižna građa	
- Crkvena prvoslavna općina Karlovac	30.000,00
Karlovac, Eparhija gornjokarlovačka, knjižna građa	
- Crkvena prvoslavna općina Karlovac	9.000,00
Blinja, crkva sv. Ilije proroka, ikonostas	
- Srpska crkvena pravoslavna općina , Petrinja	76.000,00
Petrinja, crkva sv. Oca Nikolaja, ikonostas	
- Crkvena prvoslavna općina Petrinja	4.000,00
Bilišane, crkva Rođenja Presvete Bogorodice, dezinsekcija	

- Srpska pravoslavna crkvena općina Žegar	29.100,00
Krupa, Manastir Uspenja Bogorodice, knjižna građa	
- Manastir Uspenja Presvete Bogorodice, Krupa	56.100,00
Krupa, Manastir Uspenja Bogorodice, knjižna građa	
- Manastir Uspenja Presvete Bogorodice, Krupa	4.900,00
Kabal, crkva sv. Oca Nikolaja, ikonostas	
- Srpska pravoslavna crkvena općina Bjelovar	25.000,00
ukupno	**7.416.940,50**
PROGRAMI INVESTICIJSKE POTPORE	
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	
- uređenje knjižnice	200.000,00
Kulturni centar Lug	
- izgradnja Centra	500.000,00
Slovački centar za kulturu, Našice	
- uređenje zgrade Centra	100.000,00
ukupno	**800.000,00**
GLAZBENA DJELATNOST I KULTURNO - UMJETNIČKI AMATERIZAM	
Hrvatsko - izraelsko društvo, Zagreb	
- glazbene večeri u centru Shalom	10.000,00
Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Darda	
- smotra folklora	10.000,00
Matica Slovačka, Ilok	
- Iločko ljeto	5.000,00
ukupno	**25.000,00**
IZDAVAČKA DJELATNOST, KNJIŽEVNE MANIFESTACIJE I OTKUP KNJIGA	
Hrvatsko - talijanska kulturna udruga Dante Alighieri, Split	
Enrico (Hainrich) Reha: E. Reha: Izvještaj o splitskom okrugu za 1822. godinu	15.000,00
Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske Preporod	
Dževad Karahasan: Protokoli rasapa	9.600,00
prof.dr. Zilhad Ključanin: Kraj stoljeća, početak milenija (Antologija bosanskohercegovačke priče 1990.-2015.)	9.600,00
Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj	
Grupa autora: Enciklopedija islama i muslimana u Hrvatskoj - pripremni radovi	25.000,00
Romsko nacionalno vijeće Zagreb	
Izdavačka djelatnost	14.000,00
Hrvatsko češko društvo, Zagreb	
- Susreti	10.000,00
Židovska općina, Zagreb	
- Holokaust, ljudska prava, obrazovanje	8.000,00
Hrvatsko češko društvo, Zagreb	
- književne večeri u centru Shalom	5.000,00
Hrvatsko izraelsko društvo, Zagreb	
- književne večeri u centru Shalom	10.000,00

Udruga za promicanje obrazovanja Roma Kali Sara, Zagreb	
- svjetski dan romskog jezika	10.000,00
- dan sjećanja na holokaust	10.000,00
Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb	
- obilježavanje 20 godina Središnje knjižnice Srba	10.000,00
Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb	
- nabava knjiga	38.993,41
Društvo hrvatskih književnika, Ogranak Rijeka	
više autora (Bojan Angelov, Anžela Dimičeva, Marijana Hruza, Elka Nyagolova, Stanislav Penev, Margarita Petkova, Nadja Popova i Georg Venin: Suvremeni bugarski pjesnici "Projekt 8x5"	9.600,00
Hrvatsko - talijanska kulturna udruga Dante Alighieri, Split	
Marko Kažotić: Obale i otoci Istre i Dalmacije	2.400,00
Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske Preporod	
prof. dr. Enes Duraković: Bosanskohercegovački književni obzori	19.550,00
prof. dr. Enes Duraković: Svjedočpenje o vremenu	17.000,00
Savez Roma u Republici Hrvatskoj Kali Sara	
Veljko Kajtazi: Naši dani u Saboru II. Mandat, VIII saziv Hrvatskog sabora 2015. - 2016.	2.000,00
Veljko Kajtazi: Svjetski dan romskog jezika 2015.	2.780,00
Srpsko kulturno društvo Prosvjeta, Zagreb	
Aleksandra Kučeković: Sakralna baština Srba u Zapadnoj Slavoniji	5.000,00
Fazileta Hafizović: Popis sela i zemlje Sandžaka, Krka, Klis i Hercegovina, oslobođenih od Mletačke Republike 1701. godine	4.000,00
Jochen Kelter:Dogodine u Sarajevu	8.000,00
Židovska vjerska zajednica u Hrvatskoj Bet Israel	
Julija Koš: Kabalisti i racionalisti	17.850,00
ukupno	**263.373,41**
LIKOVNA DJELATNOST I MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA	
Hrvatsko - izraelsko društvo, Zagreb	
- program galerije Šalom	10.000,00
Židovska općina Zagreb	
- izložbe u galeriji Milan i Ivo Steiner	10.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Darda	
- likovna kolonija	5.000,00
Romsko nacionalno vijeće, Zagreb	
- Dan sjećanja na romske žrtve	10.000,00
Srpski demokratski forum, Zagreb	
- razmjena	40.000,00
Udruga za promicanje prava Roma - Kali Sara, Zagreb	
- Dan romskog jezika	10.000,00
- Trojezični zbornik	20.000,00
- Sudjelovanje članova Udruge Kali Sara na kongresu međunarodne romske unije	5.757,09
- Dan sjećanja na romske žrtve holokausta	20.000,00
Udruga za bolji život Romkinja "Traipe", Zagreb	

- obilježavanje svjetskog dana Roma	15.000,00
Savez Crnogoraca Hrvatske, Rijeka	
- razmjena likovnih umjetnika s Crnom Gorom	13.000,00
ukupno	**158.757,09**
SVEUKUPNO	**8.664.071,00**

Prilog 3. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2016. godinu
(Savjet za nacionalne manjine)

R. br.	Nacionalna manjina	Kulturni programi	Pretpostavke za kulturnu autonomiju (JLS)	Ukupno
01.	ALBANCI	672.000,00		672.000,00
02.	BOŠNJACI	1.961.000,00		1.961.000,00
03.	BUGARI	70.000,00		70.000,00
04.	CRNOGORCI	588.000,00		588.000,00
05.	ČESI	2.820.000,00		2.820.000,00
06.	MAĐARI	3.251.000,00		3.251.000,00
07.	MAKEDONCI	618.000,00		618.000,00
08.	NIJEMCI I AUSTRIJANCI	613.000,00		613.000,00
09.	POLJACI	98.000,00		98.000,00
10.	ROMI	515.000,00	470.000,00	985.000,00
11.	RUSI	180.000,00		180.000,00
12.	RUSINI I UKRAJINCI	1.242.000,00		1.242.000,00
13.	SLOVACI	1.245.000,00		1.245.000,00
14.	SLOVENCI	633.000,00		633.000,00
15.	SRBI	8.703.000,00		8.703.000,00
16.	TALIJANI	6.285.000,00		6.285.000,00
17.	ŽIDOVI	615.000,00		615.000,00
18.	KUD ŽIVOJIN ŽIKO MANDIĆ – JEDNOKRATNA POMOĆ	6.000,00		6.000,00
	UKUPNO	**30.115.000,00**	**470.000,00**	**30.585.000,00**
01.	RASHODI ZA USLUGE			146.404,23
02.	FINANCIJSKA POMOĆ SUKLADNO BILATERALNOM UGOVORU SA REPUBLIKOM ITALIJOM - PRORAČUNSKIM KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA / TALIJANSKA DRAMA HNK IVANA PL. ZAJCA, RIJEKA			500.000,00
03.	OSTALI RASHODI			23.538,50
04.	ULAGANJA U RAČUNALNE PROGRAME			104.375,00
05.	POVRAT SREDSTAVA GRAD GRUBIŠNO POLJE ZA 2015.GOD.			50.000,00
	UKUPNO			**824.317,73**
	SVEUKUPNO			**31.409.317,73**

Prilog 4. Ključni nalazi GAP analize i preporuke za unaprjeđenje rada i učinkovitosti vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, u okviru projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“

(Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)

Nakon četiri izborna ciklusa tzv. „manjinskih izbora“ od 2003. do 2015. godine, visoke normativne razine zakonom zajamčenih prava i sloboda pripadnicima nacionalnih manjina te u tom vremenu uočenih manjkavosti i ograničenja u implementaciji zakonskih odredbi, Vlada Republike Hrvatske je kroz svoj Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u veljači 2016. godine pokrenula projekt potpore vijećima i predstavnicima na lokalnoj razini. Projekt je dio Programa Europske unije za Hrvatsku u sklopu IPA 2012 komponente I, a odnosi se na pomoć u tranziciji i jačanju institucija s ciljem njihovog usklađivanja s europskom pravnom stečevinom. U tu svrhu projekt «Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini» programiran je tako da obuhvati istraživačko-analitičke i edukacijske aktivnosti te aktivnosti povezane s izradom, uspostavom i testiranjem web-sučelja za praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Vrijednost projekta ogleda se tako u ukupnom naporu da se na uočene institucionalne slabosti djeluje, i to tako da se planiranim aktivnostima u projektu nastoji osigurati preduvjete za aktivnu participaciju vijeća i predstavnika u praćenju i provedbi UZPNM-a i u razvoju vlastitih lokalnih zajednica na području Republike Hrvatske.

GAP analiza integralni je dio spomenutog projekta i provedena je s ciljem procjene kapaciteta vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za ostvarivanje njihove zakonom predviđene uloge na lokalnoj i područnoj razini. Kao strateški alat za prepoznavanje odstupanja i raskoraka između ciljeva postavljenih UZPNM-om i ostalim posebnim zakonima usmjerenima na zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava od trenutnog stanja, a u svrhu njegova poboljšanja i primjerene provedbe zakonskih odredbi, primijenjen je integrirani pristup GAP analize. Pristup je to u kojem se praćenje i ocjena ostvarivanja manjinskih prava i sloboda izvodi temeljem više izvora, odnosno iz različitih perspektiva. Stoga se u ovoj analizi uključilo sljedeća analitička stajališta:

- Vlade Republike Hrvatske, odnosno sekundarne analize godišnjih izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina;
- Savjetodavnog odbora za Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe, odnosno sekundarne analize Mišljenja odbora o Hrvatskoj – tj. periodičnim izvješćima o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koje Vlada podnosi Vijeću Europe;
- Izvješća projekta EU CARDS 2003, kao i nekih drugih projekata u ovom području;
- Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (VPNM), organizacija civilnoga društva (OCD) i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), odnosno analize rezultata prikupljenih empirijskim istraživanjem – kao osnove integrirane GAP analize.

Ključni nalazi GAP analize u odnosu na tri područja djelovanja vijeća i predstavnika:

1. Praćenje provedbe ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

<u>Doprinos UZPNM-a na poboljšanje položaja nacionalnih manjina u lokalnoj zajednici</u>

- Natpolovičan broj (56 %) ispitanih OCD-ova i JLP(R)S-a ističe osrednji ili znatan doprinos UZPNM-a na poboljšanje položaja nacionalnih manjina u lokalnoj zajednici.
- Pritom članovi organizacija civilnog društva doprinos UZPNM-a na poboljšanje položaja pripadnika nacionalnih manjina u lokalnoj zajednici procjenjuju manjim (prosječna vrijednost = 2.67) u odnosu na čelnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ga procjenjuju većim (prosječna vrijednost = 3.31).
- Dakle pri procjeni doprinosa UZPNM-a na poboljšanje položaja nacionalnih manjina u lokalnoj zajednici može se primijetiti slaganje ispitanih poduzoraka s izvjesnim pozitivnim pomacima u području njegove primjene u korist boljeg položaja nacionalnih manjina. No također se pokazalo

kako u ovoj ocjeni prednjače predstavnici JLP(R)S-a pripisujući mu u pravilu veći doprinos od članova OCD-ova, među kojima je podjednak broj onih koji mu pripisuju određeni doprinos (41 %) i onih koji ističu kako je doprinos UZPNM-a poboljšanju položaja nacionalnih manjina malen ili nikakav (39 %).

Poštivanje prava nacionalnih manjina

- Pokazalo se kako je vođenje formalne evidencije o poštivanju prava nacionalnih manjina te o pritužbama na njihovo kršenje razmjerno rijetko u ispitanim poduzorcima. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u većoj mjeri vode formalnu evidenciju (31 %) o pritužbama s kojima im se obraćaju pripadnici nacionalne manjine koju predstavljaju, dok jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave znatno rjeđe (11 %) vode formalnu evidenciju o poštivanju prava nacionalnih manjina.
- Pored izrazito velikog broja pritužbi (48 %) radi diskriminacije ili kršenja manjinskih prava upućenih vijećima i predstavnicima u posljednjih godinu dana, značajan broj pritužbi podnesen je i organizacijama civilnog društva (40 %). S druge strane tek je 6 % ispitanih predstavnika JLP(R)S-a izjavilo kako su im se pripadnici nacionalnih manjina u posljednjih godinu dana obratili poradi pritužbi zbog diskriminacije ili kršenja manjinskih prava.
- Utvrđena je sklonost da se radi pritužbi u vezi diskriminacije ili kršenja manjinskih prava sami pripadnici nacionalnih manjina, kao i vijeća i predstavnici, u većoj mjeri obraćaju organizacijama civilnog društva, a znatno manje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Prema mišljenju ispitanih vijeća i predstavnika i OCD-ova, manjinsko pravo koje se poštuje u najmanjoj mjeri, pravo je na zastupljenost u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini te u upravnim i pravosudnim tijelima. Prema mišljenju ispitanih čelnika JLP(R)S-a, pravo nacionalnih manjina koje se u lokalnoj zajednici poštuje u najmanjoj mjeri je pravo pristupa sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Poznavanje i ostvarivanje prava i obveza utemeljenih na UZPNM-u

- Sve prosječne vrijednosti na česticama (sadržajima) instrumenta opće informiranosti o pojedinim zakonskim te sadržajima uže i šire zajednice indiciraju relativno visoku samoiskazanu razinu upoznatosti i informiranosti ispitanih vijeća i predstavnika.
- Ukupno gledano, vijeća i predstavnici su informiraniji o društvenom, političkom i manjinskom kontekstu (prosječna vrijednost = 3.59), u odnosu na nešto slabiju upoznatost sa zakonskim okvirom institucije vijeća i predstavnika (prosječna vrijednost = 3.29).
- Na aditivnim indeksima: upoznatost sa zakonskim okvirom institucije vijeća i predstavnika te informiranost o društvenom, političkom i manjinskom kontekstu, kao i na skupnom indeksu informiranosti, utvrđena je značajno viša razina samoiskazane upoznatosti i informiranosti članova vijeća u odnosu na nižu razinu predstavnika nacionalnih manjina.
- Ovakvo nepoklapanje dvaju poduzoraka, iako može biti prouzročeno mnogim razlozima, vrlo je vjerojatno ishod boljih organizacijskih, kadrovskih, radnih i materijalnih uvjeta djelovanja VNM-a u odnosu na skromnije mogućnosti PNM-a u tom pogledu.
- Vijeća i predstavnici općinske razine u najmanjoj su mjeri upoznata sa zakonskim okvirom vlastite institucije, dok su s njime u najvećoj mjeri upoznata vijeća i predstavnici županijske razine.
- Članovi organizacija civilnog društva i čelnici JLP(R)S-a najmanjom procjenjuju upoznatost vijeća i predstavnika s vlastitom ulogom i funkcijom (prosječna ocjena = 3,31), a najvećom procjenjuju upoznatost vijeća i predstavnika s obvezama JLP(R)S-a prema njima kao savjetodavnim tijelima (prosjek = 3,82).
- Sažimajući šire područje oblika upoznatosti vijeća i predstavnika s različitim sadržajima i temama u tri perspektive, odnosno tri prosječne ocjene, zamijetilo se kako njihov stupanj upoznatosti višim ocjenama najčešće ocjenjuju predstavnici JLP(R)S-a (prosjek = 3,86), neznatno nižim svoju upoznatost ocjenjuju sama vijeća i predstavnici nacionalnih manjina (prosjek = 3,71), dok im najniže ocjene pridjeljuju članovi organizacija civilnog društva (prosjek = 2,99).

- Pokazalo se da su vijeća i predstavnici aktivniji i učinkovitiji u poticajnoj socijetalnoj okolini, odnosno u onim lokalnim zajednicama u kojima su tijela JLP(R)S-a, kao i organizacije civilnog društva otvorenije za suradnju s vijećima i predstavnicima.
- Ispitani predstavnici JLP(R)S-a te članovi organizacija civilnog društva najvećom procjenjuju upoznatost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s UZPNM-om i ostalim zakonima koji se tiču nacionalnih manjina.
- Pokazalo se da predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upoznatost tijela JLP(R)S-a s UZPNM-om i ostalim zakonima koji se tiču nacionalnih manjina, njihovo poznavanje lokalnih problema nacionalnih manjina te razinu njihove uključenosti u život manjinskih zajednica putem obiteljskih i neformalnih odnosa u pravilu vrednuju većom, a članovi organizacija civilnog društva manjom prosječnom ocjenom.
- Članovi organizacija civilnog društva veći stupanj upoznatosti s lokalnim problemima nacionalnih manjina pripisuju VPNM-u, a manji tijelima JLP(R)S-a.
- Jednom od indiciranih povezanosti sugeriralo se da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su otvorenije za suradnju s civilnim sektorom, otvorenije i za suradnju s vijećima i predstavnicima.
- Preko 80 % ispitanih vijeća i predstavnika izvršava svoje obveze prema JLP(R)S-u u vidu redovitog podnošenja plana i programa rada, financijskog plana te završnih računa nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Sve navedene obveze u statistički značajno većoj mjeri izvršavaju vijeća u odnosu na predstavnike nacionalnih manjina.
- S druge strane 64 % ispitanih čelnika JLP(R)S-a izjavljuje kako su tijekom aktualnog mandata sva vijeća i predstavnici osnovani na području jedinice samouprave redovno podnosili izvješća o svom radu, dok 70 % izjavljuje kako su sva vijeća i predstavnici redovno podnosili financijske planove i izvješća o utrošku financijskih sredstava osiguranih proračunom JLP(R)S-a.
- Pokazalo se da su dvije najučestalije aktivnosti poduzete u vrijeme trajanja mandata vijeća i predstavnika prijedlozi i sastanci. Naime 61 % ispitanih vijeća i predstavnika tijekom aktualnog mandata predlagalo je tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine te aktivno sudjelovalo na sjednicama u procesima odlučivanja o pitanjima od interesa za nacionalne manjine.
- Najrjeđe poduzeta aktivnost u vrijeme trajanja mandata vijeća i predstavnika jest provedba nadzora i/ili poduzimanje mjera protiv neprimjerenog i nezakonitog postupanja tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u vezi zakonom zajamčenih prava i sloboda nacionalnih manjina – ovu je mjeru tražilo tek 17 % ispitanih vijeća i predstavnika.
- Za obavljanje savjetodavne funkcije formalno su opremljenija i osposobljenija: vijeća nacionalnih manjina, vijeća i predstavnici županijske i gradske razine, vijeća i predstavnici „starih“ (tradicionalnih) i „novih“ manjina te vijeća i predstavnici iz zagrebačke regije, dok su manje opremljeni i osposobljeni: predstavnici nacionalnih manjina, vijeća i predstavnici općinske razine te pripadnici romske nacionalne manjine.
- Temeljem dviju konstruiranih latentnih varijabli (“opremljenost vijeća i predstavnika za obavljanje savjetodavne funkcije” te “aktivnost/učinkovitost vijeća i predstavnika”) utvrđena je statistički značajna, pozitivna, no relativno slaba povezanost ($r = 0.461$). Potvrđena je teza po kojoj za učinkovitu provedbu i primjenu UZPNM-a nije dovoljna samo formalna opremljenost i aktivnost vijeća i predstavnika, već i spremnost na suradnju JLP(R)S-a s nacionalnim manjinama i VPNM-om.

<u>Otežavajući faktori provedbe UZPNM-a</u>

- Čimbenici koji u najvećoj mjeri otežavaju provedbu UZPNM-a iz perspektive vijeća i predstavnika nedovoljna su financijska sredstva namijenjena vijećima i predstavnicima te njihova isključivo savjetodavna uloga, dok su čimbenici koji u najmanjoj mjeri otežavaju provedbu UZPNM-a sukobi među predstavnicima i vijećima različitih nacionalnih manjina te razni unutrašnji sukobi među članovima istog vijeća.

- Prema mišljenju ispitanih vijeća i predstavnika, faktor koji u najvećoj mjeri otežava učinkovitu provedbu i primjenu UZPNM-a jedinica je lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok sama vijeća i predstavnici u najmanjoj mjeri otežavaju provedbu i primjenu UZPNM-a.
- Prema mišljenju ispitanih članova organizacija civilnog društva, čimbenik koji u najvećoj mjeri otežava provedbu UZPNM-a nedovoljan je broj aktivnih pojedinaca među vijećima i predstavnicima, dok je čimbenik koji u najmanjoj mjeri otežava provedbu UZPNM-a mišljenje kako je institucija vijeća i predstavnika nepotrebna jer nacionalne manjine imaju svoje predstavnike u Saboru.
- Faktori koji, prema članovima organizacija civilnog društva, u najvećoj mjeri otežavaju provedbu UZPNM-a pripadnici su nacionalnih manjina i sama vijeća i predstavnici nacionalnih manjina te u manjoj mjeri JLP(R)S i socijetalna okolina. Pri tome članovi organizacija civilnog društva ne iskazuju sklonost ukidanju manjinskih prava.
- Pokazalo se kako je percepcija učinkovitosti vijeća i predstavnika iz perspektive članova organizacija civilnog društva pod snažnim medijatorskim utjecajem njihove percepcije učinkovitosti JLP(R)S-+a, te da je, s druge strane, percepcija jedinica samouprave iz perspektive članova organizacija civilnog društva pod snažnim medijatorskim utjecajem njihove otvorenosti prema vijećima i predstavnicima kao instituciji te sklonosti suradnji s vijećima i predstavnicima.
- Ukupno gledano, za učinkovitu primjenu i provedbu UZPNM-a nužna je aktivnost pripadnika nacionalnih manjina te njihova umreženost s vijećima i predstavnicima, kao i umreženost vijeća i predstavnika i organizacija civilnog društva. Osim toga prihvaćanje institucije vijeća i predstavnika od jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, bitan je preduvjet prihvaćanja pripadnika nacionalnih manjina od strane članova šire zajednice.
- Čimbenici koji u najvećoj mjeri otežavaju provedbu UZPNM-a iz perspektive čelnika JLP(R)S-a nezainteresiranost su pripadnika nacionalnih manjina za realizaciju svojih vlastitih prava te njihova nedovoljna upoznatost s ulogom i funkcijom vijeća i predstavnika, dok su čimbenici koji u najmanjoj mjeri otežavaju provedbu UZPNM-a netransparentno i neravnopravno dodjeljivanje proračunskih sredstava za potrebe nacionalnih manjina.
- Faktor koji prema čelnicima jedinica samouprave u najvećoj mjeri otežava provedbu UZPNM-a pripadnici su nacionalnih manjina. Osrednje otežavajućim faktorom provedbe UZPNM-a procjenjuju vijeća i predstavnike, dok JLP(R)S i socijetalnu okolinu smatraju najmanje otežavajućim faktorima provedbe UZPNM-a.
- Pokazalo se kako je percepcija vijeća i predstavnika iz perspektive čelnika JLP(R)S-a također pod snažnim medijatorskim utjecajem njihove percepcije organizacija civilnog društva i obrnuto, kako je percepcija organizacija civilnog društva pod snažnim medijatorskim utjecajem percepcije vijeća i predstavnika. Drugim riječima, čelnici JLP(R)S-a koji pozitivnim percipiraju i skloni su suradnji s vijećima i predstavnicima, pozitivnim percipiraju i skloni su suradnji s civilnim sektorom. Kao i obratno, čelnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji negativnim percipiraju i manje su skloni suradnji s vijećima i predstavnicima, negativno percipiraju i manje su skloni suradnji s civilnim sektorom.
- Ustanovilo se kako su čelnici JLP(R)S-a u najvećoj mjeri uvjetovani organizacijskim položajem i tendencijom iskazivanja socijalno poželjnih ishoda u odgovorima, dok članovi OCD-ova predstavljaju skupinu najkritičnijih ispitanika čiji su stavovi i uvjerenja pod najmanjim utjecajem socijalne poželjnosti.

<u>Institucije koje doprinose učinkovitoj primjeni i provedbi UZPNM-a</u>

- Prema mišljenju ispitanih vijeća i predstavnika, unaprjeđivanju i zaštiti položaja nacionalne manjine koju predstavljaju u najvećoj mjeri doprinose vijeća i predstavnici nacionalnih manjina te udruge nacionalnih manjina.
- Prosječni rezultati vijeća i predstavnika na dva konstruirana indeksa (interni i eksterni akteri) statistički se značajno razlikuju, pri čemu vijeća i predstavnici veći doprinos u unaprjeđivanju i zaštiti položaja nacionalnih manjina pripisuju internim akterima (vijeća i predstavnici, JLP(R)S, koordinacije VNM-a, udruge nacionalnih manjina te Savjet za nacionalne manjine).

- Prema mišljenju ispitanih članova organizacija civilnog društva, unaprjeđivanju i zaštiti položaja nacionalnih manjina u najvećoj mjeri doprinose udruge nacionalnih manjina.
- Prema mišljenju ispitanih čelnika JLP(R)S-a, učinkovitoj primjeni i provedbi UZPNM-a u najvećoj mjeri doprinose upravo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Na konstruiranim se indeksima (interni i eksterni akteri) utvrdilo statistički značajnu razliku u prosječnim rezultatima poduzoraka. Pri tome internim akterima veći doprinos pripisuju čelnici JLP(R)S-a, a manji doprinos članovi organizacija civilnog društva te vijeća i predstavnici. Eksternim akterima najveći doprinos u učinkovitoj primjeni i provedbi UZPNM-a također pripisuju čelnici JLP(R)S-a, dok im najmanji doprinos pridjeljuju vijeća i predstavnici.

2. Kreiranje lokalnih politika vezanih uz nacionalne manjine

Percepcija relevantnosti savjetodavne uloge vijeća i predstavnika

- 57 % ispitanih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina potvrđuje da ih JLP(R)S prihvaćaju kao relevantne partnere u kreiranju politika vezanih uz nacionalne manjine.
- 79 % ispitanih čelnika JLP(R)S-a i članova organizacija civilnog društva potvrđuje prihvaćenost vijeća i predstavnika od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Percepcija prihvaćenosti vijeća i predstavnika od JLP(R)S-a iz perspektive članova organizacija civilnog društva te čelnika jedinica samouprave statistički se značajno razlikuje, pri čemu predstavnici JLP(R)S-a u većoj mjeri potvrđuju (98 %) prihvaćenost vijeća i predstavnika u jedinicama samouprave, dok članovi organizacija civilnog društva smatraju da je ta prihvaćenost znatno manja (53 %).
- 61 % ispitanih članova organizacija civilnog društva smatra kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne koriste savjetodavne usluge predstavnika i vijeća nacionalnih manjina u dovoljnoj mjeri.
- 60 % ispitanih članova organizacija civilnog društva te predstavnika JLP(R)S-a nije moglo procijeniti ili se nije željelo izjasniti o tome je li jedinica samouprave / šira javnost sklonija ukidanju ili dodatnom jačanju institucije vijeća i predstavnika.
- Članovi organizacija civilnog društva u većoj mjeri potvrđuju (31 %) sklonost ukidanju institucije vijeća i predstavnika od jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok predstavnici JLP(R)S-a u većoj mjeri potvrđuju (23 %) sklonost dodatnom jačanju institucije vijeća i predstavnika od šire javnosti u lokalnoj zajednici.

Osposobljenost vijeća i predstavnika za obavljanje savjetodavne uloge

- Više od polovice ispitanih (57 %) ima iskustva u obnašanju mandata vijeća i predstavnika.
- Statistički značajna razlika u broju dosadašnjih mandata vijeća i predstavnika utvrđena je s obzirom na samoupravnu razinu. Na općinskoj razini najveći je udio članova koji po prvi put obnašaju mandat vijeća i predstavnika, dok je na županijskoj razini zamjetno veći udio onih s iskustvom višestrukog obnašanja mandata vijeća i predstavnika.
- Iako većina ispitanih ima iskustva s mandatom vijeća i predstavnika, manje od trećine obnaša trenutno neku od ostalih savjetodavnih, predstavničkih ili izvršnih funkcija na državnoj/područnoj/lokalnoj razini. Među onima koji uz mandat vijeća i predstavnika obnašaju dodatne funkcije utvrdilo se da članovi vijeća nacionalnih manjina značajno više od predstavnika obnašaju i druge savjetodavne, predstavničke ili izvršne funkcije na državnoj/područnoj/lokalnoj razini.
- Obavljajući poslove predstavnika ili vijećnika nacionalne manjine, 86 % predstavnika koristi računalo, dok 77 % ispitanih vijećnika izjavljuje kako članovi njihovog vijeća koriste računalo. Obavljajući djelatnosti predstavnika/vijećnika nacionalnih manjina, 82 % predstavnika koristi elektroničku poštu, dok 76 % vijećnika izjavljuje kako članovi njihovog vijeća koriste elektroničku poštu.

- Višu ocjenu vještini služenja računalom i elektroničkom poštom dodjeljuju vijeća i predstavnici: koje su kandidirale udruge nacionalnih manjina, kojima je osigurano više financijskih sredstava te veći broj sredstava za rad općenito, mlađih dobnih skupina i višeg stupnja obrazovanja.
- Regionalna pripadnost proizvela je statistički značajnu razliku među vijećima i predstavnicima u broju radnih sredstava koja posjeduju, pri čemu pred svima prednjače vijeća i predstavnici zagrebačke regije jer posjeduju najveći broj sredstava potrebnih za rad (uredska, logistička i financijska sredstva).
- Gotovo 60 % ispitanih vijeća i predstavnika raspolaže određenim uredskim i radnim prostorom. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uredski prostor su osigurale za 38 % ispitanih vijeća i predstavnika.
- U poduzorku čelnika JLP(R)S-a 95 % ih izjavljuje kako je njihova jedinica samouprave aktualnim predstavnicima i vijećima nacionalnih manjina koji su osnovani na njezinom području osigurala novčana sredstva, dok 81 % izjavljuje kako je njihova jedinica samouprave aktualnim vijećima i predstavnicima osigurala uredski prostor i besplatne pravne savjete.

<u>Sudjelovanje vijeća i predstavnika u kreiranju politika vezanih uz nacionalne manjine</u>

- Više od polovice (65 %) ispitanih vijeća i predstavnika izjavljuje kako ih JLP(R)S izvješćuje o sjednicama na kojima se raspravlja o pitanjima od interesa za nacionalne manjine te im dostavlja materijale s takvih sjednica (60 %), dok manje od polovice ispitanih (49 %) izjavljuje kako jedinica samouprave traži njihovo mišljenje kod pripreme prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od interesa za nacionalne manjine.
- Više od polovice ispitanih vijeća i predstavnika (59 %) izjavljuje kako prisustvuje te aktivno sudjeluje (54 %) na sjednicama JLP(R)S-a kada su na dnevnom redu pitanja koja se tiču položaja nacionalne manjine koju predstavljaju.
- Ispitani čelnici JLP(R)S-a u najvećem broju izjavljuju kako na sjednicama o pitanjima koja se tiču položaja nacionalnih manjina prisustvuje te aktivno sudjeluje nešto manje od polovice članova vijeća i predstavnika osnovanih na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok gotovo trećina predstavnika JLP(R)S-a nije mogla procijeniti broj vijećnika i predstavnika nacionalnih manjina koji se odazovu i aktivno sudjeluju u radu sjednica.
- Preko 80 % ispitanih čelnika JLP(R)S-a izjavljuje kako u pripremi prijedloga općih akata kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina jedinica samouprave učestalo traži (kategorije često i uvijek) od vijeća i predstavnika mišljenje i/ili prijedloge, obavještava ih o sjednicama na kojima se raspravlja o pitanjima koja su od značaja za nacionalne manjine te im dostavlja materijale s takvih sjednica.
- Između članova organizacija civilnog društva te čelnika JLP(R)S-a utvrđena je statistički značajna razlika prilikom procjene aktivnog sudjelovanja vijeća i predstavnika u procesima odlučivanja o pitanjima od interesa za nacionalne manjine. Pritom članovi OCD-ova razinu aktivnog sudjelovanja vijeća i predstavnika u procesima odlučivanja o pitanjima od interesa za nacionalne manjine procjenjuju manjom (prosjek = 2.49), a čelnici JLP(R)S-a većom prosječnom vrijednošću (prosjek = 3.55).
- Zaključuje se kako je u lokalnim zajednicama koje su manje otvorene i spremne za suradnju učinkovitost vijeća i predstavnika također manja. Takvu pojavu potvrđuje statistički značajna, pozitivna i relativno visoka povezanost (r = 0.692) razine služenja savjetodavnim uslugama vijeća i predstavnika od JLP(R)S-a te razine aktivnog sudjelovanja vijeća i predstavnika u procesima odlučivanja o pitanjima od interesa za nacionalne manjine, iz perspektive članova OCD-ova.
- Na razinu uključivanja vijeća i predstavnika u kreiranje politika vezanih za nacionalne manjine u manjoj mjeri utječe njihova formalna opremljenost i učinkovitost, a u većoj mjeri otvorenost i spremnost JLP(R)S-a na suradnju s vijećima i predstavnicima te civilnim sektorom općenito.

3. Suradnja među dionicima lokalnog razvoja

Oblici i kvaliteta suradnje dionika

- 75 % ispitanih predstavnika održava neformalne sastanke s drugim predstavnicima i vijećima nacionalnih manjina.
- Gotovo sva ispitana vijeća (98 %) održavaju sastanke vijeća. Najveći broj ispitanih vijeća sastanke održava jednom u tri mjeseca (66 %). Pri tome 94 % izjavljuje kako na sastancima prisustvuje više od polovice članova vijeća.
- Više od 80 % ispitanih vijeća i predstavnika izjavilo je kako su im se tijekom aktualnog mandata obraćali pripadnici nacionalne manjine koju predstavljaju radi traženja informacija ili savjeta te radi davanja prijedloga ili savjeta, dok su se gotovo polovici (48 %) ispitanih tijekom aktualnog mandata obraćali pripadnici nacionalne manjine koju predstavljaju zbog pritužbi u vezi kršenja manjinskih prava.
- 40 % ispitanih članova OCD-ova i 6 % čelnika JLP(R)S-a izjavljuje kako su se njihovim organizacijama, odnosno jedinicama samouprave obraćali pripadnici nacionalnih manjina radi pritužbi u vezi diskriminacije ili kršenja manjinskih prava.
- Pripadnici nacionalnih manjina se radi pritužbi u vezi diskriminacije ili kršenja manjinskih prava u neznatnoj mjeri (6 %) obraćaju jedinicama samouprave, a znatno više organizacijama civilnog društva (40 %).
- Analiza pojedinih oblika komunikacije ukazala je kako za više od 70 % ispitanih JLP(R)S-a ne postoji prepoznatljiv ili u određenim obilježjima specifičan obrazac komunikacije s vijećima i predstavnicima.
- Gotovo polovica ispitanih čelnika JLP(R)S-a s vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina najčešće komunicira osobnim susretima, odnosno usmenom komunikacijom, trećina se koristi telefonom ili mobilnim uređajem, dok 17 % komunikaciju s vijećima i predstavnicima najčešće obavlja elektronskim i pisanim putem.
- Vrjednovanjem različitih aspekata komunikacije s vijećima i predstavnicima pokazalo se kako ih ispitana populacija JLP(R)S-a gotovo sve procjenjuje visokom prosječnom ocjenom (prosječna vrijednost = 4,09). Pri tome su, kao i iz perspektive vijeća i predstavnika, ljubaznost (prosjek = 4,46) i profesionalnost (prosjek = 4,31) u ophođenju ocijenjene najvećom ocjenom.
- Pokazuje se kako za više od 70 % ispitanih organizacija civilnog društva ne postoji prepoznatljiv ili u određenim obilježjima specifičan obrazac komunikacije članova OCD-ova s čelnicima JLP(R)S-a.
- Ukupna komunikacija s JLP(R)S-om također je ocijenjena relativno visokom prosječnom ocjenom (prosječna vrijednost = 3,46), pri čemu su kao i u slučaju poduzorka vijeća i predstavnika, ljubaznost (prosjek = 3,71) i profesionalnost (prosjek = 3,53) u ophođenju vrednovane najvećom ocjenom.
- Ocjena ljubaznosti i profesionalnosti u ophođenju JLP(R)S-a iz perspektive vijeća i predstavnika i članova OCD-ova statistički se značajno razlikuje, pri čemu ljubaznost i profesionalnost JLP(R)S-a većom ocjenom vrednuju vijeća i predstavnii, a manjom članovi organizacija civilnog društva.
- S obzirom na usporedbu triju poduzoraka, prosječno zadovoljstvo komunikacijom s vijećima i predstavnicima iz perspektive čelnika JLP(R)S-a statistički značajno odstupa od prosječnog zadovoljstva komunikacijom druga dva poduzorka. Drugim riječima, čelnici JLP(R)S-a iskazuju veću razinu zadovoljstva komunikacijom s vijećima i predstavnicima, dok su članovi OCD-ova te vijeća i predstavnika u manjoj mjeri zadovoljni komunikacijom s jedinicama lokalne i područne samouprave.
- S obzirom na propitane oblike i prikazane rezultate pokazalo se da nije moguće utvrditi specifičan obrazac u komunikaciji između ispitanih vijeća i predstavnika, članova OCD-ova te predstavnika JLP(R)S-a. Ipak, iako djelomice neprecizan, vidljiv je te može biti od koristi kao razmjerno grubo pojednostavljivanje komunikacijskog procesa opći obrazac u interakciji ispitanih poduzoraka: usmena je komunikacija temeljni vid interakcije i prenošenja informacija između vijeća i predstavnika, članova OCD-ova i predstavnika JLP(R)S-a. Naime istraživanjem se pokazalo da

gotovo polovica ispitanika najčešće komunicira osobnim susretima, odnosno usmenom komunikacijom, dok su svi ostali vidovi interakcije prisutni, ali u manjoj mjeri.

- 74 % ispitanih članova OCD-ova te predstavnika JLP(R)S-a izjavilo je kako su se njihovoj organizaciji, odnosno jedinici samouprave vijeća i predstavnici obraćali radi traženja informacija ili savjeta, 68 % izjavljuje kako su se obraćali radi davanja prijedloga ili savjeta, dok ih petina navodi pritužbe vijeća i predstavnika u vezi diskriminacije ili kršenja manjinskih prava.
- Istraživanjem je utvrđena sklonost vijeća i predstavnika da se jedinicama samouprave u većoj mjeri obraćaju radi traženja informacija ili savjeta te radi davanja prijedloga ili savjeta, dok se organizacijama civilnog društva više obraćaju radi upućivanja pritužbi zbog diskriminacije ili kršenja manjinskih prava.
- Veća interakcija vijeća i predstavnika prema OCD-ima, rezultira većom interakcijom OCD-ova prema vijećima i predstavnicima. Prikazani model pokazuje dvosmjeran protok informacija u kojem su ispitanici podjednako odašiljatelji i primatelji informacija (pritužbi, savjeta, prijedloga i sl.). Dakle što se vijeća i predstavnici u većoj mjeri obraćaju OCD-ima radi pojedinih razloga, primjerice pritužbi povezanih s kršenjem manjinskih prava, to se članovi OCD-ova u većoj mjeri obraćaju vijećima i predstavnicima poradi istih razloga koje su zaprimili.
- Komunikacijski obrazac povratne sprege između vijeća i predstavnika i OCD-ova nije se utvrdio s obzirom na interkaciju vijeća i predstavnika i JLP(R)S-a.
- Najveći broj ispitanih vijeća i predstavnika visokom ocjenom ocjenjujei dosadašnju suradnju s predstavnicima i vijećima nacionalne manjine koju predstavljaju te s udrugama nacionalnih manjina, dok najmanju ocjenu pridaju dosadašnjoj suradnji s Odborom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.
- U poduzorku članova OCD-ova u najvećoj su mjeri zadovoljni suradnjom s tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok su u najmanjoj mjeri zadovoljni suradnjom s koordinacijama vijeća nacionalnih manjina.
- Ispitani predstavnici JLP(R)S-a u najvećoj su mjeri zadovoljni suradnjom s civilnim sektorom (nemanjinskim OCD-ima, udugama nacionalnih manjina i ostalim manjinskim organizacijama) te s vijećima i predstavnicima, a u najmanjoj s Odborom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.
- Između dviju varijabli, učestalosti i kvalitete suradnje, utvrđena je se statistički značajna, relativno visoka i pozitivna povezanost ($r = 0.852$). Prema njoj što je suradnja OCD-ova i vijeća i predstavnika učestalija, to je po mišljenju članova OCD-ova kvalitetnija, odnosno što je suradnja OCD-ova i vijeća i predstavnika kvalitetnija, to je i učestalija. Daje se naslutiti kako je veza učestalosti i kvalitete suradnje također, kao i u modelu komunikacijskog obrasca, dvosmjerna te se u stvarnosti pojavljuje u vidu opisane sprege učestalosti i kvalitete suradnje među dionicima.
- Ocjene suradnje JLP(R)S-a s manjinskim udrugama i ostalim manjinskim organizacajima te JLP(R)S-a s ostalim organizacijama civilnog društva iz perspektive članova OCD-ova te čelnika JLP(R)S-a statistički se značajno razlikuju. U oba slučaja članovi OCD-ova suradnju procjenjuju vidno slabijom ocjenom, dok ju čelnici jedinica samouprave potvrđuju boljom ocjenom.
- Ocjena suradnje vijeća i predstavnika i OCD-ova iz perspektive triju poduzoraka: vijeća i predstavnika, članova OCD-ova te čelnika JLP(R)S-a statistički se značajno razlikuje. Najpozitivnija ocjena suradnje vijeća i predstavnika i OCD-ova je ona čelnika JLP(R)S-a, dok je ocjena vijeća i predstavnika i članova OCD-ova manja.
- Dosadašnju se suradnju OCD-ova i JLP(R)S-a u podjednakoj mjeri procjenjuje iz već poznatog organizacijskog obrasca: suradnju s JLP(R)S-om članovi OCD-ova ocjenjuju manjom, a čelnici jedinica samouprave većom ocjenom.
- Suradnjom s vijećima i predstavnicima više su zadovoljni predstavnici JLP(R)S-a, a manje članovi OCD-ova. Pri tome čelnici jedinica samouprave suradnju vijeća i predstavnika i OCD-ova honoriraju većom ocjenom od članova OCD-ova, dok suradnju vijeća i predstavnika i JLP(R)S-a članovi OCD-ova ocjenjuju manjom ocjenom od čelnika JLP(R)S-a.
- Na gotovo svim procjenama pojedinih oblika suradnje između različitih dionika (aktera) pokazuje se utjecaj organizacijskih (okolinskih) odrednica na prosudbu njihova članstva, pa se uvjetno može govoriti o utjecaju organizacijske kulture na stavove i ponašanja.

Umrežavanje dionika

- 50 % ispitanih vijeća i predstavnika izjavilo je da sudjeluje, a 50 % da ne sudjeluje u radu neke koordinacije VNM-a. U rad koordinacija uključeno je 47 % ispitanih PNM-a te 52 % ispitanih VNM-a.
- Gotovo 3/4 ispitanih vijeća i predstavnika izjavljuje kako ih manjinske udruge i ostale organizacije civilnog društva prihvaćaju kao relevantnog partnera na lokalnim projektima usmjerenima na razvoj zajednice.
- S druge strane 83 % ispitanih čelnika JLP(R)S-a te članova organizacija civilnog društva potvrđuje prihvaćenost vijeća i predstavnika od civilnog sektora.
- Percepcija prihvaćenosti vijeća i predstavnika od civilnog sektora iz perspektive članova organizacija civilnog društva u odnosu na predstavnike JLP(R)S-a statistički se značajno razlikuje. Prihvaćenost vijeća i predstavnika od manjinskih udruga i ostalih OCD-ova čelnici jedinica samouprave potvrđuju u potpunosti, a članovi organizacija civilnog društva u manjoj mjeri.

Sudjelovanje u lokalnom razvoju zajednice

- Iako 73 % ispitanih vijeća i predstavnika smatra kako ih manjinske udruge i ostale organizacije civilnog društva prihvaćaju kao relevantne partnere na lokalnim projektima usmjerenima na razvoj zajednice, tek je 27 % ispitanih vijeća i predstavnika tijekom aktualnog mandata surađivalo s organizacijama civilnog društva na projektima lokalnog karaktera.
- S druge strane tek 28 % ispitanih OCD-ova (N = 9) nudilo je u posljednjih godinu dana udrugama nacionalnih manjina te 41 % (N = 20) aktualnim vijećima i predstavnicima suradnju na projektima usmjerenim na lokalni razvoj zajednice.

Preporuke za unaprjeđenje rada i učinkovitosti vijeća i predstavnika

Situacijska PEST-analiza s preporukama i smjernicama za djelovanje (utemeljena na korištenju više izvora podataka).

P - POLITIČKI I PRAVNI ČINITELJI	
Identifikacija (dijagnoza) situacije	**Smjernice djelovanja**
Nedovoljno poznavanje i primjena relevantnih odredbi UZPNM-a u praksi.	Planirati i organizirati daljnje educiranje svih aktera sa zakonskim okvirom i sadržajem UZPNM-a te djelovanjem institucije vijeća i predstavnika u praksi.
Nepotpuno i neredovito dostavljanje statuta, financijskih planova i završnih računa nadležnim tijelima jedinica samouprave.	Planirati i organizirati daljnje administrativno educiranje vijeća i predstavnika i pripadnika nacionalnih manjina o načinima ispunjavanja obveza prema JLP(R)S-u. Usustaviti i formalizirati administrativno vođenje evidencija i poslovne suradnje između svih uključenih aktera.
Nedovoljno poznavanje metodologije izvještavanja o utrošku sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna te izrade godišnjih planova rada i zahtjeva za financiranjem iz proračuna.	Planirati i organizirati daljnje educiranje udruga i ustanova nacionalnih manjina o metodologiji izvještavanja i načinima korištenja sredstava iz državnog proračuna.
Neusklađenost svih relevantnih akata UZPNM-a na lokalnoj i područnoj razini.	Osnažiti mehanizme središnjeg nadzora nad usklađivanjem svih relevantnih akata jedinica samouprave te uspostaviti sustav odgovornosti i sankcija za neispunjavanje zakonski propisanih obveza.
Nedovoljno poznavanje i/ili namjerno ignoriranje relevantnih odredbi UZPNM-a među lokalnim dužnosnicima.	Osnažiti mehanizme nadzora nad provedbom relevantnih odredbi UZPNM-a te utvrditi sustav dopunskih konzultacija i seminara neophodnih za ispunjavanje obveza JLP(R)S-a.
Nedovoljno i/ili nepotpuno razumijevanje institucije vijeća i	Planirati i organizirati daljnje educiranje za unaprjeđenje i

predstavnika među pripadnicima nacionalnih manjina i članovima vijeća i predstavnika.	potpunije razumijevanje institucije vijeća i predstavnika u praksi.
Izrazito slaba izlaznost birača na izbore za vijeća i predstavnike.	Uložiti dodatne napore i doprinositi podizanju javne svijesti o potrebi sudjelovanja na izborima te važnosti biranja svojih kandidata u predstavljanju manjinskih interesa na lokalnoj i područnoj razini. Razmotriti mogućnost zakonskog usklađenja, odnosno istodobnog održavanja izbora za vijeća i predstavnike s redovitim izborima za predstavnike jedinica samouprava.
Neujednačenost mogućnosti, stručnosti i osposobljenosti između PNM-a i VNM-a.	Razmotriti mogućnosti i dodatno se angažirati na ujednačavanju statusa PNM-a u odnosu na povoljnije okolnosti rada i statusa VNM-a. Zalagati se za razmjeran status predstavnika i vijeća (status neprofitnih pravnih osoba).
Nepostojanje zakonom utvrđenih sankcija u slučajevima neprovođenja pojedinih odredbi UZPNM-a.	Ukazivati na potrebu dorade ili izmjene pojedinih odredbi Ustavnog zakona, a koje se tiču razmjernog i pravičnog definiranja obveza i odgovornosti između jedinica samouprava te vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.
Isključivo savjetodavni karakter institucije vijeća i predstavnika (nedostatak izvršnih ovlasti).	Upućivati na primjere dobre prakse koji pokazuju da su vijeća i predstavnici učinkovitiji u jedinicama samouprave koje učestalo koriste savjetodavne usluge manjinskih predstavnika.

E – EKONOMSKI ČINITELJI	
Identifikacija (dijagnoza) situacije	**Smjernice djelovanja**
Problemi nedostatnog financiranja, osiguravanja uredskog prostora, logističke potpore i sustavnog jačanja institucije vijeća i predstavnika.	Ulagati dodatni napor u povećanje sredstava za rad i potporu vijeća i predstavnika na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Informirati, educirati i poticati vijeća i predstavnike na mogućnosti i oblike prikupljanja alternativnih, dodatnih sredstava u obavljanju poslova vijeća i predstavnika.
Nespremnost i nedovoljna kapacitiranost JLP(R)S-a za suradnju s pripadnicima nacionalnih manjina i vijeća i predstavnika.	Osigurati primjerenu financijsku, logističku i kadrovsku potporu jedinicama lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava koje nemaju dovoljnih kapaciteta za ispunjavanje relevantnih odredbi UZPNM-a.
Ekonomski i obrazovni problemi manjinske populacije, posebice romske.	Planirati i realizirati ciljane investicije u infrastrukturu romskih naselja te stvarati prilike za zapošljavanje pripadnika kako romskih tako i neromskih manjinskih skupina. Kontinuirano raditi na povećanju mogućnosti obuhvata romske djece programima predškolskog odgoja i obveznog osnovnog obrazovanja.

S – SOCIOKULTURNI, EKOLOŠKI I MEDIJSKI ČINITELJI	
Identifikacija (dijagnoza) situacije	**Smjernice djelovanja**
Nepovoljna sociodemografska struktura vijeća i predstavnika	Poboljšati prilike ženama i mladima da aktivno sudjeluju kao integrirani pripadnici nacionalnih manjina u procesima

(slaba zastupljenost mladih do 30 god. i žena).	donošenja odluka i aktivnostima na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.
Nepovoljna socijetalna okolina i međuetničke tenzije.	Sustavno i pravovremeno osuđivati sve pojave nacionalističke i protumanjinske retorike u javnom i političkom govoru, kao i u medijima. Osigurati uključenost manjinskih tema u školskim kurikulumima i udžbenicima te organizirati i provoditi edukacije i radionice o snošljivosti i prihvaćanju različitosti. Razvijati sveobuhvatnu strategiju etnokulturne pravde za promicanje međuetničkog dijaloga i pomirbe u društvu.
Nedovoljno razumijevanje lokalnih vlasti za prihvaćanjem civilnog sektora i vijeća i predstavnika.	Doprinositi predstavljanju udruga i organizacija civilnog sektora i specifičnosti nacionalnih manjina te intenzivirati međusobnu suradnju u javnom, političkom, gospodarskom i kulturnom životu lokalne zajednice.
Nedovoljno prihvaćanje vijeća i predstavnika kao relevantnih partnera pri donošenju planova i odluka vezanih za nacionalne manjine na lokalnim razinama.	Aktivno sudjelovati u zakonitom postupanju i uključivanju vijeća i predstavnika u planove i odluke vezane uz pitanja i teme nacionalnih manjina na lokalnim razinama.
Relativna institucionalizacija odnosa lokalne vlasti s vijećima i predstavnicima.	Djelovati na umrežavanju kako neformalnih tako i formalnih, institucionalnih odnosa u radu lokalnih vlasti i vijeća i predstavnika. Zagovarati i doprinositi jačanju percepcije i ponašanja u svrhu zaštite javnog interesa i općeg dobra nad pojedinačnim interesima.
Nezainteresiranost pripadnika nacionalnih manjina za realizaciju svojih prava.	Usklađeno i trajno raditi na povećanju aktivnosti i zainteresiranosti pripadnika nacionalnih manjina za realizacijom svojih prava. Dodatno osnaživati i ukazivati na potrebu izjašnjavanja o svojoj nacionalnoj pripadnosti radi očuvanja vlastitog identiteta, kulture i tradicije.
Nedostatak aktivnih članova među predstavnicima i vijećima nacionalnih manjina.	Razmotriti zakonske i druge mogućnosti poticanja na aktivnost u radu vijeća i predstavnika.
Nedovoljna interaktivnost vijeća i predstavnika, poglavito općinske razine, s pripadnicima nacionalnih manjina.	Razmotriti mogućnost povećanja sredstava za rad županijskih i gradskih razina uz odgovarajuću obvezu jačanja interaktivnosti i suradnje s općinskom razinom te pripadnicima nacionalnih manjina.
Nedovoljna međusobna suradnja između vijeća i predstavnika te suradnja s pripadnicima nacionalnih manjina.	Osmisliti i primjeniti mehanizme za jačanje suradnje i dijeljenje kapaciteta manjinskih institucija i zajednica. Poticati rad koordinacija vijeća i predstavnika u ostvarivanju međusobne suradnje i zajedničkog interesa.
Nedovoljna prepoznatljivost, vidljivost i slabija zastupljenost manjinske tematike i vijeća i predstavnika u lokalnim medijima.	Ulagati dodatne napore u ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima te integraciji manjinske tematike u redovite programe, sadržaje i sveukupni javni, kulturni, gospodarski i politički život u RH.

T – TEHNOLOŠKO-ZNANSTVENI ČINITELJI	
Identifikacija (dijagnoza) situacije	**Smjernice djelovanja**

Neažurirane baze kontakata .	Uspostaviti i kontinuirano održavati ažurnima baze podataka sa svim relevantnim informacijama o vijećima i predstavnicima od središnje do lokalne razine.
Manjkavo poznavanje informatičke tehnologije.	Planirati i organizirati rad na korištenju web- sučelja namijenjenog vijećima i predstavnicima te poticati i organizirati daljnje edukacije za rad na računalima, poglavito među mlađim korisnicima.
Nedostatna informatizacija u radu i nedostatak informatičke opreme.	Razmotriti mogućnosti za podizanje informatičkog standarda među vijećima i predstavnicima i ostalim manjinskim institucijama.

Prilog 5. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2016. godini
(Grad Zagreb)

Grad Zagreb je tijekom 2016. godine nastavio provoditi aktivnosti usmjerene unapređivanju odnosa s pripadnicima nacionalnih manjina, i to pretežito putem izabranih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba te Koordinaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u izvještajnom razdoblju osiguravana su sredstva za njihov rad, prostor i opremu.

Grad Zagreb, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba uspješno su surađivali u nizu programskih aktivnosti vijeća i predstavnika, razvijajući svoje odnose u duhu tolerancije, poštivanja različitosti i zaštite manjinskih i ljudskih prava.

Suradnja s nacionalnim manjinama u proteklom se razdoblju u Gradu Zagrebu očitovala i kroz suradnju s udrugama nacionalnih manjina i to davanjem financijskih potpora za provođenje njihovih programa i projekata, odnosno kroz realizaciju različitih programa Grada Zagreba u cilju zadovoljavanja javnih potreba u brojnim područjima života i rada.

Pored već spomenutoga, suradnja se manifestirala i kroz druge nematerijalne oblike suradnje kao što su primjerice radni sastanci koji su, po potrebi, sazivani radi rješavanja aktualnih pitanja i problema, te neposrednog informiranja o aktualnom stanju u pojedinoj manjinskoj zajednici.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, što su izrađeni na osnovi Popisa stanovništava iz 2011., učešće pripadnika 22 nacionalne manjine u Gradu Zagrebu u ukupnom stanovništvu Grada je 5,22%, odnosno manje od trećine stanovnika Grada Zagreba.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici pojedine nacionalne manjine ne ostvaruje se na području Grada Zagreba, odnosno ne primjenjuju se propisi koji propisuju takvu uporabu s obzirom da nije ispunjen uvjet određen člankom 12. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Tijekom 2016. godine nisu vođeni postupci pred upravnim tijelima Grada Zagreba na jezicima nacionalnih manjina niti su pripadnici nacionalnih manjina iskazivali takav interes.

Tijekom 2016. godine nisu evidentirane promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u pogledu ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred upravnim tijelima Grada Zagreba koji postupaju u prvom stupnju.

Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina su i u 2016. godine, sukladno Statutu Grada Zagreba, ostvarivali pravo na slobodnu uporabu znamenja i simbola te obilježavanje praznika nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu su u dovoljnoj mjeri informirani i zainteresirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju nacionalne praznike. Mišljenja smo da je u tome najznačajniji doprinos vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba koji obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane, a kojom prigodom ističu nacionalno znamenje i simbole.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom i izvršnom tijelu Grada Zagreba

Prema Popisu stanovništava iz 2011. niti jedna nacionalna manjina u Gradu Zagrebu ne prelazi 5% udjela u ukupnom broju stanovnika. Sukladno navedenom, nisu ispunjeni uvjeti za razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima Grada Zagreba odnosno za zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Zagreba, što su utvrđeni člankom 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u vezi sa člankom 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U prilogu ovog izvješća je Tablica o broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u tijelima uprave Grada Zagreba. Napominjemo da je sukladno članku 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, broj 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst) zabranjeno, između ostalog, prikupljanje podataka o etničkom podrijetlu, a iznimno se takvi podaci mogu prikupljati uz privolu ispitanika odnosno osobe o čijim se podacima radi.
Nadalje, od listopada 2013. povučene su iz uporabe radne knjižice, a evidencija o kretanju zaposlenika vodi se elektronski bez postojanja rubrike o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika. Isto tako od siječnja 2014. godine potvrda o nekažnjavanju, kao dio dokumentacije pri zapošljavanju ne sadrži više podatak o nacionalnoj pripadnosti.
S obzirom na navedeno, niti jedan dokument novijeg datuma ne sadrži podatak o nacionalnosti, te je za 122 službenika/namještenika gradskih upravnih tijela podatak o nacionalnosti nepoznat.

Predstavnici nacionalnih manjina sudjeluju u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba putem Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba. Odbor za nacionalne manjine je stalno radno tijelo Gradske skupštine. Članove Odbora imenuje Gradska skupština i to četiri člana iz redova gradskih zastupnika i tri na prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba iz njezinih redova. Ovaj odbor razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, razmatra prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu što ih Gradskoj skupštini predlažu vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i drugi ovlašteni predlagatelji, te Gradskoj skupštini daje svoje prijedloge i mišljenja.

Iako pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nisu zastupljeni u predstavničkom tijelu Grada Zagreba, oni na drugi način sudjeluju u radu Gradske skupštine Grada Zagreba. U 2016. godini članovi Odbora za nacionalne manjine iz redova pripadnika nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Odbora, a predsjednici vijeća i predstavnici nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Gradske skupštine Grada Zagreba.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu

U Gradu Zagrebu su u 2016. godini nastavili djelovati devet vijeća i devet predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. U odnosu na prethodnu godinu, smanjen je broj predstavnika nacionalnih manjina sa deset na devet iz razloga što je izabrani predstavnik njemačke nacionalne manjine brisan iz Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Ministarstva uprave, zbog brisanja iz evidencije popisa birača na području za koje je izabran, sukladno odredbama posebnog zakona.
Pored vijeća i predstavnika nastavila je djelovati i Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2016. godini bilo je planirano 9.550.000,00 kuna od čega je izvršeno 9.270.277,34 ili 97,07%. U 2016. godini u odnosu na 2015. godinu, planirano je više sredstava za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada u Proračunu Grada Zagreba.

Vijeća i predstavnici Grada Zagreba su u izvještajnom razdoblju funkcionirali sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i propisima koji uređuju njihov rad, financijsko i drugo poslovanje.

U cilju sudjelovanja u upravljanju lokalnim poslovima u 2016. godini, nacionalne manjine Grada Zagreba su, kao i prethodnih godina, aktivno sudjelovale u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba na način da su putem svoja četiri predstavnika u Odboru za nacionalne manjine Gradske skupštine razmatrale prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Gradske skupštine i o njima davale mišljenja i prijedloge. Također su razmatrale i druga pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba i predlagale Gradskoj skupštini raspravu o njima te pripremale prijedloge akata iz djelokruga Odbora. Posebno napominjemo da se kod imenovanja članova Odbora vodila briga o tome da članovi iz redova gradskih zastupnika također budu pripadnici nacionalnih manjina tako da su u 2016. godini od sedam članova odbora njih pet bili pripadnici nacionalnih manjina.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba su, u cilju obaviještenosti o svakom pitanju o kome će raspravljati predstavničko tijelo, dostavljani pozivi za sjednice Gradske skupštine Grada Zagreba. Članovima Odbora za nacionalne manjine iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina dostavljani su pozivi za sjednice toga odbora na koje su se redovito odazivali i učestvovali u raspravama i odlučivanju o prijedlozima koji se tiču položaja nacionalne manjine u Gradu Zagrebu čime je realizirano pravo iz članka 31. stavka 1. podstavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba je u svome osvrtu na primjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, i nadalje izrazila potrebu za rješavanjem problematike pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina s obzirom da im nedostatak statusa pravne osobe otežava, a u nekim slučajevima i onemogućava normalno funkcioniranje.

Sukladno navedenom, na prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba i u suradnji s Odborom za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba, Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske je uputio inicijativu za

izmjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru s ciljem priznavanja pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina, a time i olakšavanja funkcioniranja i ostvarivanja uloge koja je predstavnicima spomenutim Ustavnim zakonom namijenjena.

Nakon objave Proračuna Grada Zagreba za 2016. godinu vijeća, predstavnici i Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba donijeli su svoje Financijske planove i Programe rada za 2016. godinu u kojima su utvrdili visinu financijskih sredstava po pojedinim namjenama i aktivnosti za koje će ta sredstva utrošiti. Tijekom godine su, u propisanim rokovima, podnosili zahtjeve za isplatu sredstava iz gradskog proračuna, te izvješća sukladno zakonima i propisima Grada Zagreba.

Vijeća, predstavnici i Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su tijekom 2016. godine realizirali brojne aktivnosti koje se odnose na informiranje, izdavaštvo, edukaciju, zajedničke programe s drugim nacionalnim manjinama, obilježavanje nacionalnih praznika i vjerskih blagdana te suradnju s matičnim zemljama.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je organizirala, u lipnju 2016. godine, obilježavanje Dana nacionalnih manjina Grada Zagreba, ispred Paviljona na Zrinjevcu. Tom je prigodom predstavljeno 18 nacionalnih manjina kroz programe s narodnim pjesmama i plesovima folklornih društava te prezentacijom autohtonih jela i pića. Održana manifestacija je izazvala zanimanje većeg broja građana i turista u Gradu Zagrebu, a medijski je bila odlično popraćena.

Iz izloženog se može zaključiti da vijeća i predstavnici u Gradu Zagrebu pokazuju značajni interes za funkcioniranjem i radom što se očituje u donošenju financijskih planova i godišnjih programa rada u propisanim rokovima, dostavljanju odgovarajućih izvješća, redovitim sudjelovanjem u radu Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba i prisustvovanjem na njezinim sjednicama te brojnim aktivnostima usmjerenima promicanju i razvijanju tolerancije prema različitosti i ujednačavanju rada vijeća i predstavnika.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i financiranje rada u 2016.

GRAD ZAGREB							
Red. broj	**Vijeće nacionalne manjine** i udio u stanovništvu Grada Zagreba (%)	Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona je uređeno aktima jedinice samouprave DA / NE	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2016.	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2016.	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m. u 2016.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika nac. manjina u 2016.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike nac. manjina u 2016. (uključena i sredstva za zaposlenu osobu)
1.	Albanci (0,54%)	DA	U Proračunu Grada Zagreba za 2016. za rad svih vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano ukupno **9.550.000,00** Sredstva su u Proračunu Grada Zagreba planirana u ukupnim iznosima za sva vijeća i predstavnike n.m., a ne pojedinačno za svako vijeće/predstavnika	**9.270.277,34**	329.946,08	339.536,00	809.931,51
2.	Bošnjaci (1,03%)				326.520,20	490.013,00	957.907,32
3.	Crnogorci (0,15%)				288.927,81	217.605,00	665.205,53
4.	Česi (0,11%)				292.359,25	205.977,00	644.613,93
5.	Mađari (0,10%)				308.489,00	203.393,03	664.642,32
6.	Makedonci (0,15)				303.124,60	217.723,00	626.808,73
7.	Romi (0,35%)				309.454,63	279.101,00	688.505,36
8.	Slovenci (0,27%)				289.713,60	254.605,00	692.612,60
9.	Srbi (2,22%)				317.177,87	859.894,00	1.316.567,88
	Predstavnik nacionalne manjine						
1.	Austrijanci (0,01%)				13.412,44	118.621,00	192.421,23
2.	Bugari (0,02%)				10.730,24	117.815,18	170.877,98
3.	Poljaci (0,02%)				10.730,24	118.913,06	199.519,99
4.	Rusi (0,04%)				13.412,44	125.390,00	200.269,42
5.	Rusini (0,02%)				13.412,44	117.644,00	186.222,76
6.	Slovaci (0,03%)				13.412,44	120.530,74	196.721,50
7.	Talijani (0,05%)				13.412,44	128.066,89	190.261,09
8.	Ukrajinci (0,04%)				13.412,44	125.437,95	187.476,82
9.	Židovi (0,04%)				13.412,44	124.864,00	211.913,47
10.	Koordinacija				0,00	362.338,58	467.797,90
UKUPAN IZNOS SREDSTAVA					**2.881.060,60**	**4.527.468,43**	**9.270.277,34**

Ocjena provođenja odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Dosadašnja praksa i nadalje upućuje na zaključak da su odabrana rješenja provođenja odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu dobra i to na svim razinama odlučivanja. Na taj način omogućeno je vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u javnom životu Grada Zagreba i to u svim procesima odlučivanja.

Provođenje nadzora zakonitosti općih akata Grada Zagreba

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba nisu u 2016. godini dostavili niti jedan zahtjev za provođenjem nadzora nad primjenom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima se uređena prava i slobode nacionalnih manjina u smislu članka 38. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Prilog 6. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2016. godinu u:

- **tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske**
- **tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i**
- **pravosudnim tijelima**

1.a. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – skupna tablica (podaci na dan 31. 12. 2016.)

	Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske		**Ministarstva**		**Središnji državni uredi**		**Državne upravne organizacije**		**Uredi državne uprave u županijama**		**Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske**	
Ukupno zaposlenih	**49.697**		**43.596**		**216**		**2.795**		**2.633**		**457**	
Pripadnici nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina
Srbi	1.103	2,22	939	2,15	5	**2,31**	67	**2.40**	88	3.34	8	1,75
Bošnjaci	104	0,21	90	0,2	0	**0**	7	**0,25**	4	0,15	3	0,66
Talijani	92	0,19	70	0,16	0	**0**	10	**0,36**	11	0,42	1	0,22
Mađari	91	0,18	70	0,16	1	**0,46**	8	**0,29**	11	0,42	1	0,22
Slovenci	45	0,09	35	0,08	0	**0**	3	**0,11**	4	0,15	3	0,66
Albanci	16	0,03	12	0,03	0	**0**	3	**0,11**	1	0,04	0	0
Česi	80	0,16	67	0,15	0	**0**	6	**0,21**	7	0,26	0	0
Romi	9	0,02	5	0,01	0	**0**	2	**0,07**	1	0,04	1	0,22
Ostali	149	0,30	124	0,28	0	**0**	12	**0,48**	12	0,46	1	0,22
Ukupno prip. nac. manj.	**1.689**	**3,40**	**1.412**	**3,24**	**6**	**2,77**	**118**	**4,22**	**139**	**5,28**	**18**	**3,94**

1.b. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – pojedinačno po tijelima (podaci na dan 31. 12. 2016.)

		Srbi		Bošnjaci		Talijani		Mađari		Slovenci		Albanci		Česi		Romi		Ostali		Ukupno pripadnika nacionalnih manjina	
Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
MINISTARSTVA																					
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	**1.118**	4	0,36	4	0,36	0	0	0	0	1	0,09	0	0	1	0,09	0	0	1	0,09	11	**0,98**
Ministarstvo financija	**7.487**	154	2,06	4	0,05	26	0,35	12	0,16	17	0,22	0	0	8	0,1	0	0	21	0,28	242	**3,23**
Ministarstvo obrane	**888**	2	0,23	0	0	0	0	1	0,11	1	0,11	0	0	1	0,11	0	0	2	0,23	7	**0,78**
Ministarstvo unutarnjih poslova	**25.304**	615	2,43	60	0,24	24	0,09	49	0,19	9	0,04	9	0,04	40	0,04	5	0,02	80	0,32	891	**3,52**
Ministarstvo pravosuđa	**3.297**	73	2,21	13	0,39	6	0,18	1	0,03	2	0,06	2	0,06	1	0,03	0	0	2	0,06	100	**3,03**
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta	**464**	9	1,94	2	0,43	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0,86	0	0	2	0,43	17	**3,66**
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	**707**	6	0,84	0	0	8	1,13	1	0,14	1	0,14	0	0	0	0	0	0	2	0,28	18	**2,55**
Ministarstvo poljoprivrede	**861**	14	1,62	0	0	1	0.12	2	0,23	0	0	0	0	5	0,58	0	0	4	0,46	26	**3,02**
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	**424**	8	1,89	2	0,47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,47	12	**2,83**
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	**346**	8	2,31	2	0,58	1	0,29	0	0	1	0,29	0	0	2	0,58	0	0	2	0,58	16	**4,62**
Ministarstvo zdravstva	**432**	6	1,39	0	0	1	0,23	1	0,23	1	0,23	0	0	0	0	0	0	1	0,23	10	**2,31**
Ministarstvo znanosti i	**424**	5	1,18	1	0,23	1	0,23	1	0,23	0	0	0	0	2	0,47	0	0	1	0,23	11	**2,6**

obrazovanja																					
Ministarstvo kulture	**378**	10	2,65	0	0	2	0,53	2	0,53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	**3,7**
Ministarstvo hrvatskih branitelja	**195**	2	1,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**1,02**
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	**221**	2	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,45	3	**1,36**
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije	**234**	5	2,14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	**2,14**
Ministarstvo državne imovine	**119**	4	3,36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	**3,36**
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	**389**	6	1,54	1	0,26	0	0	0	0	1	0,26	0	0	1	0,26	0	0	1	0,26	10	**2,57**
Ministarstvo turizma	**168**	2	1,19	0	0	0	0	0	0	1	0,60	0	0	1	0,60	0	0	1	0,60	5	**2,98**
Ministarstvo uprave	**140**	0	0	1	0,71	0	0	0	0	0	0	1	0,71	1	0,71	0	0	1	0,71	4	**2,86**
Ukupno ministarstva	**43.596**	**935**	**2,14**	**90**	**0,21**	**70**	**0,16**	**70**	**0,16**	**35**	**0,08**	**12**	**0,03**	**67**	**0,15**	**5**	**0,01**	**124**	**0,28**	**1.408**	**3,24**
SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI																					
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	**127**	4	3,15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	**3,15**
Središnji državni ured za središnju javnu nabavu	**21**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva	**24**	1	4,17	0	0	0	0	1	4,17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**8,33**
Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	**30**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Središnji državni ured za šport	**14**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ukupno središnji	**216**	**5**	**2,31**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,46**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6**	**2,77**

državni uredi																					
DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE																					
Državna geodetska uprava	**1.057**	30	2,84	3	0,28	7	0,66	4	0,38	1	0,09	3	0,28	3	0,28	2	0,19	5	0,47	58	**5,49**
Državni hidrometeorološki zavod	**355**	12	3,38	0	0	0	0	1	0,28	1	0,28	0	0	0	0	0	0	2	0,56	16	**4,51**
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	**96**	4	4,17	1	1,04	1	1,04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	**6,25**
Državni zavod za mjeriteljstvo	**84**	1	1,19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,19	0	0	1	1,19	3	**3,57**
Državni zavod za statistiku	**528**	10	1,89	1	0,19	1	0,19	1	0,19	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,38	15	**2,84**
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	**652**	10	1,53	2	0,31	1	0,15	2	0,31	1	0,15	0	0	2	0,31	0	0	2	0,31	20	**3,07**
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	**23**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Ukupno državne upravne organizacije	**2.795**	**67**	**2,39**	**7**	**0,25**	**10**	**0,36**	**8**	**0,29**	**3**	**0,11**	**3**	**0,11**	**6**	**0,21**	**2**	**0,07**	**12**	**0,43**	**118**	**4,22**
UREDI DRŽAVNE UPRAVE U ŽUPANIJAMA																					
Ured državne uprave u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji	**87**	5	5,75	1	1,15	0	0	2	2,29	0	0	0	0	5	5,75	0	0	1	1,15	**14**	**16,09**
Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji	**105**	2	1,9	0	0	0	0	1	0,95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2,86**
Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	**136**	3	2,21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2,21**
Ured državne uprave u Istarskoj županiji	**174**	6	3,45	1	0,57	6	3,54	1	0,57	1	0,57	0	0	0	0	0	0	0	0	**15**	**8,62**
Ured državne uprave u	**119**	11	9,24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**11**	**9,24**

Karlovačkoj županiji																					
Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji	**77**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,3	0	0	**1**	**1,3**
Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji	**95**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,05	**1**	**1,05**
Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji	**72**	3	4,17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**4,17**
Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	**66**	1	1,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**	**1,52**
Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji	**216**	11	5,09	0	0	0	0	5	2,31	1	0,46	0	0	0	0	0	0	2	0,93	**19**	**8,80**
Ured državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji	**68**	2	2,94	0	0	1	1,47	1	1,47	0	0	0	0	1	1,47	0	0	0	0	**5**	**7,35**
Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji	**171**	8	4,68	1	0,58	4	2,34	0	0	1	0,58	1	0,58	0	0	0	0	0	0	**15**	**8,77**
Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji	**125**	2	1,6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,8	0	0	0	0	**3**	**2,4**
Ured državne uprave u Splitsko- dalmatinskoj županiji	**356**	2	0,56	1	0,28	0	0	0	0	1	0,28	0	0	0	0	0	0	1	0,28	**5**	**1,4**
Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji	**92**	3	3,26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**3,26**
Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji	**118**	1	0,85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,69	**3**	**2,54**
Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji	**70**	2	2,86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,43	**3**	**4,28**
Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji	**158**	21	13,29	0	0	0	0	1	0,63	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2,53	**26**	**16,46**

Ured državne uprave u Zadarskoj županiji	**145**	2	1,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**	**1,38**
Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji	**183**	3	1,64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**1,64**
Ukupno uredi državne uprave u županijama	**2.633**	**88**	**3,34**	**4**	**0,15**	**11**	**0,42**	**11**	**0,42**	**4**	**0,15**	**1**	**0,04**	**7**	**0,27**	**1**	**0,04**	**12**	**0,46**	**139**	**5,28**
Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	**457**	**8**	**1,75**	**3**	**0,66**	**1**	**0,22**	**1**	**0,22**	**3**	**0,66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,22**	**1**	**0,22**	**18**	**3,94**
Sveukupno	**49.697**																			**1.689**	**3,40**

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu (razlika +/-):

Na dan 31. prosinca 2016. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 49.697 službenika i namještenika, od čega 22.648 žena i 27.049 muškaraca, a od kojih su njih 1.689 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po narodnosnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2016. godine, najviše bilo zaposleno Srba – 1.103, koji čine 2,22% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 104, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 92, koji čine 0,19% zaposlenih; Mađara - 91, koji čine 0,18% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,16% zaposlenih; Slovenaca – 45, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 9 Roma, koji čine 0,02% zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnilo 149 službenika i namještenika koji čine 0,30% od ukupnog broja službenika i namještenika. Ministarstvo uprave napominje da je u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposleno i 127 osoba koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnile kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2015. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2016. godine bio manji za 24 zaposlenika u odnosu na kraj 2015. godine. Naime, na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.375 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.713 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina Podaci razdijeljeni po nacionalnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2015., najviše bilo zaposleno Srba – 1.124, koji čine 2,23% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 108, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 90, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,15% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 8 Roma, koji čine 0,01% od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2016. godine) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 678, odnosno za 1,36 % u odnosu na kraj 2015. godine.

3. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2016.

R. br.	Jedinica samouprave	Broj ukupno zaposlenih na dan 31.12.2016.							Nacionalna manjina	Broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina na dan 31.12.2016.							% udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina	Razlika + / - u odnosu na 31.12.2015.
		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	5	40	95	2	2	151	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,66	0
2.	Općina Bedenica	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Općina Bistra	0	1	2	5	0	2	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Općina Brdovec	1	1	6	5	5	1	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	O. Brckovljani	0	1	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Dubrava	1	0	1	1	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Dubravica	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	G. Dugo Selo	4	1	3	14	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Farkaševac	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gradec	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	G. Ivanić Grad	1	2	3	16	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Jakovlje	0	1	1	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	G. Jastrebarsko	2	3	6	13	0	0	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Klinča Sela	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Kloštar Ivanić	0	1	1	5	1	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Krašić	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Križ	0	2	2	7	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kravarsko	0	1	0	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Luka	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

20.	O. Marija Gorica	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Orle	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Pisarovina	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Pokupsko	1	0	0	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Preseka	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Pušća	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Rakovec	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Rugvica	1	2	2	3	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Grad Samobor	6	3	35	35	1	1	81	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Stupnik	1	1	1	6	5	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	G. Sv. Ivan Zelina	1	2	4	11	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	G. Sveta Nedjelja	0	1	4	13	1	2	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	G. Velika Gorica	13	13	45	80	4	13	168	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Grad Vrbovec	2	2	5	8	0	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Grad Zaprešić	6	7	11	29	4	3	60	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Žumberak	0	0	0	1	0	3	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(35 JLPS)*:		**48**	**58**	**177**	**376**	**37**	**40**	**736**	**srpska**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,13**	**0**
2. KRAPINSKO – ZAGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	4	5	17	54	2	1	83	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	1,20	0
2.	G. Donja Stubica	0	1	2	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Klanjec	1	0	2	3	2	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Krapina	1	3	6	11	0	1	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Oroslavlje	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Pregrada	0	2	0	6	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zabok	1	2	4	10	0	0	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Grad Zlatar	3	1	0	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	O. Bedekovčina	0	1	1	6	5	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Budinšćina	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Desinić	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Đurmanec	0	0	1	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Gornja Stubica	0	0	1	2	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Hrašćina	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Hum na Sutli	0	1	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	Općina Jesenje	1	1	0	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Konjščina	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kraljevac na Sutli	0	0	1	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Krapinske Toplice	0	1	2	3	3	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Kumrovec	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Lobor	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Mače	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Marija Bistrica	0	1	2	4	3	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Mihovljan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Novi Golubovec	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Petrovsko	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Radoboj	0	0	0	3	1	2	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Stubičke Toplice	0	1	1	4	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Sveti Križ Začertje	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Tuhelj	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	O. Veliko Trgovišće	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Zagorska sela	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Zlatar Bistrica	0	0	3	2	2	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(33 JLPS)*:		**15**	**29**	**48**	**152**	**38**	**14**	**296**	**slovačka**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,34**	**0**
3. SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	4	24	58	2	3	96	bošnjačka srpska	0 0	0 0	1 1	1 6	0 0	0 0	2 7	2.08 7,29	0 +1
2.	Grad Sisak	5	12	36	72	2	5	132	srpska češka	1 0	0 1	1 0	0 0	0 0	0 0	2 1	1,51 0,75	0 0
3.	Grad Petrinja	2	3	21	36	2	1	65	srpska bošnjačka	0 0	0 0	1 0	5 1	0 0	0 0	6 1	9,23 1,54	-1 0
4.	Grad Glina**	2	2	3	12	2	2	23	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novska	0	4	4	19	1	4	32	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
6.	Grad Kutina	2	2	14	31	0	1	50	(češka) srpska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 2,00	-1 +1

7.	G. Hrvatska Kostajnica*	1	0	3	3	1	1	9	srpska	0	0	1	0	0	0	1	11,11	0
8.	Općina Sunja**	1	0	3	5	0	1	10	albanska (srpska)	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	1 0	10,00 0,00	0 0
9.	O. Jasenovac	0	1	1	3	0	0	5	srpska	0	0	0	2	0	0	2	40,00	0
10.	Grad Popovača	0	2	3	6	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Lipovljani	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lekenik	1	3	2	2	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Martinska Ves	0	1	0	2	6	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Donji Kukuruzari*	1	0	1	1	0	0	3	srpska	1	0	0	0	0	0	1	33,33	0
15.	O. Hrvatska Dubica**	0	1	0	3	0	1	5	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Topusko*	0	1	3	3	0	1	8	srpska	0	0	1	0	0	0	1	12,5	0
17.	Općina Dvor***	1	0	0	4	1	0	6	srpska	1	0	0	1	0	0	2	33,33	0
18.	Općina Gvozd***	0	1	0	1	0	0	2	srpska	0	0	0	1	0	0	1	50, 00	0
19.	O. Velika Ludina	0	1	0	4	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Majur**	0	1	0	1	0	0	2	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(20 JLPS)*:		**21**	**40**	**119**	**269**	**18**	**23**	**490**	**albanska bošnjačka srpska češka**	**0 0 3 0**	**0 0 0 1**	**0 1 5 0**	**0 2 16 0**	**0 0 0 0**	**1 0 0 0**	**1 3 24 1**	**0,2 0,61 4,9 0,2**	**0 0 0 -1**
4. KARLOVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	5	21	59	4	4	98	njemačka slovenska srpska	0 0 0	1 0 0	0 1 1	0 0 1	0 0 0	0 0 0	1 1 2	1,02 1,02 2,04	0 0 0
2.	Grad Karlovac	4	15	19	70	4	9	121	slovenska srpska	0 1	0 0	0 0	1 1	0 1	0 0	1 3	0,82 2,48	0 -2
3.	Grad Duga Resa	1	3	4	12	1	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ogulin*	0	3	6	14	2	1	26	(makedonska) srpska	0 0	0 0	0 0	0 2	0 1	0 0	0 3	0,00 11,54	-1 +1
5.	Grad Slunj	0	2	3	10	2	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ozalj	1	4	4	4	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Barilović	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

8.	O. Bosiljevo	0	0	0	1	0	2	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Cetingrad**	2	0	1	2	1	1	7	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Draganić	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Generalski Stol	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Josipdol	0	1	4	1	5	1	12	srpska	0	0	0	0	1	0	1	8,33	0
13.	Općina Kamanje	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Krnjak***	1	0	0	2	0	0	3	srpska	1	0	1	0	0	0	2	66,67	0
15.	Općina Lasinja	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Neretić	0	0	0	3	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Plaški*	1	0	1	1	0	1	4	srpska	1	0	0	0	0	0	1	25,00	0
18.	Općina Rakovica	1	1	1	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ribnik	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Saborsko**	0	0	0	4	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Tounj	0	0	1	1	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Vojnić*	0	1	0	6	0	0	7	srpska	0	1	0	1	0	0	2	28,57	0
23.	Općina Zakanje	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(23 JLPS)*:		**18**	**38**	**68**	**205**	**28**	**25**	**382**	**(bošnjačka) (makedon.) njemačka slovenska srpska**	**0 0 0 0 3**	**0 0 1 0 1**	**0 0 0 1 2**	**0 0 0 1 5**	**0 0 0 0 3**	**0 0 0 0 0**	**0 0 1 2 14**	**0,00 0,00 0,26 0,52 3,66**	**0 -1 0 0 -1**
5. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	8	14	20	49	2	0	93	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Varaždin	9	11	26	55	4	8	113	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,88	0
3.	Grad Ivanec	1	3	3	9	1	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ludbreg	0	1	7	11	0	2	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Lepoglava	0	1	2	6	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Novi Marof	2	1	3	7	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	G. Varaždinske Toplice	0	2	3	3	1	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Bednja	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Beretinec	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Breznica	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Breznički Hum	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cestica	0	1	1	5	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Donja Voća	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Martijanec	1	0	0	3	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Gornji Kneginec	1	0	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Jalžabet	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Klenovnik	1	0	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Ljubešćica	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Mali Bukovec	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Maruševec	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Petrijanec	1	0	1	3	3	4	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Sračinec	1	1	1	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sveti Đurđ	0	1	1	1	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Sveti Ilija	0	0	0	1	3	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Trnovec Bartolovečki	0	1	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Veliki Bukovec	0	0	0	3	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Vidovec	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Vinica	0	1	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Visoko	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(29 JLPS)*:		**27**	**46**	**82**	**181**	**28**	**21**	**385**	**srpska**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,26**	**0**
6. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	3	5	20	45	3	2	78	srpska (albanska)	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	1 0	1,28 0,00	+1 -1
2.	Grad Koprivnica	5	6	15	36	0	1	63	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Đurđevac	1	2	7	7	2	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Križevci	3	1	9	14	1	0	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Drnje	0	0	0	2	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Đelekovec	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O.Ferdinandovac	1	0	1	1	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gola	0	1	0	3	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Gornja Rijeka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Hlebine	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kalinovac	0	1	0	2	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kalnik	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Kloštar Podravski	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Koprivnički Bregi	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Koprivnički Ivanec	1	0	2	1	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Legrad	0	0	0	3	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Molve	0	1	1	4	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Novigrad Podravski	0	1	2	3	2	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Novo Virje	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Peteranec	0	0	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Podravske Sesvete	2	0	2	2	2	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Rasinja**	0	0	1	2	1	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sokolovac	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Sveti Ivan Žabno	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Sveti Petar Orehovec	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Virje	0	1	1	2	5	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(26 JLPS)*:		**16**	**27**	**68**	**148**	**34**	**12**	**305**	**(albanska) srpska**	**0 0**	**0 0**	**0 0**	**0 1**	**0 0**	**0 0**	**0 1**	**0,00 0,33**	**-1 +1**
7. BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	7	23	49	5	3	89	austrijska češka srpska	0 0 1	0 1 0	1 1 1	0 2 0	0 0 0	0 0 0	1 4 2	1,12 4,49 2,43	0 0 0
2.	Grad Bjelovar	2	6	22	48	3	4	85	mađarska slovenska srpska	0 0 0	0 1 0	1 0 1	1 0 0	0 0 1	0 0 0	2 1 2	2,35 1,18 2,35	0 0 0
3.	Grad Daruvar*	1	2	5	12	3	2	25	češka mađarska srpska	0 0 0	0 0 1	0 0 1	3 1 0	1 1 0	0 0 1	4 2 3	16,0 8,0 12,0	0 0 +1
4.	Grad Garešnica	1	1	4	7	2	0	15	srpska	0	0	1	0	0	0	1	6,6	0
5.	Grad Čazma	0	3	4	6	1	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	G. Grubišno Polje*	2	2	4	5	0	1	14	češka srpska	0 0	2 0	1 1	1 0	0 0	0 0	4 1	28,6 7,14	0 0

7.	Općina Berek	1	0	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dežanovac**	0	0	0	2	3	1	6	(češka) mađarska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 16,6	0 0
9.	Općina Đulovac	0	0	0	3	1	1	5	mađarska	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
10.	Općina Ivanska	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Hercegovac	0	1	0	2	1	1	5	češka	0	0	1	0	0	0	1	20,00	0
12.	Općina Kapela	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Končanica*	1	0	0	1	3	0	5	češka	0	0	0	1	3	0	4	80,00	0
14.	O. Nova Rača	0	0	0	7	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Rovišće	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Severin	0	0	2	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Sirač	0	1	0	4	4	1	10	češka	0	0	0	0	1	1	2	20,0	+1
18.	O. Šandrovac	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Štefanje	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Veliki Grđevac	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Velika Pisanica	0	1	0	2	0	0	3	mađarska	0	1	0	0	0	0	1	33,33	0
22.	O. Velika Trnovitica	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Veliko Trojstvo	1	0	1	2	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Zrinski Topolovac	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(24 JLPS)*:		**17**	**26**	**74**	**165**	**29**	**15**	**326**	**austrijska** **češka** **mađarska** **slovenska** **srpska**	**0** **1** **0** **0** **1**	**0** **3** **1** **1** **1**	**1** **2** **1** **0** **5**	**0** **7** **4** **0** **0**	**0** **5** **0** **0** **1**	**0** **1** **0** **0** **1**	**1** **19** **6** **1** **9**	**0,31** **5,83** **1,84** **0,31** **2,76**	**0** **+1** **-1** **0** **+1**
8. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	4	8	58	120	4	2	196	srpska bošnjačka slovenska ruska *(neizjaš.)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(2)*	10 1 2 1 *(2)*	0 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 *(0)*	10 1 2 1 *(4)*	5,10 0,51 1,02 0,51 *(2,04)*	0 0 0 0 *(0)*
2.	Grad Rijeka	18	34	126	293	13	5	489	srpska muslimanska talijanska slovenska crnogorska *(neopred./neiz*	0 0 0 0 0 *(1)*	0 0 0 0 *0* *(1)*	3 1 0 2 0 *(1)*	9 1 1 2 1 *(8)*	1 1 0 0 0 *(0)*	0 0 0 0 0 *(0)*	13 3 1 4 1 *(11)*	2,66 0,61 0,20 0,82 0,20 *(2,25)*	0 0 -1 +1 0 *(-3)*

									jaš.)									
3.	Grad Bakar	1	2	5	12	0	1	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Cres	1	4	5	7	0	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Crikvenica	0	3	11	24	1	0	39	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Čabar	0	1	1	7	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Delnice	2	2	3	9	0	0	16	bošnjačka	1	0	0	0	0	0	1	6,25	+1
8.	Grad Kastav	0	4	7	8	4	0	23	(bošnjačka) slovenska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 4,34	-1 0
9.	Grad Kraljevica	1	1	5	5	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Krk	2	2	4	9	0	0	17	srpska	0	1	0	0	0	0	1	5,88	0
11.	Grad Mali Lošinj	0	3	11	20	2	3	39	makedonska bošnjačka	0 0	0 0	1 0	0 1	0 0	0 0	1 1	2,56 2,56	0 0
12.	G. Novi Vinodolski	3	0	6	13	1	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Grad Opatija	3	2	15	33	2	2	57	muslimanska	0	0	0	0	0	1	1	1,75	0
14.	Grad Rab	2	2	6	14	0	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vrbovsko*	3	1	3	5	3	1	16	srpska	1	0	2	1	1	0	5	31,25	0
16.	Općina Baška	1	0	3	6	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Brod Moravice	1	1	1	1	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Čavle	0	1	4	5	1	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Dobrinj	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Fužine	1	0	0	5	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Jelenje	0	0	0	5	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Klana	0	3	0	3	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Kostrena	2	1	4	10	0	0	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lokve	1	1	1	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Lopar	2	1	2	2	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lovran	0	4	2	4	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Malinska – Dubašnica	1	0	5	8	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Matulji	1	3	4	8	0	0	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Mošćenička Draga	0	2	2	0	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Mrkopalj	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Omišalj	0	3	3	8	0	0	14	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	7,14	+1
32.	Općina Punat	1	2	3	6	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Ravna Gora	0	1	2	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Skrad	0	0	1	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

35.	O. Vinodolska	3	1	1	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Viškovo	2	2	6	13	0	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	Općina Vrbnik	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(37 JLPS)*:		**56**	**98**	**313**	**677**	**36**	**22**	**1202**	**bošnjačka** **crnogorska** **makedonska** **ruska** **slovenska** **srpska** **talijanska** ***(neizjaš./*** ***neopredjelj.)*** ***(musliman.)***	**1** **0** **0** **0** **0** **1** **0** ***(1)*** ***(0)***	**0** **0** **0** **0** **0** **1** **0** ***(1)*** ***(0)***	**0** **0** **1** **0** **2** **5** **0** ***(3)*** ***(1)***	**2** **2** **0** **1** **5** **20** **1** ***(10)*** ***(1)***	**0** **0** **0** **0** **0** **2** **0** ***(0)*** ***(1)***	**0** **0** **0** **0** **0** **0** **0** ***(0)*** ***(1)***	**3** **2** **1** **1** **7** **29** **1** ***(15)*** ***(4)***	**0,25** **0,16** **0,08** **0,08** **0,58** **2,41** **0,08** **1,26** **0,33**	**0** **+1** **0** **0** **+1** **0** **-1** **-3** **0**
9. LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	1	6	11	45	3	2	68	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Gospić	5	7	15	21	4	1	53	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Otočac	1	3	3	13	3	2	25	srpska	0	0	0	1	0	0	1	4,00	-1
4.	Grad Senj	1	4	3	15	0	4	27	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novalja	0	2	9	15	3	3	32	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Brinje	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Donji Lapac***	1	0	5	2	0	1	9	srpska	1	0	4	1	1	1	7	77,77	0
8.	Općina Udbina***	0	1	1	5	1	1	9	srpska	0	1	1	2	0	0	4	44,44	-1
9..	Općina Vrhovine**	0	1	0	0	0	0	1	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Karlobag	1	0	5	3	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Perušić	2	1	2	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lovinac*	2	1	1	1	1	0	6	srpska	0	1	0	0	0	0	1	16,66	0
13.	O. Plitvička Jezera**	1	1	2	5	1	1	11	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(13 JLPS)*:		**16**	**27**	**58**	**134**	**16**	**17**	**268**	**srpska**	**1**	**2**	**5**	**4**	**0**	**1**	**13**	**4,85**	**-2**
10. VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	5	13	21	1	1	43	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,33	0

2.	Grad Orahovica	1	2	6	5	0	1	15	rusinska	0	0	0	1	0	0	1	6,66	+1
3.	Grad Slatina	1	3	8	11	8	2	33	srpska	0	1	0	1	0	0	2	6,06	0
4.	Grad Virovitica	4	3	20	21	1	0	49	srpska	0	0	2	1	0	0	3	6,12	+1
5.	Općina Crnac	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Čačinci	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Čađavica	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gradina	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Lukač	1	0	4	0	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Mikleuš	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O.Nova Bukovica	0	1	1	3	1	0	6	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
12.	Općina Pitomača	2	0	5	9	0	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Sopje	1	0	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Suhopolje	3	1	0	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Špišić Bukovica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Voćin	1	0	1	1	0	1	4	srpska	0	0	0	0	0	1	1	25,00	-1
17.	Općina Zdenci	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(17 JLPS)*:		**19**	**18**	**63**	**90**	**17**	**13**	**220**	**slovačka srpska rusinska**	**0 0 0**	**0 1 0**	**0 3 0**	**1 2 1**	**0 0 0**	**0 1 0**	**1 7 1**	**0,45 3,18 0,45**	**0 0 +1**
11. POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	4	6	20	3	2	37	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,70	0
2.	Grad Požega	1	4	9	22	1	0	37	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Pakrac**	4	1	4	7	6	0	22	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Lipik	1	3	4	5	0	1	14	(mađarska) (srpska)	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0,00 0,00	-1 -2
5.	Grad Pleternica	1	0	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Kutjevo	1	0	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Brestovac	0	0	1	1	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Čaglin	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Jakšić	0	0	2	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Kaptol	0	0	1	1	2	2	6	češka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
11.	Općina Velika	0	0	1	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(11 JLPS)*:		**10**	**12**	**33**	**70**	**15**	**9**	**149**	**češka (mađarska) srpska**	**0 0 0**	**0 0 0**	**0 0 0**	**1 0 1**	**0 0 0**	**0 0 0**	**1 0 1**	**0,67 0,00 1,80**	**0 -1 -2**

12. BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	4	19	61	6	6	103	crnogorska srpska	0 0	0 1	0 0	1 3	0 0	0 0	1 4	0,97 3,88	0 0
2.	Grad Nova Gradiška	3	6	7	15	2	3	36	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,77	0
3.	Grad Slavonski Brod	2	4	23	46	2	5	82	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Općina Bebrina	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Brodski Stupnik	0	1	0	2	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Bukovlje	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Cernik	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Davor	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Donji Andrijevci	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Dragalić**	0	0	0	1	0	0	1	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Garčin	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Gornja Vrba	0	1	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Gornji Bogićevci	0	1	1	0	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gundinci	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Klakar	1	0	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Nova Kapela	0	1	0	2	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Okučani**	0	1	3	1	3	0	8	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Oprisavci	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Oriovac	0	2	0	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Podcrkavlje	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Rešetari	0	0	1	3	6	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Sibinj	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Sikirevci	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Slavonski Šamac	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stara Gradiška	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Staro Petrovo Selo	1	1	0	2	5	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Velika	0	1	2	0	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

	Kopanica																	
28.	Općina Vrbje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Vrpolje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(29JLPS)*:		**19**	**28**	**63**	**157**	**44**	**23**	**334**	**crnogorska srpska**	**0 0**	**0 1**	**0 1**	**1 3**	**0 0**	**0 0**	**1 5**	**0,30 1,50**	**0 0**
13. ZADARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	9	3	37	78	3	4	134	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,75	0
2.	Grad Benkovac	1	3	6	11	0	2	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	G. Biograd n/m	2	4	5	10	0	1	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Nin	2	1	6	7	0	1	17	srpska	0	1	0	0	0	0	1	5,88	0
5.	Grad Obrovac*	1	3	3	3	0	1	11	srpska	0	0	1	0	0	0	1	9,09	0
6.	Grad Pag	1	2	3	9	1	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zadar	10	4	49	90	6	8	167	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,60	0
8.	Općina Bibinje	1	0	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Galovac	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gračac*	0	1	3	4	0	0	8	srpska	0	0	1	1	0	0	2	25,00	0
11.	Općina Jasenice	2	0	3	2	2	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kali	1	1	2	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kolan	1	0	2	4	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Kukljica	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Lišane Ostrovičke	1	1	0	3	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Novigrad	0	0	7	4	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Pakoštane	3	1	4	1	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Pašman	1	1	1	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Polača	1	0	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Poličnik	1	0	3	6	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Povljana	3	0	1	0	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Posedarje	1	3	1	2	0	6	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Preko	0	1	5	5	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Privlaka	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ražanac	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Sali	1	1	1	1	0	2	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

27.	O.Stankovci	1	0	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O.Starigrad	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Sukošan	0	1	2	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	O.Sv.Filip i Jakov	0	1	2	9	15	3	30	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Škabrnja	1	1	1	3	4	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Tkon	0	1	0	4	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Vir	0	5	11	7	3	0	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Vrsi	3	0	1	0	5	0	9	srpska	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
35.	O. Zemunik Donji	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(35JLPS)*:		**51**	**42**	**166**	**288**	**51**	**34**	**632**	**slovenska srpska**	**0 0**	**0 1**	**0 3**	**1 1**	**0 0**	**0 0**	**1 5**	**0,16 0,79**	**0 0**
14. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	3	8	49	112	11	8	191	srpska židovska	1 0	0 0	1 1	1 0	0 0	0 0	3 1	1,57 0,52	-1 0
2.	G. Beli Manastir*	1	4	5	10	0	1	21	srpska	0	1	1	3	0	0	5	27,77	0
3.	Grad Belišće	3	5	3	13	0	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	G. Donji Miholjac	2	3	3	6	2	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Đakovo	3	1	9	18	2	2	35	srpska	0	0	0	2	0	0	2	5,71	0
6.	Grad Našice	3	1	7	12	2	1	26	slovačka	0	0	0	1	0	1	2	7,69	0
7.	Grad Osijek	15	19	48	117	11	14	224	bošnjačka mađarska njemačka srpska	1 0 2 0	0 0 0 3	0 0 0 1	0 2 0 6	0 0 0 2	1 0 0 1	2 2 2 13	0,89 0,89 0,89 5,80	0 0 0 -1
8.	Grad Valpovo	3	1	6	7	2	2	21	srpska	0	0	0	1	0	0	1	4,76	0
9.	O. Antunovac	1	0	4	4	6	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Bilje*	0	1	1	8	0	0	10	mađarska srpska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1	10,00 10,00	0 0
11.	Općina Bizovac	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Čeminac	0	0	0	3	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Čepin	2	1	4	7	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Darda*	0	1	2	4	10	1	18	srpska makedonska	0 0	0 0	0 0	0 1	2 0	0 0	2 1	11,11 5,55	0 0

15.	Općina Donja Motičina	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Draž*	0	0	0	4	1	0	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
17.	Općina Drenje	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Đurđenovac	2	1	1	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Erdut***	1	0	3	5	0	1	10	srpska	1	0	3	2	0	1	7	70,00	0
20.	O. Ernestinovo*	0	1	0	3	0	1	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
21.	O. Feričanci	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Gorjani	0	1	0	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Jagodnjak***	1	0	1	3	0	0	5	srpska	1	0	1	2	0	0	4	80,00	0
24.	Općina Kneževi Vinogradi*	2	0	1	7	0	1	11	mađarska srpska	0 1	0 0	0 1	4 1	0 0	0 0	4 3	36,36 27,27	-1 +1
25.	Općina Koška	1	0	0	3	4	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Levanjska Varoš	1	0	0	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Magadenovac	0	1	0	4	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Marijanci	1	0	1	1	1	2	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Petlovac	0	1	1	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Petrijevci	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Podgorač**	1	0	1	1	3	0	6	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Podravska Moslavina	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Popovac**	0	1	0	2	4	0	7	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Punitovci**	1	0	1	0	0	0	2	(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Satnica Đakovačka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Semeljci	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Strizivojna	1	0	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Šodolovci***	0	1	0	2	0	0	3	srpska	0	1	0	2	0	0	3	100,00	0
39.	Općina Trnava	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	Općina Viljevo**	1	0	1	2	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Viškovci	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	O. Vladislavci	0	1	0	2	2	0	5	(mađarska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	Općina Vuka	0	1	1	0	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(43 JLPS)*:		**52**	**59**	**163**	**384**	**79**	**43**	**780**	**bošnjačka mađarska**	**1 0**	**0 0**	**0 0**	**0 9**	**0 0**	**1 0**	**2 9**	**0,25 1,15**	**0 -1**

									njemačka **slovačka** **srpska** **židovska** **makedonska**	**2** **0** **4** **0** **0**	**0** **0** **5** **0** **0**	**0** **0** **8** **1** **0**	**0** **1** **21** **0** **1**	**0** **0** **4** **0** **0**	**0** **1** **2** **0** **0**	**2** **2** **44** **1** **1**	**0,25** **0,25** **5,64** **0,12** **0,12**	**0** **0** **-1** **0** **0**
15. ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija**	2	8	18	46	1	2	77	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Šibenik	13	12	30	36	2	3	96	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	1,04	0
3.	Grad Knin*	4	5	9	11	4	3	36	srpska	0	2	2	1	0	0	5	13,88	+1
4.	Grad Drniš	0	2	3	8	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Skradin*	1	0	2	7	1	0	11	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
6.	Grad Vodice	2	2	7	13	1	2	27	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Tisno	1	2	3	4	2	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Murter-Kornati	1	1	1	6	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Tribunj	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Ervenik***	1	0	1	1	0	1	4	srpska	1	0	1	1	0	1	4	100,00	0
11.	Općina Promina	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Primošten	0	1	3	6	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Rogoznica	1	0	2	8	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Civljane***	0	0	0	2	1	0	3	srpska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
15.	Općina Kistanje***	0	0	6	0	0	1	7	srpska	0	0	4	0	0	0	4	57,14	0
16.	Općina Pirovac	1	0	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Ružić	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Biskupija***	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	1	1	0	1	4	80,00	0
19.	Općina Unešić	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Bilice	1	0	2	1	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Kijevo	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(21 JLPS)*:		**30**	**37**	**91**	**164**	**15**	**17**	**354**	**bošnjačka** **srpska**	**0** **2**	**0** **2**	**0** **8**	**1** **3**	**0** **1**	**0** **2**	**1** **18**	**0,28** **5,08**	**0** **0**
16. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	6	7	38	58	5	8	122	njemačka srpska	0 1	0 0	0 4	0 3	1 1	0 2	1 11	0,82 9,02	0 0
2.	Grad Vukovar*	4	8	27	29	1	2	71	slovačka	0	0	0	0	0	1	1	1,41	0

									srpska rusinska	0 0	1 0	10 0	4 1	0 0	1 0	16 1	22,54 1,41	-2 0
3.	Grad Vinkovci	7	4	30	52	6	1	100	slovačka (srpska)	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 0	1 0	1,00 0,00	0 -1
4.	Grad Ilok	0	2	5	4	0	2	13	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	7,69	0
5.	Grad Županja	3	0	4	10	2	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Otok	2	0	4	4	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Andrijaševci	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Babina Greda	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Bogdanovci*	1	0	0	1	0	1	3	rusinska	0	0	0	0	0	1	1	33,33	0
10.	Općina Borovo***	2	0	1	3	0	0	6	srpska	2	0	1	3	0	0	6	100,00	0
11.	Općina Bošnjaci	0	1	2	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cerna	0	0	1	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Drenovci	1	0	2	6	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gradište	1	0	2	1	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Gunja*	0	1	3	2	1	4	11	bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	18,18	0
16.	Općina Ivankovo	1	0	2	2	3	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Jarmina	1	1	0	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Lovas	0	1	1	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Markušica***	0	0	1	1	0	0	2	srpska	0	0	1	1	0	0	2	100,00	0
20.	O. Negoslavci***	1	0	1	0	2	0	4	srpska	1	0	1	0	1	0	3	75,00	+1
21.	Općina Nijemci	0	3	2	3	2	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Nuštar	0	0	2	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Privlaka	0	1	1	0	4	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Stari Jankovci**	0	1	0	2	0	1	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stari Mikanovci	0	1	0	1	1	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Štitar	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Tompojevci*	0	1	0	2	0	0	3	rusinska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
28.	Općina Tovarnik	0	1	1	2	4	3	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Tordinci*	0	1	1	3	0	1	6	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
30.	Općina Trpinja***	0	1	1	1	0	1	4	srpska	0	1	1	1	0	1	4	100,00	-1
31.	Općina Vođinci	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Vrbanja	1	0	2	4	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
		32	**39**	**137**	**204**	**43**	**34**	**489**	**mađarska**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**1**	**2**	**0,41**	**0**

UKUPNO *(32 JLPS)*:								**njemačka**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0,20**	**0**
								slovačka	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**2**	**0,41**	**0**
								srpska	**4**	**2**	**18**	**12**	**2**	**4**	**42**	**8,58**	**-3**
								rusinska	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**1**	**3**	**0,61**	**0**
								bošnjačka	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**	**0,41**	**0**
17. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	18	26	59	136	4	4	247	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,40	0
2.	Grad Split	9	9	133	270	17	20	458	crnogorska srpska	0 0	0 0	1 0	0 1	0 0	0 0	1 1	0,22 0,22	0 0
3.	Grad Hvar	1	4	14	7	0	0	26	srpska	0	0	1	0	0	0	1	3,84	0
4.	Grad Imotski	3	2	3	9	28	6	51	srpska	0	0	0	0	1	0	1	1,96	0
5.	Grad Kaštela	2	4	34	54	44	8	146	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Komiža	1	0	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Makarska	6	3	18	21	5	1	54	srpska muslimanska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1	1,85 1,85	0 0
8.	Grad Omiš	2	3	13	13	18	3	52	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Grad Sinj	1	2	11	20	5	1	40	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Solin	3	2	16	33	38	7	99	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,01	0
11.	G. Stari Grad	0	1	5	3	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Grad Supetar	6	1	4	3	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Grad Trilj	2	0	3	2	6	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Grad Trogir	5	6	19	35	1	2	68	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vis	1	1	3	0	0	0	5	makedonska	1	0	0	0	0	0	1	20,0	0
16.	Grad Vrgorac	1	0	6	9	0	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Grad Vrlika	0	1	3	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Baška Voda	2	1	3	6	7	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Bol	1	1	6	0	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Brela	1	1	4	1	0	2	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Cista Provo	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Dicmo	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Dugi Rat	0	1	3	4	4	2	14	srpska	0	0	0	1	0	0	1	7,14	0
24.	O. Dugopolje	0	0	4	6	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Gradac	0	1	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Hrvace	2	0	2	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Jelsa	1	0	2	9	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

28.	Općina Klis	1	0	2	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Lećevica	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Lokvičići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Lovreć	1	1	1	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Marina	0	1	5	4	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Milna	1	0	0	1	0	4	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Muć	0	1	0	3	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Nerežišća	1	0	1	3	2	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Okrug	1	3	1	10	3	1	19	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	5,26	0
37.	Općina Otok	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Podbablje	0	0	2	0	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39.	Općina Podgora	0	1	5	2	2	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	O. Podstrana	4	1	7	10	8	1	31	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Postira	1	0	2	2	3	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	Općina Prgomet	0	1	1	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	O. Primorski Dolac	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
44.	O. Proložac	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
45.	Općina Pučišća	0	1	1	2	2	0	6	albanska	0	0	1	0	0	0	1	16,66	0
46.	Općina Runovići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
47.	Općina Seget	1	0	1	10	1	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
48.	Općina Selca	1	0	2	2	3	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
49.	Općina Sućuraj	1	0	0	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
50.	Općina Sutivan	0	1	2	3	0	0	6	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
51.	O. Šestanovac	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
52.	Općina Šolta	0	1	1	5	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
53.	Općina Tučepi	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
54.	O. Zavardarje	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
55.	Općina Zagvozd	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
56.	Općina Zmijavci	0	0	1	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(56 JLPS)*:		**86**	**89**	**411**	**726**	**214**	**77**	**1603**	**albanska** **crnogorska** **makedonska** **srpska** **muslimanska**	**0** **0** **1** **0** **0**	**0** **0** **0** **1** **0**	**1** **1** **0** **1** **0**	**0** **2** **0** **4** **1**	**0** **0** **0** **1** **0**	**0** **0** **0** **0** **0**	**1** **3** **1** **7** **1**	**0,06** **0,19** **0,06** **0,44** **0,06**	**0** **0** **0** **0** **0**

18. ISTARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	11	20	30	103	4	4	172	talijanska bošnjačka (slovenska) srpska	0 0 0 0	1 0 0 1	0 0 0 0	9 0 0 0	1 0 0 0	0 2 0 0	11 2 0 1	6,40 1,16 0,00 0,58	-1 0 -1 0
2.	Grad Buje*-Buie	1	2	5	9	0	1	18	talijanska	0	0	2	5	0	1	8	44,44	0
3.	Grad Buzet	1	2	6	9	1	2	21	(talijanska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
4.	Grad Labin	1	5	9	23	1	0	39	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,56	0
5.	Grad Novigrad - Cittanova	1	2	9	16	0	1	29	talijanska	0	0	0	5	0	1	6	20,68	0
6.	Grad Pazin	3	2	6	27	1	1	40	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Poreč-Parenzo	4	3	18	36	3	2	66	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	1,51	0
8.	*Grad Pula-Pola*[1]	4	6	44	121	2	9	186	talijanska srpska slovenska crnogorska bošnjačka	*1* *0* *0* *0* *0*	*0* *0* *0* *0* *0*	*0* *3* *1* *0* *0*	*4* *5* *5* *2* *1*	*0* *0* *0* *0* *0*	*0* *0* *0* *0* *1*	*5* *8* *6* *2* *2*	*2,68* *4,30* *3,32* *1,07* *1.07*	*0* *0* *0* *0* *0*
9.	Grad Rovinj-Rovigno	7	12	16	36	4	4	79	talijanska crnogorska bošnjačka rumunjska	1 0 0 0	2 1 0 0	0 0 0 0	7 0 1 1	0 0 0 0	0 0 0 0	10 1 1 1	12,35 1,26 1,26 1,26	-2 0 0 0
10.	Grad Umag-Umago	7	7	29	40	1	0	84	talijanska srpska bošnjačka	0 0 0	0 0 0	4 0 0	3 3 1	1 0 0	0 0 0	8 3 1	9,52 3,57 1,19	0 0 0
11.	Grad Vodnjan - Dignano*	3	2	15	16	0	0	36	talijanska	0	1	6	2	0	0	9	25,00	0
12.	Općina Bale-Valle*	0	1	1	2	3	1	8	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	12,5	0
13.	Općina Barban	1	1	2	2	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Brtonigla - Verteneglio*	1	0	2	7	3	0	13	talijanska	1	0	1	3	0	0	5	38,46	+2
15.	Općina Cerovlje	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Fažana - Fasana	1	1	4	5	0	1	12	srpska bošnjačka	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	0 1	1 1	8,33 8,33	0 0
17.	Općina Funtana - Fontane	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Gračišće	0	1	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

19.	Općina Grožnjan - Grisignana*	1	1	0	4	1	0	7	talijanska	1	0	0	2	1	0	4	57,14	0
20.	Općina Kanfanar	1	0	1	2	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
21.	Općina Karojba	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Kaštelir Labinci – Castelliere-S. Domenica	1	0	0	2	0	1	4	talijanska	1	0	0	0	0	0	1	25,00	0
23.	Općina Kršan	1	4	2	6	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lanišće	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ližnjan - Lisignano	0	1	0	6	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lupoglav	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Marčana	1	1	0	4	0	1	7	slovenska	0	0	0	0	0	1	1	14,28	+1
28.	Općina Medulin-Montona	0	4	5	17	0	3	29	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Motovun	0	1	0	4	0	0	5	talijanska	0	1	0	0	0	0	1	16,66	0
30.	Općina Oprtalj-Portole	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Pićan	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Raša	1	0	1	6	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Sveti Lovreč	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	O. Sveta Nedelja	1	0	0	6	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Sveti Petar u Šumi	1	0	0	0	1	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	O. Svetvinčenat	1	0	1	4	2	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Tar-Vabriga – Torre-Abrega	0	1	3	5	0	1	10	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	10,00	0
38.	Općina Tinjan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39.	Općina Višnjan-Visignano	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	Općina Vižinada-Visinada	0	1	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Vrsar-Orsera	1	0	6	6	0	2	15	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-3
42.	Općina Žminj	0	0	1	6	5	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(42 JLPS)*:		**60**	**85**	**220**	**554**	**44**	**44**	**1007**	**bošnjačka crnogorska rumunjska**	**0 0 0**	**0 1 0**	**0 0 0**	**4 2 1**	**0 0 0**	**4 0 0**	**8 3 1**	**0,79 0,30 0,10**	**0 0 0**

									slovenska srpska talijanska	**0 0 5**	**0 1 5**	**1 3 14**	**5 9 42**	**0 0 3**	**1 0 2**	**7 13 71**	**0,70 1,29 7,05**	**0 -4 -2**
19. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	8	4	31	63	1	3	110	bošnjačka srpska	0 0	0 0	0 0	0 1	1 0	0 0	1 1	0,90 0,90	0 0
2.	Grad Dubrovnik	11	13	76	101	5	9	215	bošnjačka	0	0	1	1	1	0	3	1,39	0
3.	Grad Korčula	2	1	4	6	0	1	14	srpska	0	0	0	1	0	0	1	7,14	0
4.	Grad Metković	1	3	6	12	0	2	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Opuzen	0	2	2	3	1	2	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ploče	4	1	5	12	3	1	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Blato	1	4	1	4	1	2	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dubrovačko Primorje	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Janjina	0	1	1	1	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Konavle	2	0	10	8	0	1	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kula Norinska	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lastovo	1	1	1	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Lumbarda	2	0	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mljet	1	0	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Orebić	0	1	3	5	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Pojezerje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Slivno	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Smokvica	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ston	1	0	2	5	2	2	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Trpanj	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Vela Luka	2	2	5	5	0	1	15	srpska	0	0	0	1	0	0	1	6,66	0
22.	Općina Zažablje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Župa Dubrovačka	1	0	7	10	0	0	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(23 JLPS)*:		**41**	**36**	**159**	**252**	**17**	**28**	**533**	**bošnjačka srpska**	**0 0**	**0 0**	**1 0**	**1 3**	**2 0**	**0 0**	**4 3**	**0,75 0,56**	**0 0**

20. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	6	8	13	48	4	0	79	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Čakovec	8	4	16	17	0	0	45	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Mursko Središće	1	1	3	3	3	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Prelog	1	1	6	5	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Belica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Dekanovec	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Domašinec	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O.Donja Dubrava	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Donji Kraljevec	0	1	1	2	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Donji Vidovec	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Goričan	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Gornji Mihaljevec	0	0	0	1	2	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kotoriba	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mala Subotica	1	0	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Nedelišće	1	1	5	6	6	2	21	romska	0	0	0	0	3	1	4	19,04	+3
16.	O. Orehovica**	1	0	0	2	0	0	3	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Podturen	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Pribislavec**	1	0	2	1	1	0	5	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0
19.	Općina Selnica	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Strahoninec	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Sveta Marija	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Sveti Juraj na Bregu	0	0	1	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sveti Martin na Muri	0	0	0	1	1	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Šenkovec	1	0	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Štrigova	0	0	0	2	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Vratišinec	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO *(26 JLPS)*:		**25**	**20**	**53**	**114**	**32**	**10**	**254**	**romska**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	**1**	**4**	**1,57**	**+3**

21. GRAD ZAGREB																	
	45	65	740	1699	209	105	2863	**albanska**	1	0	1	0	0	0	2	0,07	0
								bošnjačka	0	0	4	10	2	1	17	0,59	+2
								bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
								crnogorska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	0
								češka	0	0	2	2	0	0	4	0,14	+1
								mađarska	0	0	1	2	0	0	3	0,10	0
								makedonska	0	0	2	4	0	0	6	0,20	-1
								njemačka	0	0	1	1	0	0	2	0,07	+1
								slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0
								slovenska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	0
								srpska	3	3	8	15	2	2	33	1,15	-2
								(nepoznato)	*(3)*	*(4)*	*(28)*	*(83)*	*(3)*	*(1)*	*(122)*	*(4,26)*	*(+41)*
UKUPNO:	**45**	**65**	**740**	**1699**	**209**	**105**	**2863**		**4**	**3**	**23**	**42**	**4**	**3**	**79**	**2,76**	**+1**
U K U P N O : ***(576 JLPS)***								**albanska**	**1**	**0**	**2**	**0**	**0**	**1**	**4**	**0,029**	**-1**
								austrijska	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								bošnjačka	**2**	**0**	**6**	**20**	**4**	**8**	**40**	**0,250**	**+6**
								bugarska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								crnogorska	**0**	**1**	**1**	**9**	**3**	**0**	**14**	**0,095**	**+1**
								češka	**1**	**4**	**4**	**10**	**5**	**1**	**25**	**0,184**	**+1**
								mađarska	**0**	**1**	**2**	**16**	**0**	**1**	**20**	**0,147**	**-3**
								makedon.	**1**	**0**	**3**	**5**	**0**	**0**	**9**	**0,066**	**-2**
								njemačka	**2**	**1**	**1**	**0**	**2**	**0**	**6**	**0,044**	**+1**
								romska	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**3**	**4**	**0,029**	**+3**
								rumunjska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								rusinska	**0**	**0**	**0**	**3**	**0**	**1**	**4**	**0,029**	**+1**

								ruska	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								slovačka	**0**	**0**	**1**	**4**	**0**	**2**	**7**	**0,051**	**0**
								slovenska	**0**	**1**	**4**	**12**	**5**	**1**	**23**	**0,169**	**+1**
								srpska	**23**	**23**	**76**	**120**	**16**	**13**	**271**	**1,99**	**-13**
								talijanska	**5**	**5**	**14**	**43**	**3**	**2**	**72**	**0,529**	**-3**
								židovska	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0,007**	**0**
								…	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
								(neopredjelj.)	***(1)***	***(1)***	***(3)***	***(10)***	***(0)***	***(0)***	***(15)***	***(0,11)***	***(-3)***
								(nepoznato)	***(3)***	***(4)***	***(28)***	***(83)***	***(3)***	***(1)***	***(122)***	***(0,89)***	***(+41)***
	704	**919**	**3306**	**7009**	**1044**	**626**		***(muslimani)***	***(0)***	***(0)***	***(1)***	***(2)***	***(1)***	***(1)***	***(5)***	***(0,036)***	***(0)***
	1623		**10315**		**1670**		**13.608**										
								UKUPNO manjine	**35**	**36**	**116**	**245**	**39**	**33**			
									71		**361**		**72**		**504**	**3,70**	**-8**

Grad Pula-Pola[(1)] – Podaci o broju službenika i namještenika na dan 31.12.2016. godine kao i predhodne tri godine nisu dostavljeni te su u tablicu unijeti podaci sa stanjem na dan 31.12.2012. godine. Grad Pula-Pola je izvijestio: „Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima (Narodne novine, broj 37/11), nije predviđena mogućnost vođenja evidencije zaposlenih po nacionalnoj pripadnosti te iz navedenog razloga ne raspolažemo podacima o broju službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina. Iz istog razloga ni planom prijama u službu za 2017. godinu ne predviđa se prijam pripadnika nacionalnih manjina.

NAPOMENE:

* JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i u kojima to pravo ostvaruju;

** JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, ali to pravo ne ostvaruju (nije ostvarena zastupljenost pripadnika odgovarajuće nacionalne manjine ili neke od manjina koje imaju pravo);

*** JLPS u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu (<50%) većinu biračkog tijela jedinice.

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu(razlika+/-):

Sukladno odredbi članka 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojim je propisano da pripadnici nacionalnih manjina koji sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju i pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2016. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 126 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2015. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima smanjen je za 2.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 55, dok u 23 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2016. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.608 službenika i namještenika, od čega 504 ili 3,70% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 137 ili 1,01 % neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika povećan je za 28, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 8.

Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (s danom 31.12.2016.)

a) Pravosuđe – dužnosnici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2016.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2015. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	18	2,90	0	0,00	1	3,13	9	5,73	8	1,96	0,00
Bošnjaci	1	0,16	1	4,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Talijani	2	0,32	0	0,00	0	0,00	1	0,64	1	0,25	0,00
Mađari	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,25	0,00
Slovenci	1	0,16	0	0,00	0	0,00	1	0,64	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,25	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	4	0,64	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,98	0,00
Ukupno	**621**		**24**		**32**		**157**		**408**		
od toga PNM	**28**	**4,51**	**1**	**4,17**	**1**	**3,13**	**11**	**7,01**	**15**	**3,68**	**0,00**

Napomena:
* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* Ostali – kratko obrazloženje (2-Crnogorac, 1-Makedonac, 1-Ukrajinac)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu (razlika +/-):
Smanjen je ukupan broj dužnosnika u državnim odvjetništvima sa 630 na 621, a broj pripadnika nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: PNM) je ostao isti. U DORH-u je broj dužnosnika ostao isti kao i broj PNM. U USKOK-u je broj dužnosnika također ostao isti kao i broj PNM. U županijskim državnim odvjetništvima broj dužnosnika je povećan sa 154 na 157, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj dužnosnika je smanjen sa 420 na 408, a broj PNM je ostao isti.

b) Pravosuđe – dužnosnici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2016.

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2015. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	42	2,30	0	0,00	12	3,04	19	2,36	0	0,00	1	2,22	10	2,95	-4,55
Bošnjaci	3	0,16	0	0,00	1	0,25	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,29	-25,00
Talijani	2	0,11	0	0,00	0	0,00	2	0,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Mađari	2	0,11	0	0,00	0	0,00	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,29	0,00
Slovenci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,29	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	12	0,66	2	1,55	3	0,76	4	0,50	0	0,00	0	0,00	3	0,88	0,00
Ukupno	**1.830**		**129**		**395**		**805**		**117**		**45**		**339**		
od toga PNM	**62**	**3,39**	**2**	**1,55**	**16**	**4,05**	**27**	**3,35**	**0**	**0,00**	**1**	**2,22**	**16**	**4,72**	**-4,62**

Napomena:
* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* Ostali – kratko obrazloženje (4-Crnogorac, 1-Makedonac, 3-Neopredijeljen, 2-Rusin, 1-Slovak, 1-Židov)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu (razlika +/-):

Smanjen je ukupan broj dužnosnika u sudovima sa 1879 na 1830, a broj PNM je smanjen sa 65 na 62. Broj dužnosnika na republičkim sudovima smanjen je sa 137 na 129, a broj PNM je ostao isti. Broj dužnosnika na županijskim sudovima je povećan sa 390 na 395, a broj PNM smanjen je sa 18 na 16. Broj dužnosnika na općinskim sudovima je smanjen sa 835 na 805, a broj PNM smanjen je sa 28 na 27. Broj dužnosnika na trgovačkim sudovima je smanjen sa 123 na 117, a broj PNM je ostao isti. Broj dužnosnika na upravnim sudovima povećan je sa 41 na 45, a broj PNM je ostao isti. Na prekršajnim sudovima broj dužnosnika je smanjen sa 353 na 339, a broj PNM je ostao isti.

c) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2016.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2015. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	25	2,25	1	2,04	0	0,00	10	3,61	14	1,88	-10,71
Bošnjaci	4	0,36	0	0,00	0	0,00	1	0,36	3	0,40	0,00
Talijani	2	0,18	0	0,00	0	0,00	1	0,36	1	0,13	-33,33
Mađari	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Slovenci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Albanci	1	0,09	0	0,00	0	0,00	1	0,36	0	0,00	0,00
Česi	1	0,09	0	0,00	0	0,00	1	0,36	0	0,00	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	14	1,26	0	0,00	1	2,63	4	1,44	9	1,21	100,00
Ukupno	**1.109**		**49**		**38**		**277**		**745**		
od toga PNM	**47**	**4,24**	**1**	**2,04**	**1**	**2,63**	**18**	**6,50**	**27**	**3,62**	**6,82**

Napomena:
* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme
* Ostali – kratko obrazloženje (1-Crnogorac, 1-Makedonac, 2-Musliman, 8-Neopredijeljen, 1-Slovak, 1-Tatar)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika u državnim odvjetništvima povećan je sa 1051 na 1109, a broj PNM povećan je sa 44 na 47. U DORH-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 43 na 49, a broj PNM je ostao isti. U USKOK-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 35 na 38, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj službenika, namještenika i vježbenika povećan je sa 268 na 277, a broj

PNM je smanjen sa 19 na 18. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika je povećan sa 705 na 745, a broj PNM je povećan sa 23 na 27.

d) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2016.

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2015. (+/-)
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**	**%**
Srbi	124	1,87	0	0,00	18	2,27	82	2,07	7	1,27	1	1,25	16	1,60	-3,13
Bošnjaci	20	0,30	0	0,00	0	0,00	17	0,43	1	0,18	0	0,00	2	0,20	11,11
Talijani	16	0,24	0	0,00	0	0,00	13	0,33	0	0,00	0	0,00	3	0,30	-5,88
Mađari	10	0,15	0	0,00	0	0,00	6	0,15	2	0,36	0	0,00	2	0,20	-9,09
Slovenci	3	0,05	0	0,00	0	0,00	2	0,05	0	0,00	1	1,25	0	0,00	-25,00
Albanci	3	0,05	0	0,00	0	0,00	3	0,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	50,00
Česi	17	0,26	0	0,00	0	0,00	10	0,25	0	0,00	0	0,00	7	0,70	-5,56
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	75	1,13	2	0,84	7	0,88	56	1,41	1	0,18	3	3,75	6	0,60	97,37
Ukupno	**6.628**		**237**		**793**		**3.963**		**552**		**80**		**1.003**		
od toga PNM	**268**	**4,04**	**2**	**0,84**	**25**	**3,15**	**189**	**4,77**	**11**	**1,99**	**5**	**6,25**	**36**	**3,59**	**13,56**

Napomena:
* Republički sudovi – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH
* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme
* Ostali – kratko obrazloženje (1-Bugar, 9-Crnogorac, 3-Makedonac, 2-Musliman, 48-Neopredijeljen, 3-Nijemac, 1-Rusin, 5-Slovak, 3-Ukrajinac)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2015. godinu (razlika +/-):
Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika na sudovima smanjen je sa 6648 na 6628, a broj PNM je povećan sa 236 na 268. Broj službenika, namještenika i vježbenika na republičkim sudovima je povećan sa 234 na 237, a broj PNM je povećan sa 1 na 2. Broj službenika, namještenika i

vježbenika na županijskim sudovima je povećan s 790 na 793, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na općinskim sudovima je smanjen sa 3986 na 3963, a broj PNM je povećan sa 159 na 189. Broj službenika, namještenika i vježbenika na trgovačkim sudovima je povećan sa 540 na 552, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na upravnim sudovima je povećan sa 75 na 80, a broj PNM je povećan sa 2 na 5. Na prekršajnim sudovima je broj smanjen sa 1023 na 1003, a broj PNM je smanjen sa 38 na 36.